

SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001

„A SZOCIÁLIS ÁGAZAT MÓDSZERTANI ÉS INFORMÁCIÓS RENDSZEREINEK
MEGÚJÍTÁSA” C. KIEMELT PROJEKT

**Az országos és megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottság
tevékenységének protokollja**

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Székhely: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Postacím: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Honlap: www.szqyf.gov.hu

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

<i>Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság tevékenysége, a szakmai vélemény típusai:</i>	<i>4</i>
<i>Az OGYSZB működésének gyakorlata.....</i>	<i>4</i>
<i>A szakértői bizottság működésének folyamata– folyamatleírás</i>	<i>5</i>
<i>A megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottság tevékenységének folyamata</i>	<i>10</i>
<i>Kapcsolódások más folyamatokhoz a folyamat elején (a hatósági eljárástól, illetve az ügytípusoktól függően):.....</i>	<i>10</i>
<i>1. Tevékenység célja:</i>	<i>10</i>
<i>2. Alapelvek:.....</i>	<i>11</i>
<i>3. Célcsoport:.....</i>	<i>12</i>
<i>4.1. Iratkezelés-megkeresések fogadása, iktatás.....</i>	<i>12</i>
<i>4.2. Kompetencia kérdésének tisztázása</i>	<i>12</i>
<i>4.3. Munkaelosztás.....</i>	<i>13</i>
<i>4.4. Előzményekre vonatkozó iratok, információk áttekintése, hiánypótlás kérése.....</i>	<i>13</i>
<i>4.5. Vizsgálati időpontok kijelölése, vizsgálatra történő behívás</i>	<i>14</i>
<i>4.6. Esetfelmérő vizsgálat elvégzése.....</i>	<i>14</i>
<i>4.7. A gyermek vizsgálatainak elvégzése.....</i>	<i>15</i>
<i>4.7.1. A gyermekorvosi vizsgálat elvégzése.....</i>	<i>15</i>
<i>4.7.2. A pszichológusi vizsgálat elvégzése</i>	<i>15</i>
<i>4.7.3. Speciális ellátási szükséglet vizsgálata esetén a pszichiáteri vizsgálat elvégzése</i>	<i>15</i>
<i>4.7.4. Speciális ellátási szükséglet vizsgálata esetén a gyógypedagógusi vizsgálat elvégzése</i>	<i>15</i>
<i>4.8. Vizsgálati eredmények leírása, leadása</i>	<i>16</i>
<i>4.9. A szakmai vélemény összeszerkesztése/összeállítása.....</i>	<i>16</i>

4.10. A bizottsági tagok megbeszélése	17
4.11. A szakmai vélemény végső formába szerkesztése, hitelesítése	17
4.12. A szakmai vélemény átadása.....	17
4.13. Amennyiben indokolt szakmai vélemény kiegészítése – záradék készítése	18
4.14. A szakmai vélemény kiegészítés (záradék) átadása a szakszolgálat gyermek elhelyezéséért felelős munkatársának, vagy előterjesztése a gyámhatóság részére.....	19
Kapcsolódások más folyamatokhoz a folyamat végén (a hatósági eljárástól, illetve az ügytípusoktól függően):.....	19
Mellékletek	20
Az OGYSZB tevékenységének folyamata	20
1/A. számú „Adatlap”	23
1/B. számú „Adatlap”	36
2. számú „Adatlap”	45
3. számú „Adatlap”	55
4. számú „Adatlap”	60
5. számú „Adatlap”	71
Útmutató a 1/A. számú Adatlap kitöltéséhez.....	81
Útmutató a 1/B. számú Adatlap kitöltéséhez	109
Útmutató a 2. számú Adatlap kitöltéséhez.....	127
Útmutató a 3. számú Adatlap kitöltéséhez.....	145
Útmutató a 4. számú Adatlap kitöltéséhez.....	156
Útmutató az 5. számú Adatlap kitöltéséhez.....	178
A gyermekvédelmi szakértői bizottságok tevékenységével kapcsolatos jogszabály változtatási javaslatok	197
A gyermekvédelmi szakértői bizottságok részletes szabályozására vonatkozó javaslatok	217

Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság tevékenységét országos feladat ellátási kötelezettséggel végzi.

Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság a szakmai véleményét

- a *területi gyermekvédelmi szakszolgálat* felkérésére,
- a megyei/fővárosi *kormányhivatal gyámügyi és igazságügyi főosztályának* megkeresésre (másod fokú eljárások),
- az *gyámhatóságok* megkeresésére (első fokú eljárások) készíti el.

Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság tevékenysége, a szakmai vélemény típusai:

1. központi speciális gyermekotthonba történő elhelyezéshez /Nmr. 137.§ (7)/,
2. központi speciális gyermekotthonban lévő gyermek kontroll vizsgálatához (speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához) /Nmr. 137.§ (8a) bek./,
3. a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményének felülvizsgálásához /Gyer. 104.§ (5)/,
4. gyámhatóság felkérésére új elhelyezési tervhez /Gyer. 104.§ (3)/
5. szakmai vélemény kiegészítéséhez (záradék készítéséhez) a saját korábbi szakmai véleményéhez, és a megyei/ fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményéhez;
6. központi speciális gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetén a különleges ellátási szükséglete fennállásának megállapításához;
7. központi speciális gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetén a különleges ellátási szükséglet okában bekövetkezett változás megállapításához;
8. központi speciális gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetén a különleges ellátási szükséglet megszűnésének megállapításához.

Ezen kívül az országos bizottság a nevelőszülőnek jelentkező személy, továbbá a nevelőszülő kérelmére megszervezi a pszichológiai alkalmasság ismételt vizsgálatát.

Az OGYSZB működésének gyakorlata

Az OGYSZB elsődleges tevékenysége – a beérkező felkérések alapján – a gyermekek vizsgálata, majd ezt követően – az elkészült szakmai vélemények alapján – elhelyezési javaslat megtétele.

A vizsgálatok jellegük szerint 4 fő csoportba oszthatók:

1. a gyermek gondozási helyének megváltoztatására irányuló eljárás során – a megyei/ fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság, illetve egyéb szerv, vagy személy javaslata alapján – *a központi speciális gyermekotthonba való elhelyezés indokoltságának vizsgálata* /Nmr. 137.§ (7)/
2. központi speciális gyermekotthonban lévő gyermek *kontroll vizsgálatához* (speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához) /Nmr. 137.§ (8a) bek./
3. a *megyei/ fővárosi bizottság* a gyermek gondozási helye meghatározása tárgyában született *szakmai véleményének felülvizsgálata*, ha azt az érdemi határozat elleni *fellebbezési eljárásban* kérték /Gyer. 104. § (5)/
4. a *gyámhatóság felkérésére szakmai véleményt készíteni az új elhelyezési tervhez* /Gyer. 104. § (3)/

A szakértői bizottság működésének folyamata¹– folyamatleírás²

A vizsgálatok előkészítése:

a) megkeresések fogadása:

A Főigazgatóságra érkező, az OGYSZB nevére címzett küldemények, valamint a bizottsághoz elektronikus úton érkezett megkeresések - az OGYSZB-ben feladatot ellátó *titkársági referens* által - a Poszeidon rendszerben kerülnek iktatásra.

A titkársági referens a vizsgálat iránti kérelmet előadói ívbe helyezi és az érintett gyermek nevével ellátott dossziéba helyezi el a dokumentumokat.

b) kompetencia kérdésének tisztázása:

A titkársági referens ezt követően a *felkérést a* hozzá kapcsolódó *dokumentációval átadja az OGYSZB vezetőjének.*

Az OGYSZB minden megkeresés esetén *eldönti*, hogy a hatályos jogszabályok alapján *kompetens-e a felkérés teljesítésében.* Amennyiben *nem*, akkor ezt a *bizottság vezetője megfelelő indoklással közli a megkeresést küldő szervvel.* (Pl. a kijelölt gondozási hely megfelelőségének - nevelőszülők - vizsgálata; nevelésbe vétel megszüntetésére vonatkozó javaslattétel; kapcsolattartás szabályozása nem tartozik a bizottság kompetenciakörébe.)

Amennyiben a bizottság kompetenciája fennáll *a szakértői bizottság vezetője kijelöli az esetfelelős családgondozót.*

¹ Folyamatábrát lásd a mellékletben.

² A folyamatleírás nem általános jellegű, hanem konkrétan a jelenlegi működési struktúrához képest készült.

c) előzmények, információk összegyűjtése:

Az esetfelelős családgondozó az erre rendszeresített excel táblázatban az OGYSZB nyilvántartásába veszi a vizsgálat iránti felkérést, rögzíti a kapott dokumentumokat és ezzel párhuzamosan „Esetlap”-ot nyit.

Ezen rögzítődik a továbbiakban a komplex szakmai vélemény elkészítéséhez szükséges - a bizottság tagjai által alkalmazott - valamennyi intézkedés, történet, vizsgálat, exploráció (dokumentumok bekérésének és érkezésének időpontja, információk, egyeztetések, vizsgálatok időpontjai stb.) az elkészült szakmai vélemény postázásáig. A gyermek nevét tartalmazó dossziéba kerülnek elhelyezésre az eset felméréséhez, az előzmény összefoglalásához kapcsolódó iratok, információk, feljegyzések, források, majd a szakmai vélemény megfogalmazásához, illetve a javaslat kialakításához szükséges dokumentumok, részvizsgálatok eredménye is.

A családgondozó az esetszemlélő vizsgálat során feldolgozza a gyerekekről rendelkezésre álló előzményeket, információkat.

- A megyei/fővárosi szakértői bizottság szakmai véleményének felülvizsgálatára, valamint a központi gyermekotthoni elhelyezésre irányuló vizsgálat esetén *a gondozási helytől tájékozódik a gyermek sorsának alakulásáról a gondozási-nevelési folyamat során. Információkat kér a gyermekvédelmi gyámtól és a gondozási helytől (GH-3; TESZ-3 adatlap alapján). A feldolgozás során elemzi az információkat, feltárja a bennük rejlő összefüggéseket, majd összegzi azokat. Ennek alapján elkészíti a szakmai vélemény részét képező „Előzményi összefoglalót”, amelyben kitérhet az esettel kapcsolatos javaslataira is.*

Amennyiben a szakszolgálat, gyámhatóság által megküldött, a vizsgálati felkéréshez *mellékelt iratanyag hiányos*, vagy a vizsgálatához további információra van szükség, akkor *hiányzó dokumentumokat, információkat* – a vizsgálat megkezdéséig – a bizottság *írásban kéri be*, elsősorban a gyámhatóságtól, vagy a területi gyermekvédelmi szakszolgálatától (pl.: a különleges ellátási szükségletet igazoló érvényes dokumentumokat; a sajátos nevelési igény fennállásáról szóló pedagógiai szakszolgálati szakvéleményt, a tartós betegséget dokumentáló igazolást). A bizottság szükség esetén egyéb intézményt, szakembert (pl. pártfogó felügyelő, rendőrség, pedagógiai szakszolgálat) is megkeres.

- Központi speciális gyermekotthonban lévő gyermek kontroll vizsgálata esetén *a családgondozó kérésére a gyermek speciális ellátását nyújtó gondozási hely elkészíti és a bizottság részére megküldi a pedagógus (gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus), a pszichológus és a gyermekpszichiáter vizsgálati eredményeit, tájékoztatását, javaslatát arról, hogy milyen eredménnyel sikerült megvalósítani a fenti szakterületeken a gyermekkel folytatott pedagógiai és*

terápiás jellegű, a bizottság korábbi szakmai véleményében javasolt feladatokat, beavatkozásokat, kezeléseket, továbbá, hogy indokoltnak tartják-e a gyermek további központi speciális gyermekotthoni ellátását, vagy a gyermek visszahelyezhető korábbi gondozási helyére. Amennyiben a gyermekről a legutóbbi bizottsági szakmai vélemény készítése óta keletkezett egészségügyi dokumentum vizsgálati eredmény, vagy hatósági intézkedésről szóló irat (bírósi, rendőrségi), akkor azokat is. A gyermekvédelmi gyám a bizottság kérésére szintén megküldi tájékoztatását, javaslatát a fentiekkel kapcsolatban.

d) a gyermek vizsgálatainak elvégzése, a szakmai vélemény elkészítése:

Az OGYSZB minden megkeresés esetén eldönti, hogy a szakmai vélemény elkészítéséhez szükséges-e a gyermek teljes körű vizsgálatának elvégzése.

A bizottság – mivel a megyei/fővárosi szakértői bizottság által készített szakmai véleményt vizsgálja felül - eltekinthet egyes részvizsgálatok elvégzésétől, amennyiben olyan vizsgálati eredmény áll a bizottság rendelkezésére, amelyet a szakterületnek megfelelő bizottsági tag elfogad, és a szakmai véleményét ennek alapján fogalmazza meg.

da) Amennyiben indokolt a gyermek vizsgálata a bizottság vezetője kijelöli azon bizottsági tagokat, akik megvizsgálják a gyermeket és részt vesznek szakmai vélemény elkészítésében.

A bizottsági vezetője a bizottsági tagok kijelölésénél figyelemmel van a bizottsági tagok esetleges szakmai összeférhetlenségére: a szakmai vélemény elkészítésében nem vehet részt az a bizottsági tag, aki más munkahelyen ellátja, vizsgálja, vagy kezeli az adott gyermeket. Ugyanakkor az adott szakember a gyermekkel kapcsolatos ismereteit, javaslatait, észrevételeit a bizottság figyelembe veszi.

- A családgondozó a vizsgálat előtt elektronikus úton megküldi a kijelölt szakértőknek az „Előzményi összefoglalót” és a rendelkezésre álló dokumentumokat.
- A szükséges vizsgálatok ütemezését követően a titkársági referens értesítést küld a vizsgálat időpontjáról a gyermekvédelmi gyámnak és a gyermek gondozási helyének.

Amennyiben a vizsgálatok elvégzése akadályokba ütközik (pl. a gyermek beteg, kórházban tartózkodik, egyéb ok miatt nincs vizsgálható állapotban, vagy engedély nélkül eltávozott a gondozási helyéről) a családgondozó erről tájékoztatja a gyámhatóságot és a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot. Az OGYSZB második vizsgálati időpontot határoz meg, és újabb értesítést küld az említett feleknek a bármilyen okból elmaradt vizsgálat miatt.

A vizsgálatok elvégzésének menete, a vizsgálatot végzők kompetenciaköre, a vizsgálatok céljai és módszerei:

A gyermek vizsgálataihoz történő felkészüléshez, a családgondozó esettelmérő vizsgálata és az arról szóló Előzmény megelőzi a gyermekkel történő vizsgálatok elvégzését, és a szakvizsgálatokat végzők ennek figyelembevételével, önállóan tervezik meg a vizsgálatuk menetét, módszereit, eszközeit és végzik el a gyermek vizsgálatait.

- A vizsgálatokat a bizottságvezető irányításával szakember csoport – családgondozó, gyermekorvos, gyermek-szakpszichológus, továbbá speciális ellátási igény esetén a pszichiáter és gyógypedagógus – végzi a szakmai követelmények figyelembevételével.

A gyermekre irányuló szakvizsgálatok sorrendiségének nincs különösebb szakmai jelentősége a szakmai véleményben kialakítandó bizottsági javaslatok szempontjából.

- A vizsgálatban közreműködő bizottsági tagok szakterületeiknek megfelelően írásban rögzítik véleményüket, amelyet elektronikus úton megküldenek az esetfelelős családgondozó részére.
- Az esetfelelős családgondozó a gyermekvédelmi gyám, a gondozási hely, illetve a gyámhatóság megkérdezésével tájékozódik, hogy az eset körülményeiben bekövetkezett-e változás. A következő vizsgálati napon – a részvizsgálatok eredményei alapján - a bizottsági tagok a bizottságvezető irányításával team-megbeszélés keretében állapítják meg a gyermek ellátási szükségletét, illetve közösen alakítják ki az OGYSZB elhelyezési javaslatát megjelölve a szükséges terápiás javaslatokat, beavatkozási módokat. Amennyiben a bizottsági tagok véleménye a vizsgálati eredmények alapján különböző, úgy a bizottság összegző véleményének alapját a - konszenzuson alapuló - mindenki számára elfogadható, többségi vélemény képezi. A team-megbeszélésről a családgondozó feljegyzést készít az Esetlap-ra.
- Az esetfelelős családgondozó szerkeszti egybe - szakmai véleménybe - az egyes részvizsgálatok eredményeit, és elkészíti az összegző javaslatot.

db) Az OGYSZB a vizsgálat iránti felkéréssel érkezett dokumentumok elemzése alapján eltekint az egyes részvizsgálatok elvégzésétől, amikor a gyermek állapotában a korábbi szakmai vélemény készítése óta nem következett be olyan változás, amely a vizsgálatát szükségessé tenné, indokolatlanul nem vonjuk újabb vizsgálati szituációba a gyermeket. Ez esetben a bizottság vezetője kijelöli azon bizottsági tagokat, akik a bizottság rendelkezésére álló, szakterületnek megfelelő vizsgálati eredményeket elemezve felülvizsgálja a korábbi szakmai véleményét és javaslatát ez alapján készíti el.

A szakmai vélemény kiegészítése (záradék készítése):

- Az OGYSZB saját szakmai véleményét egészíti ki, ha olyan új információ, vagy körülmény merült fel, amely alapján indokolt a korábbi szakmai véleményben foglalt javaslatokat újra áttekinteni, de újabb vizsgálatok elvégzése *csak részben, vagy egyáltalán nem* szükséges. Ekkor a bizottság a szakmai véleményt záradékkal egészíti ki, amely az eredeti szakmai véleményben foglalt javaslatokat megerősíti, módosítja, vagy kiegészíti.
- A megyei/fővárosi gyermekvédelmi bizottság szakmai véleményének a kiegészítése válik szükségessé – a *Gyvt. 82.§ (6) bek. és a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 129/A.§ (1) bek. b.) pontjában foglalt felülvizsgálásra, valamint a Gyer. 104.§ (3) bek. és a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 129/A.§ (1) bek. c.) pontjában foglalt új elhelyezési terohez, szükség szerint készülő szakmai véleményre tekintettel -*, de a gyermek vizsgálata *nem, vagy csak részben* indokolt. Ebben az esetben az OGYSZB *nem a saját, hanem az adott megyeifővárosi gyermekvédelmi bizottság* szakmai véleményét egészíti ki, látja el záradékkal.

e) A szakmai vélemény és a záradék jóváhagyása, hitelesítése:

A szakmai véleményt, vagy a záradékot a bizottság vezetője a szakmai-etikai és jogszabályi megfelelőségek ellenőrzését követően *aláírásával jóváhagyja*, továbbá a szakmai vélemény, vagy a záradék elkészítésében közreműködő bizottsági tagok *aláírásukkal hitelesítik* azt.

Az OGYSZB a szakmai véleményeit a bizottság fejlécével, saját bélyegzőjével ellátott iraton dokumentálja.

- f)*** A titkársági referens az aláírásokkal hitelesített szakmai véleményt *elektronikus és postai úton megküldi* a gyermek elhelyezése kérdésében *illetékes szakszolgálatnak és erről értesíti a gyámhatóságot*, illetve a szakmai vélemény készítését kérő szervet.
- g)*** Az esetfelelős családgondozó a szakmai vélemény postázásának dátumával *lezárja az Esetlap-ot és a komplex szakmai véleményt a teljes vizsgálati dokumentációval együtt a gyermek dossziéjába helyezi*, majd az évszámmal feltüntetve irattárazza.

A megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottság tevékenységének folyamata

Kapcsolódások más folyamatokhoz a folyamat elején (a hatósági eljárástól, illetve az ügýtípusoktól függően):

- a) Ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vételi eljárás kezdeményezése (a gyermekjóléti központ/szolgálat tevékenységének folyamatához tartozik) és elrendelése (gyámhatóság)
- b) Gondozási hely megváltoztatásának kezdeményezése (bárki, a gyermek esetében felelősen érintett személy kezdeményezheti, amennyiben ez a gyám, vagy a gondozási hely akkor ehhez kapcsolható) és az eljárás megindítása (gyámhatóság)
- c) Speciális ellátási szükséglet megállapításával kapcsolatos eljárás kezdeményezése (bárki, a gyermek esetében felelősen érintett személy kezdeményezheti, amennyiben ez a gyám, vagy a gondozási hely akkor ehhez kapcsolható) és megindítása (gyámhatóság)
- d) Speciális ellátási szükséglet kontrollvizsgálata (a speciális ellátási szükséglet további fennállásának, illetve a speciális és integrált ellátás további indokoltságának a vizsgálata) (szakszolgálat, szakértői bizottság)
- e) Nevelésbe vétel felülvizsgálata (gyámhatóság) – a szakszolgálat felülvizsgálati eljárásban való közreműködéséhez kapcsolható
- f) Nevelési felügyelet elrendelése (a speciális gyermekotthon vezetője kezdeményezheti, vagy a gyámhatóság – a nevelési felügyelethez kapcsolható) és felülvizsgálata (gyámhatóság)
- g) Örökbefogadás előkészítése (a területi gyermekvédelmi szakszolgálat ezen tevékenységéhez kapcsolható)

1. Tevékenység célja:

A gyermekvédelmi szakértői bizottságok által elkészített szakmai vélemények és az abban foglalt javaslatok legfontosabb céljai az alábbiak:

- A bizottság által elkészített szakmai vélemények és az azokban megfogalmazott javaslatok segítsék a szakszolgálat szakemberét az elhelyezési értekezletre való felkészüléshez, az értekezlet levezetéséhez, az elhelyezési javaslat kialakításához és az egyéni elhelyezési terv elkészítéséhez.

- A szakmai véleményben foglaltak segítsék a gyámhatóság szakemberét a gyermek számára leginkább alkalmas gondozási hely kijelölésében, meghatározásában, az egyéni elhelyezési tervről szóló döntés meghozatalában.
- Az elkészült szakmai vélemény segítse a gyermek gyámját, gondozóját, gondozási helyét a gyermek valós szükségleteinek, problémáinak megismerésében, feltárásában, az ezekre való optimális reagálás, a gyermek számára fontos foglalkozások, a szükségleteihez, problémáihoz adekvát szolgáltatások, beavatkozások megtervezésében, ütemezésében, az egyéni gondozási-nevelési stratégia elkészítésében.
- Amennyiben a fentiek teljesülnek, a bizottság munkája és szakmai véleménye akkor éri el legfontosabb célját, azt, hogy a szakmai véleményben foglaltak maradéktalanul szolgálják az érintett gyermekek, illetve fiatalok érdekeit, a velük és családjukkal közvetlenül foglalkozó, sorsukat befolyásoló döntéseket hozó, nekik ellátást biztosító szakemberek, intézmények munkavégzésén keresztül, amely a szakmai véleményben foglalt javaslatok kivitelezésében, megvalósításában nyilvánul meg.

2. Alapelvek:

- A szakmai függetlenség, független vélemény nyilvánítás elvének érvényesülése
A szakmai vélemény tartalmát csak a gyermek szükségletei határozhatják meg. Sem fenntartói, sem intézményi, sem egyéb más érdekek nem befolyásolhatják azt, tekintettel arra, hogy csak így érvényesülhet a gyermek legjobb érdeke és a szükségletéhez képest történő javaslattétel. Továbbá nem befolyásolhatja a szakmai vélemény kialakítását az, hogy a gyermekjóléti alap- és a gyermekvédelmi szakellátás milyen szolgáltatásokat képes, illetve nem képes biztosítani, kizárólag az, hogy a gyermeknek mire van szüksége
- Objektív vélemény nyilvánítás elve:
Befolyásolás -, előítélet, elfogultság és prekoncepció nélkül történő véleményalkotás.
- Szakszerűség elve
A bizottságban megjelenő szakmák, szakterületek szakmai-etikai szabályainak, normáinak maradéktalanul megfelelő munkavégzés, és szakmai vélemény készítés.
- Jogszerűség elve
A hatályos jogszabályoknak megfelelő javaslattétel és terminológia használata.

- Kompetenciahatárok betartásnak elve
- A gyermek személyiségállapotához igazodó bánásmód elve
- Együttműködés elve
- Összeférhetetlenség elkerülésének elve
- Titoktartás elve

3. Célcsoport:

A szakellátásba kerülő (akár ideiglenes hatályú elhelyezéssel, akár nevelésbe vételi eljárással érintettek) vagy a már szakellátásban lévő gyermekek képezik a szolgáltatás célcsoportját.

A bizottság tagjainak képezési előírásokra vonatkozó jogszabály: Nmr. 2. számú melléklete, I.-II. rész, szakellátások pont

4.1. Iratkezelés-megkeresések fogadása, iktatás

Tevékenység: Az eljárással kapcsolatos gyámhatósági megkeresés beérkezése a szakszolgálathoz, vagy felkérés érkezése szakmai vélemény készítésére közvetlenül a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságnak címezve.

Felelős: Szakértői bizottság vezetője

Bejövő irat: ügytípustól függően a következők: Törzslap, GYSZ-1 adatlap, GYSZ-2 adatlap, GYSZ-3 adatlap, GYSZ-4 adatlap, GYSZ-5 adatlap, GYSZ-6 adatlap, ÁTG-1, ÁTG-2, ÁTG-3, GH-2, GH-3, GYSZ-7 adatlap, GYSZ-8 adatlap, TESZ-3 adatlap, TESZ-4 adatlap, A gyermek egészségi, pszichés állapotára, pedagógiai jellemzőire vonatkozó dokumentumok, GH-1, köznevelési törvény szerinti szakértőibizottság szakmai véleménye, TESZ-1 adatlap, magasabb összegű családi pótlék-igazolás, Megkeresés, Korábbi hatósági intézkedések iratai

Kimenő irat: -

Jogszabályi helyek: 235/1997. (XII.17.) Korm. rend. 11. §, Gyvt. 81/A. (2) bek., Gyvt. 81/D. bek., Gyvt. 82. § (5) bek., Gyer. 100. § (2) bek. c) pont, Nmr. 137.§ (9) bek.

4.2. Kompetencia kérdésének tisztázása

Tevékenység: A szakértői bizottság minden megkeresés esetén eldönti, hogy a felkérés teljesítésében kompetens-e a bizottság. Amennyiben nem, akkor ezt közli a megkeresést küldő gyámhatósággal, megfelelő indoklással, amelyet kiegészít a döntés meghozatalára alkalmas más módszerre vonatkozó javaslattal (pl. a szülők, vagy más hozzátartozók vizsgálata nem tartozik a bizottság kompetenciakörébe).

Felelős: Szakértői bizottság vezetője

Bejövő irat: -

Kimenő irat: tájékoztató levél a gyámhatóságnak

Jogszabályi helyek: nincs (tettünk javaslatokat a szabályozásra)

4.3. Munkaelosztás

Tevékenység: A vizsgálatot végző bizottsági tagok (szociális munkás, gyermekorvos, pszichológus) kijelölése. Speciális ellátási szükséglet fennállásának vizsgálata esetén további két taggal bővül a bizottság: pszichiáter és gyógypedagógus. Szükség szerint eseti szakértő bevonása, felkérése. A szükséges vizsgálatok ütemezése, megszervezése.

Felelős: Szakértői bizottság vezetője

Bejövő irat: -

Kimenő irat: szükség szerint felkérő levél

Jogszabályi helyek: Gyvt. 82. §. (2) bek.

4.4. Előzményekre vonatkozó iratok, információk áttekintése, hiánypótlás kérése

Tevékenység: A gyámhatóság által rendelkezésre bocsátott iratanyag áttekintése, ha az hiányos, vagy további információkra van szükség, azok beszerzése – elsősorban a gyámhatóságtól –, amennyiben a hatóságnak sem áll rendelkezésére az információ, akkor a gyermekjóléti központ/szolgálatától. Ha ideiglenes hatályú elhelyezés is történt, vagy a gyermek nevelésben van, akkor a gondozási hely tájékoztatásának, javaslatának bekérése.

Felelős: Szakértői bizottság szociális munkása

Bejövő irat: -

Kimenő irat: iratpótlás kérése

Jogszabályi helyek: nincs (tettünk javaslatokat a szabályozásra)

4.5. Vizsgálati időpontok kijelölése, vizsgálatra történő behívás

Tevékenység: A szükséges vizsgálatok ütemezése, megszervezése, az érintettek értesítése a vizsgálati időpontokról. Amennyiben a vizsgálatok elvégzése akadályokba ütközik, akkor a gyámhatóság tájékoztatása.

Felelős: Szakértői bizottság szociális munkása

Bejövő irat: -

Kimenő irat: vizsgálati értesítő

Jogszabályi helyek: nincs (tettünk javaslatokat a szabályozásra)

4.6. Esetfelmérő vizsgálat elvégzése

Megjegyzés: Jelen célfeladat keretében a 4.6. pontban, valamint a 4.13. pontban foglaltak részletes kidolgozása, illetve aktualizálása is megtörtént az 1/A., 1/B. és a 2. számú „Adatlapokon”, valamint az OGYSZB-re vonatkozó adatlapokon, illetve az adatlapokhoz tartozó kitöltési útmutatókon.

Tevékenység: A szociális munkás az esetfeltárás során feldolgozza a gyermekről rendelkezésre álló előzményeket, információkat, amelyek az alapellátás során keletkeztek; amennyiben a gyermek korábban volt szakellátásban, a szakszolgálatnál fellelhető iratanyagot is. Nevelésben lévő gyermek esetében a szociális munkás tájékozódik az eljárást kezdeményező indokairól. A gondozási helytől tájékozódik a gyermek sorsának alakulásáról a gondozási-nevelési folyamat során. Információkat kér a szakszolgálat munkatársaitól, a gyámtól, gyermekotthon vezetőjétől, a nevelőszülői tanácsadótól, a családgondozótól. A feldolgozás során a szociális munkás elemzi az információkat, feltárja a bennük rejlő összefüggéseket, majd összegzi őket.

Felelős: Szakértői bizottság szociális munkása

Bejövő irat: ügytípustól függően a következők: Törzslap, GYSZ-1 adatlap, GYSZ-2 adatlap, GYSZ-3 adatlap, GYSZ-4 adatlap, GYSZ-5 adatlap, GYSZ-6 adatlap, ÁTG-1, ÁTG-2, ÁTG-3, GH-2, GH-3, GYSZ-7 adatlap, GYSZ-8 adatlap, TESZ-3 adatlap, TESZ-

4 adatlap, A gyermek egészségi, pszichés állapotára, pedagógiai jellemzőire vonatkozó dokumentumok, GH-1, köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakmai véleménye, TESZ-1 adatlap, TESZ-2 adatlap, magasabb összegű családi pótlékigazolás, Megkeresés, Korábbi hatósági intézkedések iratai

Kimenő irat: -

Jogsabályi helyek: nincs (tettünk javaslatokat a szabályozásra)

4.7. A gyermek vizsgálatainak elvégzése

4.7.1. A gyermekorvosi vizsgálat elvégzése

Tevékenység: A gyermekorvos a rendelkezésre álló egészségügyi dokumentumok és anamnesztikus adatok, valamint a saját vizsgálata alapján, rögzíti a gyermek testi fejlettségét, esetleges akut vagy krónikus szervi, szerkezeti eltérését, leírja a gyermek általános és sajátos egészségügyi szükségletét, és meghatározza az ezzel kapcsolatos teendőket, kezdeményezi a szükséges szakorvosi és/vagy kontrollvizsgálatokat.

4.7.2. A pszichológusi vizsgálat elvégzése

Tevékenység: A pszichológus a vizsgálata során a lehető legteljesebb mértékben feltárja a gyermek fejlődési és pszichés állapotát. Rögzíti a gyermek nevelésében résztvevők számára fontos támpontokat jelentő pozitív személyiségjegyeket, esetleges zavarokat, a korrekciót igénylő lemaradásokat. Kijelöli a szükséges korrekció útját.

4.7.3. Speciális ellátási szükséglet vizsgálata esetén a pszichiáteri vizsgálat elvégzése

Tevékenység: A pszichiáter a vizsgálata során rögzíti a gyermek pszichés státuszát, diagnózist állapít meg, és erre vonatkozó terápiás javaslatokat tesz.

4.7.4. Speciális ellátási szükséglet vizsgálata esetén a gyógypedagógusi vizsgálat elvégzése

Tevékenység: A gyógypedagógus a vizsgálata során meghatározza a vizsgált gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszereket, és feltárja a gyermek szocializációs szintjét.

A vizsgálatokra történő felkészüléshez fontos, hogy az előzményi összefoglaló tartalmát, a szakvizsgálatokat végzők már vizsgálatuk elvégzése előtt megismerjék, és ennek figyelembevételével tervezik meg a vizsgálatuk menetét, módszereit, eszközeit és végzik el a gyermek vizsgálatait.

Felelős: Szakértői bizottság gyermekorvosa, pszichológusa, pszichiátere, gyógypedagógusa

Bejövő irat: -

Kimenő irat: -

Jogszabályi helyek: Gyvt. 60. § (3) bek. a) pont, Gyvt. 82. § (2) bek., Nmr. 137. § (2) – (4) bek.

4.8. Vizsgálati eredmények leírása, leadása

Tevékenység: Szakterületeiknek megfelelően a bizottság tagjai írásban rögzítik véleményüket, melyet átadnak az esetben közreműködő szociális munkás részére.

Felelős: Szakértői bizottság gyermekorvosa, pszichológusa, pszichiátere, gyógypedagógusa

Bejövő irat: -

Kimenő irat: részvizsgálatok leírása

Jogszabályi helyek: Gyvt. 60. § (3) bek. a) pont, Gyvt. 82. § (2) bek., Nmr. 137. § (2) – (4) bek.

4.9. A szakmai vélemény összeszerkesztése/összeállítása

Tevékenység: A szakmai vélemény tartalmának kialakítása.

I. Személyi adatok

II. Részvizsgálatok leírása (alapesetben a szociális munkás esetszótáró összefoglalása, a gyermekorvos és a pszichológus szakmai véleménye, speciális ellátást igénylő gyermek esetén a pszichiáter és a gyógypedagógus szakmai véleménye is).

III. A szakértői bizottság összegző véleménye.

Felelős: Szakértői bizottság szociális munkása

Bejövő irat: -

Kimenő irat: -

Jogszabályi helyek: Gyvt. 60. § (3) bek. a) pont, Gyvt. 82. § (4) - (5) bek.,

4.10. A bizottsági tagok megbeszélése

Tevékenység: A bizottság szociális munkása a gyámhatóság, gyermekjóléti központ/szolgálat és a gondozási hely megkérdezésével tájékozódik, hogy az eset körülményeiben bekövetkezett-e változás. Ezt követően team megbeszélés keretében a bizottság tagjai kialakítják közös álláspontjukat a szakmai véleményben foglalt javaslatokat illetően.

Felelős: A szakértői bizottság vezetője, vagy az általa kijelölt szociális munkás

Bejövő irat: -

Kimenő irat: -

Jogszabályi helyek: nincs (tettünk javaslatokat a szabályozásra)

4.11. A szakmai vélemény végső formába szerkesztése, hitelesítése

Tevékenység: A szakértői bizottság vezetője aláírásával jóváhagyja, a szakmai vélemény elkészítésében közreműködő bizottsági tagok pedig aláírásukkal hitelesítik a szakmai véleményben foglaltakat.

Felelős: Szakértői bizottság vezetője, valamint a szakmai vélemény elkészítésében közreműködő bizottsági tagok

Bejövő irat: -

Kimenő irat: -

Jogszabályi helyek: nincs (tettünk javaslatokat a szabályozásra)

4.12. A szakmai vélemény átadása

a szakszolgálat gyermek elhelyezéséért felelős munkatársának, vagy az örökbefogadási tanácsadónak, vagy a szakmai vélemény előterjesztése a gyámhatóság részére

Tevékenység: A szakmai vélemény átadása esetmegbeszélés keretében történik, amelyen részt vesz a szakértői bizottság szociális munkása és a szakszolgálat gyermek elhelyezéséért felelős munkatársa, vagy az örökbefogadás előkészítéséhez készített szakmai vélemény esetén az örökbefogadási tanácsadója, valamint indokolt esetben a szakértői bizottság vezetője, további tagjai. Amennyiben az eljárásban nincs szükség a szakszolgálat döntés-előkészítő tevékenységére, akkor a szakmai vélemény megküldése az illetékes gyámhatóság számára (integrált elhelyezésnél a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatokor, ha a gyermek állapotában nincs változás, és nevelési felügyelettel kapcsolatos eljárás esetén).

Felelős: Szakértői bizottság szociális munkása

Bejövő irat: -

Kimenő irat: szakmai vélemény

Jogszabályi helyek: nincs (tettünk javaslatokat a szabályozásra)

4.13. Amennyiben indokolt szakmai vélemény kiegészítése – záradék készítése

Megjegyzés: Jelen célfeladat keretében a 4.13. pontban foglaltak részletes kidolgozása is megtörtént a 2. számú „Adatlapon” és a hozzá tartozó kitöltési útmutatón.

Tevékenység: Abban az esetben, ha olyan új körülmény merül fel, amely alapján a szakmai véleményben foglalt javaslatot a szakértői bizottság újra áttekinti, de újabb vizsgálatok elvégzését nem (vagy csak részben) tartja indokoltnak, akkor a bizottság a szakmai véleményt záradékkal egészíti ki, mely záradék az eredeti szakmai véleményt megerősíti, módosítja vagy kiegészíti.

Amennyiben vizsgálatra is sor kerül, akkor attól függően, hogy ez milyen típusú, ismétlődik a 4.7. pontban leírt tevékenység. Amennyiben a bizottság indokoltnak tartja, akkor a korábbi szakmai véleményéhez felkérés nélkül is készíthet záradékot.

Felelős: A szakértői bizottság vezetője, vagy az általa kijelölt szociális munkás

Bejövő irat: megkeresés, egyéb új információt tartalmazó dokumentum

Kimenő irat: -

Jogszabályi helyek: nincs (tettünk javaslatokat a szabályozásra)

4.14. A szakmai vélemény kiegészítés (záradék) átadása a szakszolgálat gyermek elhelyezéséért felelős munkatársának, vagy előterjesztése a gyámhatóság részére

Tevékenység: A záradék/záradékkal kiegészített szakmai vélemény átadása során a szakértői bizottság álláspontjának, esetleges módosítások indokoltságának egyeztetése a szakszolgálat elhelyezéséért felelős munkatársával. Amennyiben az eljárásban nincs szükség a szakszolgálat döntés-előkészítő tevékenységére, akkor a záradék/záradékkal kiegészített szakmai vélemény megküldése az illetékes gyámhatóság számára.

Felelős: A szakértői bizottság vezetője, vagy az általa kijelölt szociális munkás

Bejövő irat: -

Kimenő irat: záradék/záradékkal kiegészített szakmai vélemény

Jogszabályi helyek: nincs (tettünk javaslatokat a szabályozásra)

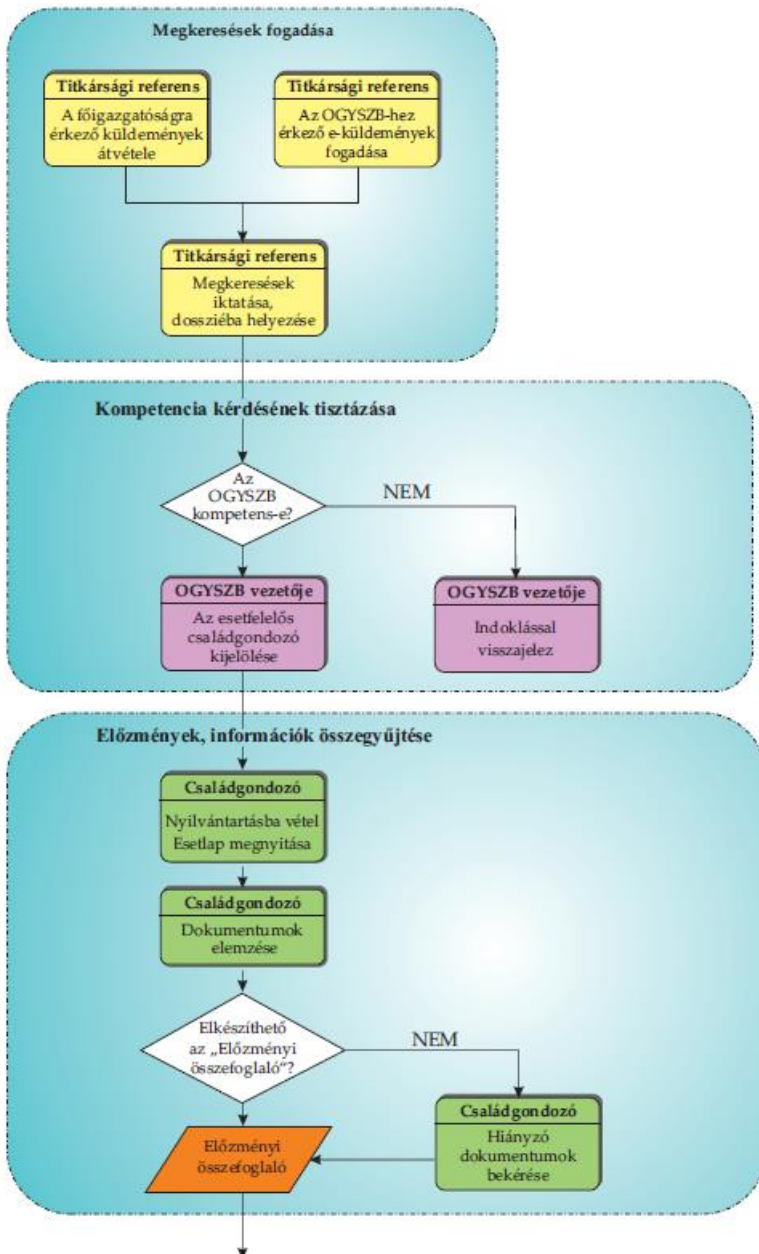
Kapcsolódások más folyamatokhoz a folyamat végén (a hatósági eljárástól, illetve az ügytípusoktól függően):

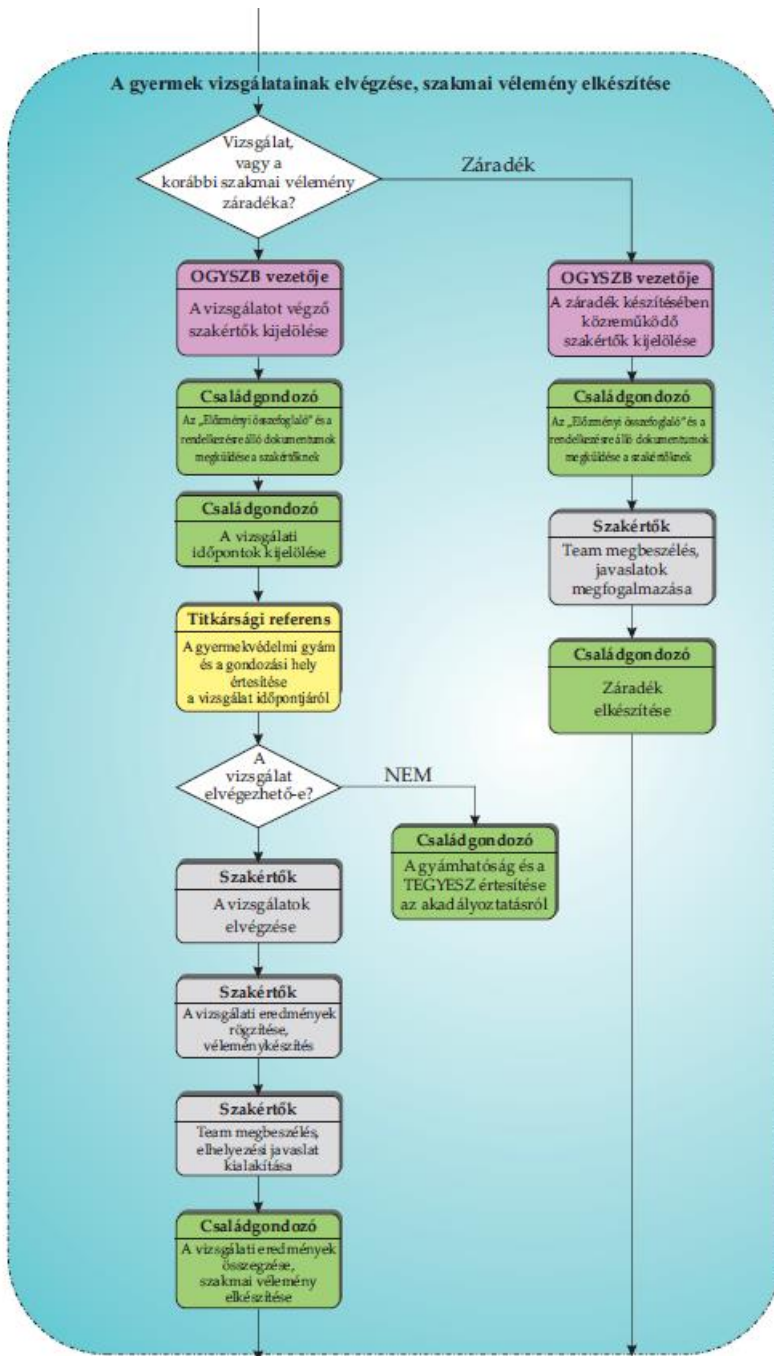
A területi gyermekvédelmi szakszolgálat egyéni elhelyezési javaslatának és egyéni elhelyezési tervének elkészítéséhez közvetlenül kapcsolódik, valamint a nevelési felügyelet elrendeléséhez, felülvizsgálatához (ez viszont már gyámhatósági feladat). Továbbá örökbefogadás előkészítése esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálat ezen tevékenységéhez kapcsolható.

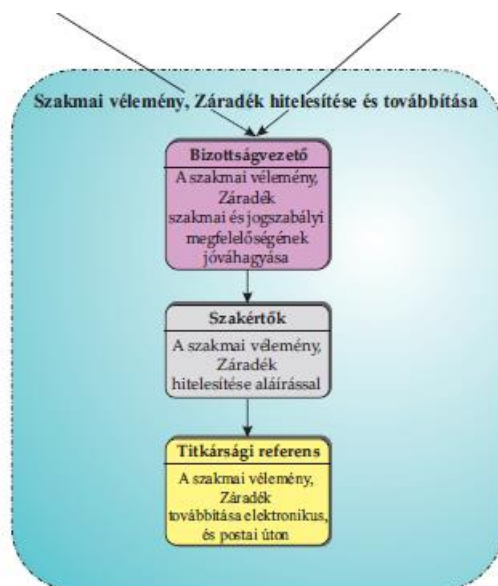
Mellékletek

1. sz. melléklet

Az OGYSZB tevékenységének folyamata

1/A. számú „Adatlap”

A³ *Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye*⁴

1. A szakértői bizottság adatai/fejléce:

1.1. Neve:

1.2. Címe:

1.3. Telefon/Fax:

1.4. E-mail:

2. A vizsgált gyermek azonosító adatai:

2.1. TAJ száma:

2.2. Törzsszám:

2.3. Név:

2.4. Születési hely, idő:

2.5. Anyja neve:

2.6. Apja neve:

2.7. Lakcím:

2.8. Tartózkodási hely:

2.9. Törvényes képviselő/gyám neve:

2.10. Megkeresés típusa, ügyiratszám:

³ Legördülő menüben a megyei és a fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolása

⁴ Legördülő menüben kiválasztandó az alábbiak közül:

- nevelésbe vételi eljáráshoz
- a Gyvt. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározásához
- gondozási hely megváltoztatásához
- speciális ellátási szükséglet megállapításához
- speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához
- speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatához (pl. integrált módon történő elhelyezés esetén)
- nevelési felügyelethez
- a gyámhatóság felülvizsgálati eljárásához

3. **A szakmai vélemény mellékletei:**

4. **Előzmények:**
 - 4.1. A szakmai vélemény során felhasznált forrásokra való hivatkozás:
 - 4.2. A szakmai vélemény készítésének indoka:

 - 4.3. **Nevelésbe vételi eljárás és a Gyvt. 79. § szerinti gondozási hely meghatározása esetén**
 - 4.3.1. a gyermek családban elfoglalt helye:
 - 4.3.2. a gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolatfelvétel ideje és módja:
 - 4.3.3. a jelzett probléma:
 - 4.3.4. a veszélyeztetettség oka(i):
 - 4.3.5. a szülő, a gyermek és a családgondozó együttműködésének jellemzői:
 - 4.3.6. a szülők szociális körülményei:
 - 4.3.7. a család életvitele:
 - 4.3.8. a szülők nevelési elvei:
 - 4.3.9. a szülők kapcsolatrendszere:
 - 4.3.10. a testvérek helyzete:
 - 4.3.11. rokoni kapcsolatok:
 - 4.3.12. a gyermek osztályfoka, helyzete a nevelési-oktatási intézményben:
 - 4.3.13. a gyermek életének jelentősebb eseményei:
 - 4.3.14. hatósági eljárások (ha voltak ilyenek), az eljárás kezdeményezésének indokai, kimenetele, az eredménytelenség okai:
 - 4.3.15. amennyiben a gyermek korábban volt a szakellátással érintve, akkor ezen időszak jellemzői:
 - 4.3.16. az alapellátás időszakára vonatkozó gondozási-nevelési tervben foglalt feladatok és azok megvalósulása:

- 4.3.17. az alapellátás időszakában bevont személyek és intézmények beavatkozásai, a beavatkozások típusai:
- 4.3.18. ideiglenes hatályú elhelyezés vagy ideiglenes gondozási hely kijelölése esetén a gyermek helyzete az ideiglenes ellátást biztosítónál (például beilleszkedése, magatartása, társaihoz, a felnőttekhez való viszonya, kapcsolattartása szüleivel):
- 4.4. Gondozási hely megváltoztatása, speciális ellátási szükséglet megállapítása, a speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálata /Nmr. 137.§ (8a) bek./, a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata (pl. integrált módon történő elhelyezés esetén), valamint (amennyiben indokolt) a gyámhatóság felülvizsgálati eljárásához**
- 4.4.1. az eljárás kezdeményezőinek indokai:
- 4.4.2. a szakellátásban eltöltött időszak jellemzői:
- 4.4.2.1. a szakellátás időszakára vonatkozó gondozási-nevelési tervben foglalt feladatok és azok megvalósulása:
- 4.4.2.2. a gyermek életének jelentősebb eseményei:
- 4.4.2.3. a gyermek gondozási helyre történő beilleszkedése:
- 4.4.2.4. a gyermek kapcsolatának alakulása a gondozóival, társaival:
- 4.4.2.5. a szakellátás időszakában bevont személyek és intézmények beavatkozásai, a beavatkozások típusai:
- 4.4.2.6. a gyermek és családjának kapcsolattartása:
- 4.4.2.7. a szülők életkörülményei, szociális körülményei, annak változásai:
- 4.4.2.8. család életvitele, annak változásai:
- 4.4.2.9. a gyermek családban elfoglalt helye, annak változásai a nevelésben töltött időszak alatt:
- 4.4.2.10. a testvér/ek helyzete, kapcsolata a gyermekkel:
- 4.4.2.11. rokoni kapcsolatok alakulása:
- 4.4.2.12. a gyermek osztályfoka, helyzete a nevelési-oktatási intézményben:

- 4.5. speciális ellátási szükséglet felmerülése esetén a korábbi kórházi, pszichiátriai és egyéb kezelések eredményei, drogambulanciák javaslatai, rendőrségi eljárásokra vonatkozó adatok, pártfogói vélemény tartalma:
- 4.6. különleges ellátási szükséglet felmerülése esetén a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleményének megállapításai, a magasabb összegű családi pótlékra jogosultságot igazoló dokumentum megállapításai:
- 4.7. **Nevelési felügyelet esetén**
- 4.7.1. a speciális gyermekotthon tájékoztatása alapján készített összefoglaló:
- 4.7.2. a nevelési felügyelet kezdeményezéséhez vezető probléma, annak kialakulásának körülményei:
- 4.7.3. a gondozási-nevelési tervben foglalt feladatok és azok megvalósulása:
- 4.7.4. a gyermek életének jelentősebb eseményei:
- 4.7.5. a gyermek kapcsolatának alakulása a gondozóival, társaival:
- 4.7.6. a speciális gyermekotthonban való tartózkodás időszakában bevont személyek és intézmények beavatkozásai, a beavatkozások típusai, eredményei, az esetleges eredménytelenség okai:
- 4.8. Egyéb, a szociális munkás által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt információk a gyermekkel kapcsolatban:

5. **A bizottság vizsgálatai**

6. **Gyermekorvosi vizsgálat**

- 6.1. Amennyiben nem került sor gyermekorvosi vizsgálatra, akkor ennek indoklása:
- 6.2. Egészségügyi anamnézis: amely a bizottság rendelkezésére bocsátott adatok függvényében tartalmazza az alábbiakat:
- 6.2.1. terhesség lefolyása, közben adódó problémák:

- 6.2.2. terhességek száma:
 - 6.2.3. szülések száma:
 - 6.2.4. szülés lezajlása:
 - 6.2.5. születési súly, hossz, Apgar érték:
 - 6.2.6. adaptációs időszak:
 - 6.2.7. szoptatás, táplálás:
 - 6.2.8. korai fejlődés:
 - 6.2.9. mozgás-, beszédfejlődés, szobatisztaság:
 - 6.2.10. nagyobb betegség, tartós betegség, baleset, kórházi kezelés:
 - 6.2.11. gyógyszer-, egyéb allergia:
 - 6.2.12. kötelező védőoltás:
 - 6.2.13. állandó gyógyszer:
 - 6.2.14. káros szenvedély:
 - 6.2.15. előző vizsgálatok eredményei, szakorvosi vélemények:
 - 6.2.16. a családban előforduló öröklődő, és krónikus betegségek:
 - 6.2.17. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyermekorvos által a korábbi szakmai véleményben tett javaslatok megvalósulása:
 - 6.2.18. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
-
- 6.3. Saját vizsgálat, amely tartalmazza az alábbiakat:
 - 6.3.1. jelenlegi súly, magasság, csecsemő esetén fejkörfogat, mellkörfogat:
 - 6.3.2. általános fizikális állapot:
 - 6.3.3. csont- és izomrendszer:
 - 6.3.4. bőr, nyálkahártyák, sérülési nyomok:
 - 6.3.5. száj, garatképletek:
 - 6.3.6. fogazat:
 - 6.3.7. nyirokcsomók:

- 6.3.8. szív, keringés:
- 6.3.9. vérnyomás, pulzus:
- 6.3.10. tüdő:
- 6.3.11. has, máj, lép:
- 6.3.12. nemi szervek:
- 6.3.13. idegrendszer:
- 6.3.14. érzékszervek:
- 6.3.15. káros szokások (alkohol, dohányzás, drog, csecsemőkori függőség):
- 6.3.16. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

7. Pszichológusi vizsgálat

- 7.1. Amennyiben nem került sor pszichológusi vizsgálatra, akkor ennek indoklása:
- 7.2. A vizsgálat során alkalmazott diagnosztikai módszerek és eljárások:
- 7.3. Pszichológiai anamnézis, amely a bizottság rendelkezésére bocsátott adatok függvényében tartalmazza az alábbiakat:
 - 7.3.1. egyéni anamnézis (kívánt gyermek volt-e, terhességhez való érzelmi viszonyulás, veszteség, trauma a várandósság alatt, a szülés körül/után, a szülés szubjektív megélése, szoptatás ideje, esetleges nehézségei, a gyermek magatartása újszülött/csecsemőkorban, pszichomotoros fejlődés, szobatisztaság, a közösségbe való beilleszkedés ideje, módja, egyéni anamnézis (kívánt gyermek volt-e, terhességhez való érzelmi viszonyulás, veszteség, trauma a várandósság alatt, a szülés körül/után, a szülés szubjektív megélése, szoptatás ideje, esetleges nehézségei, a gyermek magatartása újszülött/csecsemőkorban, pszichomotoros fejlődés, szobatisztaság, a közösségbe való beilleszkedés ideje, módja, kötődési sérülései, veszteségei, a gondozási helyre/helyekre való beilleszkedése, szocializációs hátrányok, amennyiben abúzus érte, akkor annak jellege, milyen életkorban, ki által szenvedte el a gyermek, részesült-e megsegítésben, annak eredménye):

- 7.3.2. heteroanamnézis (lehetőség szerint a gyermek nevelőjétől, családjától, hozzátartozóitól szerzett információk összegzése a gyermek személyiségfejlődésére és aktuális állapotára vonatkozóan):
- 7.3.3. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a pszichológus által a korábbi szakmai véleményben tett javaslatok megvalósulása:
- 7.3.4. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:

- 7.4. Saját vizsgálat, amely tartalmazza az alábbiakat:
 - 7.4.1. megjelenés:
 - 7.4.2. kapcsolatteremtő képesség, szociális alkalmazkodó képesség:
 - 7.4.3. szocializációs szint:
 - 7.4.4. tájékozódás térben, időben:
 - 7.4.5. figyelem, érzékelés:
 - 7.4.6. mimika, gesztussajátosságok:
 - 7.4.7. verbális kommunikáció:
 - 7.4.8. szokatlan viselkedési elemek:
 - 7.4.9. motiváció:
 - 7.4.10. a cselekvés, játék sajátosságai:
 - 7.4.11. mentális fejlettségi szint, feladattudat és tartás:
 - 7.4.12. kontrollműködés, viselkedésszabályozás:
 - 7.4.13. énkép, én-ideál, önértékelés:
 - 7.4.14. elsődleges kapcsolatok, kötődési mintázatok, azok zavarai:
 - 7.4.15. hangulati és érzelmi élet jellemzői, igénybevehetőség:
 - 7.4.16. személyiségfejlődési deficitek:
 - 7.4.17. csecsemőknél a pszichomotoros jellemzők (nagymozgás, finommotoros koordináció, beszéd, szociabilitás):
 - 7.4.18. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

8. Pszichiáteri vizsgálat

- 8.1. Amennyiben nem került sor pszichiáteri vizsgálatra, akkor ennek indoklása:
- 8.2. Pszichiátriai anamnézis, amely a bizottság rendelkezésére bocsátott adatok függvényében tartalmazza az alábbiakat:
 - 8.2.1. családi anamnézis (szülők életkora, egészségi állapota, szűkebb és tágabb családban előforduló pszichiátriai betegségek, ismétlődése, halmozódása, szociális helyzet):
 - 8.2.2. egyéni anamnézis (korai fejlődés, gyermekkor, iskolai tanulmányok, előforduló betegségek, fejlődési rendellenességek, szembetűnő magatartászavarok):
 - 8.2.2.1. állandó pszichiátriai gyógyszer:
 - 8.2.2.2. káros szenvedély:
 - 8.2.3. heteroanamnézis:
 - 8.2.3.1. előző pszichiáteri vizsgálatok eredményei, egyéb szakorvosi vélemények:
 - 8.2.3.2. a gyermek érzelmi-hangulati életére, viselkedésére vonatkozó egyéb adatok:
 - 8.2.4. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a pszichiáter által a korábbi szakmai véleményben tett javaslatok megvalósulása:
 - 8.2.5. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 8.3. Saját vizsgálat, amely tartalmazza a pszichés státusz elemeit:
 - 8.3.1. általános megjelenés:
 - 8.3.2. magatartás:
 - 8.3.3. pszichomotilitás, mimika:
 - 8.3.4. kognitív funkciók (tudatállapot, orientáció, figyelem, észrevezés, felfogás, emlékezés, beszéd, általános ismeretek, intelligencia):
 - 8.3.5. a gondolkodás megítélése:
 - 8.3.6. érzelmi és hangulati élet:
 - 8.3.7. betegségérzet, betegségbelátás:

- 8.3.8. személyiség:
- 8.3.9 realitás kontroll, pszichózisra utaló tünet:
- 8.3.10. szokatlan viselkedési formák, megnyilvánulások (pl. kényszercselekvések):
- 8.3.11. kábítószer fogyasztásra utaló tünet, megvonásos tünetek:
- 8.3.12. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentieken kívül vizsgált területek:

9. Gyógypedagógusi vizsgálat

- 9.1. Amennyiben nem került sor gyógypedagógusi vizsgálatra, akkor ennek indoklása:
- 9.2. A vizsgálat során alkalmazott diagnosztikai módszerek és eljárások:
- 9.3. Heteroanamnézis és ennek nevelési szempontú értelmezése (elsődleges és másodlagos szocializáció folyamata, a gyermek tárgyi környezetéhez való viszonya, társas viszonyai, felnőttekhez való viszonya, napirendje, esetleges központi vagy peremhelyzete a közösségben, reagálása az alkalmazott nevelési módszerekre):
 - 9.3.1. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyógypedagógus által a korábbi szakmai véleményben tett javaslatok megvalósulása:
 - 9.3.2. Egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 9.4. Saját vizsgálat, amely tartalmazza az alábbiakat:
 - 9.4.1. megjelenés (alkat, ápoltság, szomatikus érettség):
 - 9.4.2. a magatartás aktuális állapotának feltérképezésére szolgáló elemek (a vizsgálati helyzethez való attitűd, kapcsolatteremtés, együttműködés, irányíthatóság, feladathoz, feladathelyzethez való viszony, aktivitás, koncentráció, figyelem, élnkség, impulzivitás, motiváció, önszabályozás):
 - 9.4.3. az értelmi állapot (helyzetek megértése, érdeklődés, praktikus tanulás, kreativitás, találékonyság, fantázia):
 - 9.4.4. expresszív beszéd (késztetés, közlési igény):

- 9.4.5. a kommunikáció minősége: tartalma (fogalmak, szókincs, mondatfűzés, grammatika):
- 9.4.6. nonverbális jelzések:
- 9.4.7. önkiszolgálás, önellátás, életrend:
- 9.4.8. önelfoglaltság szervezése:
- 9.4.9. önirányítás, önszabályozás mértéke:
- 9.4.10. játéktevékenység:
- 9.4.11. szociális viszonyulások (aszimmetrikus és szimmetrikus kapcsolatok, kötődések, alkalmazkodás a személyközi helyzetekben, empátia):
- 9.4.12. szokatlan viselkedéselemek:
- 9.4.13. énkép, önértékelés, jövőkép:
- 9.4.14. szocializációs szint:
- 9.4.15. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

10. A bizottság tagjainak véleménye/javaslat:

11. A bizottság gyermekorvosának véleménye, javaslata:

- 11.1. diagnózisok:
- 11.2. javaslatok:
- 11.3. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (az előző szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 11.4. egyéb, a gyermekorvos által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

12. A bizottság pszichológusának véleménye, javaslata:

- 12.1. a gyermek aktuális személyiségállapota, fejlettségi és pszichés állapota, pszichés szükségletei:

- 12.2. javaslat a korrekciót igénylő lemaradásokra, zavarokra, a korrekció módjára:
- 12.3. pozitív személyiségjegyek, erősségek, tehetséggondozás:
- 12.4. javaslat, vélemény a megkeresésben foglaltaknak megfelelően:
- 12.5. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (az előző szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 12.6. egyéb, a pszichológus által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban (pl.: kapcsolattartás, kötődések, testvérkapcsolatok kihangsúlyozása, stb.):

13. A bizottság pszichiáterének véleménye, javaslata:

- 13.1. pszichiátriai diagnózis:
- 13.2. terápiás javaslatok:
- 13.3. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (az előző szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 13.4. egyéb, a pszichiáter által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

14. A bizottság gyógypedagógusának véleménye, javaslata:

- 14.1. pszichoszociális diagnózis felállítása:
- 14.2. javaslat a vizsgált gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazására, a fejlesztés/kezelés optimális hangsúlyára:
- 14.3. a gyermek erősségeinek, pozitív tulajdonságainak, motiválhatóságának, érdeklődési körének, tehetséggondozásának megjelenítése:
- 14.4. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének

meghatározása a kiindulási állapothoz (az előző szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:

14.5. egyéb, a gyógypedagógus által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

15. **A szakértői bizottság összegző véleménye, javaslata**

15.1. a szakmai vélemény készítésének célja, irányultsága (a szakmai vélemény készítésének oka):

15.2. nevelésbe vételi eljárás vagy a Gyvt. 79. § szerinti gondozási hely meghatározása esetén javaslat a nevelésbe vétel, vagy a nevelésbe vétel fenntartásának indokoltságára vonatkozóan indoklással együtt:

15.3. a gyermek speciális és/vagy különleges ellátási szükségletének, kettős szükségletének valamint azok okainak meghatározása a Gyvt. 53.§ (2) a), b), c) pontjai alapján:

15.4. nevelésben lévő gyermek esetén javaslat a gondozási hely megváltoztatásának indokoltságára vonatkozóan indoklással együtt:

15.5. javaslat az elhelyezés formájára:

15.6. vélemény, javaslat a gyermek egészségi és pszichés állapotára, valamint a gyermek állapota, szükséglete indokolta kezelésekre, beavatkozási irányokra, korrekciókra, terápiákra, egyéb nevelési, gondozási, oktatási, rekreációs szolgáltatásokra:

15.7. javaslat a kapcsolattartásra (kiemelten a felügyelet melletti kapcsolattartásra, és a kontraindikált kapcsolattartásra):

15.8. egyéb javaslatok (pl. a nevelésbe vétel fenntartására, megszüntetésére vonatkozóan) és az egyéni elhelyezési terv tartalmával kapcsolatos, vagy a bizottság által a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk a gyermekkel kapcsolatban (pl.: tehetséggondozás, kulturális, nyelvi, vallási szükségletek):

15.9. fogyatékoság és/vagy sajátos nevelési igény felülvizsgálatának időpontja a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottságnál, illetve tartós betegség fennállása esetén a szakorvosnál:

15.10. Nevelési felügyelet esetén a javaslat kiegészül

15.10.1. javaslat a nevelési felügyelet elrendelésére, felülvizsgálatának időpontjára, és megszüntetésére, indoklással együtt:

Kiállítás helye, kelte:

P. H.

16. Aláírások

a bizottság szociális munkása	a bizottság vezetője
a bizottság gyermekorvosa	a bizottság pszichológusa
a bizottság gyógypedagógusa	a bizottság pszichiátere
eseti szakértő	

1/B. számú „Adatlap”

**A⁵ Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság összefoglaló véleménye
örökbefogadás előkészítéséhez**

- 1. A szakértői bizottság adatai/fejléce:**
 - 1.1. Neve:
 - 1.2. Címe:
 - 1.3. Telefon/Fax:
 - 1.4. E-mail:

- 2. A vizsgált gyermek azonosító adatai:**
 - 2.1. TAJ száma:
 - 2.2. Törzsszám:
 - 2.3. Név:
 - 2.4. Születési hely, idő:
 - 2.5. Tartózkodási hely:
 - 2.6. Törvényes képviselő/gyám neve:
 - 2.7. Megkeresés típusa és az örökbefogadhatónak nyilvánításról szóló határozat száma:

- 3. Az összefoglaló vélemény mellékletei:**

- 4. Előzmények:**
 - 4.1. Az összefoglaló vélemény során felhasznált forrásokra való hivatkozás:

⁵ Legördülő menüben a megyei és a fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolása

- 4.2. Az összefoglaló vélemény készítésének indoklása (milyen felkérés alapján és milyen céllal készül):
- 4.3. A gyermek szakellátásba kerülésére vonatkozó adatok (beutaló szerv, bekerülés dátuma, gondozási hely):
- 4.4. A beutalás okai:
- 4.5. Esetleges gondozási hely változás(ok) és annak okai:
- 4.6. Mióta nevelkedik a jelenlegi gondozási helyen, a gyermekközösségben elfoglalt helye, társakhoz való viszonyulása, amennyiben nevelőszülőnél tartózkodik, akkor a nevelőcsalád szerkezete, ezen belül a saját és nevelt gyermekek száma, életkora, és a hozzájuk való viszonyulása:
- 4.7. Élt-e a biológiai családjában, illetve az ott eltöltött időtartam és annak fontosabb jellemzői:
- 4.8. A szülők szakellátással történő érintettsége:
- 4.9. Testvérei vannak-e, amennyiben igen, akkor ők hol tartózkodnak, tudnak-e egymásról, a kapcsolattartásuk jellemzői:
- 4.10. A gyermek örökbefogadhatónak nyilvánításának időpontja, okai, körülményei:
- 4.11. A szülők jelenlegi életkörülményei:
- 4.12. A szülők, testvérek mentális, illetve egészségi állapotával kapcsolatos ismeretek (különös tekintettel a terhesség időtartama alatt fennálló esetleges káros szenvedélyre, öröklődő genetikai és egyéb rendellenességekre, szerzett vagy öröklött fogyatékoság fennállására):
- 4.13. A gyermek egyéb (testvéreken kívüli) kapcsolattartásának jellemzői (kivel tart kapcsolatot, milyen gyakorisággal):
- 4.14. Egyéb, a szociális munkás által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt információk a gyermekkel kapcsolatban (pl. vallás, kulturális adatok, tanulás, szokások, tehetség, az átlagostól eltérő igények, napirend, stb.)

5. **A bizottság vizsgálatai**

6. **Gyermekorvosi vizsgálat**

- 6.1. Amennyiben nem került sor gyermekorvosi vizsgálatra, akkor ennek indoklása:
- 6.2. Egészségügyi anamnézis: amely a bizottság rendelkezésére bocsátott adatok függvényében tartalmazza az alábbiakat:
 - 6.2.1. terhesség lefolyása, közben adódó problémák:
 - 6.2.2. terhességek száma:
 - 6.2.3. szülések száma:
 - 6.2.4. szülés lezajlása:
 - 6.2.5. születési súly, hossz, Apgar érték:
 - 6.2.6. adaptációs időszak:
 - 6.2.7. szoptatás, táplálás:
 - 6.2.8. korai fejlődés:
 - 6.2.9. mozgás-, beszédfejlődés, szobatisztaság:
 - 6.2.10. nagyobb betegség, tartós betegség, baleset, kórházi kezelés:
 - 6.2.11. gyógyszer-, egyéb allergia:
 - 6.2.12. kötelező védőoltás:
 - 6.2.13. állandó gyógyszer:
 - 6.2.14. káros szenvedély:
 - 6.2.15. előző vizsgálatok eredményei, szakorvosi vélemények:
 - 6.2.16. a családban előforduló öröklődő, és krónikus betegségek:
 - 6.2.17. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyermekorvos által a korábbi szakmai véleményben tett javaslatok megvalósulása:
 - 6.2.18. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 6.3. Saját vizsgálat, amely tartalmazza az alábbiakat:
 - 6.3.1. jelenlegi súly, magasság:
 - 6.3.2. csecsemő esetén fejkörfogat, mellkörfogat:
 - 6.3.3. általános fizikális állapot:

- 6.3.4. csont- és izomrendszer:
- 6.3.5. bőr, nyálkahártyák, sérülési nyomok:
- 6.3.6. száj, garatképletek:
- 6.3.7. fogazat:
- 6.3.8. nyirokcsomók:
- 6.3.9. szív, keringés:
- 6.3.10. vérnyomás, pulzus:
- 6.3.11. tüdő:
- 6.3.12. has, máj, lép:
- 6.3.13. nemi szervek:
- 6.3.14. idegrendszer:
- 6.3.15. érzékszervek:
- 6.3.16. káros szokások (pl. alkohol, dohányzás, drog, csecsemőkori függőség):
- 6.3.17. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

7. Pszichológusi vizsgálat

- 7.1. Amennyiben nem került sor pszichológusvizsgálatra, akkor ennek indoklása:
- 7.2. A vizsgálat során alkalmazott diagnosztikai módszerek és eljárások:
- 7.3. Pszichológiai anamnézis, amely a bizottság rendelkezésére bocsátott adatok függvényében tartalmazza az alábbiakat:
 - 7.3.1. egyéni anamnézis (kívánt gyermek volt-e, terhességhez való érzelmi viszonyulás, veszteség, trauma a várandósság alatt, a szülés körül/után, a szülés szubjektív megélése, szoptatás ideje, esetleges nehézségei, a gyermek magatartása újszülött/csecsemőkorbán, pszichomotoros fejlődés, szobatisztaság, a közösségbe való beilleszkedés ideje, módja, kötődési sérülései, veszteségei, a gondozási helyre/helyekre való beilleszkedése, szocializációs hátrányok):
 - 7.3.2. Amennyiben abúzus érte, akkor annak jellege, milyen életkorban, ki által szenvedte el a gyermek, részesült-e megsegítésben, annak eredménye:

- 7.3.3. heteroanamnézis (lehetőség szerint a gyermek nevelőjétől, családjától, hozzátartozóitól szerzett információk összegzése a gyermek személyiségfejlődésére és aktuális állapotára vonatkozóan):
- 7.3.4. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a pszichológus által a korábbi szakmai véleményben tett javaslatok megvalósulása:
- 7.3.5. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:

- 7.4. Saját vizsgálat, amely tartalmazza az alábbiakat:
 - 7.4.1. megjelenés:
 - 7.4.2. kapcsolatteremtő képesség, szociális alkalmazkodó képesség:
 - 7.4.3. szocializációs szint:
 - 7.4.4. tájékozódás térben, időben:
 - 7.4.5. figyelem, érzékelés:
 - 7.4.6. mimika, gesztussajátosságok:
 - 7.4.7. verbális kommunikáció:
 - 7.4.8. szokatlan viselkedési elemek:
 - 7.4.9. motiváció:
 - 7.4.10. a cselekvés, játék sajátosságai:
 - 7.4.11. mentális fejlettségi szint, IQ, feladattudat és tartás:
 - 7.4.12. kontrollműködés, viselkedésszabályozás:
 - 7.4.13. énkép, én-ideál, önértékelés:
 - 7.4.14. elsődleges kapcsolatok, kötődési mintázatok, azok zavarai:
 - 7.4.15. hangulati és érzelmi élet jellemzői, igénybevehetőség:
 - 7.4.16. személyiségfejlődési deficitek:
 - 7.4.17. csecsemőknél a pszichomotoros jellemzők (nagymozgás, finommotoros koordináció, beszéd, szociabilitás), FQ:
 - 7.4.18. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

8. Gyógypedagógusi vizsgálat

- 8.1. Amennyiben sor került gyógypedagógusi vizsgálatra is, akkor ennek indoklása:
- 8.2. A vizsgálat során alkalmazott diagnosztikai módszerek és eljárások:
- 8.3. Heteroanamnézis és ennek nevelési szempontú értelmezése (elsődleges és másodlagos szocializáció folyamata, a gyermek tárgyi környezetéhez való viszonya, társas viszonyai, felnőttekhez való viszonya, napirendje, esetleges központi vagy peremhelyzete a közösségben, reagálása az alkalmazott nevelési módszerekre):
 - 8.3.1. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyógypedagógus által a korábbi szakmai véleményben tett javaslatok megvalósulása:
 - 8.3.2. Egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 8.4. Saját vizsgálat, amely tartalmazza az alábbiakat:
 - 8.4.1. megjelenés (alkat, ápoltság, szomatikus érettség):
 - 8.4.2. a magatartás aktuális állapotának feltérképezésére szolgáló elemek (a vizsgálati helyzethez való attitűd, kapcsolatteremtés, együttműködés, irányíthatóság, feladathoz, feladathelyzethez való viszony, aktivitás, koncentráció, figyelem, élénkség, impulzivitás, motiváció, önszabályozás):
 - 8.4.3. az értelmi állapot (helyzetek megértése, érdeklődés, praktikus tanulás, kreativitás, találékonyság, fantázia):
 - 8.4.4. expresszív beszéd (késztetés, közlési igény):
 - 8.4.5. a kommunikáció minősége: tartalma (fogalmak, szókincs, mondatfűzés, grammatika):
 - 8.4.6. nonverbális jelzések:
 - 8.4.7. önkiszolgálás, önellátás, életrend:
 - 8.4.8. önelfoglaltság szervezése:
 - 8.4.9. önirányítás, önszabályozás mértéke:
 - 8.4.10. játéktevékenység:
 - 8.4.11. szociális viszonyulások (aszimmetrikus és szimmetrikus kapcsolatok, kötődések, alkalmazkodás a személyközi helyzetekben, empátia):

- 8.4.12. szokatlan viselkedéselemek:
- 8.4.13. énkép, önértékelés, jövőkép:
- 8.4.14. szocializációs szint:
- 8.4.15. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

9. A bizottság tagjainak véleménye/javaslat:

10. A bizottság gyermekorvosának véleménye, javaslata:

- 10.1. diagnózisok:
- 10.2. javaslatok:
- 10.3. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (az előző szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 10.4. egyéb, a gyermekorvos által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

11. A bizottság pszichológusának véleménye, javaslata:

- 11.1. a gyermek aktuális személyiségállapota, fejlettségi és pszichés állapota, pszichés szükségletei:
- 11.2. korrekciót igénylő lemaradások, zavarok, javaslat a korrekció módjára:
- 11.3. pozitív személyiségjegyek, erősségek, tehetség gondozás:
- 11.4. vélemény a megkeresésben foglaltaknak és a vizsgálat céljának megfelelően (a gyermek életkorához viszonyított értelmi, érzelmi és mozgásfejlettségi szintje):
- 11.5. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (az előző szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 11.6. egyéb, a pszichológus által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban (pl.: továbbra is indokolt

kapcsolattartás, kötődések, testvérkapcsolatok, amennyiben a vizsgálat alapján felmerül valamilyen várható nehézség, kockázati tényező az örökbefogadással kapcsolatban, akkor azok megnevezése és a szükséges beavatkozási javaslatok megtétele, stb.), a gyermek gondozásához, neveléséhez szükséges egyéb fontos információk a leendő örökbefogadó szülő számára, és/vagy információk a szakszolgálat számára a gyermek személyiségének leginkább megfelelő örökbefogadó szülő kiválasztásához (pl. a gyermek neveléséhez szükséges szülői attitűd leírása, és/vagy arra vonatkozó javaslat megfogalmazása, hogy milyen tulajdonságokkal rendelkező szülő/szülópár, illetve családi környezet volna leginkább megfelelő a gyermek számára):

12. A bizottság gyógypedagógusának véleménye, javaslata:

- 12.1. pszichoszociális diagnózis felállítása:
- 12.2. vélemény a megkeresésben foglaltaknak és a vizsgálat céljának megfelelően (a gyermek életkorához viszonyított értelmi, érzelmi és mozgásfejlettségi szintje), javaslat a vizsgált gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazására, a fejlesztés/kezelés optimális hangsúlyára:
- 12.3. a gyermek erősségeinek, pozitív tulajdonságainak, motiválhatóságának, érdeklődési körének, tehetséggondozásának megjelenítése:
- 12.4. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (az előző szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 12.5. egyéb, a gyógypedagógus által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

13. A szakértői bizottság összefoglaló véleménye, javaslata

- 13.1. az összefoglaló vélemény készítésének célja, irányultsága (az összefoglaló vélemény készítésének oka):
- 13.2. amennyiben fennáll, akkor a gyermek különleges ellátási szükségletének, valamint annak okának/okainak meghatározása:

- 13.3. vélemény, javaslat a gyermek egészségi és pszichés állapotára, életkorához viszonyított értelmi, érzelmi és mozgásfejllettségi szintjére, valamint a gyermek állapota, szükséglete indokolta kezelésekre, beavatkozási irányokra, korrekciókra, terápiákra, egyéb nevelési, gondozási, oktatási, rekreációs szolgáltatásokra:
- 13.4. egyéb vélemények, javaslatok (a bizottság által a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk a gyermekkel kapcsolatban, pl.:tehetséggondozás, kulturális, nyelvi, vallási szükségletek, stb.), a gyermek gondozásához, neveléséhez szükséges egyéb fontos információk a leendő örökbefogadó szülő számára, és/vagy információk a szakszolgálat számára a gyermek személyiségének leginkább megfelelő örökbefogadó szülő kiválasztásához (pl. a gyermek neveléséhez szükséges szülői attitűd leírása, és/vagy arra vonatkozó javaslat megfogalmazása, hogy milyen tulajdonságokkal rendelkező szülő/szülőpár, illetve családi környezet volna leginkább megfelelő a gyermek számára):
- 13.5. fogyatékoság és/vagy sajátos nevelési igény felülvizsgálatának időpontja a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottságnál, illetve tartós betegség fennállása esetén a szakorvosnál:

Kiállítás helye, kelte:

P. H.

14. Alíráások:

a bizottság szociális munkása	a bizottság vezetője
a bizottság gyermekorvosa	a bizottság pszichológusa
a bizottság gyógypedagógusa	eseti szakértő

2. számú „Adatlap”

Záradék

*Csatolandó a⁶ Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság
.....év.....hónap.....napján, az alábbi gyermek ügyében készített szakmai
véleményéhez*

- 1. A szakértői bizottság adatai/fejléce:**
 - 1.1. Neve:
 - 1.2. Címe:
 - 1.3. Telefon/Fax:
 - 1.4. E-mail:

- 2. A vizsgált gyermek azonosító adatai:**
 - 2.1. TAJ száma:
 - 2.2. Törzsszám:
 - 2.3. Név:
 - 2.4. Születési hely, idő:
 - 2.5. Anyja neve:
 - 2.6. Apja neve:
 - 2.7. Lakcím:
 - 2.8. Tartózkodási hely:
 - 2.9. Törvényes képviselő/gyám neve:
 - 2.10. Megkeresés típusa, ügyiratszám:

⁶ Legördülő menüben a megyei és a fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolása

3. **A szakmai vélemény kiegészítés mellékletei:**

4. **Jelenlegi előzmények:**
 - 4.1. A záradék készítéséhez felhasznált forrásokra való hivatkozás:
 - 4.2. A záradék készítésének oka(i):
 - 4.3. A gyermekre vonatkozó jelentősebb események, a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény elkészítése óta eltelt időszakban:
 - 4.4. Egyéb, a szociális munkás által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt információk a gyermekkel kapcsolatban:

5. **A bizottság által szükségesnek tartott kiegészítő vizsgálatok**

6. **Gyermekorvosi vizsgálat**
 - 6.1 Amennyiben a bizottság szükségesnek tartotta a gyermekorvosi vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, akkor ennek indoklása:
 - 6.2. A záradékkal kiegészítendő szakmai véleményt kiegészítő egészségügyi anamnézis:
 - 6.2.1. a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben a gyermekorvos által tett javaslatok megvalósulása:
 - 6.2.2. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
 - 6.3. Saját vizsgálat, amely szükség szerint tartalmazza az alábbiakat:
 - 6.3.1. jelenlegi súly, magasság, csecsemő esetén fejkörfogat, mellkörfogat:
 - 6.3.2. általános fizikális állapot:
 - 6.3.3. csont- és izomrendszer:
 - 6.3.4. bőr, nyálkahártyák, sérülési nyomok:
 - 6.3.5. száj, garatképletek:
 - 6.3.6. fogazat:
 - 6.3.7. nyirokcsomók:

- 6.3.8. szív, keringés:
- 6.3.9. vérnyomás, pulzus:
- 6.3.10. tüdő:
- 6.3.11. has, máj, lép:
- 6.3.12. nemi szervek:
- 6.3.13. idegrendszer:
- 6.3.14. érzékszervek:
- 6.3.15. káros szokások (alkohol, dohányzás, drog, csecsemőkori függőség):
- 6.3.16. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

7. Pszichológusi vizsgálat

- 7.1. Amennyiben a bizottság szükségesnek tartotta a pszichológusi vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, akkor ennek indoklása:
- 7.2. A vizsgálat során alkalmazott diagnosztikai módszerek és eljárások:
- 7.3. A záradékkal kiegészítendő szakmai véleményt kiegészítő pszichológiai anamnézis:
 - 7.3.1. a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben a pszichológus által tett javaslatok megvalósulása:
 - 7.3.2. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 7.4. Saját vizsgálat, amely szükség szerint tartalmazza az alábbiakat:
 - 7.4.1. megjelenés:
 - 7.4.2. kapcsolatteremtő képesség, szociális alkalmazkodó képesség:
 - 7.4.3. szocializációs szint:
 - 7.4.4. tájékozódás térben, időben:
 - 7.4.5. figyelem, érzékelés:
 - 7.4.6. mimika, gesztussajátosságok:
 - 7.4.7. verbális kommunikáció:

- 7.4.8. szokatlan viselkedési elemek:
- 7.4.9. motiváció:
- 7.4.10. a cselekvés, játék sajátosságai:
- 7.4.11. mentális fejlettségi szint, feladattudat és tartás:
- 7.4.12. kontrollműködés, viselkedésszabályozás:
- 7.4.13. énkép, én-ideál, önértékelés:
- 7.4.14. elsődleges kapcsolatok, kötődési mintázatok, azok zavarai:
- 7.4.15. hangulati és érzelmi élet jellemzői, igénybevehetőség:
- 7.4.16. személyiségfejlődési deficitek:
- 7.4.17. csecsemőknél a pszichomotoros jellemzők (nagymozgás, finommotoros koordináció, beszéd, szociabilitás):
- 7.4.18. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

8. Pszichiáteri vizsgálat

- 8.1. Amennyiben a bizottság szükségesnek tartotta a pszichiáteri vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, akkor ennek indoklása:
- 8.2. Amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz pszichiáteri vizsgálatot, akkor az ezt kiegészítő pszichiátriai anamnézis:
 - 8.2.1. a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben a pszichiáter által tett javaslatok megvalósulása:
- 8.3. Amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény nem tartalmaz pszichiáteri vizsgálatot, akkor pszichiátriai anamnézis, amely a bizottság rendelkezésére bocsátott adatok függvényében tartalmazza az alábbiakat:
 - 8.3.1. családi anamnézis (szülők életkora, egészségi állapota, szűkebb és tágabb családban előforduló pszichiátriai betegségek, ismétlődése, halmozódása, szociális helyzet):
 - 8.3.2. egyéni anamnézis (korai fejlődés, gyermekkor, iskolai tanulmányok, előforduló betegségek, fejlődési rendellenességek, szembetűnő magatartászavarok):

- 8.3.3. állandó pszichiátriai gyógyszer:
- 8.3.4. káros szenvedély:
- 8.3.5. heteroanamnézis:
- 8.3.6. előző pszichiáteri vizsgálatok eredményei, egyéb szakorvosi vélemények:
- 8.3.7. a gyermek érzelmi-hangulati életére, viselkedésére vonatkozó egyéb adatok:
- 8.3.8. Egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:

- 8.4. Saját vizsgálat, amely szükség szerint tartalmazza az alábbiakat:
 - 8.4.1. általános megjelenés:
 - 8.4.2. magatartás:
 - 8.4.3. pszichomotilitás, mimika:
 - 8.4.4. kognitív funkciók (tudatállapot, orientáció, figyelem, észretevés, felfogás, emlékezés, beszéd, általános ismeretek, intelligencia):
 - 8.4.5. a gondolkodás megítélése:
 - 8.4.6. érzelmi és hangulati élet:
 - 8.4.7. betegségérzet, betegségbelátás:
 - 8.4.8. személyiség:
 - 8.4.9. realitás kontroll, pszichózisra utaló tünet:
 - 8.4.10. szokatlan viselkedési formák, megnyilvánulások (pl. kényszercselekvések):
 - 8.4.11. kábítószer fogyasztásra utaló tünet, megvonásos tünetek:
 - 8.4.12. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

9. Gyógypedagógusi vizsgálat

- 9.1. Amennyiben a bizottság szükségesnek tartotta a gyógypedagógusi vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, akkor ennek indoklása:
- 9.2. A vizsgálat során alkalmazott diagnosztikai módszerek és eljárások:

- 9.3. Amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz gyógypedagógusi vizsgálatot, akkor az ezt kiegészítő heteroanamnézis:
- 9.3.1. a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben a gyógypedagógus által tett javaslatok megvalósulása:
- 9.4. Amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény nem tartalmaz gyógypedagógusi vizsgálatot, akkor heteroanamnézis és ennek nevelési szempontú értelmezése (elsődleges és másodlagos szocializáció folyamata, a gyermek tárgyi környezetéhez való viszonya, társas viszonyai, felnőttekhez való viszonya, napirendje, esetleges központi vagy peremhelyzete a közösségben, reagálása az alkalmazott nevelési módszerekre):
- 9.4.1. Egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 9.5. Saját vizsgálat, amely szükség szerint tartalmazza az alábbiakat:
- 9.5.1. megjelenés (alkat, ápoltság, szomatikus érettség):
- 9.5.2. a magatartás aktuális állapotának feltérképezésére szolgáló elemek (a vizsgálati helyzethez való attitűd, kapcsolatteremtés, együttműködés, irányíthatóság, feladathoz, feladathelyzethez való viszony, aktivitás, koncentráció, figyelem, élénkség, impulzivitás, motiváció, önszabályozás):
- 9.5.3. az értelmi állapot (helyzetek megértése, érdeklődés, praktikus tanulás, kreativitás, találékonyság, fantázia):
- 9.5.4. expresszív beszéd (késztetés, közlési igény):
- 9.5.5. a kommunikáció minősége: tartalma (fogalmak, szókinccs, mondatfűzés, grammatika):
- 9.5.6. nonverbális jelzések:
- 9.5.7. önkiszolgálás, önellátás, életrend:
- 9.5.8. önellátottság szervezése:
- 9.5.9. önirányítás, önszabályozás mértéke:
- 9.5.10. játéktevékenység:

- 9.5.11. szociális viszonyulások (aszimmetrikus és szimmetrikus kapcsolatok, kötődések, alkalmazkodás a személyközi helyzetekben, empátia):
- 9.5.12. szokatlan viselkedéselemek:
- 9.5.13. énkép, önértékelés, jövőkép:
- 9.5.14. szocializációs szint:
- 9.5.15. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

10. **A bizottság tagjainak véleménye/javaslat:**

11. **A bizottság gyermekorvosának véleménye, javaslata:**

- 11.1. diagnózisok:
- 11.2. javaslatok:
- 11.3. a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 11.4. egyéb, a gyermekorvos által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

12. **A bizottság pszichológusának véleménye, javaslata:**

- 12.1. a gyermek aktuális személyiségállapota, fejlettségi és pszichés állapota, pszichés szükségletei:
- 12.2. javaslat a korrekciót igénylő lemaradásokra, zavarokra, a korrekció módjára:
- 12.3. pozitív személyiségjegyek, erősségek, tehetséggondozás:
- 12.4. javaslat, vélemény a záradék készítésével összefüggésben:
- 12.5. a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:

12.6. egyéb, a pszichológus által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban (pl.: kapcsolattartás, kötődések, testvérkapcsolatok kihangsúlyozása, stb.):

13. A bizottság pszichiáterének véleménye, javaslata:

13.1. pszichiátriai diagnózis:

13.2. terápiás javaslatok:

13.3. amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz pszichiáteri vizsgálatot, akkor a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:

13.4. egyéb, a pszichiáter által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

14. A bizottság gyógypedagógusának véleménye, javaslata:

14.1. pszichoszociális diagnózis felállítása:

14.2. javaslat a vizsgált gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazására, a fejlesztés/kezelés optimális hangsúlyára:

14.3. a gyermek erősségeinek, pozitív tulajdonságainak, motiválhatóságának, érdeklődési körének, tehetséggondozásának megjelenítése:

14.4. amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz gyógypedagógusi vizsgálatot, akkor a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:

14.5. egyéb, a gyógypedagógus által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

15. A szakértői bizottság összegző véleménye, javaslata

15.1. a szakmai vélemény kiegészítésének célja, irányultsága (a záradék készítésének oka):

- 15.2. a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben foglalt javaslatok megerősítése, módosítása, vagy kiegészítése indoklással együtt, szükség szerint, az alábbi kérdésekben:
- 15.2.1. nevelésbe vételi eljárás vagy a Gyvt. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározása esetén javaslat a nevelésbe vétel, vagy a nevelésbe vétel fenntartásának indokoltságára vonatkozóan indoklással együtt:
- 15.2.2. a gyermek speciális és/vagy különleges ellátási szükségletének, kettős szükségletének valamint azok okainak meghatározása a Gyvt. 53.§ (2) a), b), c) pontjai alapján:
- 15.2.3. nevelésben lévő gyermek esetén javaslat a gondozási hely megváltoztatásának indokoltságára vonatkozóan indoklással együtt:
- 15.2.4. javaslat az elhelyezés formájára:
- 15.2.5. vélemény, javaslat a gyermek egészségi és pszichés állapotára, valamint a gyermek állapota, szükséglete indokolta kezelésekre, beavatkozási irányokra, korrekciókra, terápiákra, egyéb nevelési, gondozási, oktatási, rekreációs szolgáltatásokra:
- 15.2.6. javaslat a kapcsolattartásra (kiemelten a felügyelet melletti kapcsolattartásra, és a kontraindikált kapcsolattartásra):
- 15.2.7. egyéb javaslatok (pl. a nevelésbe vétel fenntartására, megszüntetésére vonatkozóan) és az egyéni elhelyezési terv tartalmával kapcsolatos, vagy a bizottság által a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk a gyermekkel kapcsolatban (pl.: tehetséggondozás, kulturális, nyelvi, vallási szükségletek):
- 15.2.8. fogyatékoság és/vagy sajátos nevelési igény felülvizsgálatának időpontja a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottságnál, illetve tartós betegség fennállása esetén a szakorvosnál:

15.3. **Nevelési felügyelet esetén a javaslat kiegészül**

- 15.3.1. javaslat a nevelési felügyelet elrendelésére, felülvizsgálatának időpontjára, és megszüntetésére, indoklással együtt:

Kiállítás helye, kelte:

P. H.

16. Alíráások

.....

a bizottság szociális munkása

.....
a bizottság vezetője

.....

a bizottság gyermekorvosa

.....
a bizottság pszichológusa

.....

a bizottság gyógypedagógusa

.....
a bizottság pszichiátere

.....

eseti szakértő

3. számú „Adatlap”

A⁷ Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye különleges ellátási szükséglet⁸ megállapításához

1. A szakértői bizottság adatai/fejléce:

1.1 Neve:

1.2 Címe:

1.3 Telefon/Fax:

1.4 E-mail:

2. A gyermek azonosító adatai:

2.1 TAJ száma:

2.2 Törzsszám:

2.3 Név:

2.4 Születési hely, idő:

2.5 Anyja neve:

2.6 Apja neve:

2.7 Lakcím:

2.8 Tartózkodási hely:

2.9 Törvényes képviselő/gyám neve:

2.1 Gondozási hely:

3. Mellékletek:

⁷ Legördülő menüben a megyei és a fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolása

⁸ Legördülő menüben kiválasztandó az alábbiak közül:

- fennállásnak
- változásának
- megszűnésének

4. A különleges ellátási szükséglet oka/okai:

4.1 Fogyatékoság /a Gyvt. 5. §. qb) pontja szerint/

A gyermek a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság mellékelt szakvéleménye alapján, sajátos nevelési igényű. Az Nktv. 4.§ 25. pontja szerinti sajátos nevelési igény az alábbi ok miatt áll fenn:

- a) enyhe értelmi fogyatékos
- b) közép súlyos értelmi fogyatékos
- c) súlyos értelmi fogyatékos
- d) mozgásszervi fogyatékos
- e) érzékszervi fogyatékos
- f) beszéd fogyatékos
- g) halmozottan fogyatékos
- h) autizmus spektrum zavar
- i) egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar)

4.2 Tartós betegség /a Gyvt. 5. §. p) pontja szerint/

A gyermek, a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, jelen szakmai véleményhez mellékelt határozata (végzése, hatósági bizonyítványa, igazolása) alapján, tartós betegsége miatt magasabb összegű családi pótlékra jogosult. Az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet jelen szakmai véleményhez mellékelt 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolás alapján, a tartós betegség megnevezése:.....betűjel e:.....

4.3 Életkor /a Gyvt. 53. (2) bek. ab) pontja szerint/

5. A különleges ellátási szükségletet alátámasztó ok megállapításának és felülvizsgálatának időpontja:

5.1 A köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján, a sajátos nevelési igény

- megállapításának időpontja:

- felülvizsgálatának időpontja:

5.2 A magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság határozata (végzése, hatósági bizonyítványa, igazolása) és az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolás alapján, a tartós betegség

- megállapításának időpontja:

- felülvizsgálatának időpontja:

6. A különleges ellátási szükséglett alátámasztó ok megszűnésének időpontja:

6.1 A köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján, a sajátos nevelési igény megszűnésének időpontja:

6.2 A magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság (végzése, hatósági bizonyítványa, igazolása) és/vagy az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolás alapján, a tartós betegség megszűnésének időpontja:

7. A gyermekvédelmi szakértői bizottság megállapítása:

7.1 Fentiek alapján a Gyvt. 53. §. (2) bekezdés a) pontja és a Gyvt. 5. §. p) és/vagy qb) pontjai szerint,⁹ miatt a gyermek *különleges ellátási szükséglete fennáll.*

⁹ Legördülő menüben kiválasztandó az alábbiak közül:

enyhe értelmi fogyatékoság

középsúlyos értelmi fogyatékoság

súlyos értelmi fogyatékoság

mozgásszervi fogyatékoság

érzékszervi fogyatékoság

beszéd fogyatékoság

halmozott fogyatékoság

autizmus spektrum zavar okán fennálló sajátos nevelési igény

egyéb pszichés fejlődési zavar okán fennálló sajátos nevelési igény

tartós betegség

7.2 Fentiek alapján a Gyvt. 53. §. (2) bekezdés a) pontja és a Gyvt. 5. §. p) és/vagy . qb) pontjai szerint, a gyermek *különleges ellátási szükséglete megszűnt*.

8. **A gyermekvédelmi szakértői bizottság a fentieket kiegészítő megjegyzése és/vagy kettős ellátási szükséglet megállapítása:**

9. **A gyermekvédelmi szakértői bizottság javaslata az elhelyezés formájára:**

- A jelenlegi gondozási forma megfelelő a gyermek számára a továbbiakban is.

- A jelenlegi gondozási forma nem megfelelő a gyermek számára. A gondozási hely javasolt formája:.....

Figyelemfelhívás:

*A gyermekvédelmi szakértői bizottság megállapító szakmai véleménye - a gyermek életkora miatt fennálló különleges ellátási szükséglet kivételével - visszavonásig, illetve a különleges ellátási szükségletre vonatkozó újabb szakmai véleményig érvényes. Felhívjuk a jogosult figyelmét arra, hogy az **esedékes felülvizsgálatok eredményét, valamint a gyermek sajátos nevelési igényében és tartós betegségében bekövetkezett változást, illetve ezek megszűnését** írásban, 15 napon belül a fentiek megállapítását tartalmazó köznevelési törvény szerinti szakértői bizottsági szakvélemény, és/vagy a magasabb összegű családi pótlék megállapítását/folyósítását igazoló határozat/egyéb igazolás, illetve 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolás csatolásával, köteles bejelenteni a gyermekvédelmi szakértői bizottságnak. A bejelentés elmulasztásából eredő jogalap nélkül felvett ellátást köteles visszafizetni.*

Kiállítás helye, kelte:

P. H.

10. Alíráások

.....

a bizottság szociális munkása

.....

a bizottság gyermekorvosa

.....

a bizottság gyógypedagógusa

.....

a bizottság vezetője

.....

a bizottság pszichológusa

4. számú „Adatlap”

Az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye¹⁰

1. A szakértői bizottság adatai:

- 1.1. Neve:
- 1.2. Címe:
- 1.3. Telefon/Fax:
- 1.4. E-mail:

2. A vizsgált gyermek azonosító adatai:

- 2.1. TAJ száma:
- 2.2. Törzsszám:
- 2.3. Név:
- 2.4. Születési hely, idő:
- 2.5. Anyja neve:
- 2.6. Apja neve:
- 2.7. Lakcím:
- 2.8. Tartózkodási hely:
- 2.9. Törvényes képviselő/gyám neve:
- 2.10. Megkeresés/felterjesztés típusa, ügyiratszám:

3. A szakmai vélemény mellékletei:

¹⁰ Legördülő menüben kiválasztandó az alábbiak közül:

- központi speciális gyermekotthonba történő elhelyezéshez /Nmr. 137.§ (7)/
- központi speciális gyermekotthonban lévő gyermek kontroll vizsgálatához (speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához /Nmr. 137.§ (8a) bek./)
- a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményének felülvizsgálásához /Gyer. 104.§ (5)/
- gyámhatóság felkérésére új elhelyezési tervhez /Gyer. 104.§ (3)/

4. Előzmények:

- 4.1. A szakmai vélemény során felhasznált forrásokra való hivatkozás:
- 4.2. A szakmai vélemény készítésének indoka:
- 4.3. a) Központi speciális gyermekotthoni elhelyezésre irányuló felterjesztés esetén
b) A megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményének felülvizsgálása esetén
- 4.3.1. A¹¹ Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleményében szereplő előzmény összefoglalása:
- 4.3.2. az OGYSZB szociális munkásának kiegészítése, amely tartalmazza a megyei/fővárosi szakértői bizottság szakmai véleményének elkészítése óta történt lényeges eseményeket a gyermekkel kapcsolatban:
- 4.4. **Központi speciális gyermekotthonban lévő gyermek kontroll vizsgálata esetén**
- 4.4.1. a központi speciális gyermekotthonban eltöltött időszak jellemzői:
- 4.4.2. a gondozási-nevelési tervben foglalt feladatok és azok megvalósulása:
- 4.4.3. a gyermek életének jelentősebb eseményei:
- 4.4.4. a gyermek gondozási helyre történő beilleszkedése:
- 4.4.5. a gyermek kapcsolatának alakulása a gondozóival, társaival:
- 4.4.6. a központi speciális gyermekotthonban eltöltött időszak alatt bevont személyek és intézmények beavatkozásai, a beavatkozások típusai, eredményei, az esetleges eredménytelenség okai:
- 4.4.7. a gyermek és családjának kapcsolattartása:
- 4.4.8. a szülők életkörülményei, szociális körülményei, annak változásai:
- 4.4.9. család életvitele, annak változásai:

¹¹ Legördülő menüben a megyei és a fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolása

- 4.4.10. a gyermek családban elfoglalt helye, annak változásai a nevelésben töltött időszak alatt:
 - 4.4.11. a testvér/ek helyzete, kapcsolata a gyermekkel:
 - 4.4.12. rokonok kapcsolata alakulása:
 - 4.4.13. a gyermek osztályfoka, helyzete a nevelési-oktatási intézményben:
 - 4.4.14. különleges ellátási szükséglet felmerülése esetén a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleményének megállapításai, a magasabb összegű családi pótlékra jogosultságot igazoló dokumentum megállapításai:
- 4.5. Egyéb, az OGYSZB szociális munkása által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt információk a gyermekkel kapcsolatban.

5. **Az OGYSZB vizsgálatai**

6. **Gyermekorvosi vizsgálat**

- 6.1. Központi speciális gyermekotthoni elhelyezés esetén, ha nem kerül sor gyermekorvosi vizsgálatra, akkor ennek indoklása:
- 6.2. Egészségügyi anamnézis: amely a bizottság rendelkezésére bocsátott adatok függvényében tartalmazza az alábbiakat:
 - 6.2.1. nagyobb betegség, baleset, kórházi kezelés:
 - 6.2.2. gyógyszer-, egyéb allergia:
 - 6.2.3. kötelező védőoltás:
 - 6.2.4. állandó gyógyszer:
 - 6.2.5. káros szenvedély:
 - 6.2.6. előző vizsgálatok eredményei, szakorvosi vélemények:
 - 6.2.7. a családban előforduló öröklődő, és krónikus betegségek:
 - 6.2.8. a megyei szakértői bizottság gyermekorvosa által javasolt, vizsgálatok, beavatkozások megvalósulása, annak eredményei:

- 6.2.9. a megyei szakértői bizottság vizsgálatát követően bekövetkezett változások, egészségügyi események összefoglalása:
- 6.2.10. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a gyermekorvos által a korábbi szakmai véleményben tett javaslatok megvalósulása:
- 6.2.11. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:

6.3. Saját vizsgálat, amely tartalmazza az alábbiakat:

- 6.3.1. jelenlegi súly, magasság:
- 6.3.2. általános fizikális állapot:
- 6.3.3. csont- és izomrendszer:
- 6.3.4. bőr, nyálkahártyák, sérülési nyomok:
- 6.3.5. száj, garatképletek:
- 6.3.6. fogazat:
- 6.3.7. nyirokcsomók:
- 6.3.8. szív, keringés:
- 6.3.9. vérnyomás, pulzus:
- 6.3.10. tüdő:
- 6.3.11. has, máj, lép:
- 6.3.12. nemi szervek:
- 6.3.13. idegrendszer:
- 6.3.14. érzékszervek:
- 6.3.15. káros szokások (alkohol, dohányzás, drog):
- 6.3.16. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

7. Pszichológiai vizsgálat

- 7.1. Központi speciális gyermekotthoni elhelyezés esetén, ha nem kerül sor pszichológiai vizsgálatra, akkor ennek indoklása:
- 7.2. A vizsgálat során alkalmazott diagnosztikai módszerek és eljárások:

- 7.3. Pszichológiai anamnézis, amely a bizottság rendelkezésére bocsátott adatok függvényében tartalmazza az alábbiakat:
- 7.3.1. egyéni anamnézis (kívánt gyermek volt-e, terhességhez való érzelmi viszonyulás, veszteség, trauma a várandósság alatt, a szülés körül/után, a szülés szubjektív megélése, szoptatás ideje, esetleges nehézségei, a gyermek magatartása újszülött/csecsemőkorban, pszichomotoros fejlődés, szobatisztaság, a közösségbe való beilleszkedés ideje, módja):
 - 7.3.2. heteroanamnézis (lehetőség szerint a gyermek nevelőjétől, családjától, hozzátartozóitól szerzett információk összegzése a gyermek személyiségfejlődésére és aktuális állapotára vonatkozóan):
 - 7.3.3. a bizottság által korábban már vizsgált gyermek esetén, a pszichológus által a korábbi szakmai véleményben tett javaslatok megvalósulása:
 - 7.3.4. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 7.4. Saját vizsgálat, amely tartalmazza az alábbiakat:
- 7.4.1. megjelenés:
 - 7.4.2. kapcsolatteremtő képesség, szociális alkalmazkodó képesség:
 - 7.4.3. szocializációs szint:
 - 7.4.4. tájékozódás térben, időben:
 - 7.4.5. figyelem, érzékelés:
 - 7.4.6. mimika, gesztussajátosságok:
 - 7.4.7. verbális kommunikáció:
 - 7.4.8. szokatlan viselkedési elemek:
 - 7.4.9. motiváció:
 - 7.4.10. a cselekvés, játék sajátosságai:
 - 7.4.11. mentális fejlettségi szint, feladattudat és tartás:
 - 7.4.12. kontrollműködés, viselkedésszabályozás:
 - 7.4.13. énkép, én-ideál, önértékelés:
 - 7.4.14. elsődleges kapcsolatok, kötődési mintázatok, azok zavarai:
 - 7.4.15. hangulati és érzelmi élet jellemzői, igénybevehetőség:

- 7.4.16. személyiségfejlődési deficitek:
- 7.4.17. csecsemőknél a pszichomotoros jellemzők (nagymozgás, finommotoros koordináció, beszéd, szociabilitás):
- 7.4.18. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

8. Pszichiáteri vizsgálat

- 8.1. Központi speciális gyermekotthoni elhelyezés esetén, ha nem kerül sor pszichiáteri vizsgálatra, akkor ennek indoklása:
- 8.2. Pszichiátriai anamnézis, amely a bizottság rendelkezésére bocsátott adatok függvényében tartalmazza az alábbiakat:
 - 8.2.1. családi anamnézis (szülők életkora, egészségi állapota, szűkebb és tágabb családban előforduló pszichiátriai betegségek, ismétlődése, halmozódása, szociális helyzet):
 - 8.2.2. egyéni anamnézis (korai fejlődés, gyermekkor, iskolai tanulmányok, előforduló betegségek, fejlődési rendellenességek, szembetűnő magatartászavarok):
 - 8.2.2.1. állandó pszichiátriai gyógyszer:
 - 8.2.2.2. káros szenvedély:
 - 8.2.3. heteroanamnézis:
 - 8.2.3.1. előző pszichiáteri vizsgálatok eredményei, egyéb szakorvosi vélemények:
 - 8.2.3.2. a gyermek érzelmi-hangulati életére, viselkedésére vonatkozó egyéb adatok:
 - 8.2.4. speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatára esetén, a pszichiáter által a korábbi szakmai véleményben tett javaslatok megvalósulása:
 - 8.2.5. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 8.3. Saját vizsgálat, amely tartalmazza a pszichés státusz elemeit:
 - 8.3.1. általános megjelenés:
 - 8.3.2. magatartás:
 - 8.3.3. pszichomotilitás, mimika:

- 8.3.4. kognitív funkciók (tudatállapot, orientáció, figyelem, észrevezés, felfogás, emlékezés, beszéd, általános ismeretek, intelligencia):
- 8.3.5. a gondolkodás megítélése:
- 8.3.6. érzelmi és hangulati élet:
- 8.3.7. betegségérzet, betegségbelátás:
- 8.3.8. személyiség:
- 8.3.9. realitás kontroll, pszichózisra utaló tünet:
- 8.3.10. szokatlan viselkedési formák, megnyilvánulások (pl. kényszercselekvések):
- 8.3.11. kábítószer fogyasztásra utaló tünet, megvonásos tünetek:
- 8.3.12. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

9. Gyógypedagógusi vizsgálat

- 9.1. Központi speciális gyermekotthoni elhelyezés esetén, ha nem kerül sor gyógypedagógusi vizsgálatra, akkor ennek indoklása:
- 9.2. A vizsgálat során alkalmazott diagnosztikai módszerek és eljárások:
- 9.3. Heteroanamnézis és ennek nevelési szempontú értelmezése (elsődleges és másodlagos szocializáció folyamata, a gyermek tárgyi környezetéhez való viszonya, társas viszonyai, felnőttekhez való viszonya, napirendje, esetleges központi vagy peremhelyzete a közösségben, reagálása az alkalmazott nevelési módszerekre):
 - 9.3.1. speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata esetén, a gyógypedagógus által a korábbi szakmai véleményben tett javaslatok megvalósulása:
 - 9.3.2. Egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 9.4. Saját vizsgálat, amely tartalmazza az alábbiakat:
 - 9.4.1. megjelenés (alkat, ápoltság, szomatikus érettség):
 - 9.4.2. a magatartás aktuális állapotának feltérképezésére szolgáló elemek (a vizsgálati helyzethez való attitűd, kapcsolatteremtés, együttműködés, irányíthatóság, feladathoz, feladathelyzethez való viszony, aktivitás, koncentráció, figyelem, élénkség, impulzivitás, motiváció, önszabályozás):

- 9.4.3. az értelmi állapot (helyzetek megértése, érdeklődés, praktikus tanulás, kreativitás, találékonyság, fantázia):
- 9.4.4. expresszív beszéd (késztetés, közlési igény):
- 9.4.5. a kommunikáció minősége: tartalma (fogalmak, szókinccs, mondatfűzés, grammatika):
- 9.4.6. nonverbális jelzések:
- 9.4.7. önkiszolgálás, önellátás, életrend:
- 9.4.8. önellátottság szervezése:
- 9.4.9. önrányítás, önszabályozás mértéke:
- 9.4.10. játéktevékenység:
- 9.4.11. szociális viszonyulások (aszimmetrikus és szimmetrikus kapcsolatok, kötődések, alkalmazkodás a személyközi helyzetekben, empátia):
- 9.4.12. szokatlan viselkedéselemek:
- 9.4.13. énkép, önértékelés, jövőkép:
- 9.4.14. szocializációs szint:
- 9.4.15. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

10. Az OGYSZB tagjainak véleménye/javaslat:

11. Az OGYSZB gyermekorvosának véleménye, javaslata:

- 11.1. diagnózisok:
- 11.2. javaslatok:
- 11.3. speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata esetén a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (az előző szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 11.4. egyéb, a gyermekorvos által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

- 12. Az OGYSZB pszichológusának véleménye, javaslata:**
- 12.1. a gyermek aktuális személyiségállapota, fejlettségi és pszichés állapota, pszichés szükségletei:
 - 12.2. javaslat a korrekciót igénylő lemaradásokra, zavarokra, a korrekció módjára:
 - 12.3. pozitív személyiségjegyek, erősségek, tehetséggonдозás:
 - 12.4. javaslat, vélemény a gyámhatósági megkeresésben/felterjesztésben foglaltaknak megfelelően:
 - 12.5. speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata esetén a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (az előző szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
 - 12.6. egyéb, a pszichológus által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban (pl.: kapcsolattartás, kötődések, testvérkapcsolatok kihangsúlyozása, stb.):
- 13. Az OGYSZB pszichiáterének véleménye, javaslata:**
- 13.1. pszichiátriai diagnózis:
 - 13.2. javaslat, vélemény a gyámhatósági megkeresésben/felterjesztésben foglaltaknak megfelelően:
 - 13.3. terápiás javaslatok:
 - 13.4. speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata esetén a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (az előző szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
 - 13.5. egyéb, a pszichiáter által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:
- 14. Az OGYSZB gyógypedagógusának véleménye, javaslata:**
- 14.1. pszichoszociális diagnózis felállítása:

- 14.2. javaslat, vélemény a gyámhatósági megkeresésben/felterjesztésben foglaltaknak megfelelően,
- 14.3. javaslat a vizsgált gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazására, a fejlesztés/kezelés optimális hangsúlyára:
- 14.4. a gyermek erősségeinek, pozitív tulajdonságainak, motiválhatóságának, érdeklődési körének, tehetséggondozásának megjelenítése:
- 14.5. speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata esetén a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (az előző szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 14.6. egyéb, a gyógypedagógus által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

15. Az OGYSZB összegző véleménye, javaslata

- 15.1. a szakmai vélemény készítésének célja, irányultsága (a szakmai vélemény készítésének oka):
- 15.2. nevelésbe vételi eljárás vagy a Gyvt. 79. § szerinti gondozási hely meghatározása esetén javaslat a nevelésbe vétel, vagy a nevelésbe vétel fenntartásának indokoltságára vonatkozóan indoklással együtt:
- 15.3. a gyermek speciális és/vagy különleges ellátási szükségletének, kettős szükségletének valamint azok okainak meghatározása a Gyvt. 53.§ (2) a), b), c) pontjai alapján:
- 15.4. nevelésben lévő gyermek esetén javaslat a gondozási hely megváltoztatásának indokoltságára vonatkozóan indoklással együtt:
- 15.5. javaslat az elhelyezés formájára:
- 15.6. vélemény, javaslat a gyermek egészségi és pszichés állapotára, valamint a gyermek állapota, szükséglete indokolta kezelésekre, beavatkozási irányokra, korrekciókra, terápiákra, egyéb nevelési, gondozási, oktatási, rekreációs szolgáltatásokra:
- 15.7. javaslat a kapcsolattartásra (kiemelten a felügyelet melletti kapcsolattartásra, és a kontraindikált kapcsolattartásra):

- 15.8. egyéb javaslatok (pl. a nevelésbe vétel fenntartására, megszüntetésére vonatkozóan) és az egyéni elhelyezési terv tartalmával kapcsolatos, vagy a bizottság által a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk a gyermekkel kapcsolatban (pl.: tehetséggondozás, kulturális, nyelvi, vallási szükségletek):
- 15.9. fogyatékoság és/vagy sajátos nevelési igény felülvizsgálatának időpontja a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottságnál, illetve tartós betegség fennállása esetén a szakorvosnál:

Kiállítás helye, kelte:

P. H.

16. Aláírások

az OGYSZB szociális munkása	az OGYSZB vezetője
az OGYSZB gyermekorvosa	az OGYSZB pszichológusa
az OGYSZB gyógypedagógusa	az OGYSZB pszichiátere

5. számú „Adatlap”

Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság Záradéka

*Csatolandó a¹² Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság
.....év.....hónap.....napján, az alábbi gyermek ügyében készített szakmai
véleményéhez*

1. A szakértői bizottság adatai:

- 1.1. Neve:
- 1.2. Címe:
- 1.3. Telefon/Fax:
- 1.4. E-mail:

2. A vizsgált gyermek azonosító adatai:

- 2.1. TAJ száma:
- 2.2. Törzsszám:
- 2.3. Név:
- 2.4. Születési hely, idő:
- 2.5. Anyja neve:
- 2.6. Apja neve:
- 2.7. Lakcím:
- 2.8. Tartózkodási hely:
- 2.9. Törvényes képviselő/gyám neve:
- 2.10. Megkeresés típusa, ügyiratszama:

3. A szakmai vélemény kiegészítés mellékletei:

¹² Legördülő menüben a megyei, fővárosi és az országos gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolása

4. Jelenlegi előzmények:

- 4.1. A záradék készítéséhez felhasznált forrásokra való hivatkozás:
- 4.2. A záradék készítésének oka(i):
- 4.3. A gyermekre vonatkozó jelentősebb események, a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény elkészítése óta eltelt időszakban:
- 4.4. Egyéb, az OGYSZB szociális munkása által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt információk a gyermekkel kapcsolatban:

5. Az OGYSZB által szükségesnek tartott kiegészítő vizsgálatok

6. Gyermekorvosi vizsgálat

- 6.1 Amennyiben az OGYSZB szükségesnek tartotta a gyermekorvosi vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, akkor ennek indoklása:
- 6.2. A záradékkal kiegészítendő szakmai véleményt kiegészítő egészségügyi anamnézis:
 - 6.2.1. a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben a gyermekorvos által tett javaslatok megvalósulása:
 - 6.2.2. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 6.3. Saját vizsgálat, amely szükség szerint tartalmazza az alábbiakat:
 - 6.3.1. jelenlegi súly, magasság:
 - 6.3.2. általános fizikális állapot:
 - 6.3.3. csont- és izomrendszer:
 - 6.3.4. bőr, nyálkahártyák, sérülési nyomok:
 - 6.3.5. száj, garatképletek:
 - 6.3.6. fogazat:
 - 6.3.7. nyirokcsomók:
 - 6.3.8. szív, keringés:

- 6.3.9. vérnyomás, pulzus:
- 6.3.10. tüdő:
- 6.3.11. has, máj, lép:
- 6.3.12. nemi szervek:
- 6.3.13. idegrendszer:
- 6.3.14. érzékszervek:
- 6.3.15. káros szokások (alkohol, dohányzás, drog):
- 6.3.16. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

7. Pszichológiai vizsgálat

- 7.1. Amennyiben az OGYSZB szükségesnek tartotta a pszichológiai vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, akkor ennek indoklása:
- 7.2. A vizsgálat során alkalmazott diagnosztikai módszerek és eljárások:
- 7.3. A záradékkal kiegészítendő szakmai véleményt kiegészítő pszichológiai anamnézis:
 - 7.3.1. a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben a pszichológus által tett javaslatok megvalósulása:
 - 7.3.2. egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 7.4. Saját vizsgálat, amely szükség szerint tartalmazza az alábbiakat:
 - 7.4.1. megjelenés:
 - 7.4.2. kapcsolatteremtő képesség, szociális alkalmazkodó képesség:
 - 7.4.3. szocializációs szint:
 - 7.4.4. tájékozódás térben, időben:
 - 7.4.5. figyelem, érzékelés:
 - 7.4.6. mimika, gesztussajátosságok:
 - 7.4.7. verbális kommunikáció:
 - 7.4.8. szokatlan viselkedési elemek:

- 7.4.9. motiváció:
- 7.4.10. a cselekvés, játék sajátosságai:
- 7.4.11. mentális fejlettségi szint, feladattudat és tartás:
- 7.4.12. kontrollműködés, viselkedésszabályozás:
- 7.4.13. énkép, én-ideál, önértékelés:
- 7.4.14. elsődleges kapcsolatok, kötődési mintázatok, azok zavarai:
- 7.4.15. hangulati és érzelmi élet jellemzői, igénybevehetőség:
- 7.4.16. személyiségfejlődési deficitek:
- 7.4.17. csecsemőknél a pszichomotoros jellemzők (nagymozgás, finommotoros koordináció, beszéd, szociabilitás):
- 7.4.18. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

8. Pszichiáteri vizsgálat

- 8.1. Amennyiben az OGYSZB szükségesnek tartotta a pszichiáteri vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, akkor ennek indoklása:
- 8.2. Amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz pszichiáteri vizsgálatot, akkor az ezt kiegészítő pszichiátriai anamnézis:
 - 8.2.1. a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben a pszichiáter által tett javaslatok megvalósulása:
- 8.3. Amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény nem tartalmaz pszichiáteri vizsgálatot, akkor pszichiátriai anamnézis, amely a bizottság rendelkezésére bocsátott adatok függvényében tartalmazza az alábbiakat:
 - 8.3.1. családi anamnézis (szülők életkora, egészségi állapota, szűkebb és tágabb családban előforduló pszichiátriai betegségek, ismétlődése, halmozódása, szociális helyzet):
 - 8.3.2. egyéni anamnézis (korai fejlődés, gyermekkor, iskolai tanulmányok, előforduló betegségek, fejlődési rendellenességek, szembetűnő magatartászavarok):
 - 8.3.3. állandó pszichiátriai gyógyszer:

- 8.3.4. káros szenvedély:
 - 8.3.5. heteroanamnézis:
 - 8.3.6. előző pszichiáteri vizsgálatok eredményei, egyéb szakorvosi vélemények:
 - 8.3.7. a gyermek érzelmi-hangulati életére, viselkedésére vonatkozó egyéb adatok:
 - 8.3.8. Egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
-
- 8.4. Saját vizsgálat, amely szükség szerint tartalmazza az alábbiakat:
 - 8.4.1. általános megjelenés:
 - 8.4.2. magatartás:
 - 8.4.3. pszichomotilitás, mimika:
 - 8.4.4. kognitív funkciók (tudatállapot, orientáció, figyelem, észrevezés, felfogás, emlékezés, beszéd, általános ismeretek, intelligencia):
 - 8.4.5. a gondolkodás megítélése:
 - 8.4.6. érzelmi és hangulati élet:
 - 8.4.7. betegségérzet, betegségbelátás:
 - 8.4.8. személyiség:
 - 8.4.9. realitás kontroll, pszichózisra utaló tünet:
 - 8.4.10. szokatlan viselkedési formák, megnyilvánulások (pl. kényszercselekvések):
 - 8.4.11. kábítószer fogyasztásra utaló tünet, megvonásos tünetek:
 - 8.4.12. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

9. Gyógypedagógusi vizsgálat

- 9.1. Amennyiben az OGYSZB szükségesnek tartotta a gyógypedagógusi vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, akkor ennek indoklása:
- 9.2. A vizsgálat során alkalmazott diagnosztikai módszerek és eljárások:
- 9.3. Amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz gyógypedagógusi vizsgálatot, akkor az ezt kiegészítő heteroanamnézis:

- 9.3.1. a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben a gyógypedagógus által tett javaslatok megvalósulása:
- 9.4. Amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény nem tartalmaz gyógypedagógusi vizsgálatot, akkor heteroanamnézis és ennek nevelési szempontú értelmezése (elsődleges és másodlagos szocializáció folyamata, a gyermek tárgyi környezetéhez való viszonya, társas viszonyai, felnőttekhez való viszonya, napirendje, esetleges központi vagy peremhelyzete a közösségben, reagálása az alkalmazott nevelési módszerekre):
- 9.4.1. Egyéb, a vizsgáló által fontosnak ítélt anamnesztikus adatok:
- 9.5. Saját vizsgálat, amely szükség szerint tartalmazza az alábbiakat:
- 9.5.1. megjelenés (alkat, ápoltság, szomatikus érettség):
- 9.5.2. a magatartás aktuális állapotának feltérképezésére szolgáló elemek (a vizsgálati helyzethez való attitűd, kapcsolatteremtés, együttműködés, irányíthatóság, feladathoz, feladathelyzethez való viszony, aktivitás, koncentráció, figyelem, élénkség, impulzivitás, motiváció, önszabályozás):
- 9.5.3. az értelmi állapot (helyzetek megértése, érdeklődés, praktikus tanulás, kreativitás, találékonyság, fantázia):
- 9.5.4. expresszív beszéd (készletetés, közlési igény):
- 9.5.5. a kommunikáció minősége: tartalma (fogalmak, szókinccs, mondatfűzés, grammatika):
- 9.5.6. nonverbális jelzések:
- 9.5.7. önkiszolgálás, önellátás, életrend:
- 9.5.8. önfoglaltság szervezése:
- 9.5.9. önirányítás, önszabályozás mértéke:
- 9.5.10. játéktevékenység:
- 9.5.11. szociális viszonyulások (aszimmetrikus és szimmetrikus kapcsolatok, kötődések, alkalmazkodás a személyközi helyzetekben, empátia):
- 9.5.12. szokatlan viselkedéselemek:

- 9.5.13. énkép, önértékelés, jövőkép:
- 9.5.14. szocializációs szint:
- 9.5.15. egyéb, a vizsgálatot végző által, a fentiekén kívül vizsgált területek:

10. Az OGYSZB tagjainak véleménye/javaslat:

11. Az OGYSZB gyermekorvosának véleménye, javaslata:

- 11.1. diagnózisok:
- 11.2. javaslatok:
- 11.3. a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 11.4. egyéb, a gyermekorvos által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

12. Az OGYSZB pszichológusának véleménye, javaslata:

- 12.1. a gyermek aktuális személyiségállapota, fejlettségi és pszichés állapota, pszichés szükségletei:
- 12.2. javaslat a korrekciót igénylő lemaradásokra, zavarokra, a korrekció módjára:
- 12.3. pozitív személyiségjegyek, erősségek, tehetséggondozás:
- 12.4. javaslat, vélemény a záradék készítésével összefüggésben:
- 12.5. a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 12.6. egyéb, a pszichológus által, a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban (pl.: kapcsolattartás, kötődések, testvérkapcsolatok kihangsúlyozása, stb.):

13. Az OGYSZB pszichiáterének véleménye, javaslata:

- 13.1. pszichiátriai diagnózis:
- 13.2. terápiás javaslatok:
- 13.3. amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz pszichiáteri vizsgálatot, akkor a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 13.4. egyéb, a pszichiáter által, a fentieken kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

14. Az OGYSZB gyógypedagógusának véleménye, javaslata:

- 14.1. pszichoszociális diagnózis felállítása:
- 14.2. javaslat a vizsgált gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazására, a fejlesztés/kezelés optimális hangsúlyára:
- 14.3. a gyermek erősségeinek, pozitív tulajdonságainak, motiválhatóságának, érdeklődési körének, tehetséggondozásának megjelenítése:
- 14.4. amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz gyógypedagógusi vizsgálatot, akkor a gyermek állapotában bekövetkezett változás irányának és mértékének meghatározása a kiindulási állapothoz (a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben foglaltakhoz) képest:
- 14.5. egyéb, a gyógypedagógus által, a fentieken kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk, javaslatok a gyermekkel kapcsolatban:

15. Az OGYSZB összegző véleménye, javaslata

- 15.1. a szakmai vélemény kiegészítésének célja, irányultsága (a záradék készítésének oka):
- 15.2. a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben foglalt javaslatok megerősítése, módosítása, vagy kiegészítése indoklással együtt, szükség szerint, az alábbi kérdésekben:
 - 15.2.1. nevelésbe vételi eljárás vagy a Gyvt. 79. § szerinti gondozási hely meghatározása esetén javaslat a nevelésbe vétel, vagy a nevelésbe vétel fenntartásának indokoltságára vonatkozóan indoklással együtt:

- 15.2.2. a gyermek speciális és/vagy különleges ellátási szükségletének, kettős szükségletének valamint azok okainak meghatározása a Gyvt. 53.§ (2) a), b), c) pontjai alapján:
- 15.2.3. nevelésben lévő gyermek esetén javaslat a gondozási hely megváltoztatásának indokoltságára vonatkozóan indoklással együtt:
- 15.2.4. javaslat az elhelyezés formájára:
- 15.2.5. vélemény, javaslat a gyermek egészségi és pszichés állapotára, valamint a gyermek állapota, szükséglete indokolta kezelésekre, beavatkozási irányokra, korrekciókra, terápiákra, egyéb nevelési, gondozási, oktatási, rekreációs szolgáltatásokra:
- 15.2.6. javaslat a kapcsolattartásra (kiemelten a felügyelet melletti kapcsolattartásra, és a kontraindikált kapcsolattartásra):
- 15.2.7. egyéb javaslatok (pl. a nevelésbe vétel fenntartására, megszüntetésére vonatkozóan) és az egyéni elhelyezési terv tartalmával kapcsolatos, vagy a bizottság által a fentiekén kívül fontosnak ítélt tennivalók, információk a gyermekkel kapcsolatban (pl.: tehetséggondozás, kulturális, nyelvi, vallási szükségletek):
- 15.2.8. fogyatékoság és/vagy sajátos nevelési igény felülvizsgálatának időpontja a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottságnál, illetve tartós betegség fennállása esetén a szakorvosnál:

Kiállítás helye, kelte:

P. H.

16. Aláírások

.....
 az OGYSZB szociális munkása

.....
 az OGYSZB vezetője

.....

az OGYSZB gyermekorvosa

.....

az OGYSZB pszichológusa

.....

az OGYSZB gyógypedagógusa

.....

az OGYSZB pszichiátere

Útmutató a 1/A. számú Adatlap kitöltéséhez

Az adatlap funkciója:

Ezt az adatlapot a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok akkor alkalmazzák, amikor ún. komplex szakmai véleményt készítenek a gyermekről, melynek során a gyermeket a hatályos jogszabályoknak megfelelően megvizsgálják.

Az adatlap egyaránt alkalmas

- a nevelésbe vételi eljáráshoz,
- a Gyvt. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározásához,
- gondozási hely megváltoztatásához,
- speciális ellátási szükséglet megállapításához,
- speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához /Nmr. 137.§ (8a) bek./,
- speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatához (pl. integrált módon történő elhelyezés esetén),
- nevelési felügyelet elrendeléséhez, felülvizsgálatához,
- a gyámhatóság felülvizsgálati eljárásához

készítendő szakmai véleményhez, a mellőzhető pontok - a kitöltési útmutatóban részletezettek szerint történő - törlésével.

A gyámhatóság felülvizsgálati eljárásához csak abban az esetben van szükség szakmai vélemény készítésére, ha gyámhatóság által feltett kérdés megválaszolása a gyermekvédelmi szakértői bizottság kompetencia körébe tartozik és ehhez a gyermek komplex személyiségvizsgálatának elvégzése is indokolt.

Az adatlap kitöltője:

A gyermekvédelmi szakértői bizottság a szakmai vélemény elkészítésében közreműködő tagjai.

A kitöltés ideje:

A 4. pont és alpontjai (előzmények) a szakmai vélemény készítésére irányuló gyámhatósági felkérés kézhezvételét követően, speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálata /Nmr. 137.§ (8a) bek./ esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálat megkeresését követően, speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata (integrált módon történő elhelyezésnél) esetén pedig a gyermek integrált módon történő ellátásban eltöltött 1 év elteltét követően, az előzetes gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok kézhezvétele és feldolgozása után kerülnek kitöltésre a szociális munkás/családgondozó által. (Ennek célja az, hogy a szociális munkás/családgondozó esettelmérő vizsgálata és az ez alapján készített előzményi összefoglaló megelőzze a gyermekkel történő vizsgálatok elvégzését, és a vizsgálatot végzők rendelkezésére álljon annak érdekében, hogy megfelelően fel tudjanak készülni a vizsgálatokra és megtervezhessék azok menetét, módszereit, eszközeit.)

A szakmai vélemény többi része a gyermek vizsgálatainak elvégzését és a vizsgálati eredmények kiértékelését követően kerül kitöltésre a gyermeket vizsgáló bizottsági tagok által.

Megjegyzés: Az Nmr. 137.§ (8a) bek. jelenleg csupán a speciális ellátásban részesülő gyermek esetében rendezi a speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatát, annak módját és időpontját. Pontosabb lenne, ha a jogszabály nem csak a speciális elhelyezés további fenntartására vonatkozó „javaslatot” kérne a szakértői bizottságtól, hanem magának a speciális ellátási szükségletnek a kontroll vizsgálatát, illetve az ez alapján készített szakmai véleményt is említene/kérné. A szakértői bizottság ebben az esetben csak a gyermek kontroll vizsgálata alapján készített szakmai vélemény keretében tudja a javaslatait megfogalmazni, továbbá előfordulhat olyan eset, amikor a speciális ellátási szükséglet megszűnését nem állapítja meg bizottság, ugyanakkor annak fenntartása mellett, mégsem javasolja a további speciális elhelyezést, hanem a gyermek gondozási helyének megváltoztatására és integrált módon történő elhelyezésére tesz javaslatot.

A bizottság javaslatára integrált ellátásban részesülő gyermek speciális ellátási szükségletének kontrollvizsgálatáról, annak módjáról és időpontjáról azonban jelenleg nem rendelkezik semmilyen jogszabály, azt a szakértői bizottság a saját kompetenciájuk alapján végzik el (vagy nem végzik el...).

Javaslat (jogszabály módosítás): Az Nmr. 137.§ (8a) bek. pontosítása, kiegészítése oly módon, hogy a szakértői bizottságtól szakmai véleményt kell kérni, és a speciális ellátásban részesülő gyermekhez hasonlóan, az integrált ellátásban részesülő speciális ellátási szükségletű gyermek, speciális ellátási szükségletének kontroll vizsgálatáról, annak

módjáról és időpontjáról is rendelkezzen (pl. ebben az esetben az integrált módon történő ellátásban eltöltött 1 év lejártával, a szakszolgálat felkérésére készítsen szakmai véleményt a szakértői bizottság).

A hitelesítés módja:

A szakmai véleményt el kell látni az elkészítés dátumával (hely, év-hónap-nap), továbbá szerepelni kell rajta a gyermekvédelmi szakértői bizottság kerek bélyegzőjének, illetve a bizottsági tagok aláírásának is (utóbbit részletesen lásd a 16. pontban).

Az adatlap továbbítása: (ajánlás)¹³

A gyermekvédelmi szakértői bizottság az elkészített szakmai véleményt a területi gyermekvédelmi szakszolgálat elhelyezési munkacsoportjának, vagy az elhelyezésért felelős munkatársának adja át, lehetőség szerint esetmegbeszélés keretében. A szakszolgálat által felhasznált szakmai véleményt, az elhelyezési javaslattal és elhelyezési tervvel együtt, a szakszolgálat továbbítja a szakmai véleményt kérő gyámhatóságnak, a határozat hozatalt követően pedig a gyermek gyámjának, gondozási helyének és a gyermekjóléti központnak/szolgálatnak. Olyan esetekben, amikor nincs szükség a szakszolgálat közreműködésére (nincs döntés-előkészítési, vagy egyéni elhelyezési terv módosítási kötelezettsége a szakszolgálatnak) a szakértői bizottság közvetlenül is továbbíthatja a szakmai véleményt a fenti felhasználókhoz, pl. speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata (integrált módon történő elhelyezésnél) esetén, amikor a korábbihoz képest nincs semmilyen változás a gyermek szükségleteiben, és a vele kapcsolatos teendőkben, vagy a nevelési felügyelet elrendeléséhez, felülvizsgálatához készített szakmai vélemény vonatkozásában).

A¹⁴ *Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye*¹⁵

¹³ A szakmai vélemény továbbítása jelenleg nincs szabályozva, ami miatt a megyékben eltérő gyakorlatok alakultak ki ebben a tekintetben.

¹⁴ Ennél a pontnál lehetséges legördülő menü alkalmazása is, a menüben a megyei és a fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolása legyen.

¹⁵ Ennél a pontnál lehetséges legördülő menü alkalmazása is, az alábbiak közül 1 kiválasztása történik

- nevelésbe vételi eljáráshoz
- a Gyvt. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározásához,
- gondozási hely megváltoztatásához
- speciális ellátási szükséglet megállapításához
- speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához

Az adatlap megnevezése értelemszerűen történik (melyik szakértői bizottság és milyen okból - nevelésbe vételi eljáráshoz, a Gyvt. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározásához, gondozási hely megváltoztatásához, speciális ellátási szükséglet megállapításához, speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához /Nmr. 137.§ (8a) bek./, speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatához (integrált módon történő elhelyezés esetén), nevelési felügyelethez, vagy a gyámhatóság felülvizsgálati eljárásához - készíti a szakmai véleményt).

1. Ebben a pontban a gyermekvédelmi szakértői bizottság neve és elérhetőségei kerülnek leírásra az alábbiak szerint.
 - 1.1. A gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos megnevezése a működtető intézmény SZMSZ-ében foglaltaknak megfelelően.
 - 1.2. A gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos címe (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
 - 1.3. A gyermekvédelmi szakértői bizottság telefonszáma/Fax száma.
 - 1.4. A gyermekvédelmi szakértői bizottság e-mail címe.
2. Ebben a pontban a gyermekre vonatkozó adatok kerülnek leírásra az alábbiak szerint.
 - 2.1. A gyermek TAJ számának rögzítése.
 - 2.2. A szakellátásban alkalmazott, az adott gyermekre vonatkozó nyilvántartási szám. Amennyiben a gyermek nincs a szakellátásban, ezért törzsszámmal sem rendelkezik (ideiglenes hatályú elhelyezés nélkül történő nevelésbe vételi eljárás van folyamatban), akkor beírandó a következő: „nevelésbe vételi eljárás”.
 - 2.3. A gyermek családi és utóneve.
 - 2.4. Születési helye, ideje.
 - 2.5. Anyja családi és utóneve.

-
- speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatához (pl. integrált módon történő elhelyezés esetén)
 - nevelési felügyelethez
 - a gyámhatóság felülvizsgálati eljárásához

- 2.6. Apja családi és utóneve:
- 2.7. Állandó lakcíme (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
- 2.8. Tartózkodási helye (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
- 2.9. Törvényes képviselő/gyám családi és utóneve.
- 2.10. A szakmai vélemény elkészítését megalapozó felkérés típusa (pl. határozat, végzés, vizsgálat kérés, stb.) és ügyiratszám az illetékes gyámhatóság pontos nevével. Ettől eltér a speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához /Nmr. 137.§ (8a) bek./ készülő szakmai vélemény, valamint a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatához (pl. integrált módon történő elhelyezés esetén) készülő szakmai vélemény. Mivel az előbbivel kapcsolatos szakmai vélemény a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésére készül, a vizsgálatot kezdeményező szakszolgálat pontos nevét kell feltüntetni, utóbbi esetén pedig, mivel egyelőre - jogszabályi rendelkezés hiányában - azt a bizottság saját kompetenciája alapján végzi, beírandó a következő: „speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata integrált módon történő elhelyezés esetén”.
3. Ebben a pontban a szakmai véleményhez csatolt dokumentumok felsorolása történik. Ez lehet olyan vizsgálati anyag, amely révén a gyermekvédelmi szakértői bizottság eltekint valamelyik részvizsgálat elvégzésétől (pl. 2 hónapnál nem régebbi szakorvosi vélemények, zárójelentések, stb.), vagy a különleges ellátási szükséglet megállapításával összefüggésben használja azt fel a bizottság (köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleménye, tartós betegségre vonatkozó dokumentum). Szükséges feltüntetni a dokumentum készítőjének nevét, és a készítés dátumát. *Amennyiben mellékletet nem csatol a bizottság a szakmai véleményhez, akkor ez a pont törlendő.*
4. E pont alpontjaiban kerül rögzítésre a szociális munkás/családgondozó által elvégzett esetfelmérő vizsgálat alapján készített előzményi összefoglaló, amely az alábbiak szerint tartalmazza a gyermekről rendelkezésre álló információkat, az előzetes gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratanyagok elemzését, tanulmányozását, az

azokban rejlő összefüggések feltárását. *Amennyiben a gyermeket a bizottság már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor nem kell újból teljes körűen kitölteni az ide vonatkozó pontokat, csak azokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.*

- 4.1.** Itt kell megadni a szakmai vélemény készítése során felhasznált forrásokat. Nem szükséges minden egyes felhasznált dokumentumot külön-külön feltüntetni (pl. különböző számú „Macis” adatlapok, korábbi gyámhatósági határozatok, a gyermek egészségügyi, pedagógiai és pszichés, állapotára vonatkozó korábbi vizsgálati anyagok, stb.), hanem elegendő megnevezni azt az intézményt, hatóságot, stb., ahonnan a szakértői bizottság a forrásként felhasznált iratot kapta. Pl. A szakmai vélemény a gyermek ügyében érintett gyermekjóléti központ/szolgálat, gyámhatóság, stb. által, a bizottság részére megküldött, a korábbi gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok felhasználásával készült.
- 4.2.** Itt kell feltüntetni, a szakmai vélemény készítésének okát (milyen felkérés alapján és milyen céllal készül).
- 4.3.** *Amennyiben nem nevelésbe vételi eljárás során, vagy a Gyvt. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározásához készül a szakmai vélemény, akkor ez a pont (alpontjaival együtt) törlendő. Nevelésbe vételi eljárás során, vagy a Gyvt. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározásakor a szociális munkás/családgondozó által elvégzett esetfelmérő vizsgálat alapján készített előzményi összefoglaló az alábbiakat tartalmazza. Annál az alpontnál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell. Amennyiben a gyermeket a bizottság már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor nem kell újból teljes körűen kitölteni az ide vonatkozó pontokat, csak azokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.*
- 4.3.1.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a szülők életkora, az egy háztartásban élők legfontosabb adatai, a gyermek élettársi, vagy házassági kapcsolatból, tervezetten született-e, testvérek száma, életkora, a gyermek testvérsorban elfoglalt helye, stb.).

- 4.3.2. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. mikor, mennyi ideig tartó és milyen szintű gondozásban részesült a gyermek és családja, stb.).
- 4.3.3. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. ki és milyen tartalmú problémajelzést tett a gyermekjóléti szolgálat felé, a hatósági intézkedést kiváltó közvetlen ok, stb.).
- 4.3.4. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl.: környezet általi; szülői deviancia, bántalmazás, elhanyagolás; a gyermek saját magát veszélyeztető magatartása, stb.).
- 4.3.5. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a család együttműködése az alapellátás szakembereivel/jelzőrendszer tagjaival, a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében meghatározott feladatok milyen mértékben valósultak meg, illetve azok nem teljesülésének milyen oka/i voltak, a gondozás eredményeképpen milyen változások történtek a kezdeti állapothoz képest, milyen a folyamat iránya, stb.).
- 4.3.6. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl.: fő kérdéscsoportok; a család mobilitása, története, esetleges lakóhelyváltozások, költözések, mennyire stabil a család aktuális szociális helyzete, lakhatása, várhatók-e változások; adottak-e a gyermek/ek egészséges fejlődését szolgáló életkörülmények; milyen hatások érik a lakókörnyezetben a gyermekeket, a szülők életmódja, stb.).
- 4.3.7. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a családon belüli viszonyok; a családot ért megrázkódtatások, traumák; a mindennapi élet jellemzői, illetve az azt nehezítő körülmények, a családon belüli munkamegosztás, gazdálkodás, stb.).
- 4.3.8. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a szülők nevelési attitűdje, annak megnyilvánulása a gyermek/ek magatartásában; egymáshoz és a család tagjaihoz való viszonyában; a feladatok és kötelezettségek – tankötelezettség - teljesítésében; a szülői szerepek vállalása, felelősségvállalás, stb.).
- 4.3.9. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a szülők egymáshoz fűződő viszonya, annak jellemzői, a kapcsolatok változásai és váltásai, annak hatásai a család életére, a szülők

viszonya az őket körülvevő környezethez, pl. szomszédsági, lakóhelyi kapcsolatok, intézményekhez való viszonyulás, stb.).

- 4.3.10.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a „testvérsor” bemutatása egyénenként, a jellemző tulajdonságaikkal, egymáshoz fűződő viszonyaikkal, aktuális élethelyzetükkel, stb.).
- 4.3.11.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. tágabb családi kapcsolatok, esetleges támogató háttér, stb.).
- 4.3.12.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermek milyen módon és hatékonysággal teljesíti a tankötelezettségét, hogyan vesz részt az oktatási folyamatban, tanórai és órán kívüli magatartása, társaihoz és a pedagógusokhoz való viszonya, annak alakulása, az oktatási intézmény típusa, és az általa nyújtott szolgáltatások megfelelősége a gyermek tanulási képességeihez, és egyéb szükségleteihez, korrepetálás, iskolán kívüli fejlesztés szükségessége, esetleges iskola váltás oka, ideje, stb.).
- 4.3.13.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. milyen pozitív és negatív hatások érték a gyermeket, amelyek befolyással voltak egészségére, értelmi és érzelmi fejlődésére, stb.).
- 4.3.14.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. tankötelezettség teljesítésével, bűncselekmény elkövetésével, rendőrségi beavatkozással, pártfogói felügyelettel kapcsolatos ügyek, valamint gyámhatósági intézkedések okai, kimenetei, stb.).
- 4.3.15.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a korábbi szakellátásban keletkezett iratanyag alapján az akkori bekerülési okok, és a nevelésbe vétel megszűnését eredményező változások, stb.).
- 4.3.16.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a segítő folyamat irányának és hatékonyságának megállapítása, a megvalósulást akadályozó problémák feltárása, stb.).
- 4.3.17.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. oktatási intézmény, pedagógiai szakszolgálat,

pszichológusi megsegítés, egészségügyi intézmények beavatkozása, és mindezek hatásai a gyermekre, stb.).

4.3.18. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (például beilleszkedése, magatartása, társaihoz, a felnőttekhez való viszonya, kapcsolattartása szüleivel).

4.4. *Amennyiben nem gondozási hely megváltoztatása, speciális ellátási szükséglet megállapítása és kontroll vizsgálata esetén, vagy a gyámhatóság felülvizsgálati eljárásához készül a szakmai vélemény, akkor ez a pont (alpontjaival együtt) törlendő. Gondozási hely megváltoztatása, speciális ellátási szükséglet megállapítása, a speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálata /Nmr. 137.§ (8a) bek./ és/vagy a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata (pl. integrált módon történő elhelyezésnél) esetén, a szociális munkás/családgondozó által elvégzett esetfelmérő vizsgálat alapján készített előzményi összefoglaló az alábbiakat tartalmazza. Annál az alpontnál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell. Amennyiben a gyermeket a bizottság már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor nem kell újból teljes körűen kitölteni az ide vonatkozó pontokat, csak azokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.*

4.4.1. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. ki és miért kezdeményezte a gyámhatóságnál a szakértői bizottság általi vizsgálatokat, illetve a szakmai vélemény elkészítését, stb.).

4.4.2. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gondozási hely, a gyám, a gyámi-gondozói tanácsadó, a nevelőszülői tanácsadó helyzetértékelései, valamint a szakellátásban keletkezett egyéb dokumentumok, adatlapok, vizsgálati eredmények, pedagógiai jellemzések, egészségügyi iratok elemzésének eredményeit, stb.).

4.4.2.1. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. milyen mértékben valósultak meg a kitűzött feladatok, és az előírt beavatkozások, különös tekintettel a gyermek egészségi állapotára, testi fejlődésére, a gyermek érzelmi, akaratí életének jellemzőire, a gyermek értelmi fejlődésének elősegítésére, valamint a gyermek kapcsolataira vonatkozóan, a jelenlegi gondozási forma, illetve

gondozási hely megfelel-e a gyermek személyiségállapotának, szükségleteinek, stb.).

- 4.4.2.2. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. milyen pozitív és negatív hatások érték a gyermeket, amelyek a szakellátásban eltöltött időszakban befolyással voltak egészségére, értelmi és érzelmi fejlődésére, stb.).
- 4.4.2.3. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermek beilleszkedésének esetleges nehézségei, ezek okai, a kért és kapott segítségnyújtás fajtái, annak biztosítói, a beavatkozások eredményessége, stb.).
- 4.4.2.4. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermek viszonya a vele együtt nevelkedő gyermekekkel, az őt nevelő felnőttekkel, gyámjával, referenciaszemélyek az életében, pozitív-negatív kortárskapcsolatok, esetleges központi, vagy peremhelyzet kialakulásnak lehetséges okai, stb.)
- 4.4.2.5. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gondozási helyen töltött idő alatt felmerült problémák megoldása érdekében tett intézkedések, a kért és kapott segítségnyújtás fajtái, annak biztosítói, a beavatkozások eredményessége, stb.).
- 4.4.2.6. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. szülőkkal, családtagokkal való kapcsolattartás formája, gyakorisága, ennek hatása a gyermek magatartására, stb.).
- 4.4.2.7. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a nevelés időtartama alatt bekövetkezett pozitív és negatív irányú változások a gyermek vér szerinti családjának helyzetében, életkörülményeiben, életmódjában a gyermek szakellátásba kerüléséhez képest, stb.).
- 4.4.2.8. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a családtagok életvitelében életmódjában bekövetkezett pozitív és negatív irányú változások, a gyermeket veszélyeztető körülményekben történt változások, stb.).
- 4.4.2.9. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a család szerkezetének változásai, az együtt élő családtagok személyében bekövetkezett változások, ennek esetleges hatása a nevelésben lévő gyermekekre, stb.).

- 4.4.2.10.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a családban maradt testvérek helyzetének, viselkedésének változásai, valamint viszonyuk és kötődésük a nevelésben lévő gyermekkel, testvérek együttes elhelyezése esetén a gyermekek egymáshoz fűződő viszonya, kötődéseik, különböző gondozási helyen lévő testvérek kapcsolattartásának jellemzői, stb.).
- 4.4.2.11.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermekkel kapcsolatot tartó hozzátartozók személye, a kapcsolattartás formája, gyakorisága, ennek hatása a gyermekre, stb.).
- 4.4.2.12.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermek milyen módon és hatékonysággal teljesíti a tankötelezettségét, hogyan vesz részt az oktatási folyamatban, tanórai és órán kívüli magatartása, társaihoz és a pedagógusokhoz való viszonya, annak alakulása, az oktatási intézmény típusa, és az általa nyújtott szolgáltatások megfelelősége a gyermek tanulási képességeihez és egyéb szükségleteihez, korrepetálás, vagy egyéb iskolán kívüli fejlesztés szükségessége, esetleges iskola váltás oka, ideje, stb.).
- 4.5.** *Ez a pont csak akkor töltendő, ha felmerül a gyermek speciális ellátási szükséglete, ellenkező esetben törölendő.* Amennyiben az előzmények alapján indokolt a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata is, akkor annak összefoglalása, hogy milyen kísérletek, próbálkozások, illetve beavatkozások történtek eddig a gyermek problémáinak kezelésére (egészségügyi, pszichológiai, addiktológiai segítségnyújtás, hatósági, esetleges igazságszolgáltatási intézkedések fajtái, stb.), kiknek a részéről, és ezek milyen hatással voltak a gyermek viselkedésének, magatartásának, állapotának változására, alakulására.
- 4.6.** *Ez a pont csak akkor töltendő, ha felmerül a gyermek különleges ellátási szükséglete, ellenkező esetben törölendő.* Amennyiben különleges ellátási szükséglet felmerül, akkor annak rögzítése, hogy mely köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság vizsgálta a gyermeket, milyen megállapításokat, javaslatokat tettek, továbbá a sajátos nevelési igény és tartós betegségére vonatkozóan milyen egyéb információk és igazolások állnak rendelkezésre, és melyek azok, amelyek beszerzése még szükséges az ellátási szükséglet megállapításához.

- 4.7. *Amennyiben nem nevelési felügyelethez készül a szakmai vélemény, akkor ez a pont (alpontjaival) törlendő. Nevelési felügyelet esetén a szociális munkás/családgondozó által elvégzett esetfelmérő vizsgálat alapján készített előzményi összefoglaló az alábbiakat tartalmazza. Annál az alpontnál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell.*
- 4.7.1. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a speciális gyermekotthon tájékoztatásának összefoglalása a gyermek beilleszkedéséről, illetve ezzel kapcsolatos problémáiról, társaihoz és a felnőttekhez való viszonyáról, kapcsolattartásának jellemzőiről, annak alakulásáról, stb.).
- 4.7.2. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a speciális gyermekotthon tájékoztatása alapján annak összefoglalása, hogy milyen állapotváltozás miatt kezdeményezték a gyermek nevelési felügyeletének elrendelését, mit tapasztaltak a gyermek viselkedésében, magatartásában, stb.).
- 4.7.3. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. milyen mértékben valósultak meg a kitűzött feladatok, és az előírt beavatkozások, különös tekintettel a gyermek egészségi állapotára, testi fejlődésére, a gyermek érzelmi, akaratí életének jellemzőire, a gyermek értelmi fejlődésének elősegítésére, valamint a gyermek kapcsolataira vonatkozóan, stb.).
- 4.7.4. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. milyen pozitív és negatív hatások érték a gyermeket, amelyek a speciális ellátásában befolyással voltak egészségére, értelmi és érzelmi fejlődésére, stb.).
- 4.7.5. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermek viszonya a vele együtt nevelkedő gyermekekkel, az őt nevelő felnőttekkel, gyámjával, referenciaszemélyek az életében, pozitív-negatív kortárskapcsolatok, esetleges központi, vagy peremhelyzet kialakulásnak lehetséges okai, stb.)
- 4.7.6. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a speciális ellátásban töltött idő alatt felmerült problémák megoldása érdekében tett intézkedések, a kért és kapott segítségnyújtás fajtái, annak biztosítói, a beavatkozások eredményessége, stb.).

- 4.8. Amennyiben a szociális munkás/családgondozó a fentiekén kívül egyéb, a gyermekre és a családi anamnézisre vonatkozó adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti. Pl. nevelésbe vételi eljárás és a Gyvt. 79. § szerinti gondozási hely meghatározása esetén, következtetések levonása a gyermek szakellátásba vételének prognózisára vonatkozóan, a gyermek gondozási helyre történő beilleszkedésével, együttműködésével az esetleges nevelésbe vétel, illetve annak fenntartása elérheti-e a célját, vagy a szociális munkás egyéb javaslata az ügy típusának megfelelően, stb., *egyéb esetben törlendő.*
5. A bizottság gyermekre irányuló vizsgálatainak keretében történik a gyermek személyiségállapotának (egészségügyi, pszichológiai, pedagógiai vonatkozású jellemzőinek) feltárása és rögzítése az alábbiak szerint. Nevelési felügyelet esetén a konkrét eset, annak körülményeinek ismeretében, a meglévő orvosi és egyéb dokumentációk alapján, a szakértői bizottság eldöntheti azt, hogy milyen további vizsgálatokat végeznek el a nevelési felügyelettel kapcsolatos bizottsági álláspont kialakításához. Ebben az esetben csak azokra a vizsgálatokra vonatkozó pontok töltendők ki, amelyeket elvégeztek, a többi törlendő.
6. Ebben a pontban kerül rögzítésre a testi fejlettség, esetleges akut, vagy krónikus szervi, szervezeti eltérés, a gyermek általános és sajátos egészségügyi szükségletei az alábbiak szerint.
- 6.1. *Gyermekorvosi vizsgálat elvégzése esetén ez a pont törlendő.* Kitöltés esetén meg kell indokolni, hogy miért tekintett el a bizottság a gyermekorvosi vizsgálatról, hiszen a vizsgálat elvégzését jogszabály írja elő. Amennyiben más, 2 hónapnál nem régebbi gyermekorvosi vizsgálati eredményt fogad el és mellékel a szakmai véleményéhez a szakértői bizottság, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.
- 6.2. *Amennyiben nem történik orvosi vizsgálat, akkor a 6.2.-től a 6.3.16-ig az alpontok törlendők.* A bizottság gyermekorvosa rögzíti a birtokában lévő egészségügyi anamnesztikus adatokat az alábbiak szerint. *Annál az alpontonál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell. Amennyiben a gyermeket a szakértői bizottság már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor az anamnesztikus adatokat nem kell újból teljes körűen kitölteni, csak azokat a pontokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság*

birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.

- 6.2.1. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.2. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.3. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.4. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.5. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.6. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.7. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.8. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.9. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.10. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.11. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.12. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.13. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.14. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.15. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.

- 6.2.16. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.17. *Csak korábban már vizsgált gyermek esetén kell kitölteni, egyébként törlendő.* Kitöltés esetén a bizottság gyermekorvosa rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.18. Amennyiben a gyermekorvos a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.
- 6.3. A bizottság gyermekorvosa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. *Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
- 6.3.1. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.2. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.3. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.4. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.5. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.6. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.7. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.8. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.9. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.10. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 6.3.11. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.12. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.13. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.14. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.15. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.16. Amennyiben a gyermekorvos vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
7. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek fejlődési és pszichés állapotának feltárása az alábbiak szerint.
- 7.1. *Pszichológusi vizsgálat elvégzése esetén ez a pont törlendő.* Kitöltés esetén meg kell indokolni, hogy miért tekintett el a bizottság a pszichológusi vizsgálatról, hiszen a vizsgálat elvégzését jogszabály írja elő. Amennyiben más, 2 hónapnál nem régebbi pszichológusi vizsgálati eredményt fogad el és mellékel a szakmai véleményéhez a szakértői bizottság, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.
- 7.2. *Amennyiben nem történik pszichológusi vizsgálat, akkor a 7.2.-től a 7.4.18-ig az alpontok törlendők.* Kitöltés esetén a bizottság pszichológusa megnevezi a vizsgálata során alkalmazott pszichodiagnosztikai tesztek, valamint az egyéb módszereket, technikákat (pl. exploráció, interjú a nevelőszülővel, szülővel, gyámmal, stb.).
- 7.3. A bizottság pszichológusa rögzíti a birtokában lévő pszichológiai anamnesztikus adatokat az alábbiak szerint. *Annál az alpontnál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell. Amennyiben a gyermeket a szakértői bizottság már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor az anamnesztikus adatokat nem kell újból teljes körűen kitölteni, csak azokat a pontokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.*

- 7.3.1. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 7.3.2. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 7.3.3. *Csak korábban már vizsgált gyermek esetén kell kitölteni, egyébként törlendő.* Kitöltés esetén a bizottság pszichológusa rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 7.3.4. Amennyiben a pszichológus a fentieken kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.
- 7.4. A bizottság pszichológusa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. *Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
- 7.4.1. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.2. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.3. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.4. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.5. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.6. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.7. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.8. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.9. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.10. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 7.4.11. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.12. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.13. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.14. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.15. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.16. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.17. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.18. Amennyiben a pszichológus vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
8. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek pszichés státuszának feltárása az alábbiak szerint.*
- 8.1. *Pszichiáteri vizsgálat elvégzése esetén ez a pont törlendő. Kitöltés esetén, ha a speciális ellátási szükséglet vizsgálatakor mégsem kerül sor pszichiáteri vizsgálatra, akkor meg kell indokolni, hogy miért tekintett el a bizottság a vizsgálatától, hiszen a vizsgálat elvégzését jogszabály írja elő. Amennyiben más, 2 hónapnál nem régebbi pszichiáteri vizsgálati eredményt fogad el és mellékel a szakmai véleményéhez a szakértői bizottság, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.*
- 8.2. *Amennyiben nem történik pszichiáteri vizsgálat, akkor a 8.2.-től a 8.3.12.-ig az alpontok törlendőek. A bizottság pszichiátere rögzíti a birtokában lévő pszichiátriai anamnesztikus adatokat az alábbiak szerint. Annál az alpontonál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell. Amennyiben a gyermeket a szakértői bizottság már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor az anamnesztikus adatokat nem kell újból teljes körűen kitölteni,*

csak azokat a pontokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.

- 8.2.1. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.2. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.2.1. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.2.2. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.3. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.3.1. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.3.2. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.4. *Csak korábban már vizsgált gyermek esetén kell kitölteni, egyébként törlendő.* Kitöltés esetén a bizottság pszichiáttere rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.5. Amennyiben a pszichiáter a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.

- 8.3. A bizottság pszichiáttere rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint.
- 8.3.1. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.2. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.3. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.4. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.5. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.6. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 8.3.7. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.8. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.9. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.10. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.11. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.12. Amennyiben a pszichiáter vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.

9. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálatához készülő szakmai vélemény esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő.*

Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek szocializációs szintjének feltárása az alábbiak szerint.

- 9.1. *Gyógypedagógusi vizsgálat elvégzése esetén ez a pont törlendő.* Kitöltés esetén, ha a speciális ellátási szükséglet vizsgálatakor mégsem kerül sor gyógypedagógusi vizsgálatra, akkor meg kell indokolni, hogy miért tekintett el a bizottság a vizsgálatról, hiszen a vizsgálat elvégzését jogszabály írja elő. Amennyiben más, 2 hónapnál nem régebbi gyógypedagógusi vizsgálati eredményt fogad el és mellékel a szakmai véleményéhez a szakértői bizottság, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.
- 9.2. *Amennyiben nem történik gyógypedagógusi vizsgálat, akkor a 9.2.-től a 9.4.15-ig az alpontok törlendők.* Kitöltés esetén a bizottság gyógypedagógusa megnevezi a vizsgálata során alkalmazott kérdőíves módszereket, skálákat és egyéb módszereket, technikákat (megfigyelés, kikérdezés, célzott beszélgetés, interjú, stb.).
- 9.3. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat. *Amennyiben a gyermeket a szakértői bizottság már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor az anamnesztikus adatokat nem kell újból*

teljes körűen kitölteni, csak azokat a pontokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.

- 9.3.1. *Csak korábban már vizsgált gyermek esetén kell kitölteni, egyébként törlendő. Kitöltés esetén a bizottság gyógypedagógusa rögzíti az ide vonatkozó információkat.*
- 9.3.2. *Amennyiben a gyógypedagógus a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.*
- 9.4. *A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
- 9.4.1. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.2. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.3. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.4. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.5. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.6. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.7. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.8. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.9. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.10. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*

- 9.4.11. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.12. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.13. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.14. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.15. Amennyiben a gyógypedagógus vizsgálata a fentieken kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
10. A bizottság gyermekre irányuló vizsgálatai alapján történik meg a gyermek személyiségállapotára (egészségügyi, pszichológiai, pedagógiai vonatkozású jellemzőire) vonatkozó vélemények, javaslatok megtétele az alábbiak szerint.
11. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek testi fejlettségével, esetleges akut vagy krónikus szervi, szervezeti eltéréssel, általános és sajátos egészségügyi szükségleteivel kapcsolatos teendők meghatározása, a szükséges szakorvosi és/vagy kontrollvizsgálatok kezdeményezése az alábbiak szerint. *Kitöltő: a bizottság gyermekorvosa. Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése abban az esetben is kötelező a bizottság gyermekorvosának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi gyermekorvosi vizsgálati eredményt mellékeltek a szakmai véleményhez. Ekkor a bizottság gyermekorvosának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 11.1. A gyermekorvos itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek egészségi állapotára vonatkozó megállapításait, az esetleges diagnózisokat.
- 11.2. A gyermekorvos itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek egészségi állapotával összefüggő teendőket, beavatkozási irányokat, az általa szükségesnek tartott szakorvosi vizsgálatokat, vagy kontroll vizsgálatokat, illetve kezeléseket.

- 11.3. *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a bizottság korábban már vizsgálta a gyermeket, egyébként törölhető. Kitöltés esetén a gyermek állapotával kapcsolatban előzően tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével, az azokra történő utalással történik a gyermek jelenlegi állapotának leírása a bizottság gyermekorvosa által.*
- 11.4. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a gyermekorvos a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törölendő.*
12. Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek fejlődési és pszichés állapotával kapcsolatban tett megállapítások, a gyermek személyiségének jellemzői, a pozitív személyiségjegyek, esetleges zavarok, korrekciót igénylő lemaradások, és a szükségesnek tartott beavatkozások, terápiák. Kitöltő: a bizottság pszichológusa. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése abban az esetben is kötelező a bizottság pszichológusának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi pszichológusi vizsgálati eredményt mellékeltek a szakmai véleményhez. Ekkor a bizottság pszichológusának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 12.1. A pszichológus itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek aktuális személyiségállapotára, fejlettségi és pszichés állapotára, pszichés szükségleteire vonatkozó megállapításait.
- 12.2. A pszichológus itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek esetében szükséges fejlesztendő területeket, a fejlesztésre tett javaslatait, és az általa szükségesnek tartott kezeléseket, terápiákat.
- 12.3. A pszichológus itt rögzíti a gyermek nevelésében részt vevők számára fontos támpontokat jelentő pozitív személyiségjegyeket, kiemeli a gyermek erősségeit, illetve ha vannak kiemelkedő képességei, akkor ezeket megnevezi és felhívja a figyelmet a gyermek ez irányú fokozott támogatására.
- 12.4. A pszichológus itt fogalmazza meg a gyámhatósági megkereséssel kapcsolatos javaslatait, véleményét, különös tekintettel a gyámhatóság által esetleg konkrétan feltett kérdésekre (pl. javaslat tétel a gyermek

nevelésbe vételének szükségességével, vagy speciális ellátási szükségletével, stb. kapcsolatban).

- 12.5.** *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a bizottság korábban már vizsgálta a gyermeket, egyébként törölhető.* Kitöltés esetén a gyermek állapotával kapcsolatban előzően tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével, az azokra történő utalással történik a gyermek jelenlegi állapotának leírása a bizottság pszichológusa által.
- 12.6.** *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a pszichológus a fentieken kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törölendő.*
- 13.** *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törölendő.* Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek pszichés státuszára vonatkozó diagnózisok és a szükséges terápiás javaslatok. Kitöltő: a bizottság pszichiátere. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése a speciális ellátási szükséglet fennállásával kapcsolatos vizsgálatok esetén, akkor is kötelező a bizottság pszichiáterének, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi pszichiáteri vizsgálati eredményt mellékeltek a szakmai véleményhez. Ekkor a bizottság pszichiáterének a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 13.1.** A pszichiáter itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek pszichés állapotára vonatkozó megállapításait, az esetleges diagnózisokat.
- 13.2.** A pszichiáter itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek pszichés állapotával összefüggő teendőket, beavatkozási irányokat, az általa szükségesnek tartott további vizsgálatokat, kezeléseket, terápiákat.
- 13.3.** *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a bizottság korábban már vizsgálta a gyermeket, egyébként törölhető.* Kitöltés esetén a gyermek állapotával kapcsolatban előzően tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével, az azokra történő utalással történik a gyermek jelenlegi állapotának leírása a bizottság pszichiátere által.

13.4. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a pszichiáter a fentieken kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*

14. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálatához készülő szakmai vélemény esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő.*

Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek szocializációs szintjére vonatkozó megállapítások, és a gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszerekre vonatkozó javaslatok. Kitöltő: a bizottság gyógypedagógusa. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése a speciális ellátási szükséglet fennállásával kapcsolatos vizsgálatok esetén akkor is kötelező a bizottság gyógypedagógusának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi gyógypedagógusi vizsgálati eredményt mellékeltek a záradékhoz. Ekkor a bizottság gyógypedagógusának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*

14.1. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a gyermek szomatikus és intellektuális állapotára, alkalmazkodási,- beilleszkedési képességére, esetleges klinikai jellegű tüneteire, vagy társadalomellenes magatartására, családi-környezeti problémáira, szocializációs szintjére vonatkozó megállapításait.

14.2. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti az ide vonatkozó javaslatait, továbbá jelzi, ha a gyermek problémája egyéni korrekciót/terápiát igényel, lehet-e ezt csoportos foglalkozás keretében oldani, szükség esetén milyen segítő módszereket lehetséges alkalmazni a gyermek környezetében.

14.3. A gyógypedagógus itt rögzíti a gyermek nevelésében részt vevők számára fontos támpontokat jelentő pozitív tulajdonságokat, kiemeli a gyermek erősségeit, illetve ha vannak kiemelkedő képességei, akkor ezeket megnevezi és felhívja a figyelmet a gyermek ez irányú fokozott támogatására.

14.4. *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a bizottság korábban már vizsgálta a gyermeket, egyébként törölhető.* Kitöltés esetén a gyermek állapotával kapcsolatban előzően tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével, az azokra történő utalással történik a gyermek jelenlegi állapotának leírása a bizottság gyógypedagógus által.

- 14.5. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a gyógypedagógus a fentieken kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*
15. A vizsgálati eredmények összegzése alapján, team-megbeszélés keretében történik a szakértői bizottság összegző véleményének, javaslatának kialakítása. Ebben a pontban kerülnek rögzítése a közösen kialakított javaslatok az alábbiak szerint. Kitöltő: a bizottság vezetőjének döntése alapján, a bizottság szociális munkása és/vagy a bizottság vezetője.
- 15.1. Itt kell feltüntetni a szakmai vélemény készítésének okát (milyen felkérés alapján és milyen céllal készült).
- 15.2. *Csak nevelésbe vételi eljárás esetén és a Gyvt. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározása során töltendő ki, egyéb esetben törlendő.* Kitöltés esetén a bizottság állást foglal azzal kapcsolatban, hogy az elvégzett vizsgálatok és a gyermek személyiségállapota alapján javasolja-e a gyermek nevelésbe vételét, vagy annak fenntartását, avagy sem. A javaslatot indoklással kell alátámasztani.
- 15.3. Amennyiben a gyermek speciális és/vagy különleges ellátási szükséglete felmerült, vagy a vizsgálatok a speciális ellátási szükséglet megállapítására irányultak, akkor nevesíteni kell, hogy milyen típusú ellátási szükséglet/ek állnak fenn a gyermeknél, továbbá a vezető tüneteket és/vagy a különleges ellátási szükséglet okait rögzíteni szükséges a Gyvt. 53.§ (2) a), b), c) pontjai alapján. Ez kiemelten fontos akkor, ha a gyermeknél mindkét típusú ellátási szükséglet egyaránt fennáll (kettős szükségletű). Amennyiben a szakmai vélemény a gyermek speciális ellátási szükségletének megállapítása céljából, vagy a speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához /Nmr. 137.§ (8a) bek./ és/vagy a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatához (pl. integrált módon történő elhelyezés esetén) készült, de a vizsgálatok a speciális ellátási szükséglet nem támasztották alá, vagy annak megszűnését állapította meg a bizottság, akkor ezt a tényt rögzíteni szükséges, indokolással együtt. *Amennyiben a gyermeknél nem ezek megállapítására irányultak a vizsgálatok, vagy nem merült fel ilyen ellátási szükséglete, úgy ez a pont törlendő.*

- 15.4. Amennyiben a szakmai vélemény a gyermek gondozási helyének megváltoztatása iránti eljáráshoz készült, vagy a vizsgálatok alapján a szakértői bizottság tartja indokoltnak a gyermek jelenlegi gondozási helyének megváltoztatását, akkor az ezzel kapcsolatos javaslatot rögzíteni és indokolni kell. *Egyéb esetben ez a pont törlendő.*
- 15.5. A bizottság nevesíti és indokolja a gyermek feltárt szükségleteihez leginkább megfelelő elhelyezési formát.
- 15.6. Ebben a pontban kell rögzíteni a bizottság ide vonatkozó javaslatait és ezek indoklásait. *Nem szükséges a részvizsgálatoknál leírt javaslatokat újra megfogalmazni, utalni is lehet az ott leírtakra, vagy össze lehet azokat foglalni, illetve kiemelni belőlük a bizottság által hangsúlyosnak tartott részeket.*
- 15.7. Ebben a pontban kell rögzíteni a bizottság ide vonatkozó javaslatait és ezek indoklásait.
- 15.8. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a bizottság a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, vagy az esettel összefüggésben, egyébként törlendő.*
- 15.9. *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a szakértői bizottság fogyatékos és/vagy tartós betegség fennállása miatt állapította meg a gyermek különleges ellátási szükségletét, egyéb esetben törlendő.* Kitöltés esetén fel kell tüntetni a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleményében foglalt, a gyermek felülvizsgálatának idejére vonatkozó dátumot, és/vagy a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra való jogosultságról hozott határozatában (végzésében, hatósági bizonyítványában, igazolásában) a gyermek tartós betegségére vonatkozó szakorvosi igazolás érvényességének (lejáratának) időpontját, vagy az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazoláson szereplő, a gyermek felülvizsgálatára vonatkozó dátumot.
- 15.10. *Ez a pont, és alpontja csak nevelési felügyelethez készített szakmai véleménynél töltendő, egyéb esetben törlendő.*
- 15.10.1. Kitöltés esetén a bizottság állást foglal a gyermek nevelési felügyeletével (elrendelés, megszüntetés, időtartam) kapcsolatban. A javaslatot indoklással kell alátámasztani.

16. A szakmai vélemény hitelesítése és jóváhagyása érdekében a szakmai véleményt az elkészítésében közreműködő bizottsági tagok és a bizottság vezetője írják alá, *a többi szakterület képviselőire vonatkozó mezők törlendők.* Amennyiben sor került eseti szakértő közreműködésére, akkor a szakmai véleményen az ő aláírásának is szerepelnie kell, a szakterületének megjelölésével. Amennyiben a bizottság 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredményt mellékel a szakmai véleményéhez és ezért eltekintett az ennek megfelelő vizsgálat elvégzésétől, *a szakmai véleményen ekkor is szerepelnie kell az érintett szakterületet képviselő azon bizottsági tag aláírásának,* aki a befogadott dokumentum alapján véleményt, javaslatot fogalmazott meg a gyermekre vonatkozóan. Pótolja az eredeti aláírást a bizottsági tag nevének és az "sk" /saját kezével/ jelölésnek a szakmai véleményen történő rögzítése, amennyiben a bizottsági tag ehhez korábban hozzájárulását adta (pl. akadályoztatás esetén, ha az adott bizottsági tag helyettesítésére nincs lehetőség, vagy a megbízási szerződéssel foglalkoztatott bizottsági tagok esetében, stb.).

Útmutató a 1/B. számú Adatlap kitöltéséhez

Az adatlap funkciója:

Ezt az adatlapot a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok akkor alkalmazzák, amikor összefoglaló véleményt készítenek a gyermekről, melynek során a gyermeket a hatályos jogszabályoknak megfelelően megvizsgálják a *gyermek örökbefogadásának előkészítése* céljából szükséges összefoglaló vélemény elkészítéséhez. A Gyvt. 82§ (5) bekezdése szerint: *„A megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság a gyermek örökbefogadásának előkészítése céljából a területi gyermekvédelmi szakszolgálat megkeresésétől számított 30 napon belül összefoglaló véleményt készít a gyermek egészségi és személyiségállapotáról, az életkorához viszonyított értelmi, érzelmi és mozgásfejlettségi szintjéről.”*

Az adatlap kitöltője:

A gyermekvédelmi szakértői bizottság, az összefoglaló vélemény elkészítésében közreműködő tagjai.

A kitöltés ideje:

A 4. pont és alpontjai (előzmények) a területi gyermekvédelmi szakszolgálat összefoglaló vélemény készítésére irányuló megkeresésének kézhezvételét követően, az előzetes gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok kézhezvétele és feldolgozása után kerülnek kitöltésre a szociális munkás/családgondozó által. Az összefoglaló vélemény készítése esetén a gyermekvédelmi szakértői bizottság célzottan tájékoztatást kér a gyermek gondozási helyétől a gyermekkel kapcsolatos legfontosabb információk vonatkozásában. (Rövid összefoglaló a gyermek gondozási helyén töltött idejéről, a vele történekről, életének fontosabb mozzanatairól, napirendjéről, pl. fekvés-ébredés, étkezések ideje, stb., kedvenc tevékenységeiről, játékairól, tárgyairól, ételeiről, elalvási, étkezési, tisztálkodási és egyéb szokásairól.) Ennek célja az, hogy a szociális munkás/családgondozó esetszemléző vizsgálata és az ez alapján készített előzményi összefoglaló megelőzze a gyermekkel történő vizsgálatok elvégzését, és a vizsgálatot végzők rendelkezésére álljon annak érdekében, hogy megfelelően fel tudjanak készülni a vizsgálatokra és megtervezhessék azok menetét, módszereit, eszközeit.

Az összefoglaló vélemény többi része a gyermek vizsgálatának elvégzését és a vizsgálati eredmények kiértékelését követően kerül kitöltésre a gyermeket vizsgáló bizottsági tagok által. A Gyvt. 82§ (2) bekezdésében foglaltak szerint: „... Az örökbefogadás előkészítése céljából az (5) bekezdés szerinti összefoglaló vélemény elkészítése esetén a vezetőből és a három állandó tagból álló szakértői bizottság szükség szerint kiegészül egy fő gyógypedagógussal. A gyermekvédelmi szakértői bizottság munkájába - felkérésre - bevonható a gyermek egészségi, mentális és általános személyiségállapota szerinti eseti szakértő is.”

Amennyiben eseti szakértő alkalmazása indokolható, akkor –az eset körülményeinek figyelembevétele mellett – leginkább gyermek neurológus szakorvos felkérése javasolt.

Megjegyzés: A jelenlegi jogszabályi környezetben a gyermekvédelmi szakértői bizottság összefoglaló véleménye azt követően készül el, amikor a gyermeket a gyámhatóság már örökbefogadhatónak nyilvánította. A gyermek vizsgálatait még a gyámhatósági döntés véglegessé válását megelőzően el kell végezni, és az összefoglaló véleményt attól függetlenül is el kell készíteni, hogy a hatóság döntése végleges-e, vagy sem. Ezzel a gyakorlattal együtt jár, hogy az esetek bizonyos százalékában előfordul az, hogy a gyermek vizsgálatának elvégzése és/vagy az összefoglaló vélemény elkészítése fölöslegesnek bizonyul, mert a hatóság döntése végül – különböző okok miatt - nem válik véglegessé, vagyis feleslegesen történtek meg a gyermek vizsgálatai, illetve készült el az összefoglaló vélemény.

Javaslat (jogszabály módosítás): Megfontolandó, hogy a szakértői bizottságot ne a területi gyermekvédelmi szakszolgálat kérje fel az összefoglaló vélemény elkészítésére, a gyermek örökbefogadhatónak nyilvánítását követően, hanem azt megelőzően, az illetékes gyámhatóság kérje az összefoglaló véleményt, a gyermek örökbefogadhatónak nyilvánítása során folytatott eljárása keretében.

A hitelesítés módja:

Az összefoglaló véleményt el kell látni az elkészítés dátumával (hely, év-hónap-nap), továbbá szerepelni kell rajta a gyermekvédelmi szakértői bizottság kerek bélyegzőjének, illetve a bizottsági tagok aláírásának is (utóbbit részletesen lásd a 14. pontban).

Az adatlap továbbítása:

A gyermekvédelmi szakértői bizottság az elkészített összefoglaló véleményt a területi gyermekvédelmi szakszolgálat örökbefogadási munkacsoportjának, vagy az

örökbefogadási tanácsadó munkatársnak adja át, lehetőség szerint esetmegbeszélés keretében.

A¹⁶ Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság összefoglaló véleménye örökbefogadás előkészítéséhez

Az adatlap megnevezése értelemszerűen történik (melyik szakértői bizottság készíti az összefoglaló véleményt).

1. Ebben a pontban a gyermekvédelmi szakértői bizottság neve és elérhetőségei kerülnek leírásra az alábbiak szerint.
 - 1.1. A gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos megnevezése a működtető intézmény SZMSZ-ében foglaltaknak megfelelően.
 - 1.2. A gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos címe (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
 - 1.3. A gyermekvédelmi szakértői bizottság telefonszáma/Fax száma.
 - 1.4. A gyermekvédelmi szakértői bizottság e-mail címe.

2. Ebben a pontban a gyermekre vonatkozó adatok kerülnek leírásra az alábbiak szerint.
 - 2.1. A gyermek TAJ számának rögzítése.
 - 2.2. A szakellátásban alkalmazott, az adott gyermekre vonatkozó nyilvántartási szám. Amennyiben a gyermek nincs a szakellátásban, ezért törzsszámmal sem rendelkezik (ideiglenes hatályú elhelyezés nélkül történő nevelésbe vételi eljárás van folyamatban), akkor beírandó a következő: „nevelésbe vételi eljárás”.
 - 2.3. A gyermek családi és utóneve.
 - 2.4. Születési helye, ideje.
 - 2.5. Tartózkodási helye (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).

¹⁶ Ennél a pontnál lehetséges legördülő menü alkalmazása is, a menüben a megyei és a fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolása legyen.

- 2.6. Törvényes képviselő/gyám családi és utóneve.
- 2.7. Az összefoglaló vélemény elkészítését kérő területi gyermekvédelmi szakszolgálat pontos nevét kell feltüntetni, valamint a gyermek örökbefogadhatónak nyilvánítását elrendelő határozat ügyiratszámát, az illetékes gyámhatóság pontos megnevezésével.
3. Ebben a pontban az összefoglaló véleményhez csatolt dokumentumok felsorolása történik. Ez lehet olyan vizsgálati anyag, amely révén a gyermekvédelmi szakértői bizottság eltekint valamelyik részvizsgálat elvégzésétől (pl. 2 hónapnál nem régebbi szakorvosi vélemények, zárójelentések, stb.), vagy a különleges ellátási szükséglet megállapításával összefüggésben használja azt fel a bizottság (köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleménye, tartós betegségekre vonatkozó dokumentum). Szükséges feltüntetni a dokumentum készítőjének nevét, és a készítés dátumát. *Amennyiben mellékletet nem csatol a bizottság az összefoglaló véleményhez, akkor ez a pont törlendő.*
4. E pont alpontjaiban kerül rögzítésre a szociális munkás/családgondozó által elvégzett esetfelmérő vizsgálat alapján készített előzményi összefoglaló, amely az alábbiak szerint tartalmazza a gyermekről rendelkezésre álló információkat, *pontos nevek és helyszínek feltüntetése nélkül, annak érdekében, hogy az egyes konkrét személyek, intézmények, valamint települések beazonosíthatósága elkerülhető legyen.*
- 4.1. Itt kell megadni az összefoglaló vélemény készítése során felhasznált forrásokat. Nem szükséges minden egyes felhasznált dokumentumot külön-külön feltüntetni (pl. különböző számú „Macis” adatlapok, korábbi gyámhatósági határozatok, a gyermek egészségügyi, pedagógiai és pszichés, állapotára vonatkozó korábbi vizsgálati anyagok, stb.), hanem elegendő megnevezni azt az intézményt, hatóságot, stb., ahonnan a szakértői bizottság a forrásként felhasznált iratot kapta. Pl. „Az összefoglaló vélemény a gyermek gondozási helye, valamint gyámja által, a bizottság részére megküldött, valamint a korábbi gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok felhasználásával készült.”
- 4.2. Itt kell feltüntetni, az összefoglaló vélemény készítésének okát (milyen felkérés alapján és milyen céllal készült). Pl.: „Az összefoglaló vélemény a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésre készült, a gyermek

aktuális egészségügyi és pszichés státuszának, valamint életkorához viszonyított értelmi, érzelmi és mozgásfejllettségi szintjének feltárása érdekében, az örökbefogadásának előkészítése céljából.

- 4.3. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (melyik hatóság, mikor, illetve hová intézkedett a gyermek szakellátásba utalásával kapcsolatban).
- 4.4. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit, (ki és milyen tartalmú problémajelzést tett a gyermekjóléti szolgálat felé, a hatósági intézkedést kiváltó közvetlen ok, pl.: környezet általi veszélyeztetés; szülői deviancia, bántalmazás, elhanyagolás; a gyermek saját magát veszélyeztető magatartása, stb.).
- 4.5. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermek a szakellátásban töltött ideje alatt mely gondozási helyeken, mikor és mennyi ideig részesült gondozásban, és mi volt az ok, vagy körülmény, ami miatt másik gondozási helyre kellett őt elhelyezni, stb.).
- 4.6. Itt kell rögzíteni a szociális munkás számára rendelkezésre álló információkat a témával kapcsolatban.
- 4.7. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. mennyi időt töltött el a gyermek saját családi környezetében, milyenek voltak a család életkörülményei, életvitele, a kapcsolatrendszerük, a gyermek családban elfoglalt helye, életének fontosabb eseményei, a szülők nevelési elvei, milyen pozitív és negatív hatások érték a gyermeket, amelyek befolyással voltak egészségére, értelmi és érzelmi fejlődésére, stb.).
- 4.8. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermek szülei esetében került-e sor gyermekvédelmi hatósági intézkedésre, mikor és mennyi ideig tartózkodtak a szakellátásban, az onnan való kikerülés oka, stb.).
- 4.9. Itt kell rögzíteni a szociális munkás számára rendelkezésre álló információkat a témával kapcsolatban.
- 4.10. Itt kell rögzíteni a szociális munkás számára rendelkezésre álló információkat a témával kapcsolatban.
- 4.11. Itt kell rögzíteni a szociális munkás számára rendelkezésre álló információkat a témával kapcsolatban.

- 4.12. Itt kell rögzíteni a szociális munkás számára rendelkezésre álló információkat a témával kapcsolatban.
- 4.13. Itt kell rögzíteni a szociális munkás számára rendelkezésre álló információkat a témával kapcsolatban.
- 4.14. Amennyiben a szociális munkás/családgondozó a fentiekén kívül egyéb adatokat, információkat is fontosnak tart, akkor ezeket itt rögzíti (pl. a gyermek élettörténeke olyan eseményei, amelyek a leendő örökbefogadó szülők tájékoztatásához feltétlenül szükségesek, a gyermek jelenlegi életének fontosabb mozzanatai, napirendje, fekvés-ébredés, étkezések ideje, kedvenc tevékenységei, játéka, tárgyai, ételei, elalvási, étkezési, tisztálkodási és egyéb szokásai, valamint a szociális munkás egyéb javaslata, észrevétele az ügyel kapcsolatban, stb.).
5. A bizottság gyermekre irányuló vizsgálatának keretében történik a gyermek személyiségállapotának (egészségügyi, pszichológiai, pedagógiai vonatkozású jellemzőinek) feltárása és rögzítése az alábbiak szerint.
6. Ebben a pontban kerül rögzítésre a testi fejlettség, esetleges akut, vagy krónikus szervi, szerkezeti eltérés, a gyermek általános és sajátos egészségügyi szükségletei az alábbiak szerint.
- 6.1. *Gyermekorvosi vizsgálat elvégzése esetén ez a pont törlendő.* Kitöltés esetén meg kell indokolni, hogy miért tekintett el a bizottság a gyermekorvosi vizsgálatról, hiszen a vizsgálat elvégzését jogszabály írja elő. Amennyiben más, 2 hónapnál nem régebbi gyermekorvosi vizsgálati eredményt fogad el és mellékel az összefoglaló véleményéhez a szakértői bizottság, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.
- 6.2. *Amennyiben nem történik orvosi vizsgálat, akkor a 6.2.-től a 6.3.16-ig az alpontok törlendők.* A bizottság gyermekorvosa rögzíti a birtokában lévő egészségügyi anamnesztikus adatokat az alábbiak szerint. *Annál az alpontról, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell.*
- 6.2.1. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.2. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.3. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.4. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.

- 6.2.5. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.6. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.7. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.8. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.9. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.10. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.11. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.12. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.13. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.14. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.15. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.16. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.17. *Csak korábban már vizsgált gyermek esetén kell kitölteni, egyébként törlendő.* Kitöltés esetén a bizottság gyermekorvosa rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 6.2.18. Amennyiben a gyermekorvos a fentieken kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.
- 6.3. A bizottság gyermekorvosa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. *Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
- 6.3.1. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.2. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.3. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.4. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 6.3.5. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.6. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.7. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.8. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.9. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.10. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.11. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.12. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.13. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.14. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.15. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.16. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.17. Amennyiben a gyermekorvos vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
7. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek fejlődési és pszichés állapotának feltárása az alábbiak szerint.
- 7.1. *Pszichológusi vizsgálat elvégzése esetén ez a pont törlendő.* Kitöltés esetén meg kell indokolni, hogy miért tekintett el a bizottság a pszichológusi vizsgálatról, hiszen a vizsgálat elvégzését jogszabály írja elő. Amennyiben

más, 2 hónapnál nem régebbi pszichológusi vizsgálati eredményt fogad el és mellékel az összefoglaló véleményéhez a szakértői bizottság, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.

- 7.2. *Amennyiben nem történik pszichológusi vizsgálat, akkor a 7.2.-től a 7.4.18-ig az alpontok törlendők.* Kitöltés esetén a bizottság pszichológusa megnevezi a vizsgálata során alkalmazott pszichodiagnosztikai tesztek, valamint az egyéb módszereket, technikákat (pl. exploráció, interjú a nevelőszülővel, szülővel, gyámmal, stb.).
- 7.3. A bizottság pszichológusa rögzíti a birtokában lévő pszichológiai anamnesztikus adatokat az alábbiak szerint. *Annál az alpontnál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell.*
- 7.3.1. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 7.3.2. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 7.3.3. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat. *Fontos! Minden esetben rögzíteni kell az információ forrását is (általánosan, konkrét nevek, személyes adatok megjelenítése nélkül, pl.: nagybácsi, nagyszülő. szomszéd, iskola, óvoda, stb.).*
- 7.3.4. *Csak korábban már vizsgált gyermek esetén kell kitölteni, egyébként törlendő.* Kitöltés esetén a bizottság pszichológusa rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 7.3.5. Amennyiben a pszichológus a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.
- 7.4. A bizottság pszichológusa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. *Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
- 7.4.1. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.2. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.3. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 7.4.4. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.5. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.6. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.7. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.8. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.9. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.10. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.11. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait. *IQ meghatározása szükséges!*
- 7.4.12. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.13. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.14. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait. *Különös tekintettel a vérszerinti családtagoktól történő elszakadás viszonylatában.*
- 7.4.15. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.16. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.17. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait. *FQ meghatározása szükséges!*
- 7.4.18. Amennyiben a pszichológus vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.

8. *Ez a pont szükség szerint, csak indokolt esetben töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő.*

Az alpontokban kerül rögzítésre a gyermek szocializációs szintjének feltárása, valamint ide írandó/k az azzal összefüggő megállapítás/ok is, amely/ek a gyógypedagógusi vizsgálat elvégzését indokoltá tette/tették.

- 8.1. *A gyógypedagógusi vizsgálat elvégzését meg kell indokolni.*

(Pl.: Miért került rá a sor? Milyen ok, körülmény, vagy kérdés merült fel a gyermekkel kapcsolatban, amellyel összefüggésben szükségesnek tartották további célzott vizsgálat elvégzését? Kitöltő: a bizottság szociális munkása.

- 8.2. *Amennyiben nem történik gyógypedagógusi vizsgálat, akkor a 9.2.-től a 9.4.15-ig az alpontok törlendők. Kitöltés esetén a bizottság gyógypedagógusa megnevezi a vizsgálat során alkalmazott kérdőíves módszereket, skálákat és egyéb módszereket, technikákat (megfigyelés, kikérdezés, célzott beszélgetés, interjú, stb.).*

- 8.3. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.*

- 8.3.1. *Csak korábban már vizsgált gyermek esetén kell kitölteni, egyébként törlendő. Kitöltés esetén a bizottság gyógypedagógusa rögzíti az ide vonatkozó információkat.*

- 8.3.2. *Amennyiben a gyógypedagógus a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.*

- 8.4. *A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*

- 8.4.1. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*

- 8.4.2. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*

- 8.4.3. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*

- 8.4.4. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 8.4.5. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 8.4.6. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 8.4.7. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 8.4.8. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 8.4.9. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 8.4.10. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 8.4.11. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 8.4.12. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 8.4.13. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 8.4.14. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 8.4.15. Amennyiben a gyógypedagógus vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
9. A bizottság gyermekre irányuló vizsgálatai alapján történik meg a gyermek személyiségállapotára (egészségügyi, pszichológiai, pedagógiai vonatkozású jellemzőire) vonatkozó vélemények, javaslatok megtétele az alábbiak szerint.
 10. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek testi fejlettségével, esetleges akut vagy krónikus szervi, szervezeti eltéréssel, általános és sajátos

egészségügyi szükségleteivel kapcsolatos teendők meghatározása, a szükséges szakorvosi és/vagy kontrollvizsgálatok kezdeményezése az alábbiak szerint. Kitöltő: a bizottság gyermekorvosa. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése abban az esetben is kötelező a bizottság gyermekorvosának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi gyermekorvosi vizsgálati eredményt mellékeltek az összefoglaló véleményhez. Ekkor a bizottság gyermekorvosának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*

- 10.1. A gyermekorvos itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek egészségi állapotára vonatkozó megállapításait, az esetleges diagnózisokat.
- 10.2. A gyermekorvos itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek egészségi állapotával összefüggő teendőket, beavatkozási irányokat, az általa szükségesnek tartott szakorvosi vizsgálatokat, vagy kontroll vizsgálatokat, illetve kezeléseket.
- 10.3. *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a bizottság korábban már vizsgálta a gyermeket, egyébként törölhető.* Kitöltés esetén a gyermek állapotával kapcsolatban előzően tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével, az azokra történő utalással történik a gyermek jelenlegi állapotának leírása a bizottság gyermekorvosa által. Az összehasonlításnak akkor sincs relevanciája és törölhető ez a pont, ha a korábbi vizsgálat óta hosszabb idő (legalább 2 év) eltelt, vagy a gyermek előző vizsgálatkori életkora (pl. újszülött kori vizsgálat) okán, nincs alapja a vizsgálati eredmények összevetésének.
- 10.4. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a gyermekorvos a fentieken kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*
11. Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek fejlődési és pszichés állapotával kapcsolatban tett megállapítások, a gyermek életkorához viszonyított értelmi, érzelmi és mozgásfejllettségi szintje, a gyermek személyiségének jellemzői, a pozitív személyiségjegyek, esetleges zavarok, korrekciót igénylő lemaradások, és a szükségesnek tartott beavatkozások, terápiák. A bizottság pszichológusa itt fejtheti ki véleményét arról is, ha a vizsgálat alapján várható nehézséget, kockázati tényezőt állapít meg az örökbefogadással kapcsolatban. Ebben az esetben a megoldásra fókuszáló beavatkozási javaslatokat is szükséges megtennie. Kitöltő: a bizottság

pszichológusa. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése abban az esetben is kötelező a bizottság pszichológusának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi pszichológusi vizsgálati eredményt mellékeltek az összefoglaló véleményhez. Ekkor a bizottság pszichológusának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*

- 11.1. A pszichológus itt rögzíti a vizsgálati, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek aktuális személyiségállapotára, fejlettségi és pszichés állapotára, pszichés szükségleteire vonatkozó megállapításait.
- 11.2. A pszichológus itt rögzíti a vizsgálati, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek esetében szükséges fejlesztendő területeket, a fejlesztésre tett javaslatait, és az általa szükségesnek tartott kezeléseket, terápiákat.
- 11.3. A pszichológus itt rögzíti a leendő örökbefogadók számára fontos támpontokat jelentő pozitív személyiségjegyeket, kiemeli a gyermek erősségeit, illetve ha vannak kiemelkedő képességei, akkor ezeket megnevezi és felhívja a figyelmet a gyermek ez irányú fokozott támogatására.
- 11.4. A pszichológus itt fogalmazza meg a megkereséssel, illetve a vizsgálat alapvető céljával kapcsolatos véleményét a gyermek életkorához viszonyított értelmi, érzelmi és mozgásfejlettségi szintjéről.
- 11.5. *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a bizottság korábban már vizsgálta a gyermeket, egyébként törölhető.* Kitöltés esetén a gyermek állapotával kapcsolatban előzően tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével, az azokra történő utalással történik a gyermek jelenlegi állapotának leírása a bizottság pszichológusa által. Az összehasonlításnak akkor sincs relevanciája és törölhető ez a pont, ha a korábbi vizsgálat óta hosszabb idő (legalább 2 év) eltelt, vagy a gyermek előző vizsgálatkori életkora (pl. újszülött kori vizsgálat) okán, nincs alapja a vizsgálati eredmények összevetésének.
- 11.6. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a pszichológus a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törölendő.* A bizottság pszichológusa itt fejtheti ki véleményét, ha a vizsgálat alapján várható nehézséget, kockázati tényezőt állapít meg az örökbefogadással kapcsolatban. Ebben az esetben a megoldásra fókuszáló beavatkozási javaslatokat is szükséges megtennie.

A pszichológus további javaslataival segítheti a leendő örökbefogadó szülőket azzal, ha kiemeli számukra a fontosabb teendőket, illetve további információkat közöl a gyermek nevelésével összefüggésben (pl. mire kell különösen oda figyelniük, vagy feltétlenül biztosítaniuk a gyermek számára, stb.), valamint a szakszolgálat munkatársai számára megfogalmazhatja, hogy milyen tulajdonságokkal rendelkező szülő/szülőpár, illetve családi környezet volna leginkább megfelelő a gyermek számára.

- 12.** *Ez a pont csak gyógypedagógusi vizsgálat elvégzése esetén töltendő ki, egyébként (az alpontokkal együtt) törölendő. Kitöltés esetén ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek szocializációs szintjére vonatkozó megállapítások, és a gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszerekre vonatkozó javaslatok, valamint ide irandó/k az azzal összefüggő megállapítás/ok is, amely/ek a gyógypedagógusi vizsgálat elvégzését indokoltá tette/tették. Kitöltő: a bizottság gyógypedagógusa.*
- 12.1.** A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a gyermek szomatikus és intellektuális állapotára, alkalmazkodási,- beilleszkedési képességére, esetleges klinikai jellegű tüneteire, vagy társadalomellenes magatartására, családi-környezeti problémáira, szocializációs szintjére vonatkozó megállapításait.
- 12.2.** A bizottság gyógypedagógusa rögzíti az ide vonatkozó javaslatait, itt fogalmazza meg a megkereséssel, illetve a vizsgálat alapvető céljával kapcsolatos véleményét a gyermek életkorához viszonyított értelmi, érzelmi és mozgásfejlétségi szintjéről, továbbá jelzi, ha a gyermek problémája egyéni korrekciót/terápiát igényel, lehet-e ezt csoportos foglalkozás keretében oldani, szükség esetén milyen segítő módszereket lehetséges alkalmazni a gyermek környezetében.
- 12.3.** A gyógypedagógus itt rögzíti a leendő örökbefogadók számára fontos szempontokat jelentő pozitív tulajdonságokat, kiemeli a gyermek erősségeit, illetve ha vannak kiemelkedő képességei, akkor ezeket megnevezi és felhívja a figyelmet a gyermek ez irányú fokozott támogatására.
- 12.4.** *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a bizottság korábban már vizsgálta a gyermeket, egyébként törölhető. Kitöltés esetén a gyermek állapotával kapcsolatban előzően tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével, az azokra történő utalással történik a gyermek jelenlegi állapotának leírása a bizottság gyógypedagógusa által. Az összehasonlításnak akkor sincs relevanciája és*

törölhető ez a pont, ha a korábbi vizsgálat óta hosszabb idő (legalább 2 év) eltelt, vagy a gyermek előző vizsgálatkori életkora (pl. újszülött kori vizsgálat) okán, nincs alapja a vizsgálati eredmények összevetésének.

12.5. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a gyógypedagógus a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*

13. A vizsgálati eredmények összegzése alapján, team-megbeszélés keretében történik a szakértői bizottság összegző véleményének, javaslatának kialakítása. Ebben a pontban kerülnek rögzítése a közösen kialakított javaslatok az alábbiak szerint. Kitöltő: a bizottság vezetőjének döntése alapján, a bizottság szociális munkása és/vagy a bizottság vezetője.

Az előforduló véleménykülönbségek esetén is törekedni kell arra, hogy az összefoglaló vélemény konkrét és egyértelmű javaslatokat tartalmazzon a felhasználók számára.

13.1. Itt kell feltüntetni az összefoglaló vélemény készítésének okát (milyen felkérés alapján és milyen céllal készült).

13.2. Amennyiben a gyermek különleges ellátási szükséglete fennáll, akkor a gyermek különleges ellátási szükségletét, valamint annak okát/okait rögzíteni szükséges. *Amennyiben a gyermeknél nem merült fel a különleges ellátási szükséglet, úgy ez a pont törlendő. **Megjegyzés:** Abban az esetben, ha a gyermek különleges ellátási szükségletének megállapítása (előállása), megszűnése, vagy változása az összefoglaló vélemény elkészítéséhez szükséges vizsgálatok idejével egybe esne, akkor javasolt, hogy a szakértői bizottság **külön** készítsen erről szükségletmegállapító szakvéleményt, vagyis a különleges ellátási szükséglet megállapítása, az ellátási szükségletben bekövetkezett változás, vagy a szükséglet megszűnésének megállapítása, ne az összefoglaló vélemény keretében történjenek.*

13.3. Ebben a pontban kell rögzíteni a bizottság ide vonatkozó javaslatait és ezek indoklásait. Nem szükséges a részvizsgálatoknál leírt javaslatokat újra megfogalmazni, utalni is lehet az ott leírtakra, vagy össze lehet azokat foglalni, illetve kiemelni belőlük a bizottság által hangsúlyosnak tartott részeket.

13.4. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a bizottság a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, vagy*

az esettel összefüggésben, egyébként törlendő. A bizottság itt fejtheti ki véleményét, ha az elvégzett vizsgálatok alapján, valamilyen nehézség, kockázati tényező vélelmezhető az örökbefogadással kapcsolatban. Ebben az esetben a megoldásra fókuszáló beavatkozási javaslatokat is szükséges megfogalmazni.

A bizottság további javaslatokkal is segítheti a leendő örökbefogadó szülőket azzal, ha kiemeli számukra a fontosabb teendőket, illetve további információkat közöl a gyermek nevelésével összefüggésben (pl. mire kell különösen oda figyelniük, vagy feltétlenül biztosítaniuk a gyermek számára, stb.), valamint a szakszolgálat munkatársai számára megfogalmazhatja, hogy milyen tulajdonságokkal rendelkező szülő/szülőpár, illetve családi környezet volna leginkább megfelelő a gyermek számára.

- 13.5.** *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a gyermek fogyatékos és/vagy tartós betegség fennállása miatt különleges ellátási szükségletű, egyéb esetben törlendő.* Kitöltés esetén fel kell tüntetni a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakértői véleményében foglalt, a gyermek felülvizsgálatának idejére vonatkozó dátumot, és/vagy, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra való jogosultságról szóló határozatban (végzésben, hatósági bizonyítványban) szereplő, a gyermek tartós betegségére vonatkozó szakorvosi igazolás érvényességének (lejáratának) időpontját, vagy az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazoláson szereplő, a gyermek felülvizsgálatára vonatkozó dátumot.
- 14.** Az összefoglaló vélemény hitelesítése és jóváhagyása érdekében az összefoglaló véleményt az elkészítésében közreműködő bizottsági tagok és a bizottság vezetője írják alá, a többi szakterület képviselőire vonatkozó mezők törlendők. Amennyiben sor került eseti szakértő közreműködésére, akkor az összefoglaló véleményen az ő aláírásának is szerepelnie kell, a szakterületének megjelölésével. Amennyiben a bizottság 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredményt mellékel az összefoglaló véleményéhez és ezért eltekintett az ennek megfelelő vizsgálat elvégzésétől, az összefoglaló véleményen ekkor is szerepelnie kell az érintett szakterületet képviselő azon bizottsági tag aláírásának, aki a befogadott dokumentum alapján véleményt, javaslatot fogalmazott meg a gyermekre vonatkozóan. Pótolja az eredeti aláírást a bizottsági tag nevének és az "sk" /saját kezével/ jelölésnek az összefoglaló véleményen történő rögzítése, amennyiben a bizottsági tag

ehhez korábban hozzájárulását adta (pl. akadályoztatás esetén, ha az adott bizottsági tag helyettesítésére nincs lehetőség, vagy a megbízási szerződéssel foglalkoztatott bizottsági tagok esetében, stb.).

Útmutató a 2. számú Adatlap kitöltéséhez

Az adatlap funkciója:

Az adatlapot mindig csatolni kell ahhoz a szakmai véleményhez, amelyet kiegészít, mivel azzal együtt érvényes.

Az adatlap használata akkor szükséges, ha a szakértői bizottság korábbi szakmai véleményének kiegészítésére van szükség, mert olyan új információ, vagy körülmény merült fel, amely alapján indokolt a korábbi szakmai véleményben foglalt javaslatokat újra áttekinteni, de újabb vizsgálatok elvégzése *csak részben, vagy egyáltalán nem* szükséges. *Ekkor a bizottság a szakmai véleményt záradékkal egészíti ki, amely az eredeti szakmai véleményben foglalt javaslatokat megerősíti, módosítja, vagy kiegészíti.*

A mellőzhető pontokat a kitöltés során - a kitöltési útmutatóban részletezettek szerint - törölni kell.

Az adatlap kitöltője:

A gyermekvédelmi szakértői bizottság, a záradék elkészítésében közreműködő tagjai.

A kitöltés ideje:

A 4. pont és alpontjai (előzmények) a záradék készítésére irányuló felkérés kézhezvétele után, vagy - ha a szakértői bizottság ennek hiányában készít szakmai vélemény kiegészítést, akkor - a záradék elkészítését megalapozó (vagy szükségessé tevő) okról, vagy körülményről való értesülést követően, az ezzel kapcsolatos információk, valamint az előzetes gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok kézhezvétele és feldolgozása után kerülnek kitöltésre, a bizottság szociális munkása által. Ennek célja az, hogy a szociális munkás esetfelmérő vizsgálata és az ez alapján készített előzményi összefoglaló megelőzze a gyermekkel történő vizsgálatok elvégzését (amennyiben ezek indokoltak), és a vizsgálatot végzők rendelkezésére álljon annak érdekében, hogy megfelelően fel tudjanak készülni a vizsgálatokra és megtervezhessék azok menetét, módszereit, eszközeit.

A záradék többi része a gyermek vizsgálatainak elvégzését (amennyiben indokoltak) és a vizsgálati eredmények kiértékelését követően kerül kitöltésre a gyermeket vizsgáló bizottsági tagok által. Amennyiben nem indokolt a gyermek vizsgálatainak

elvégzése, akkor a bizottság a rendelkezésére álló iratok és információk feldolgozása és elemzése alapján alakítja ki az álláspontját.

A hitelesítés módja:

A záradékot el kell látni az elkészítés dátumával (hely, év-hónap-nap), továbbá szerepelni kell rajta a gyermekvédelmi szakértői bizottság kerek bélyegzőjének, illetve a bizottsági tagok aláírásának is (utóbbi részletesen lásd a 16. pontban).

Az adatlap továbbítása: (ajánlás)¹⁷

A gyermekvédelmi szakértői bizottság az elkészített záradékot a területi gyermekvédelmi szakszolgálat elhelyezési munkacsoportjának, vagy az elhelyezésért felelős munkatársának adja át, lehetőség szerint esetmegbeszélés keretében. A szakszolgálat által felhasznált záradékot/záradékkal kiegészített szakmai véleményt az elhelyezési javaslattal és elhelyezési tervvel együtt, a szakszolgálat továbbítja az illetékes gyámhatóságnak, a határozat hozatalt követően pedig a gyermek gyámjának, gondozási helyének és a gyermekjóléti központnak/szolgálatnak. Olyan esetekben, amikor nincs szükség a szakszolgálat közreműködésére (nincs döntés-előkészítési, vagy egyéni elhelyezési terv módosítási kötelezettsége a szakszolgálatnak) a szakértői bizottság közvetlenül is továbbíthatja a záradékot a fenti felhasználókhöz, pl. speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata (integrált módon történő elhelyezésnél) esetén, amikor a korábbihoz képest nincs semmilyen változás a gyermek szükségleteiben, és a vele kapcsolatos teendőkben, vagy a nevelési felügyelet elrendeléséhez, felülvizsgálatához készített záradék vonatkozásában).

Záradék

Csatolandó a¹⁸ Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságév.....hónap.....napján, az alábbi gyermek ügyében készített szakmai véleményéhez

Az adatlap megnevezése olyan módon történik, hogy fel kell tüntetni a záradékot készítő megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság nevét, és azon szakmai vélemény készítésének a dátumát, amelyhez a bizottság a záradékot készíti.

¹⁷ A záradék továbbítása jelenleg nincs szabályozva, ami miatt a megyékben eltérő gyakorlatok alakultak ki ebben a tekintetben.

¹⁸ Ennél a pontnál lehetséges legördülő menü alkalmazása is, a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolásával.

1. Ebben a pontban a gyermekvédelmi szakértői bizottság neve és elérhetőségei kerülnek leírásra az alábbiak szerint.
 - 1.1. A gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos megnevezése a működtető intézmény SZMSZ-ében foglaltaknak megfelelően.
 - 1.2. A gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos címe (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
 - 1.3. A gyermekvédelmi szakértői bizottság telefonszáma/Fax száma.
 - 1.4. A gyermekvédelmi szakértői bizottság e-mail címe.

2. Ebben a pontban a gyermekre vonatkozó adatok kerülnek leírásra az alábbiak szerint.
 - 2.1. A gyermek TAJ számának rögzítése.
 - 2.2. A szakellátásban alkalmazott, az adott gyermekre vonatkozó nyilvántartási szám. Amennyiben a gyermek nincs a szakellátásban, ezért törzsszámmal sem rendelkezik (ideiglenes hatályú elhelyezés nélkül történő nevelésbevételi eljárás van folyamatban), akkor beírandó a következő: „nevelésbevételi eljárás”.
 - 2.3. A gyermek családi és utóneve.
 - 2.4. Születési helye, ideje.
 - 2.5. Anyja családi és utóneve.
 - 2.6. Apja családi és utóneve:
 - 2.7. Állandó lakcíme (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
 - 2.8. Tartózkodási helye (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
 - 2.9. Törvényes képviselő/gyám családi és utóneve.
 - 2.10. A záradék elkészítését megalapozó felkérés típusa (pl. határozat, végzés, vizsgálat kérés, stb.) és ügyiratszám a megkeresés küldőjének pontos nevével. *Amennyiben a bizottság felkérés nélkül, saját megfontolás alapján készít záradékot, akkor ez a pont törlendő.*

3. Ebben a pontban a záradékhoz csatolt dokumentumok felsorolása történik. Ez lehet olyan vizsgálati anyag, amely révén a szakértői bizottság eltekint olyan részvizsgálat elvégzésétől, amelyet egyébként ennek hiányában, a záradék készítéséhez elvégezne (pl. 2 hónapnál nem régebbi szakorvosi vélemények, zárójelentések, stb.), vagy a különleges ellátási szükséglet megállapításával összefüggésben használja azt fel a bizottság (köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleménye, tartós betegségre vonatkozó dokumentum). Szükséges feltüntetni a dokumentum készítőjének nevét, és a készítés dátumát. *Amennyiben a bizottság nem csatol mellékletet a záradékhoz, akkor ez a pont törlendő.*
4. E pont alpontjaiban kerülnek rögzítésre azok az előzményi adatok, és információk, amelyek a záradék készítése és a záradékolt szakmai vélemény elkészítése közötti időszakban, a gyermekre és családjára vonatkoznak, az alábbiak szerint.
 - 4.1. Itt kell megadni a záradék készítése során felhasznált forrásokat. Nem szükséges minden egyes felhasznált dokumentumot külön-külön feltüntetni (pl. különböző számú „Macis” adatlapok, korábbi gyámhatósági határozatok, a gyermek egészségügyi, pedagógiai és pszichés, állapotára vonatkozó korábbi vizsgálati anyagok, stb.), hanem elegendő megnevezni azt az intézményt, hatóságot, stb., ahonnan a szakértői bizottság a forrásként felhasznált iratot kapta. Pl. A záradék a gyermek ügyében érintett gyermekjóléti központ/szolgálat, gyámhatóság, stb. által, a bizottság részére megküldött, a korábbi gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok felhasználásával készült.
 - 4.2. Itt kell feltüntetni azt, hogy milyen ok, vagy körülmény indokolta azt, hogy a szakértői bizottság a korábbi szakmai véleményt kiegészítse és záradékkal lássa el.
 - 4.3. Ebben a pontban kell összefoglalni azokat a jelentősebb eseményeket, amelyek a gyermek életében történtek, illetve azokat az újabb információkat, amelyek a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény elkészítése óta eltelt időszakban keletkeztek, és a szakértői bizottságnak figyelembe kell vennie a záradék elkészítése során.
 - 4.4. Amennyiben a szociális munkás a fentiekén kívül egyéb, a gyermekre és a családi anamnézisre vonatkozó adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket

rögzíti. Vagy pl. nevelésbe vételi eljárás és a Gyvt. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározása esetén, következtetések levonása a gyermek szakellátásba vételének prognózisára vonatkozóan, a gyermek gondozási helyre történő beilleszkedésével, együttműködésével az esetleges nevelésbe vétel, illetve annak fenntartása elérheti-e a célját, vagy *a szociális munkás egyéb javaslata az ügy típusának megfelelően, stb., egyéb esetben törlendő.*

5. *Amennyiben a szakértői bizottság nem tartja szükségesnek a gyermek újabb vizsgálatainak elvégzését, akkor a 6.-tól a 9.5.15.-ig pontok törlendők. Egyéb esetben csak a szükségesnek tartott, és elvégzett vizsgálatokra vonatkozó pontok töltendők ki, a többi törlendő.*
6. Ebben a pontban kerül rögzítésre a testi fejlettség, esetleges akut, vagy krónikus szervi, szerkezeti eltérés, a gyermek általános és sajátos egészségügyi szükségletei az alábbiak szerint.
 - 6.1. *Ez a pont csak akkor töltendő (egyébként törlendő), amennyiben a bizottság szükségesnek tartotta a gyermekorvosi vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, mert más, 2 hónapnál nem régebbi gyermekorvosi vizsgálati eredményt fogadott el és mellékelte a záradékhoz, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.*
 - 6.2. A bizottság gyermekorvosa tölti ki. *Nem szükséges az eredeti szakmai véleményben foglalt anamnesztikus adatokat feltüntetni, elegendő az eddig nem ismert, vagy a korábbi kiegészíteni kívánt anamnesztikus adatok összefoglalása.*
 - 6.2.1. A bizottság gyermekorvosa rögzíti a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben szereplő gyermekorvosi javaslatok megvalósulásáról, annak eredményéről birtokában lévő információkat.
 - 6.2.2. Amennyiben a gyermekorvos a fentieken kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.
 - 6.3. A bizottság gyermekorvosa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. *Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*

- 6.3.1. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.2. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.3. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.4. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.5. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.6. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.7. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.8. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.9. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.10. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.11. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.12. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.13. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.14. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.15. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 6.3.16. Amennyiben a gyermekorvos vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
7. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek fejlődési és pszichés állapotának feltárása az alábbiak szerint.
- 7.1. *Ez a pont csak akkor töltendő (egyébként törlendő), amennyiben a bizottság szükségesnek tartotta a pszichológusi vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, mert más, 2 hónapnál nem régebbi pszichológusi vizsgálati eredményt fogadott el és mellékelte a záradékhoz, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.*
- 7.2. A bizottság pszichológusa tölti ki. Kitöltés esetén a bizottság pszichológusa megnevezi a vizsgálata során alkalmazott pszichodiagnosztikai teszteket, valamint az egyéb módszereket, technikákat (pl. exploráció, interjú a gyermek kísérőjével, gondozóval, nevelőszülővel, szülővel, gyámmal, stb.).
- 7.3. A bizottság pszichológusa tölti ki. *Nem szükséges az eredeti szakmai véleményben foglalt anamnesztikus adatokat feltüntetni, elegendő az eddig nem ismert, vagy a korábbi kiegészíteni kívánt anamnesztikus adatok összefoglalása.*
- 7.3.1. A bizottság pszichológusa rögzíti a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben szereplő pszichológiai javaslatok megvalósulásáról, annak eredményéről birtokában lévő információkat.
- 7.3.2. Amennyiben a pszichológus a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.
- 7.4. A bizottság pszichológusa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. *Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
- 7.4.1. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.2. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.3. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 7.4.4. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.5. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.6. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.7. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.8. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.9. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.10. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.11. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.12. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.13. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.14. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.15. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.16. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.17. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.18. Amennyiben a pszichológus vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.

8. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek pszichés státuszának feltárása az alábbiak szerint.*
- 8.1. *Ez a pont csak akkor töltendő (egyébként törlendő), amennyiben a bizottság szükségesnek tartotta a pszichiáteri vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, mert más, 2 hónapnál nem régebbi pszichiáteri vizsgálati eredményt fogadott el és mellékelte a záradékhoz, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.*
- 8.2. *Ez a pont csak abban az esetben töltendő ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmazott pszichiáteri vizsgálatot, ellenkező esetben törlendő. A bizottság pszichiátere tölti ki. Nem szükséges az eredeti szakmai véleményben foglalt anamnesztikus adatokat feltüntetni, elegendő az eddig nem ismert, vagy a korábbi kiegészíteni kívánt anamnesztikus adatok összefoglalása.*
- 8.2.1. *Ez a pont csak abban az esetben töltendő ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmazott pszichiáteri vizsgálatot, ellenkező esetben törlendő. A bizottság pszichiátere rögzíti a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben szereplő pszichiáteri javaslatok megvalósulásáról, annak eredményéről birtokában lévő információkat.*
- 8.3. *A 8.3-tól 8.3.8-ig pontok csak abban az esetben töltendők ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény nem tartalmazott pszichiáteri vizsgálatot, ellenkező esetben törlendők. A bizottság pszichiátere rögzíti a birtokában lévő pszichiátriai anamnesztikus adatokat az alábbiak szerint. Annál az alpontnál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell.*
- 8.3.1. *A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.*
- 8.3.2. *A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.*
- 8.3.3. *A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.*
- 8.3.4. *A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.*
- 8.3.5. *A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.*
- 8.3.6. *A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.*
- 8.3.7. *A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.*
- 8.3.8. *Amennyiben a pszichiáter a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.*

- 8.4. A bizottság pszichiátere rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint.
- 8.4.1. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.2. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.3. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.4. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.5. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.6. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.7. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.8. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.9. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.10. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.11. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.12. Amennyiben a pszichiáter vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
9. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálatával kapcsolatos záradék esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő. Ebben a*

pontban kerül rögzítésre a gyermek szocializációs szintjének feltárása az alábbiak szerint.

- 9.1. *Ez a pont csak akkor töltendő (egyébként törlendő), amennyiben a bizottság szükségesnek tartotta a gyógypedagógusi vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, mert más, 2 hónapnál nem régebbi gyógypedagógusi vizsgálati eredményt fogadott el és mellékelte a záradékhoz, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.*
- 9.2. *A bizottság gyógypedagógusa megnevezi a vizsgálata során alkalmazott kérdőíves módszereket, skálákat és egyéb módszereket, technikákat (megfigyelés, kikérdezés, célzott beszélgetés, interjú, stb.).*
- 9.3. *Ez a pont csak abban az esetben töltendő ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmazott gyógypedagógusi vizsgálatot, ellenkező esetben törlendő. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki. Nem szükséges az eredeti szakmai véleményben foglalt anamnesztikus adatokat feltüntetni, elegendő az eddig nem ismert, vagy a korábbi kiegészíteni kívánt anamnesztikus adatok összefoglalása.*
- 9.3.1. *Ez a pont csak abban az esetben töltendő ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmazott gyógypedagógusi vizsgálatot, ellenkező esetben törlendő. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben szereplő gyógypedagógusi javaslatok megvalósulásáról, annak eredményéről birtokában lévő információkat.*
- 9.4. *Ez a pont és alpontja csak abban az esetben töltendők ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény nem tartalmazott gyógypedagógusi vizsgálatot, ellenkező esetben törlendők. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a birtokában lévő anamnesztikus adatokat.*
- 9.4.1. *Amennyiben a gyógypedagógus a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.*
- 9.5. *A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
- 9.5.1. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*

- 9.5.2. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.3. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.4. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.5. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.6. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.7. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.8. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.9. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.10. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.11. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.12. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.13. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.14. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.15. Amennyiben a gyógypedagógus vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
10. *11.-től 14.5-ig pontok közül csak azok töltendőek ki, amely terület esetében vizsgálat is történt, vagy a bizottság 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredményt fogadott el és mellékelte a záradékhoz, a többi pont törlendő. A bizottság gyermekre*

irányuló vizsgálatai alapján történik meg a gyermek személyiségállapotára (egészségügyi, pszichológiai, pedagógiai vonatkozású jellemzőire) vonatkozó vélemények, javaslatok megtétele az alábbiak szerint.

11. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek testi fejlettségével, esetleges akut vagy krónikus szervi, szerkezeti eltéréssel, általános és sajátos egészségügyi szükségleteivel kapcsolatos teendők meghatározása, a szükséges szakorvosi és/vagy kontrollvizsgálatok kezdeményezése az alábbiak szerint. *Kitöltő: a bizottság gyermekorvosa. Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése abban az esetben is kötelező a bizottság gyermekorvosának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi gyermekorvosi vizsgálati eredményt mellékeltek a záradékhoz. Ekkor a bizottság gyermekorvosának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 11.1. A gyermekorvos itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek egészségi állapotára vonatkozó megállapításait, az esetleges diagnózisokat.
- 11.2. A gyermekorvos itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek egészségi állapotával összefüggő teendőket, beavatkozási irányokat, az általa szükségesnek tartott szakorvosi vizsgálatokat, vagy kontroll vizsgálatokat, illetve kezeléseket.
- 11.3. A gyermekorvos itt rögzíti a záradékolt szakmai véleményben tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével és az azokra történő utalással a gyermek jelenlegi állapotát.
- 11.4. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a gyermekorvos a fentieken kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*
12. Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek fejlődési és pszichés állapotával kapcsolatban tett megállapítások, a gyermek személyiségének jellemzői, a pozitív személyiségjegyek, esetleges zavarok, korrekciót igénylő lemaradások, és a szükségesnek tartott beavatkozások, terápiák. *Kitöltő: a bizottság pszichológusa. Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése abban az esetben is kötelező a bizottság pszichológusának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi pszichológusi vizsgálati*

eredményt mellékeltek a záradékhhoz. Ekkor a bizottság pszichológusának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.

- 12.1. A pszichológus itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek aktuális személyiségállapotára, fejlettségi és pszichés állapotára, pszichés szükségleteire vonatkozó megállapításait.
- 12.2. A pszichológus itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek esetében szükséges fejlesztendő területeket, a fejlesztésre tett javaslatait, és az általa szükségesnek tartott kezeléseket, terápiákat.
- 12.3. A pszichológus itt rögzíti a gyermek nevelésében részt vevők számára fontos támpontokat jelentő pozitív személyiségjegyeket, kiemeli a gyermek erősségeit, illetve ha vannak kiemelkedő képességei, akkor ezeket megnevezi és felhívja a figyelmet a gyermek ez irányú fokozott támogatására.
- 12.4. A pszichológus itt fogalmazza meg javaslatát a záradék készítésének alapjául szolgáló ok és körülmény figyelembevételével.
- 12.5. A pszichológus itt rögzíti a záradékkolt szakmai véleményben tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével és az azokra történő utalással a gyermek jelenlegi állapotát.
- 12.6. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a pszichológus a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*
13. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő. Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek pszichés státuszára vonatkozó diagnózisok és a szükséges terápiás javaslatok. Kitöltő: a bizottság pszichiátere. Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése a speciális ellátási szükséglet fennállásával kapcsolatok vizsgálatok esetén, akkor is kötelező a bizottság pszichiáterének, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi pszichiáteri vizsgálati eredményt mellékeltek a záradékhhoz. Ekkor a bizottság pszichiáterének a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*

- 13.1. A pszichiáter itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek pszichés állapotára vonatkozó megállapításait, az esetleges diagnózisokat.
- 13.2. A pszichiáter itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek pszichés állapotával összefüggő teendőket, beavatkozási irányokat, az általa szükségesnek tartott további vizsgálatokat, kezeléseket, terápiákat.
- 13.3. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz pszichiáteri vizsgálatot, egyébként törlendő.* A pszichiáter itt rögzíti a záradékolt szakmai véleményben tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével és az azokra történő utalással a gyermek jelenlegi állapotát.
- 13.4. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a pszichiáter a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*
14. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálatával kapcsolatos záradék esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő.* Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek szocializációs szintjére vonatkozó megállapítások, és a gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszerekre vonatkozó javaslatok. Kitöltő: a bizottság gyógypedagógusa. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése a speciális ellátási szükséglet fennállásával kapcsolatos vizsgálatok esetén akkor is kötelező a bizottság gyógypedagógusának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi gyógypedagógusi vizsgálati eredményt mellékeltek a záradékhoz. Ekkor a bizottság gyógypedagógusának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 14.1. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a gyermek szomatikus és intellektuális állapotára, alkalmazkodási,- beilleszkedési képességére, esetleges klinikai jellegű tüneteire, vagy társadalomellenes magatartására, családi-környezeti problémáira, szocializációs szintjére vonatkozó megállapításait.
- 14.2. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti az ide vonatkozó javaslatait, továbbá jelzi, ha a gyermek problémája egyéni korrekciót/terápiát igényel, lehet-e ezt csoportos foglalkozás keretében oldani, szükség esetén milyen segítő módszereket lehetséges alkalmazni a gyermek környezetében.

- 14.3.** A gyógypedagógus itt rögzíti a gyermek nevelésében részt vevők számára fontos támpontokat jelentő pozitív tulajdonságokat, kiemeli a gyermek erősségeit, illetve ha vannak kiemelkedő képességei, akkor ezeket megnevezi és felhívja a figyelmet a gyermek ez irányú fokozott támogatására.
- 14.4.** *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz gyógypedagógusi vizsgálatot, egyébként törlendő.* A gyógypedagógus itt rögzíti a záradékolt szakmai véleményben tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével és az azokra történő utalással a gyermek jelenlegi állapotát.
- 14.5** *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a gyógypedagógus a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*
- 15.** A vizsgálati eredmények összegzése és/vagy a bizottság rendelkezésére álló iratok és információk feldolgozása és elemzése alapján, team-megbeszélés keretében történik a bizottság összegző véleményének, javaslatának kialakítása. Ebben a pontban kerülnek rögzítése a közösen kialakított javaslatok az alábbiak szerint. Kitöltő: a bizottság vezetőjének döntése alapján, a bizottság szociális munkása és/vagy a bizottság vezetője.
- 15.1.** Azon okok vagy körülményeke nevesítése, amelyek indokolták, hogy a bizottság a szakmai véleményét kiegészítse és záradékkal lássa el.
- 15.2.** A bizottság a záradékkal ellátott szakmai véleményben foglalt javaslatokat megerősíti, módosítja, vagy kiegészíti és ezeket megindokolja, szükség szerint, az alábbi kérdésekben. *15.2.1-től 15.2.8.-ig csak azok a pontok töltendők (a többi törlendő), amelyekkel kapcsolatban a bizottság megerősítést, módosítást, vagy kiegészítést kíván tenni.*
- 15.2.1.** *Csak nevelésbe vételi eljárás esetén és a Gyt. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározása során töltendő ki, egyéb esetben törlendő.* Kitöltés esetén a bizottság állást foglal azzal kapcsolatban, hogy az elvégzett vizsgálatok és a gyermek személyiségállapota alapján javasolja-e a gyermek nevelésbe vételét, vagy annak fenntartását, avagy sem. A javaslatot indoklással kell alátámasztani.

- 15.2.2.** Amennyiben a gyermek speciális és/vagy különleges ellátási szükséglete felmerült, vagy a vizsgálatok a speciális ellátási szükséglet megállapítására irányultak, akkor nevesíteni kell, hogy milyen típusú ellátási szükséglet/ek állnak fenn a gyermeknél, továbbá a vezető tüneteket és/vagy a különleges ellátási szükséglet okait rögzíteni szükséges a Gyvt. 53.§ (2) a), b), c) pontjai alapján. Ez kiemelten fontos akkor, ha a gyermeknél mindkét típusú ellátási szükséglet egyaránt fennáll (kettős szükségletű). Amennyiben a záradék a gyermek speciális ellátási szükségletének megállapítása céljából, vagy a speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához /Nmr. 137.§ (8a) bek./ és/vagy a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatához (pl. integrált módon történő elhelyezés esetén) készült, de a vizsgálatok a speciális ellátási szükségletet nem támasztották alá, vagy annak megszűnését állapította meg a bizottság, akkor ezt a tényt rögzíteni szükséges, indokolással együtt. *Amennyiben a gyermeknél nem ezek megállapítására irányultak a vizsgálatok, vagy nem merült fel ilyen ellátási szükséglete, úgy ez a pont törlendő.*
- 15.2.3.** Amennyiben a záradék a gyermek gondozási helyének megváltoztatása és/vagy központi speciális gyermekotthonba helyezése iránti eljáráshoz készült, vagy a vizsgálatok alapján a szakértői bizottság tartja indokoltnak a gyermek jelenlegi gondozási helyének megváltoztatását, vagy központi speciális gyermekotthonba helyezését, akkor az ezzel kapcsolatos javaslatot rögzíteni és indokolni kell. *Egyéb esetben ez a pont törlendő.*
- 15.2.4.** A bizottság nevesíti és indokolja a gyermek feltárt szükségleteihez leginkább megfelelő elhelyezési formát.
- 15.2.5.** Ebben a pontban kell rögzíteni a bizottság ide vonatkozó javaslatait és ezek indoklásait. *Nem szükséges a részvizsgálatoknál leírt javaslatokat újra megfogalmazni, utalni is lehet az ott leírtakra, vagy össze lehet azokat foglalni, illetve kiemelni belőlük a bizottság által hangsúlyosnak tartott részeket.*
- 15.2.6.** Ebben a pontban kell rögzíteni a bizottság ide vonatkozó javaslatait és ezek indoklásait.
- 15.2.7.** *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a bizottság a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, vagy az esettel összefüggésben, egyébként törlendő.*
- 15.2.8.** *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a szakértői bizottság fogyatékos és/vagy tartós betegség fennállása miatt állapította meg a gyermek különleges ellátási szükségletét, egyéb esetben törlendő.* Kitöltés esetén fel kell tüntetni a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleményében foglalt,

a gyermek felülvizsgálatának idejére vonatkozó dátumot, és/vagy a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékossága miatti magasabb összegű családi pótlékra való jogosultságról hozott határozatában (végzésében, hatósági bizonyítványában, igazolásában) a gyermek tartós betegségére vonatkozó szakorvosi igazolás érvényességének (lejáratának) időpontját, vagy az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazoláson szereplő, a gyermek felülvizsgálatára vonatkozó dátumot.

- 15.3.** *Ez a pont, és alpontja csak nevelési felügyelethez készített záradékhoz töltendő, egyéb esetben törlendő.*
- 15.3.1.** Kitöltés esetén a bizottság állást foglal a gyermek nevelési felügyeletével (elrendelés, megszüntetés, időtartam) kapcsolatban. A javaslatot indoklással kell alátámasztani.
- 16.** A záradékot a hitelesítése és jóváhagyása érdekében, azok a bizottsági tagok írják alá, akik *a záradékkal ellátott szakmai vélemény elkészítésében közreműködtek, valamint a bizottság vezetője. A többi szakterület képviselőire vonatkozó mezők törlendők.* Amennyiben a bizottság 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredményt mellékel a záradékhoz és ezért tekintett el az ennek megfelelő vizsgálat elvégzésétől, *a záradékon ekkor is szerepelnie kell az érintett szakterületet képviselő azon bizottsági tag aláírásának, aki a befogadott dokumentum alapján véleményt, javaslatot fogalmazott meg a gyermekre vonatkozóan. Pótolja az eredeti aláírást a bizottsági tag nevének és az "sk" /saját kezével/ jelölésnek a záradékon történő rögzítése, amennyiben a bizottsági tag ehhez korábban hozzájárulását adta (pl. akadályoztatás esetén, ha az adott bizottsági tag helyettesítésére nincs lehetőség, vagy a megbízási szerződéssel foglalkoztatott bizottsági tagok esetében, stb.).*

11. sz. melléklet

Útmutató a 3. számú Adatlap kitöltéséhez

Az adatlap funkciója:

Az adatlapot a megyei, fővárosi és az országos gyermekvédelmi szakértői bizottságoknak a különleges ellátási szükségletre vonatkozó szakmai vélemény készítéséhez kell alkalmazni abban az esetben, ha a gyermekvédelmi szakértői bizottság a gyermeket nem vizsgálja és a szükséglettel összefüggő dokumentum/ok alapján tesz megállapítást a gyermek különleges ellátási szükségletével kapcsolatban. Az adatlap egyaránt alkalmas a különleges ellátási szükséglet *fennállásának, változásának, valamint megszűnésének* a megállapításához, a mellőzhető pontok - a kitöltési útmutatóban részletezettek szerint történő - törlésével.

Az adatlap kitöltője:

A gyermekvédelmi szakértői bizottság szociális munkása, illetve az a bizottsági tag, akit a bizottság vezetője erre a feladatra kijelöl.

A kitöltés ideje:

A gyermek különleges ellátási szükségletéről szóló igazolás kézhezvételét követően.

A hitelesítés módja:

A szakmai véleményt el kell látni az elkészítés dátumával (hely, év-hónap-nap), továbbá szerepelni kell rajta a gyermekvédelmi szakértői bizottság kerek bélyegzőjének, illetve a bizottsági tagok aláírásának is (utóbbit részletesen lásd a 10. pontban).

Az adatlap továbbítása: (ajánlás)¹⁹

A területi gyermekvédelmi szakszolgálat az adatlapot a csatolt mellékletekkel együtt megküldi az illetékes gyámhatóság, a gyermek gyámja, gondozási helye, valamint a gyermekjóléti központ/szolgálat részére.

¹⁹ A különleges ellátási szükséglet megállapításával kapcsolatos szakmai vélemény továbbítása jelenleg nincs szabályozva, ami miatt a megyékben eltérő gyakorlatok alakultak ki ebben a tekintetben.

Jelenleg fennálló problémák, zavarok, szabályozatlan kérdések, jogszabály változtatási javaslatok a témakörben:

A különleges ellátási szükséglet fennállásának, változásának és megszűnésének megállapításához a gyermekvédelmi szakértői bizottság akkor készít szakmai véleményt, ha

a gyermeknél testi, értelmi, érzékszervi fogyatékossgot, vagy egyéb ok miatti sajátos nevelési igényt állapít meg a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerinti szakértői bizottság, illetve tartós betegsége, vagy fogyatékossga okán magasabb összegű családi pótlékra lesz jogosult (a gyermeknél előáll a különleges ellátási szükséglet megállapítását megalapozó ok, és állapot),

amennyiben a már megállapított különleges ellátási szükségletet megalapozó ok, és állapot megváltozik (változás a különleges ellátási szükséglet okában),

amennyiben megszűnik a különleges ellátási szükségletet megalapozó ok.

- „sajátos nevelési igény” nem egyenlő „fogyatékossg”

A Gyvt. 5. §. q) és qb) pontja és a Gyvt. 53. §. (2) bekezdés aa) pontja alapján jelenleg *fogyatékosnak* minősül az a sajátos nevelési igényű gyermek is, aki a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nktv.) 4. § 25. pontjában foglaltak szerint autizmus spektrum zavarral és/vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar) küzd, *vagyis nem szenved semmilyen fogyatékossgban.*

Mivel minden sajátos nevelési igényű gyermek egyben különleges ellátási szükségletűnek is minősül, és valamennyi típusú fogyatékossg is beletartozik a sajátos nevelési igény kategóriájába, ezért indokolt lenne, hogy a Gyvt. 53. §. (2) bekezdés aa) pontjában a fogyatékossg megnevezés helyett a sajátos nevelési igény szerepeljen.

- Hogyan, milyen módon történik a szükséglet megállapítása, kinek mihez van diagnosztizálási/megállapítási/rendelkezési joga, illetve kompetenciája (gyámhatóság?, gyermekvédelmi szakértői bizottság?, nemzeti köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság?, szakorvos?)?

- *A különleges ellátási szükséglet megállapításával összefüggésben szabályozásra váró kérdések – eltérő gyakorlatok az országban a megyék(főváros) között:*

mikor kell „felülvizsgálni” – „visszavonásig” érvényes szakmai vélemény kérdése

igény bejelentés, jogosultság igazolása nevelésbe vételi eljárás és már nevelésben lévő gyermek esetében, változások, megszűnés bejelentése (ki?, mikor?, milyen módon?, stb.)

mi számít igazolásnak?

a különleges ellátási szükséglet érvényességi ideje (fennállás, megszűnés időpontja)

a gyámhatóság ezzel kapcsolatos iratküldési (pl. a Gyer. 100. § (2) bekezdés d) pontjában jelenleg lévő „házi orvosi igazolás” problémája) és határozathozatali kötelezettsége

OGYSZB és a különleges ellátási szükséglet megállapításának kérdése (A különleges ellátási szükséglet dokumentumok alapján történő megállapítását nemcsak a megyei, fővárosi, hanem, a gyermek központi speciális gyermekotthonban tartózkodásának ideje alatt, az *országos* gyermekvédelmi szakértői bizottság feladataként is indokolt a jogszabályba iktatni.)

Hogyan, milyen módon történhetne a szabályozás?

- Nevelésbe vételi eljárás során a különleges ellátási szükséglet fennállásának megállapítását a gyámhatóság kezdeményezze, ennek érdekében szerezzék be és a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság részére küldje meg a családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő határozatát (végzését, hatósági bizonyítványát), valamint a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete (továbbiakban az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete) szerinti szakorvosi igazolást (a Gyer. 100. § (2) bekezdés d) pontjában jelenleg szereplő „házi orvosi igazolás” nem tekinthető a tartós betegség igazolásának!), és/vagy a gyermek sajátos nevelési igényét megállapító, a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti szakvéleményt.

- Nevelésbe vett gyermek esetében a különleges ellátási szükséglet fennállásának megállapítását a gondozási hely kezdeményezze (melyet a gyermekvédelmi gyám ellenőriz, és szükség esetén segítséget nyújt), azzal, hogy a szakértői bizottsághoz írásban bejelenti igényét a gyermek különleges ellátási szükségletének megállapítására és az erre való jogosultságát a családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő határozatával (végzésével, hatósági bizonyítványával), valamint az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolással, és/vagy a gyermek sajátos nevelési igényét megállapító, a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti szakvéleménnyel igazolja.

- Nevelésbe vett gyermek esetén, a különleges ellátási szükséglet *változásának és megszűnésének* megállapítását a gondozási hely legyen köteles kezdeményezni (melyet

a gyermekvédelmi gyám ellenőriz, és szükség esetén segítséget nyújt) a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságnál azzal, hogy az erről szóló igazolás benyújtásával bejelenti a gyermek tartós betegségének, vagy sajátos nevelési igényének a megszűnését, vagy a betegség fajtájának, a fogyatékoság mértékének, vagy az egyéb ok miatti sajátos nevelési igény típusának változását.

A változás és megszűnés igazolásához a következő dokumentumokat kell csatolni: a különleges ellátási szükséglet változása esetén a családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő legutóbbi határozata (végzése, hatósági bizonyítványa) az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti legfrissebb szakorvosi igazolás, vagy a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti felülvizsgálati szakvélemény, a különleges ellátási szükséglet megszűnése esetén pedig az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti a tartós betegség megszűnéséről szóló szakorvosi igazolás, ennek hiányában a gondozási hely nyilatkozata arról, hogy a gyermek a továbbiakban tartós betegsége, vagy fogyatékosága okán nem jogosult magasabb összegű családi pótlékra.

- A gyermekvédelmi szakértői bizottság a gyermek különleges ellátási szükségletére vonatkozó szakmai véleménye - a gyermek életkora miatt fennálló különleges ellátási szükséglet kivételével - visszavonásig, illetve a különleges ellátási szükségletre vonatkozó újabb szakmai véleményig legyen érvényes.

- Központi speciális gyermekotthonban tartózkodó gyermek esetén a különleges ellátási szükséglet fennállásának, változásának, megszűnésének megállapítása az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság feladata legyen, a központi speciális gyermekotthon bejelentése és az általa benyújtott (fentebb részletezett) igazolások alapján.

- **RENDKÍVÜL FONTOS!** *A gyámhatóság a különleges ellátási szükségletről szóló határozatában legyen köteles rendelkezni a különleges ellátási szükséglet okáról, fennállásának kezdő időpontjáról, valamint külön határozatban annak esetleges változásairól, megszűnéséről, és a megszűnés időpontjáról is.*

Továbbá szükséges volna meghatározni és rögzíteni a különleges ellátási szükséglet fennállásának és megszűnését időpontját. Erre vonatkozó javaslat:

Kezdő időpont: sajátos nevelési igény fennállása esetén, az ezt megállapító köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleményének dátuma, vagy, ha ez nem egyezik meg a sajátos nevelési igény megállapításának időpontjával, akkor a szakvéleményben ezzel kapcsolatban feltüntetett időpont, tartós betegség esetén pedig a családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő határozatában jóváhagyott, az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolás kiállításának dátuma. *A szakellátásba újonnan szakellátásba kerülő gyermek esetén, ha a sajátos nevelési igény, illetve a tartós betegség megállapítása megelőzte a bekerülés időpontját, és az erről szóló fenti igazolások rendelkezésre állnak, akkor a különleges ellátási szükséglet kezdő időpontja megegyezik a szakellátásba kerülés kezdő időpontjával (a gyermek már tartós betegen, és/vagy sajátos nevelési igénnyel került be).*

Megszűnési időpont: sajátos nevelési igény esetén az ennek megszűnését megállapító, a köznevelési törvény szerinti szakvélemény dátuma, vagy, ha ez nem egyezik meg a sajátos nevelési igény megszűnésének időpontjával, akkor a szakvéleményben ezzel kapcsolatban feltüntetett időpont, tartós betegség esetén pedig *annak fennállásáról szóló*, az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti *legutolsó* szakorvosi igazolás érvényességének időpontja.

A²⁰ Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye különleges ellátási szükséglet²¹ megállapításához

Az adatlap megnevezése értelemszerűen történik (melyik szakértői bizottság és milyen okból - a különleges ellátási szükséglet fennállásának, változásának, vagy megszűnésének a megállapításához - készíti a szakmai véleményt).

1. Ebben a pontban a gyermekvédelmi szakértői bizottság neve és elérhetőségei kerülnek leírásra az alábbiak szerint.
- 1.1. A gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos megnevezése a működtető intézmény SZMSZ-ében foglaltaknak megfelelően.

²⁰ Ennél a pontnál lehetséges legördülő menü alkalmazása is, a menüben a megyei, fővárosi és az országos gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolása legyen.

²¹ Ennél a pontnál lehetséges legördülő menü alkalmazása is, az alábbiak közül 1 kiválasztása történik:

- fennállásnak
- változásának
- megszűnésének

- 1.2. A gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos címe (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
- 1.3. A gyermekvédelmi szakértői bizottság telefonszáma/Fax száma.
- 1.4. A gyermekvédelmi szakértői bizottság e-mail címe.

2. Ebben a pontban a gyermekre vonatkozó adatok kerülnek leírásra az alábbiak szerint.

- 2.1. A gyermek TAJ számának rögzítése.
- 2.2. A szakellátásban alkalmazott, az adott gyermekre vonatkozó nyilvántartási szám. Amennyiben a gyermek nincs a szakellátásban, ezért törzsszámmal sem rendelkezik (ideiglenes hatályú elhelyezés nélkül történő nevelésbevételi eljárás van folyamatban), akkor beírandó a következő: „nevelésbevételi eljárás”.
- 2.3. A gyermek családi és utóneve.
- 2.4. Születési helye, ideje.
- 2.5. Anyja családi és utóneve.
- 2.6. Apja családi és utóneve:
- 2.7. Állandó lakcíme (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
- 2.8. Tartózkodási helye (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
- 2.9. Törvényes képviselő/gyám családi és utóneve.
- 2.10. Az intézmény pontos megnevezése, irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó.

Nevelőszülő esetén a nevelőszülő családi és utóneve, és a működtető pontos megnevezése, irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó.

3. Ebben a pontban a szakmai véleményhez csatolt dokumentumok felsorolása történik, amelyek igazolják a gyermekvédelmi szakértői bizottság különleges ellátási szükséglettel kapcsolatban tett megállapításait. Szükséges feltüntetni

a dokumentum készítőjének nevét, és a készítés dátumát. Ezek a következők lehetnek:

- a gyermek sajátos nevelési igényére vonatkozó szakvéleményt készítő köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság neve és a szakvélemény készítésének dátuma, valamint

- a gyermek tartós betegségére vonatkozóan a családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő határozata (végzése, hatósági bizonyítványa) és annak dátuma, valamint az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolás készítője és a készítés dátuma, továbbá

- tartós betegség megszűnése esetén, abban az esetben, ha a családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra való jogosultság megszűnéséről hozott határozata (végzése, hatósági bizonyítványa), és az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti, a gyermek tartós betegségének megszűnését megállapító szakorvosi igazolás nem áll rendelkezésre, akkor igazolásképpen a gondozási hely nyilatkozata arról, hogy a gyermek a továbbiakban tartós betegsége, vagy fogyatékosága okán nem jogosult magasabb összegű családi pótlékra.

4. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek különleges ellátási szükségletének oka(i) az alábbiak szerint (a 3 alpontból egyszerre több is kiválasztható). *Amennyiben a szakmai vélemény a különleges ellátási szükséglet megszűnésének megállapítására vonatkozik, akkor ez a pont (alpontjaival együtt) törlendő.*

4.1. A Gyvt. 5. §. qb) pontja szerinti fogyatékoság megnevezése, amely az alábbiak közül kiválasztandó (a felsorolásból 1 választható ki, a többi törlendő).²²

enyhe értelmi fogyatékos

középsúlyos értelmi fogyatékos

súlyos értelmi fogyatékos

²² Ennél a pontnál lehetséges legördülő menü alkalmazása is, az alábbiak közül 1 választható ki.

mozgásszervi fogyatékos

érzékszervi fogyatékos

beszéd fogyatékos

halmozottan fogyatékos

autizmus spektrum zavar

egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar)

Amennyiben a fogyatékoság nem áll fenn, akkor ez a pont törlendő.

- 4.2. Ebben a pontban a Gyvt. 5. §. p) pontja szerinti tartós betegség fennállásának megállapítása történik. Amennyiben rendelkezése áll az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolás, akkor a betegség megnevezését és betűjelét is rögzíteni kell.

Amennyiben a tartós betegség nem áll fenn, akkor ez a pont törlendő.

- 4.3. Ebben a pontban a Gyvt. 53. (2) bek. ab) pontja szerinti ok (a gyermek életkora) miatti különleges ellátási szükséglet kerül rögzítésre.

Amennyiben a gyermek nem emiatt igényel különleges ellátást, akkor ez a pont törlendő.

5. Ebben a pontban kerül rögzítésre a különleges ellátási szükséglet alátámasztó ok megállapításának és felülvizsgálatának időpontja, az alábbiak szerint. *Amennyiben a szakmai vélemény a különleges ellátási szükséglet*

-
- a) enyhe értelmi fogyatékos
 - b) közép súlyos értelmi fogyatékos
 - c) súlyos értelmi fogyatékos
 - d) mozgásszervi fogyatékos
 - e) érzékszervi fogyatékos
 - f) beszéd fogyatékos
 - g) halmozottan fogyatékos
 - h) autizmus spektrum zavar
 - i) egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar)

megszűnésének megállapítására vonatkozik, akkor ez a pont (alpontjaival együtt) törlendő.

5.1. Itt kell feltüntetni a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleményében szereplő dátumokat a sajátos nevelési igény megállapítására és felülvizsgálatára vonatkozóan.

- megállapításának időpontja: a szakvélemény készítésének dátuma vagy, ha ez nem egyezik meg a sajátos nevelési igény megállapításának időpontjával, akkor a szakvéleményben ezzel kapcsolatban feltüntetett időpont,

- felülvizsgálatának időpontja: a szakvéleményben foglalt, a gyermek felülvizsgálatának idejére vonatkozó dátum.

5.2. Itt kell feltüntetni a tartós betegség fennállásával és felülvizsgálatával összefüggő dátumokat, a családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság határozata (végzése, hatósági bizonyítványa) és az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolás alapján.

- megállapításának időpontja: a szakorvosi igazolás készítésének dátuma,

- felülvizsgálatának időpontja: a szakorvosi igazoláson szereplő, a gyermek felülvizsgálatára vonatkozó dátum.

6. *Ez a pont abban az esetben kerül kitöltésre, ha a szakmai vélemény a különleges ellátási szükséglet megszűnésének megállapításához készül, ellenkező esetben (alpontjaival együtt) törlendő. Itt kerül rögzítésre a különleges ellátási szükségletet alátámasztó ok megszűnésének időpontja, az alábbiak szerint.*

6.1. Itt kell feltüntetni a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság, a gyermek sajátos nevelési igényének megszűnését megállapító szakvéleményének dátumát vagy, ha ez nem egyezik meg a sajátos nevelési igény megszűnésének időpontjával, akkor a szakvéleményben ezzel kapcsolatban feltüntetett időpont.

6.2. Itt kell feltüntetni a családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra való jogosultság megszűnéséről hozott határozatában (végzésében, hatósági bizonyítványában) a gyermek tartós betegségére vonatkozó szakorvosi igazolás érvényességének (lejáratának) időpontját, és/vagy az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti, a

gyermek tartós betegségére vonatkozó legutolsó szakorvosi igazolás érvényességének (lejártának) időpontját.

7. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermekvédelmi szakértői bizottság, a gyermek különleges ellátási szükségletének fennállására, vagy megszűnésére vonatkozó megállapítása. *A két alpont közül 1 választható ki, a másik törlendő.*

7.1. Amennyiben a szakmai véleményben a gyermekvédelmi szakértői bizottság a különleges ellátási szükséglet fennállását állapítja meg, akkor a Gyvt. 53. §. (2) bekezdés a) pontja és a Gyvt. 5. §. p) és/vagy qb) pontjai szerint, az alábbiak közül kiválasztható több, az ellátási szükségletet megalapozó ok, míg a többi törlendő:²³

- enyhe értelmi fogyatékoság
- középsúlyos értelmi fogyatékoság
- súlyos értelmi fogyatékoság
- mozgásszervi fogyatékoság
- érzékszervi fogyatékoság
- beszédfogyatékoság
- halmozott fogyatékoság
- autizmus spektrum zavar okán fennálló sajátos nevelési igény
- egyéb pszichés fejlődési zavar okán fennálló sajátos nevelési igény
- tartós betegség
- életkora

²³ Ennél a pontnál lehetséges legördülő menü alkalmazása is, az alábbiak közül kiválasztható több:

enyhe értelmi fogyatékoság
középsúlyos értelmi fogyatékoság
súlyos értelmi fogyatékoság
mozgásszervi fogyatékoság
érzékszervi fogyatékoság
beszédfogyatékoság
halmozott fogyatékoság
autizmus spektrum zavar okán fennálló sajátos nevelési igény
egyéb pszichés fejlődési zavar okán fennálló sajátos nevelési igény
tartós betegség
életkora

- 7.2. Ez a pont akkor kerül meghagyásra, ha a szakmai véleményben a gyermekvédelmi szakértői bizottság a különleges ellátási szükséglet megszűnését állapítja meg, ellenkező esetben törlendő.
8. Amennyiben indokoltnak tartja, akkor ebben a pontban a gyermekvédelmi szakértői bizottság további megjegyzést, magyarázatot, kiegészítést tehet a szakmai vélemény megállapításaival, vagy a gyermekkel kapcsolatban, a szakmai vélemény felhasználók részére. Pl. a különleges ellátási szükséglet változásának megállapítása esetén itt lehet rögzíteni, hogy pontosan miben változott a gyermek ellátási szükséglete a korábbi szakmai véleményben foglaltakhoz képest, vagy indokolt lehet a gyermek aktuális gondozási helyének megváltoztatása, stb. *Amennyiben a gyermek speciális ellátási szükséglete is fennáll, akkor a gyermek kettős ellátási szükségletű. A kettős szükséglet fennállásának jelzését, megállapítását meg kell tenni ebben a pontban. Egyéb esetben törlendő.*
9. A gyermek ellátási szükségletében bekövetkezett változás miatt előfordulhat, hogy a jelenlegi gondozási *forma* már nem felel meg a szükségleteinek. Pl. súlyos fogyatékoság fennállása esetén indokolt lehet a gyermek Szt. hatálya alá tartozó ápolást-gondozást nyújtó intézménybe történő elhelyezése. Ezért ebben a pontban a gyermekvédelmi szakértői bizottság javaslatot tesz a gyermek számára legmegfelelőbb elhelyezési *formára* oly módon, hogy az e pontban foglalt lehetőségek közül a nem megfelelőt törli, míg a megfelelőt megtartja, illetve értelemszerűen kiegészíti.
10. A szakmai vélemény hitelesítése és jóváhagyása érdekében a szakmai véleményt az e pontban szereplő bizottsági tagok írják alá. Pótolja az eredeti aláírást a bizottsági tag nevének és az "sk" /saját kezével/ jelölésnek a szakmai véleményen történő rögzítése, amennyiben a bizottsági tag ehhez korábban hozzájárulását adta (pl. akadályoztatás esetén, ha az adott bizottsági tag helyettesítésére nincs lehetőség, vagy a megbízási szerződéssel foglalkoztatott bizottsági tagok esetében, stb.).

Útmutató a 4. számú Adatlap kitöltéséhez

Az adatlap funkciója:

Ezt az adatlapot az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság akkor alkalmazza, amikor ún. komplex szakmai véleményt készítenek a gyermekről, melynek során a gyermeket a hatályos jogszabályoknak megfelelően megvizsgálják.

Az adatlap egyaránt alkalmas

- központi speciális gyermekotthonba történő elhelyezéshez /Nmr. 137.§ (7)/,
- központi speciális gyermekotthonban lévő gyermek kontroll vizsgálatához (speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához) /Nmr. 137.§ (8a) bek./,
- a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményének felülvizsgálásához /Gyer. 104.§ (5)/,
- gyámhatóság felkérésére új elhelyezési tervhez /Gyer. 104.§ (3)/

készítendő szakmai véleményhez, a mellőzhető pontok - a kitöltési útmutatóban részletezettek szerint történő - törlésével.

*A megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményének – a Gyvt. 82.§ (6) bek. és a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 129/A.§ (1) bek. b.) pontjában foglalt felülvizsgálásra, valamint a Gyer. 104.§ (3) bek. és a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 129/A.§ (1) bek. c.) pontjában foglalt új elhelyezési tervhez, szükség szerint készülõ szakmai véleményre tekintettel - felülvizsgálásához csak abban az esetben alkalmazható az adatlap, ha az OGYSZB-nek **minden**, a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság által elvégzett vizsgálatot indokolt megismételnie. Amennyiben a gyermek vizsgálata **nem, vagy csak részben** indokolt, vagy nincs rá lehetőség - pl. sürgősségi elhelyezés esetén -, akkor az OGYSZB a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményét egészíti ki záradék formájában az 5. sz. adatlap alkalmazásával.*

Az adatlap kitöltője:

Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság, a szakmai vélemény elkészítésében közreműködő tagjai.

A kitöltés ideje:

A 4. pont és alpontjai (előzmények) a szakmai vélemény készítésére irányuló felkérés kézhezvételét követően, speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata esetén pedig a gyermek vizsgálatait megelőzően, az előzetes gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok kézhezvétele és feldolgozása után kerülnek kitöltésre az OGYSZB szociális munkása által. (Ennek célja az, hogy a szociális munkás esetszemlő vizsgálata és az ez alapján készített előzményi összefoglaló megelőzze a gyermekkel történő vizsgálatok elvégzését, és a vizsgálatot végzők rendelkezésére álljon annak érdekében, hogy megfelelően fel tudjanak készülni a vizsgálatokra és megtervezhessék a vizsgálatok menetét, azok módszereit, eszközeit.)

A szakmai vélemény többi része a gyermek vizsgálatainak elvégzését és a vizsgálati eredmények kiértékelését követően kerül kitöltésre a gyermeket vizsgáló bizottsági tagok által.

A hitelesítés módja:

A szakmai véleményt el kell látni az elkészítés dátumával (hely, év-hónap-nap), továbbá szerepelni kell rajta a gyermekvédelmi szakértői bizottság kerek bélyegzőjének, illetve a bizottsági tagok aláírásának is (utóbbit részletesen lásd a 16. pontban).

Az adatlap továbbítása: (ajánlás)²⁴

Abban az esetben, ha az országos gyermekvédelmi szakértői bizottságtól a szakmai véleményt első, vagy másodfokú gyámhatóság kéri, akkor az elkészült szakmai véleményt a megkeresést küldő gyámhatóságon kívül, a gyermek esetében szakszolgálati feladatokat ellátó területi gyermekvédelmi szakszolgálat részére is meg kell küldeni.

Abban az esetben pedig, ha a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felterjesztése alapján készül a szakmai vélemény, akkor a területi gyermekvédelmi szakszolgálat részére kell azt megküldeni. A szakszolgálat a döntés előkészítő feladatai elvégzését követően a szakmai véleményt megküldi a gyámhatóságnak, majd a gyámhatóság határozathozatalát követően a többi felhasználó részére (gyám, gondozási hely, gyermekjóléti központ/szolgálat).

²⁴ Az OGYSZB szakmai véleményének továbbítása jelenleg a gyám, a gondozási hely és a gyermekjóléti központ/szolgálat irányába nincs szabályozva.

Az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye²⁵

Az adatlap megnevezése értelemszerűen történik (az OGYSZB milyen okból - központi speciális gyermekotthonba történő elhelyezéshez, központi speciális gyermekotthonban lévő gyermek kontroll vizsgálatához, a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményének felülvizsgálásához - készíti a szakmai véleményt).

1. Ebben a pontban az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság neve és elérhetőségei kerülnek leírásra az alábbiak szerint.
 - 1.1. Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos megnevezése.
 - 1.2. Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos címe (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
 - 1.3. Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság telefonszáma/FAX száma.
 - 1.4. Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság e-mail címe.
2. Ebben a pontban a gyermekre vonatkozó adatok kerülnek leírásra az alábbiak szerint.
 - 2.1. A gyermek TAJ számának rögzítése.
 - 2.2. A szakellátásban alkalmazott, az adott gyermekre vonatkozó nyilvántartási szám. Amennyiben a gyermek nincs a szakellátásban, ezért törzsszámmal sem rendelkezik (ideiglenes hatályú elhelyezés nélkül történő nevelésbevételi eljárás van folyamatban), akkor beírandó a következő: „nevelésbevételi eljárás”.
 - 2.3. A gyermek családi és utóneve.
 - 2.4. Születési helye, ideje.

²⁵ Ennél a pontnál lehetséges legördülő menü alkalmazása is, az alábbiak közül 1 kiválasztása történik

- központi speciális gyermekotthonba történő elhelyezéshez /Nmr. 137.§ (7)/
- központi speciális gyermekotthonban lévő gyermek kontroll vizsgálatához (speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához /Nmr. 137.§ (8a) bek./)
- a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményének felülvizsgálásához /Gyer. 104.§ (5)/
- gyámhatóság felkérésére új elhelyezési tervhez /Gyer. 104.§ (3)/

- 2.5. Anyja családi és utóneve.
 - 2.6. Apja családi és utóneve:
 - 2.7. Állandó lakcíme (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
 - 2.8. Tartózkodási helye (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
 - 2.9. Törvényes képviselő/gyám családi és utóneve.
 - 2.10. A szakmai vélemény elkészítését megalapozó felkérés/felterjesztés típusa (pl. határozat, végzés, vizsgálat kérés, stb.) és ügyiratszama az illetékes első, vagy másodfokú gyámhatóság, vagy területi gyermekvédelmi szakszolgálat pontos nevével.
3. Ebben a pontban a szakmai véleményhez csatolt dokumentumok felsorolása történik. Ez lehet olyan vizsgálati anyag, amely révén az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság eltekint valamelyik részvizsgálat elvégzésétől (pl. 2 hónapnál nem régebbi szakorvosi vélemények, zárójelentések, stb.), vagy a különleges ellátási szükséglet megállapításával összefüggésben használja azt fel a bizottság (köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleménye, tartós betegségre vonatkozó dokumentum). Szükséges feltüntetni a dokumentum készítőjének nevét, és a készítés dátumát. *Amennyiben mellékletet nem csatol a bizottság a szakmai véleményhez, akkor ez a pont törlendő.*
4. E pont alpontjaiban kerülnek rögzítésre azok az előzményi adatok, és információk, amelyek a gyermekre és családjára vonatkoznak az OGYSZB vizsgálata előtti időszakról, az alábbiak szerint. *Amennyiben a gyermeket az OGYSZB már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor nem kell újból teljes körűen kitölteni az ide vonatkozó pontokat, csak azokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.*
- 4.1. Itt kell megadni a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság előzményi összefoglalójának kiegészítése során, illetve a szakmai vélemény elkészítéséhez felhasznált forrásokat. Nem szükséges minden egyes felhasznált dokumentumot külön-külön feltüntetni, hanem elegendő megnevezni azt az intézményt, hatóságot, stb., ahonnan a szakértői

bizottság a forrásként felhasznált iratot kapta. Pl. A szakmai vélemény a gyermek ügyében érintett területi gyermekvédelmi szakszolgálat, megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság, gyámhatóság, gondozási hely, központi speciális gyermekotthon, stb. által, a bizottság részére megküldött, a korábbi gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok felhasználásával készült.

4.2. Itt kell feltüntetni, a szakmai vélemény készítésének okát (milyen felkérés alapján és milyen céllal készül).

4.3. *Amennyiben nem az e pontban szereplő okok miatt kerül sor a szakmai vélemény készítésére, akkor ez a pont (az alpontjaival együtt) törlendő. Kitöltés esetén, annak megfelelően, hogy a szakmai vélemény a gyermek központi speciális gyermekotthoni elhelyezéséhez készül, vagy a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményének felülvizsgálásához, kiválasztandó a megfelelő /a) vagy b) pont/, a másik törlendő.*

Ebben a pontban foglalt előzmény két részből áll. Egyrészt a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményében foglalt előzmény összefoglalásából, másrészt pedig az OGYSZB szociális munkásának a kiegészítéséből az alábbiak szerint.

4.3.1. Ebbe a pontba kerülnek összefoglalásra a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményében foglalt előzmények. Fel kell tüntetni azt, hogy melyik megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményében szerepel a felhasznált előzmény.²⁶

4.3.2. A megyei, fővárosi szakértői bizottság szakmai véleményének elkészítése és az OGYSZB vizsgálatai között eltelhet annyi idő, amely időszak alatt olyan események történhetnek a gyermekkel, amelyeket az OGYSZB-nek figyelembe kell venni a vizsgálataihoz és a szakmai véleményben foglalt javaslatok kialakítása során. Ezért indokolt a lényegesebb történések e pontban történő rögzítése.

4.4. *Amennyiben nem a központi speciális gyermekotthonban lévő gyermek kontroll vizsgálata esetén készül a szakmai vélemény, akkor ez a pont (alpontjaival együtt,*

²⁶ Ennél a pontnál lehetséges legördülő menü alkalmazása is, a menüben a megyei és a fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolása legyen.

4.4-től, 4.4.14-ig) törlendő. Kitöltés esetén az OGYSZB szociális munkása által elvégzett esetfelmérő vizsgálat alapján készített előzményi összefoglaló az alábbiakat tartalmazza. Annál az alpontnál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell.

- 4.4.1. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a központi speciális gyermekotthon tájékoztatásának összefoglalása a gyermek beilleszkedéséről, illetve ezzel kapcsolatos problémáiról, társaihoz és a felnőttekhez való viszonyáról, kapcsolattartásának jellemzőiről, annak alakulásáról, stb.).
- 4.4.2. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. milyen mértékben valósultak meg a kitűzött feladatok, és az előírt beavatkozások, különös tekintettel a gyermek egészségi állapotára, testi fejlődésére, a gyermek érzelmi, akarati életének jellemzőire, a gyermek értelmi fejlődésének elősegítésére, valamint a gyermek kapcsolataira vonatkozóan, a jelenlegi gondozási forma, illetve gondozási hely megfelelése a gyermek személyiségállapotának, szükségleteinek, stb.).
- 4.4.3. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. milyen pozitív és negatív hatások érték a gyermeket, amelyek a speciális ellátásában befolyással voltak egészségére, értelmi és érzelmi fejlődésére, stb.).
- 4.4.4. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermek beilleszkedésének esetleges nehézségei, ezek okai, a kért és kapott segítségnyújtás fajtái, annak biztosítói, a beavatkozások eredményessége, stb.).
- 4.4.5. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermek viszonya a vele együtt nevelkedő gyermekekkel, az őt nevelő felnőttekkel, gyámjával, referenciaszemélyek az életében, pozitív-negatív kortárskapcsolatok, esetleges központi, vagy peremhelyzet kialakulásnak lehetséges okai, stb.).
- 4.4.6. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a speciális ellátásban töltött idő alatt felmerült problémák megoldása érdekében tett intézkedések, a kért és kapott segítségnyújtás fajtái, annak biztosítói, a beavatkozások eredményessége, stb.).
- 4.4.7. Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. szülőkkel, családtagokkal való kapcsolattartás formája, gyakorisága, ennek hatása a gyermek magatartására, stb.).

- 4.4.8.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a nevelés időtartama alatt bekövetkezett pozitív és negatív irányú változások a gyermek vér szerinti családjának helyzetében, életkörülményeiben, életmódjában a gyermek szakellátásba kerüléséhez képest, stb.).
- 4.4.9.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a családtagok életvitelében életmódjában bekövetkezett pozitív és negatív irányú változások, a gyermeket veszélyeztető körülményekben történt változások, stb.).
- 4.4.10.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a család szerkezetének változásai, az együtt élő családtagok személyében bekövetkezett változások, ennek esetleges hatása a nevelésben lévő gyermekekre, stb.).
- 4.4.11.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a családban maradt testvérek helyzetének, viselkedésének változásai, valamint viszonyuk és kötődésük a nevelésben lévő gyermekkel, testvérek együttes elhelyezése esetén a gyermekek egymáshoz fűződő viszonya, kötődéseik, különböző gondozási helyen lévő testvérek kapcsolattartásának jellemzői, stb.).
- 4.4.12.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermekkel kapcsolatot tartó hozzátartozók személye, a kapcsolattartás formája, gyakorisága, ennek hatása a gyermekekre, stb.).
- 4.4.13.** Itt kell rögzíteni a szociális munkás a témával kapcsolatban szerzett információit (pl. a gyermek milyen módon és hatékonysággal teljesíti a tankötelezettségét, hogyan vesz részt az oktatási folyamatban, tanórai és órán kívüli magatartása, társaihoz és a pedagógusokhoz való viszonya, annak alakulása, az oktatási intézmény típusa, és az általa nyújtott szolgáltatások megfelelősége a gyermek tanulási képességeihez és egyéb szükségleteihez, korrepetálás, vagy egyéb iskolán kívüli fejlesztés szükségessége, esetleges iskola váltás oka, ideje, stb.).
- 4.4.14.** *Ez az alpont csak akkor töltendő, ha felmerül a gyermek különleges ellátási szükséglete, ellenkező esetben törlendő. Amennyiben különleges ellátási szükséglet felmerül, akkor annak rögzítése, hogy mely köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság vizsgálta a gyermeket, milyen megállapításokat, javaslatokat tettek, továbbá a sajátos nevelési igény és tartós betegségére vonatkozóan milyen egyéb információk és igazolások állnak rendelkezésre,*

és melyek azok, amelyek beszerzése még szükséges az ellátási szükséglet megállapításához.

- 4.5. Amennyiben a szociális munkás/családgondozó a fentieken kívül egyéb, a gyermekre és a családi anamnézisre vonatkozó adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti. Pl. nevelésbe vételi eljárás és a Gyvt. 79. § szerinti gondozási hely meghatározása esetén, következtetések levonása a gyermek szakellátásba vételének prognózisára vonatkozóan, a gyermek gondozási helyre történő beilleszkedésével, együttműködésével az esetleges nevelésbe vétel, illetve annak fenntartása elérheti-e a célját, vagy a szociális munkás egyéb javaslata az ügy típusának megfelelően, stb., *egyéb esetben törlendő.*
5. A bizottság gyermekre irányuló vizsgálatának keretében történik a gyermek személyiségállapotának (egészségügyi, pszichológiai, pedagógiai vonatkozású jellemzőinek) feltárása és rögzítése az alábbiak szerint.
6. Ebben a pontban kerül rögzítésre a testi fejlettség, esetleges akut, vagy krónikus szervi, szerkezeti eltérés, a gyermek általános és sajátos egészségügyi szükségletei az alábbiak szerint.
- 6.1. *Gyermekorvosi vizsgálat elvégzése esetén ez a pont törlendő.* Kitöltés esetén meg kell indokolni, hogy miért tekintett el a bizottság a gyermekorvosi vizsgálatról, hiszen a vizsgálat elvégzését jogszabály írja elő. Amennyiben más, 2 hónapnál nem régebbi gyermekorvosi vizsgálati eredményt fogad el és mellékel a szakmai véleményéhez a bizottság, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.
- 6.2. *Amennyiben nem történik orvosi vizsgálat, akkor a 6.2.-től a 6.3.16-ig az alpontok törlendők.* A bizottság gyermekorvosa rögzíti a birtokában lévő egészségügyi anamnesztikus adatokat az alábbiak szerint. *Annál az alpontnál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell. Amennyiben a gyermeket a szakértői bizottság már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor az anamnesztikus adatokat nem kell újból teljes körűen kitölteni, csak azokat a pontokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.*
- 6.2.1. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.

- 6.2.2. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
 - 6.2.3. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
 - 6.2.4. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
 - 6.2.5. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
 - 6.2.6. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
 - 6.2.7. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
 - 6.2.8. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
 - 6.2.9. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
 - 6.2.10. *Csak korábban már vizsgált gyermek esetén kell kitölteni, egyébként törlendő.* Kitöltés esetén a bizottság gyermekorvosa rögzíti az ide vonatkozó információkat.
 - 6.2.11. Amennyiben a gyermekorvos a fentieken kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.
-
- 6.3. A bizottság gyermekorvosa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. *Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
 - 6.3.1. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.2. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.3. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.4. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.5. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
 - 6.3.6. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 6.3.7. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.8. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.9. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.10. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.11. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.12. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.13. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.14. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.15. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.16. Amennyiben a gyermekorvos vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
7. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek fejlődési és pszichés állapotának feltárása az alábbiak szerint.
- 7.1. *Pszichológiai vizsgálat elvégzése esetén ez a pont törlendő.* Kitöltés esetén meg kell indokolni, hogy miért tekintett el a bizottság a pszichológiai vizsgálatról, hiszen a vizsgálat elvégzését jogszabály írja elő. Amennyiben más, 2 hónapnál nem régebbi pszichológiai vizsgálati eredményt fogad el és mellékel a szakmai véleményéhez a szakértői bizottság, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.
- 7.2. *Amennyiben nem történik pszichológiai vizsgálat, akkor a 7.2.-től a 7.4.18-ig az alpontok törlendők.* Kitöltés esetén a bizottság pszichológusa megnevezi a vizsgálata során alkalmazott pszichodiagnosztikai tesztek, valamint az

egyéb módszereket, technikákat (pl. exploráció, interjú a gyermek kísérelőjével, gondozóval, nevelőszülővel, szülővel, gyámmal, stb.).

- 7.3. A bizottság pszichológusa rögzíti a birtokában lévő pszichológiai anamnesztikus adatokat az alábbiak szerint. *Annál az alpontnál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell. Amennyiben a gyermeket a szakértői bizottság már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor az anamnesztikus adatokat nem kell újból teljes körűen kitölteni, csak azokat a pontokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.*
- 7.3.1. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 7.3.2. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 7.3.3. *Csak korábban már vizsgált gyermek esetén kell kitölteni, egyébként törlendő.* Kitöltés esetén a bizottság pszichológusa rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 7.3.4. Amennyiben a pszichológus a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.
- 7.4. A bizottság pszichológusa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. *Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
- 7.4.1. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.2. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.3. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.4. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.5. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.6. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 7.4.7. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.8. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.9. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.10. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.11. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.12. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.13. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.14. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.15. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.16. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.17. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.18. Amennyiben a pszichológus vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
8. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata esetén töltendő ki, egyéb esetben (8.-tól a 8.3.12.-ig, az alpontokkal együtt) törlendő. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek pszichés státuszának feltárása az alábbiak szerint.*
- 8.1. *Pszichiátriai vizsgálat elvégzése esetén ez a pont törlendő. Kitöltés esetén, ha a speciális ellátási szükséglet vizsgálatakor mégsem kerül sor pszichiátriai vizsgálatra, akkor meg kell indokolni, hogy miért tekintett el a bizottság a*

vizsgálattól, hiszen a vizsgálat elvégzését jogszabály írja elő. Amennyiben más, 2 hónapnál nem régebbi pszichiátriai vizsgálati eredményt fogad el és mellékel a szakmai véleményéhez a szakértői bizottság, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.

- 8.2. *Amennyiben nem történik pszichiátriai vizsgálat, akkor a 8.2.-től a 8.3.12.-ig az alpontok törölendők. A bizottság pszichiátere rögzíti a birtokában lévő pszichiátriai anamnesztikus adatokat az alábbiak szerint. Annál az alpontnál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell. Amennyiben a gyermeket a szakértői bizottság már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor az anamnesztikus adatokat nem kell újból teljes körűen kitölteni, csak azokat a pontokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.*
- 8.2.1. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.2. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.2.1. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.2.2. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.3. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.3.1. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.3.2. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.4. *Amennyiben nem a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata történik, akkor ez az alpont törölendő.* Kitöltés esetén a bizottság pszichiátere rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.2.5. Amennyiben a pszichiáter a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törölendő.
- 8.3. A bizottság pszichiátere rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint.
- 8.3.1. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.2. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 8.3.3. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.4. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.5. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.6. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.7. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.8. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.9. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.10. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.11. A bizottság pszichiáttere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.3.12. Amennyiben a pszichiáter vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
9. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata esetén töltendő ki, egyéb esetben (9.-től a 9.4.15.-ig, az alpontokkal együtt) törlendő. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek szocializációs szintjének feltárása az alábbiak szerint.*
- 9.1. *Gyógypedagógusi vizsgálat elvégzése esetén ez a pont törlendő. Kitöltés esetén, ha a speciális ellátási szükséglet vizsgálatakor mégsem kerül sor gyógypedagógusi vizsgálatra, akkor meg kell indokolni, hogy miért tekintett el a bizottság a vizsgálatról, hiszen a vizsgálat elvégzését jogszabály írja elő. Amennyiben más, 2 hónapnál nem régebbi gyógypedagógusi vizsgálati eredményt fogad el és mellékel a szakmai véleményéhez a szakértői bizottság, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.*

- 9.2. *Amennyiben nem történik gyógypedagógusi vizsgálat, akkor a 9.2.-től a 9.4.15.-ig az alpontok törlendők. Kitöltés esetén a bizottság gyógypedagógusa megnevezi a vizsgálata során alkalmazott kérdőíves módszereket, skálákat és egyéb módszereket, technikákat (megfigyelés, kikérdezés, célzott beszélgetés, interjú, stb.).*
- 9.3. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat. Amennyiben a gyermeket a szakértői bizottság már vizsgálta, és készített róla szakmai véleményt, akkor az anamnesztikus adatokat nem kell újból teljes körűen kitölteni, csak azokat a pontokat, ahol eddig nem ismert információ kerül a bizottság birtokába, egyébként utalni kell a korábbi szakmai véleményre és az abban foglaltakra.*
- 9.3.1. *Amennyiben nem a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata történik, akkor ez az alpont törlendő. Kitöltés esetén a bizottság gyógypedagógusa rögzíti az ide vonatkozó információkat.*
- 9.3.2. *Amennyiben a gyógypedagógus a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.*
- 9.4. *A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
- 9.4.1. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.2. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.3. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.4. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.5. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 9.4.6. *A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*

- 9.4.7. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.8. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.9. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.10. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.11. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.12. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.13. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.14. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.4.15. Amennyiben a gyógypedagógus vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
10. A bizottság gyermekre irányuló vizsgálatai alapján történik meg a gyermek személyiségállapotára (egészségügyi, pszichológiai, pedagógiai vonatkozású jellemzőire) vonatkozó vélemények, javaslatok megtétele az alábbiak szerint.
11. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek testi fejlettségével, esetleges akut vagy krónikus szervi, szervezeti eltéréssel, általános és sajátos egészségügyi szükségleteivel kapcsolatos teendők meghatározása, a szükséges szakorvosi és/vagy kontrollvizsgálatok kezdeményezése az alábbiak szerint. Kitöltő: a bizottság gyermekorvosa. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése abban az esetben is kötelező a bizottság gyermekorvosának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi gyermekorvosi vizsgálati eredményt mellékeltek a szakmai véleményhez. Ekkor a*

- bizottság gyermekorvosának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 11.1. A gyermekorvos itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek egészségi állapotára vonatkozó megállapításait, az esetleges diagnózisokat.
 - 11.2. A gyermekorvos itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek egészségi állapotával összefüggő teendőket, beavatkozási irányokat, az általa szükségesnek tartott szakorvosi vizsgálatokat, vagy kontroll vizsgálatokat, illetve kezeléseket.
 - 11.3. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének kontroll vizsgálta esetén töltendő, egyébként törölhető.* Kitöltés esetén a gyermek állapotával kapcsolatban előzően tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével, az azokra történő utalással történik a gyermek jelenlegi állapotának leírása a bizottság gyermekorvosa által.
 - 11.4. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a gyermekorvos a fentieken kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törölendő.*
12. Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek fejlődési és pszichés állapotával kapcsolatban tett megállapítások, a gyermek személyiségének jellemzői, a pozitív személyiségjegyek, esetleges zavarok, korrekciót igénylő lemaradások, és a szükségesnek tartott beavatkozások, terápiák. Kitöltő: a bizottság pszichológusa. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése abban az esetben is kötelező a bizottság pszichológusának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi pszichológiai vizsgálati eredményt mellékeltek a szakmai véleményhez. Ekkor a bizottság pszichológusának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 12.1. A pszichológus itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek aktuális személyiségállapotára, fejlettségi és pszichés állapotára, pszichés szükségleteire vonatkozó megállapításait.
 - 12.2. A pszichológus itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek esetében szükséges

fejlesztendő területeket, a fejlesztésre tett javaslatait, és az általa szükségesnek tartott kezeléseket, terápiákat.

- 12.3. A pszichológus itt rögzíti a gyermek nevelésében részt vevők számára fontos támpontokat jelentő pozitív személyiségjegyeket, kiemeli a gyermek erősségeit, illetve ha vannak kiemelkedő képességei, akkor ezeket megnevezi és felhívja a figyelmet a gyermek ez irányú fokozott támogatására.
- 12.4. A pszichológus itt fogalmazza meg a gyámhatósági megkereséssel, vagy a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felterjesztésével kapcsolatos javaslatait, véleményét, különös tekintettel a gyámhatóság, vagy a szakszolgálat által esetleg konkrétan feltett kérdésekre (pl. a gyermek speciális ellátási szükségletének fennállásával, központi speciális gyermekotthoni elhelyezésének szükségességével kapcsolatban, stb.).
- 12.5. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének kontroll vizsgálta esetén töltendő, egyébként törölhető.* Kitöltés esetén a gyermek állapotával kapcsolatban előzően tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével, az azokra történő utalással történik a gyermek jelenlegi állapotának leírása a bizottság pszichológusa által.
- 12.6. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a pszichológus a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törölendő.*
13. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törölendő.* Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek pszichés státuszára vonatkozó diagnózisok és a szükséges terápiás javaslatok. Kitöltő: a bizottság pszichiátere. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése a speciális ellátási szükséglet fennállásával kapcsolatos vizsgálatok esetén, akkor is kötelező a bizottság pszichiáterének, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi pszichiátriai vizsgálati eredményt mellékeltek a szakmai véleményhez. Ekkor a bizottság pszichiáterének a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 13.1. A pszichiáter itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek pszichés állapotára vonatkozó megállapításait, az esetleges diagnózisokat.

- 13.2. A pszichiáter itt fogalmazza meg a gyámhatósági megkereséssel, vagy a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felterjesztésével kapcsolatos javaslatait, véleményét, különös tekintettel a gyámhatóság, vagy a szakszolgálat által esetleg konkrétan feltett kérdésekre (pl. a gyermek speciális ellátási szükségletének fennállásával, központi speciális gyermekotthoni elhelyezésének szükségességével kapcsolatban, stb.).
- 13.3. A pszichiáter itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek pszichés állapotával összefüggő teendőket, beavatkozási irányokat, az általa szükségesnek tartott további vizsgálatokat, kezeléseket, terápiákat.
- 13.4. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének kontroll vizsgálta esetén töltendő, egyébként törölhető.* Kitöltés esetén a gyermek állapotával kapcsolatban előzően tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével, az azokra történő utalással történik a gyermek jelenlegi állapotának leírása a bizottság pszichiátere által.
- 13.5. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a pszichiáter a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törölendő.*
14. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálatához készülő szakmai vélemény esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törölendő.*
- Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek szocializációs szintjére vonatkozó megállapítások, és a gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszerekre vonatkozó javaslatok. Kitöltő: a bizottság gyógypedagógusa. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése a speciális ellátási szükséglet fennállásával kapcsolatos vizsgálatok esetén akkor is kötelező a bizottság gyógypedagógusának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi gyógypedagógusi vizsgálati eredményt mellékeltek a záradékhoz. Ekkor a bizottság gyógypedagógusának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 14.1. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a gyermek szomatikus és intellektuális állapotára, alkalmazkodási,- beilleszkedési képességére, esetleges klinikai jellegű tüneteire, vagy társadalomellenes magatartására, családi-környezeti problémáira, szocializációs szintjére vonatkozó megállapításait.

- 14.2. A gyógypedagógus itt fogalmazza meg a gyámhatósági megkereséssel, vagy a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felterjesztésével kapcsolatos javaslatait, véleményét, különös tekintettel a gyámhatóság, vagy a szakszolgálat által esetleg konkrétan feltett kérdésekre (pl. a gyermek speciális ellátási szükségletének fennállásával, központi speciális gyermekotthoni elhelyezésének szükségességével kapcsolatban, stb.).
- 14.3. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti az ide vonatkozó javaslatait, továbbá jelzi, ha a gyermek problémája egyéni korrekciót/terápiát igényel, lehet-e ezt csoportos foglalkozás keretében oldani, szükség esetén milyen segítő módszereket lehetséges alkalmazni a gyermek környezetében.
- 14.4. A gyógypedagógus itt rögzíti a gyermek nevelésében részt vevők számára fontos támpontokat jelentő pozitív tulajdonságokat, kiemeli a gyermek erősségeit, illetve ha vannak kiemelkedő képességei, akkor ezeket megnevezi és felhívja a figyelmet a gyermek ez irányú fokozott támogatására.
- 14.5. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének kontroll vizsgálta esetén töltendő, egyébként törölhető.* Kitöltés esetén a gyermek állapotával kapcsolatban előzően tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével, az azokra történő utalással történik a gyermek jelenlegi állapotának leírása a bizottság gyógypedagógus által.
- 14.6. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a gyógypedagógus a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törölendő.*
15. A vizsgálati eredmények összegzése alapján, team-megbeszélés keretében történik az OGYSZB összegző véleményének, javaslatának kialakítása. Ebben a pontban kerülnek rögzítése a közösen kialakított javaslatok az alábbiak szerint. Kitöltő: a bizottság vezetőjének döntése alapján, a bizottság szociális munkása és/vagy a bizottság vezetője.
- 15.1. Itt kell feltüntetni a szakmai vélemény készítésének okát (milyen felkérés alapján és milyen céllal készült).
- 15.2. *Csak nevelésbe vételi eljárás esetén és a Gyvt. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározása során töltendő ki, egyéb esetben törölendő.* Kitöltés esetén a bizottság állást foglal azzal kapcsolatban, hogy az elvégzett vizsgálatok és

a gyermek személyiségállapota alapján javasolja-e a gyermek nevelésbe vételét, vagy annak fenntartását, avagy sem. A javaslatot indoklással kell alátámasztani.

- 15.3.** Amennyiben a gyermek speciális és/vagy különleges ellátási szükséglete felmerült, vagy a vizsgálatok a speciális ellátási szükséglet megállapítására irányultak, akkor nevesíteni kell, hogy milyen típusú ellátási szükséglet/ek állnak fenn a gyermeknél, továbbá a vezető tüneteket és/vagy a különleges ellátási szükséglet okait rögzíteni szükséges a Gyvt. 53.§ (2) a), b), c) pontjai alapján. Ez kiemelten fontos akkor, ha a gyermeknél mindkét típusú ellátási szükséglet egyaránt fennáll (kettős szükségletű). Amennyiben a szakmai vélemény a gyermek speciális ellátási szükségletének megállapítása céljából, vagy a speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához /Nmr. 137.§ (8a) bek./ és/vagy a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatához (pl. integrált módon történő elhelyezés esetén) készült, de a vizsgálatok a speciális ellátási szükségletet nem támasztották alá, vagy annak megszűnését állapította meg a bizottság, akkor ezt a tényt rögzíteni szükséges, indoklással együtt. *Amennyiben a gyermeknél nem ezek megállapítására irányultak a vizsgálatok, vagy nem merült fel ilyen ellátási szükséglete, úgy ez a pont törlendő.*
- 15.4.** Amennyiben a szakmai vélemény a gyermek gondozási helyének megváltoztatása iránti eljáráshoz készült, vagy a vizsgálatok alapján a szakértői bizottság tartja indokoltnak a gyermek jelenlegi gondozási helyének megváltoztatását, akkor az ezzel kapcsolatos javaslatot rögzíteni és indokolni kell. *Egyéb esetben ez a pont törlendő.*
- 15.5.** A bizottság nevesíti és indokolja a gyermek feltárt szükségleteihez leginkább megfelelő elhelyezési formát.
- 15.6.** Ebben a pontban kell rögzíteni a bizottság ide vonatkozó javaslatait és ezek indoklásait. *Nem szükséges a részvizsgálatoknál leírt javaslatokat újra megfogalmazni, utalni is lehet az ott leírtakra, vagy össze lehet azokat foglalni, illetve kiemelni belőlük a bizottság által hangsúlyosnak tartott részeket.*
- 15.7.** Ebben a pontban kell rögzíteni a bizottság ide vonatkozó javaslatait és ezek indoklásait.
- 15.8.** *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a bizottság a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, vagy az esettel összefüggésben, egyébként törlendő.*

- 15.9. *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a szakértői bizottság fogyatékoság és/vagy tartós betegség fennállása miatt állapította meg a gyermek különleges ellátási szükségletét, egyéb esetben törlendő. Kitöltés esetén fel kell tüntetni a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleményében foglalt, a gyermek felülvizsgálatának idejére vonatkozó dátumot, és/vagy a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra való jogosultságról hozott határozatában (végzésében, hatósági bizonyítványában, igazolásában) a gyermek tartós betegségére vonatkozó szakorvosi igazolás érvényességének (lejáratának) időpontját, vagy az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazoláson szereplő, a gyermek felülvizsgálatára vonatkozó dátumot.*
16. A szakmai vélemény hitelesítése és jóváhagyása érdekében a szakmai véleményt az elkészítésében közreműködő bizottsági tagok és a bizottság vezetője írják alá, *a többi szakterület képviselőire vonatkozó mezők törlendők. Amennyiben a bizottság 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredményt mellékel a szakmai véleményéhez és ezért eltekintett az ennek megfelelő vizsgálat elvégzésétől, a szakmai véleményen ekkor is szerepelnie kell az érintett szakterületet képviselő azon bizottsági tag aláírásának, aki a befogadott dokumentum alapján véleményt, javaslatot fogalmazott meg a gyermekre vonatkozóan. Pótolja az eredeti aláírást a bizottsági tag nevének és az "sk" /saját kezével/ jelölésnek a szakmai véleményen történő rögzítése, amennyiben a bizottsági tag ehhez korábban hozzájárulását adta (pl. akadályoztatás esetén, ha az adott bizottsági tag helyettesítésére nincs lehetőség, vagy a megbízási szerződéssel foglalkoztatott bizottsági tagok esetében, stb.).*

Útmutató az 5. számú Adatlap kitöltéséhez

Az adatlap funkciója:

Az adatlap alkalmazása 2-féle esetben lehetséges és mindig csatolni kell ahhoz a szakmai véleményhez, amelyet kiegészít, mivel azzal együtt érvényes.

1. Amikor OGYSZB korábbi szakmai véleményének kiegészítésére van szükség, mert olyan új információ, vagy körülmény merült fel, amely alapján indokolt a korábbi szakmai véleményben foglalt javaslatokat újra áttekinteni, de újabb vizsgálatok elvégzése *csak részben, vagy egyáltalán nem* szükséges. Ekkor a bizottság a szakmai véleményt záradékkal egészíti ki, amely az eredeti szakmai véleményben foglalt javaslatokat megerősíti, módosítja, vagy kiegészíti.

2. Amikor a megyei/fővárosi gyermekvédelmi bizottság szakmai véleményének a kiegészítése válik szükségessé – *a Gyvt. 82.§ (6) bek. és a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 129/A.§ (1) bek. b.) pontjában foglalt felülvizsgálásra, valamint a Gyer. 104.§ (3) bek. és a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 129/A.§ (1) bek. c.) pontjában foglalt új elhelyezési tervhez, szükség szerint készülő szakmai véleményre tekintettel -*, de a gyermek vizsgálata *nem, vagy csak részben* indokolt. Ebben az esetben az OGYSZB *nem a saját, hanem az adott megyei/fővárosi gyermekvédelmi bizottság szakmai véleményét* egészíti ki.

A mellőzhető pontokat a kitöltés során - a kitöltési útmutatóban részletezettek szerint – törölni kell.

A megyei/fővárosi gyermekvédelmi bizottság által készített szakmai vélemény OGYSZB általi kiegészítésének (záradéknak) tekinthető minden olyan OGYSZB által történő közreműködés, amikor nem ismétlik meg a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság vizsgálatait, vagy csak kiegészítő vizsgálatokat végeznek el és így tesznek javaslatokat.

Az adatlap kitöltője:

Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság, a záradék elkészítésében közreműködő tagjai.

A kitöltés ideje:

A 4. pont és alpontjai (előzmények) a záradék készítésére irányuló felkérés/felterjesztés kézhezvétele után, vagy - ha az OGYSZB ennek hiányában készít szakmai vélemény kiegészítést, akkor – a záradék elkészítését megalapozó (vagy szükségessé tevő) okról, vagy körülményről való értesülést követően, az ezzel kapcsolatos információk, valamint az előzetes gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok kézhezvétele és feldolgozása után kerülnek kitöltésre, az OGYSZB szociális munkása által. Ennek célja az, hogy a szociális munkás esetszemléző vizsgálata és az ez alapján készített előzményi összefoglaló megelőzze a gyermekkel történő vizsgálatok elvégzését (amennyiben ezek indokoltak), és a vizsgálatot végzők rendelkezésére álljon annak érdekében, hogy megfelelően fel tudjanak készülni a vizsgálatokra és megtervezhessék azok menetét, módszereit, eszközeit.

A záradék többi része a gyermek vizsgálatainak elvégzését (amennyiben indokoltak) és a vizsgálati eredmények kiértékelését követően kerül kitöltésre a gyermeket vizsgáló bizottsági tagok által. Amennyiben nem indokolt a gyermek vizsgálatainak elvégzése, akkor az OGYSZB a rendelkezésére álló iratok és információk feldolgozása és elemzése alapján alakítja ki az álláspontját.

A hitelesítés módja:

A záradékot el kell látni az elkészítés dátumával (hely, év-hónap-nap), továbbá szerepelni kell rajta a gyermekvédelmi szakértői bizottság kerek bélyegzőjének, illetve a bizottsági tagok aláírásának is (utóbbit részletesen lásd a 16. pontban).

Az adatlap továbbítása: (ajánlás)²⁷

Abban az esetben, ha a záradék elkészítése az első, vagy másodfokú gyámhatóság felkérése alapján indokolt, vagy ha az OGYSZB ennek hiányában készít szakmai vélemény kiegészítést, mert a záradék elkészítését megalapozó okról, vagy körülményről értesült, akkor az elkészült záradékot a gyámhatóságon kívül, a gyermek esetében szakszolgálati feladatokat ellátó területi gyermekvédelmi szakszolgálat részére is meg kell küldeni. A záradék készítését megalapozó ok, vagy körülmény jellege, esetenként indokolhatja, hogy az OGYSZB a záradékot a központi speciális gyermekotthonnak is megküldje.

²⁷ Az OGYSZB záradékának továbbítása jelenleg a gyám, a gondozási hely és a gyermekjóléti központ/szolgálat irányába nincs szabályozva.

Abban az esetben pedig, ha a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felterjesztése alapján készül a záradék, akkor elegendő a területi gyermekvédelmi szakszolgálat részére azt megküldeni. A szakszolgálat a döntés előkészítő feladatai elvégzését követően a záradékot/záradékkal kiegészített szakmai véleményt megküldi a gyámhatóságnak, majd a gyámhatóság határozathozatalát követően a többi felhasználó részére (gyám, gondozási hely, gyermekjóléti központ/szolgálat).

A záradékot a felhasználóknak csatolniuk kell ahhoz a szakmai véleményhez, amelyet kiegészít, mivel azzal együtt érvényes.

Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság Záradéka

Csatolandó a²⁸ Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságév.....hónap.....napján, az alábbi gyermek ügyében készített szakmai véleményéhez

Az adatlap megnevezése olyan módon történik, hogy fel kell tüntetni annak a gyermekvédelmi szakértői bizottságnak a nevét, és a szakmai vélemény készítésének dátumát, amelyhez az OGYSZB záradéka készül. Ez lehet maga az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság, vagy valamelyik megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság is.

1. Ebben a pontban az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság neve és elérhetőségei kerülnek leírásra az alábbiak szerint.
 - 1.1. Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos megnevezése.
 - 1.2. Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság pontos címe (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
 - 1.3. Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság telefonszáma/FAX száma.
 - 1.4. Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság e-mail címe.
2. Ebben a pontban a gyermekre vonatkozó adatok kerülnek leírásra az alábbiak szerint.
 - 2.1. A gyermek TAJ számának rögzítése.

²⁸ Ennél a pontnál lehetséges legördülő menü alkalmazása is, a megyei, fővárosi és az országos gyermekvédelmi szakértői bizottságok felsorolásával

- 2.2. A szakellátásban alkalmazott, az adott gyermekre vonatkozó nyilvántartási szám. Amennyiben a gyermek nincs a szakellátásban, ezért törzsszámmal sem rendelkezik (ideiglenes hatályú elhelyezés nélkül történő nevelésbe vételi eljárás van folyamatban), akkor beírandó a következő: „nevelésbe vételi eljárás”.
 - 2.3. A gyermek családi és utóneve.
 - 2.4. Születési helye, ideje.
 - 2.5. Anyja családi és utóneve.
 - 2.6. Apja családi és utóneve:
 - 2.7. Állandó lakcíme (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
 - 2.8. Tartózkodási helye (irányítószám, település, közterület neve és típusa, házszám, emelet, ajtó).
 - 2.9. Törvényes képviselő/gyám családi és utóneve.
 - 2.10. A záradék elkészítését megalapozó felkérés/felterjesztés típusa (pl. határozat, végzés, vizsgálat kérés, stb.) és ügyiratszama az illetékes első, vagy másodfokú gyámhatóság, vagy területi gyermekvédelmi szakszolgálat pontos nevével. *Csak abban az esetben töltendő, amennyiben a záradék készítés felkérésre történik, ha az OGYSZB e nélkül tesz szakmai vélemény kiegészítést, akkor törlendő.*
3. Ebben a pontban a záradékhoz csatolt dokumentumok felsorolása történik. Ez lehet olyan vizsgálati anyag, amely révén az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság eltekint olyan részvizsgálat elvégzésétől, amelyet egyébként ennek hiányában, a záradék készítéséhez elvégezne (pl. 2 hónapnál nem régebbi szakorvosi vélemények, zárójelentések, stb.), vagy a különleges ellátási szükséglet megállapításával összefüggésben használja azt fel a bizottság (köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakmai véleménye, tartós betegségre vonatkozó dokumentum). Szükséges feltüntetni a dokumentum készítőjének nevét, és a készítés dátumát. *Amennyiben a bizottság nem csatol mellékletet a záradékhoz, akkor ez a pont törlendő.*

4. E pont alpontjaiban kerülnek rögzítésre azok az előzményi adatok, és információk, amelyek a záradék készítése és a záradékolt szakmai vélemény elkészítése közötti időszakban, a gyermekre és családjára vonatkoznak, az alábbiak szerint.
 - 4.1. Itt kell megadni az OGYSZB záradékának elkészítéséhez felhasznált forrásokat. Nem szükséges minden egyes felhasznált dokumentumot külön-külön feltüntetni, hanem elegendő megnevezni azt az intézményt, hatóságot, stb., ahonnan a szakértői bizottság a forrásként felhasznált iratot kapta. Pl. A záradék a gyermek ügyében érintett területi gyermekvédelmi szakszolgálat, megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság, gyámhatóság, gondozási hely, központi speciális gyermekotthon, stb. által, a bizottság részére megküldött, a korábbi gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok felhasználásával készült.
 - 4.2. Itt kell feltüntetni azt, hogy milyen ok, vagy körülmény indokolta azt, hogy az OGYSZB a saját, vagy valamelyik megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményét kiegészítse és záradékkal lássa el.
 - 4.3. Ebben a pontban kell összefoglalni azokat a jelentősebb eseményeket, amelyek a gyermek életében történtek, illetve azokat az újabb információkat, amelyek a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény elkészítése óta eltelt időszakban keletkeztek, és az OGYSZB-nek figyelembe kell vennie a záradék elkészítése során.
 - 4.4. Amennyiben a szociális munkás/családgondozó a fentiekén kívül egyéb, a gyermekre és a családi anamnézisre vonatkozó adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti. Pl. nevelésbe vételi eljárás és a Gyvt. 79. § szerinti gondozási hely meghatározása esetén, következtetések levonása a gyermek szakellátásba vételének prognózisára vonatkozóan, a gyermek gondozási helyre történő beilleszkedésével, együttműködésével az esetleges nevelésbe vétel, illetve annak fenntartása elérheti-e a célját, vagy a szociális munkás egyéb javaslata az ügy típusának megfelelően, stb., *egyéb esetben törlendő.*
5. *Amennyiben az OGYSZB nem tartja szükségesnek a gyermek újabb vizsgálatainak elvégzését, akkor a 6.-tól a 9.5.15.-ig pontok törlendők.*

Egyéb esetben csak a szükségesnek tartott, és elvégzett vizsgálatokra vonatkozó pontok töltendők ki, a többi törlendő.

6. Ebben a pontban kerül rögzítésre a testi fejlettség, esetleges akut, vagy krónikus szervi, szervezeti eltérés, a gyermek általános és sajátos egészségügyi szükségletei az alábbiak szerint.
- 6.1. *Ez a pont csak akkor töltendő (egyébként törlendő), amennyiben az OGYSZB szükségesnek tartotta a gyermekorvosi vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, mert más, 2 hónapnál nem régebbi gyermekorvosi vizsgálati eredményt fogadott el és mellékelte a záradékhoz, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.*
- 6.2. *Az OGYSZB gyermekorvosa tölti ki. Nem szükséges az eredeti szakmai véleményben foglalt anamnesztikus adatokat feltüntetni, elegendő az eddig nem ismert, vagy a korábbi kiegészíteni kívánt anamnesztikus adatok összefoglalása.*
- 6.2.1. *Az OGYSZB gyermekorvosa rögzíti a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben szereplő gyermekorvosi javaslatok megvalósulásáról, annak eredményéről birtokában lévő információkat.*
- 6.2.2. *Amennyiben a gyermekorvos a fentieken kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.*
- 6.3. *A bizottság gyermekorvosa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
- 6.3.1. *A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 6.3.2. *A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 6.3.3. *A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 6.3.4. *A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 6.3.5. *A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*
- 6.3.6. *A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.*

- 6.3.7. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.8. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.9. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.10. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.11. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.12. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.13. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.14. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.15. A bizottság gyermekorvosa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 6.3.16. Amennyiben a gyermekorvos vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
7. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek fejlődési és pszichés állapotának feltárása az alábbiak szerint.
- 7.1. *Ez a pont csak akkor töltendő (egyébként törlendő), amennyiben az OGYSZB szükségesnek tartotta a pszichológiai vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, mert más, 2 hónapnál nem régebbi pszichológiai vizsgálati eredményt fogadott el és mellékelte a záradékhoz, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.*
- 7.2. Az OGYSZB pszichológusa tölti ki. Kitöltés esetén a bizottság pszichológusa megnevezi a vizsgálata során alkalmazott pszichodiagnosztikai tesztek, valamint az egyéb módszereket, technikákat (pl. exploráció, interjú a gyermek kísérőjével, gondozóval, nevelőszülővel, szülővel, gyámmal, stb.).

- 7.3. Az OGYSZB pszichológusa tölti ki. *Nem szükséges az eredeti szakmai véleményben foglalt anamnesztikus adatokat feltüntetni, elegendő az eddig nem ismert, vagy a korábbi kiegészíteni kívánt anamnesztikus adatok összefoglalása.*
- 7.3.1. Az OGYSZB pszichológusa rögzíti a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben szereplő pszichológiai javaslatok megvalósulásáról, annak eredményéről birtokában lévő információkat.
- 7.3.2. Amennyiben a pszichológus a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törlendő.
- 7.4. A bizottság pszichológusa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. *Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*
- 7.4.1. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.2. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.3. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.4. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.5. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.6. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.7. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.8. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.9. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.10. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 7.4.11. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.12. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.13. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.14. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.15. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.16. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.17. A bizottság pszichológusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 7.4.18. Amennyiben a pszichológus vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
8. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek pszichés státuszának feltárása az alábbiak szerint.*
- 8.1. *Ez a pont csak akkor töltendő (egyébként törlendő), amennyiben az OGYSZB szükségesnek tartotta a pszichiáteri vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, mert más, 2 hónapnál nem régebbi pszichiáteri vizsgálati eredményt fogadott el és mellékelte a záradékhoz, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.*
- 8.2. *Ez a pont csak abban az esetben töltendő ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmazott pszichiáteri vizsgálatot, ellenkező esetben törlendő. Az OGYSZB pszichiátere tölti ki. Nem szükséges az eredeti szakmai véleményben foglalt anamnesztikus adatokat feltüntetni, elegendő az eddig nem ismert, vagy a korábbi kiegészíteni kívánt anamnesztikus adatok összefoglalása.*
- 8.2.1. *Ez a pont csak abban az esetben töltendő ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmazott pszichiáteri vizsgálatot, ellenkező esetben törlendő. Az OGYSZB pszichiátere rögzíti a záradékkal kiegészítendő szakmai*

véleményben szereplő pszichiáteri javaslatok megvalósulásáról, annak eredményéről birtokában lévő információkat.

- 8.3.** *A 8.3-tól 8.3.8-ig pontok csak abban az esetben töltendőek ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény nem tartalmazott pszichiáteri vizsgálatot, ellenkező esetben törölendőek. A bizottság pszichiátere rögzíti a birtokában lévő pszichiátriai anamnesztikus adatokat az alábbiak szerint. Annál az alpontnál, ahol nem áll rendelkezésre információ, ott azt jelezni kell.*
- 8.3.1.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.3.2.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.3.3.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.3.4.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.3.5.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.3.6.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.3.7.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti az ide vonatkozó információkat.
- 8.3.8.** Amennyiben a pszichiáter a fentieken kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törölendő.
- 8.4.** A bizottság pszichiátere rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint.
- 8.4.1.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.2.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.3.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.4.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.5.** A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 8.4.6. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.7. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.8. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.9. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.10. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.11. A bizottság pszichiátere tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 8.4.12. Amennyiben a pszichiáter vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
9. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek szocializációs szintjének feltárása az alábbiak szerint.*
- 9.1. *Ez a pont csak akkor töltendő (egyébként törlendő), amennyiben az OGYSZB szükségesnek tartotta a gyógypedagógusi vizsgálat elvégzését, de erre mégsem került sor, mert más, 2 hónapnál nem régebbi gyógypedagógusi vizsgálati eredményt fogadott el és mellékelte a záradékhoz, akkor erre utalást kell tenni. Kitöltő: a bizottság szociális munkása.*
- 9.2. A bizottság gyógypedagógusa megnevezi a vizsgálata során alkalmazott kérdőíves módszereket, skálákat és egyéb módszereket, technikákat (megfigyelés, kikérdezés, célzott beszélgetés, interjú, stb.).
- 9.3. *Ez a pont csak abban az esetben töltendő ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmazott gyógypedagógusi vizsgálatot, ellenkező esetben törlendő. Az OGYSZB gyógypedagógusa tölti ki. Nem szükséges az eredeti szakmai véleményben foglalt anamnesztikus adatokat feltüntetni, elegendő az eddig nem ismert, vagy a korábbi kiegészíteni kívánt anamnesztikus adatok összefoglalása.*
- 9.3.1. *Ez a pont csak abban az esetben töltendő ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmazott gyógypedagógusi vizsgálatot, ellenkező esetben törlendő. Az*

OGYSZB gyógypedagógusa rögzíti a záradékkal kiegészítendő szakmai véleményben szereplő gyógypedagógusi javaslatok megvalósulásáról, annak eredményéről birtokában lévő információkat.

9.4. *Ez a pont és alpontja csak abban az esetben töltendő ki, ha a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény nem tartalmazott gyógypedagógusi vizsgálatot, ellenkező esetben törölendő. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a birtokában lévő anamnesztikus adatokat.*

9.4.1. Amennyiben a gyógypedagógus a fentiekén kívül egyéb anamnesztikus adatokat is fontosnak tart, akkor ezeket rögzíti, egyéb esetben törölendő.

9.5. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a vizsgálatának eredményeit, megállapításait az alábbiak szerint. *Amennyiben valamely terület vizsgálata nem indokolt (pl. csecsemő vizsgálatoknál), akkor az arra vonatkozó alpont törölhető.*

9.5.1. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

9.5.2. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

9.5.3. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

9.5.4. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

9.5.5. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

9.5.6. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

9.5.7. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

9.5.8. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

9.5.9. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.

- 9.5.10. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.11. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.12. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.13. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.14. A bizottság gyógypedagógusa tölti ki, rögzíti a vizsgált területre vonatkozó megállapításait.
- 9.5.15. Amennyiben a gyógypedagógus vizsgálata a fentiekén kívül más területre is kiterjedt, akkor az erre vonatkozó megállapításainak rögzítése, egyéb esetben törlendő.
10. *11.-től 14.5-ig pontok közül csak azok töltendők ki, amely terület esetében vizsgálat is történt, vagy az OGYSZB 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredményt fogadott el és mellékelte a záradékhoz, a többi pont törlendő.* A bizottság gyermekre irányuló vizsgálatai alapján történik meg a gyermek személyiségállapotára (egészségügyi, pszichológiai, pedagógiai vonatkozású jellemzőire) vonatkozó vélemények, javaslatok megtétele az alábbiak szerint.
11. Ebben a pontban kerül rögzítésre a gyermek testi fejlettségével, esetleges akut vagy krónikus szervi, szervezeti eltéréssel, általános és sajátos egészségügyi szükségleteivel kapcsolatos teendők meghatározása, a szükséges szakorvosi és/vagy kontrollvizsgálatok kezdeményezése az alábbiak szerint. Kitöltő: a bizottság gyermekorvosa. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése abban az esetben is kötelező a bizottság gyermekorvosának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi gyermekorvosi vizsgálati eredményt mellékeltek a záradékhoz. Ekkor a bizottság gyermekorvosának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 11.1. A gyermekorvos itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek egészségi állapotára vonatkozó megállapításait, az esetleges diagnózisokat.

- 11.2. A gyermekorvos itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek egészségi állapotával összefüggő teendőket, beavatkozási irányokat, az általa szükségesnek tartott szakorvosi vizsgálatokat, vagy kontroll vizsgálatokat, illetve kezeléseket.
- 11.3. A gyermekorvos itt rögzíti a záradékolt szakmai véleményben tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével és az azokra történő utalással a gyermek jelenlegi állapotát.
- 11.4. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a gyermekorvos a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*
12. Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek fejlődési és pszichés állapotával kapcsolatban tett megállapítások, a gyermek személyiségének jellemzői, a pozitív személyiségjegyek, esetleges zavarok, korrekciót igénylő lemaradások, és a szükségesnek tartott beavatkozások, terápiák. Kitöltő: a bizottság pszichológusa. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése abban az esetben is kötelező a bizottság pszichológusának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi pszichológiai vizsgálati eredményt mellékeltek a záradékhoz. Ekkor a bizottság pszichológusának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 12.1. A pszichológus itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek aktuális személyiségállapotára, fejlettségi és pszichés állapotára, pszichés szükségleteire vonatkozó megállapításait.
- 12.2. A pszichológus itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek esetében szükséges fejlesztendő területeket, a fejlesztésre tett javaslatait, és az általa szükségesnek tartott kezeléseket, terápiákat.
- 12.3. A pszichológus itt rögzíti a gyermek nevelésében részt vevők számára fontos támpontokat jelentő pozitív személyiségjegyeket, kiemeli a gyermek erősségeit, illetve ha vannak kiemelkedő képességei, akkor ezeket megnevezi és felhívja a figyelmet a gyermek ez irányú fokozott támogatására.

- 12.4. A pszichológus itt fogalmazza meg javaslatát a záradék készítésének alapjául szolgáló ok és körülmény figyelembevételével.
- 12.5. A pszichológus itt rögzíti a záradekolt szakmai véleményben tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével és az azokra történő utalással a gyermek jelenlegi állapotát.
- 12.6. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a pszichológus a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*
13. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő.* Ebben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek pszichés státuszára vonatkozó diagnózisok és a szükséges terápiás javaslatok. Kitöltő: a bizottság pszichiátere. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése a speciális ellátási szükséglet fennállásával kapcsolatos vizsgálatok esetén, akkor is kötelező a bizottság pszichiáterének, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónapnál nem régebbi pszichiáteri vizsgálati eredményt mellékeltek a szakmai véleményhez. Ekkor a bizottság pszichiáterének a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*
- 13.1. A pszichiáter itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek pszichés állapotára vonatkozó megállapításait, az esetleges diagnózisokat.
- 13.2. A pszichiáter itt rögzíti a vizsgálatait, vagy a befogadott, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredmény alapján a gyermek pszichés állapotával összefüggő teendőket, beavatkozási irányokat, az általa szükségesnek tartott további vizsgálatokat, kezeléseket, terápiákat.
- 13.3. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz pszichiáteri vizsgálatot, egyébként törlendő.* A pszichiáter itt rögzíti a záradekolt szakmai véleményben tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével és az azokra történő utalással a gyermek jelenlegi állapotát.
- 13.4. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a pszichiáter a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*

14. *Ez a pont csak a gyermek speciális ellátási szükségletének vizsgálata esetén töltendő ki, egyéb esetben (az alpontokkal együtt) törlendő.*

fEbben a pontban kerülnek rögzítésre a gyermek szocializációs szintjére vonatkozó megállapítások, és a gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszerekre vonatkozó javaslatok. Kitöltő: a bizottság gyógypedagógusa. *Ennek a pontnak és alpontjainak a kitöltése a speciális ellátási szükséglet fennállásával kapcsolatos vizsgálatok esetén akkor is kötelező a bizottság gyógypedagógusának, ha saját vizsgálat nélkül, a bizottság által befogadott, 2 hónavnál nem régebbi gyógypedagógusi vizsgálati eredményt mellékeltek a záradékhoz. Ekkor a bizottság gyógypedagógusának a befogadott dokumentum alapján kell kitöltenie ezt a pontot és alpontjait.*

- 14.1. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti a gyermek szomatikus és intellektuális állapotára, alkalmazkodási,- beilleszkedési képességére, esetleges klinikai jellegű tüneteire, vagy társadalomellenes magatartására, családi-környezeti problémáira, szocializációs szintjére vonatkozó megállapításait.
- 14.2. A bizottság gyógypedagógusa rögzíti az ide vonatkozó javaslatait, továbbá jelzi, ha a gyermek problémája egyéni korrekciót/terápiát igényel, lehet-e ezt csoportos foglalkozás keretében oldani, szükség esetén milyen segítő módszereket lehetséges alkalmazni a gyermek környezetében.
- 14.3. A gyógypedagógus itt rögzíti a gyermek nevelésében részt vevők számára fontos támpontokat jelentő pozitív tulajdonságokat, kiemeli a gyermek erősségeit, illetve ha vannak kiemelkedő képességei, akkor ezeket megnevezi és felhívja a figyelmet a gyermek ez irányú fokozott támogatására.
- 14.4. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a záradékkal kiegészítendő szakmai vélemény tartalmaz gyógypedagógusi vizsgálatot, egyébként törlendő.* A gyógypedagógus itt rögzíti a záradékolt szakmai véleményben tett megállapítások és javaslatok figyelembevételével és az azokra történő utalással a gyermek jelenlegi állapotát.
- 14.5 *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a gyógypedagógus a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, egyéb esetben törlendő.*
15. A vizsgálati eredmények összegzése és/vagy az OGYSZB rendelkezésére álló iratok és információk feldolgozása és elemzése alapján, team-

megbeszélés keretében történik az OGYSZB összegző véleményének, javaslatának kialakítása. Ebben a pontban kerülnek rögzítése a közösen kialakított javaslatok az alábbiak szerint. Kitöltő: a bizottság vezetőjének döntése alapján, a bizottság szociális munkása és/vagy a bizottság vezetője.

- 15.1. Azon okok vagy körülménye ke nevesítése, amelyek indokolták, hogy az OGYSZB a saját, vagy valamelyik megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményét kiegészítse és záradékkal lássa el.
- 15.2. Az OGYSZB a záradékkal ellátott szakmai véleményben foglalt javaslatokat megerősíti, módosítja, vagy kiegészíti és ezeket megindokolja, szükség szerint, az alábbi kérdésekben. *15.2.1-től 15.2.8.-ig csak azok a pontok töltendők (a többi törlendő), amelyekkel kapcsolatban az OGYSZB megerősítést, módosítást, vagy kiegészítést kíván tenni.*
 - 15.2.1. *Csak nevelésbe vételi eljárás esetén és a Gyot. 79.§ szerinti gondozási hely meghatározása során töltendő ki, egyéb esetben törlendő.* Kitöltés esetén a bizottság állást foglal azzal kapcsolatban, hogy az elvégzett vizsgálatok és a gyermek személyiségállapota alapján javasolja-e a gyermek nevelésbe vételét, vagy annak fenntartását, avagy sem. A javaslatot indoklással kell alátámasztani.
 - 15.2.2. Amennyiben a gyermek speciális és/vagy különleges ellátási szükséglete felmerült, vagy a vizsgálatok a speciális ellátási szükséglet megállapítására irányultak, akkor nevesíteni kell, hogy milyen típusú ellátási szükséglet/ek állnak fenn a gyermeknél, továbbá a vezető tüneteket és/vagy a különleges ellátási szükséglet okait rögzíteni szükséges a Gyvt. 53.§ (2) a), b), c) pontjai alapján. Ez kiemelten fontos akkor, ha a gyermeknél mindkét típusú ellátási szükséglet egyaránt fennáll (kettős szükségletű). Amennyiben a szakmai vélemény a gyermek speciális ellátási szükségletének megállapítása céljából, vagy a speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához /Nmr. 137.§ (8a) bek./ és/vagy a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatához (pl. integrált módon történő elhelyezés esetén) készült, de a vizsgálatok a speciális ellátási szükséglet nem támasztották alá, vagy annak megszűnését állapította meg a bizottság, akkor ezt a tényt rögzíteni szükséges, indoklással együtt. *Amennyiben a gyermeknél nem ezek megállapítására irányultak a vizsgálatok, vagy nem merült fel ilyen ellátási szükséglete, úgy ez a pont törlendő.*
 - 15.2.3. Amennyiben a záradék a gyermek gondozási helyének megváltoztatása és/vagy központi speciális gyermekotthonba helyezése iránti eljáráshoz

készült, vagy a vizsgálatok alapján a szakértői bizottság tartja indokoltnak a gyermek jelenlegi gondozási helyének megváltoztatását, vagy központi speciális gyermekotthonba helyezését, akkor az ezzel kapcsolatos javaslatot rögzíteni és indokolni kell. *Egyéb esetben ez a pont törlendő.*

15.2.4. A bizottság nevesíti és indokolja a gyermek feltárt szükségleteihez leginkább megfelelő elhelyezési formát.

15.2.5. Ebben a pontban kell rögzíteni a bizottság ide vonatkozó javaslatait és ezek indoklásait. *Nem szükséges a részvizsgálatoknál leírt javaslatokat újra megfogalmazni, utalni is lehet az ott leírtakra, vagy össze lehet azokat foglalni, illetve kiemelni belőlük a bizottság által hangsúlyosnak tartott részeket.*

15.2.6. Ebben a pontban kell rögzíteni a bizottság ide vonatkozó javaslatait és ezek indoklásait.

15.2.7. *Ez a pont csak akkor töltendő, amennyiben a bizottság a fentiekén kívül egyéb tennivalókat, információkat, javaslatokat is közöl a gyermekkel kapcsolatban, vagy az esettel összefüggésben, egyébként törlendő.*

15.2.8. *Ez a pont csak akkor töltendő ki, ha a szakértői bizottság fogyatékos és/vagy tartós betegség fennállása miatt állapította meg a gyermek különleges ellátási szükségletét, egyéb esetben törlendő.* Kitöltés esetén fel kell tüntetni a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakmai véleményében foglalt, a gyermek felülvizsgálatának idejére vonatkozó dátumot, és/vagy a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra való jogosultságról hozott határozatában (végzésében, hatósági bizonyítványában, igazolásában) a gyermek tartós betegségére vonatkozó szakorvosi igazolás érvényességének (lejáratának) időpontját, vagy az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazoláson szereplő, a gyermek felülvizsgálatára vonatkozó dátumot.

16. Amennyiben az OGYSZB a *saját* korábbi szakmai véleményéhez készített záradékot, akkor a hitelesítése és jóváhagyása érdekében azok a bizottsági tagok írják alá, akik a záradékkal ellátott szakmai vélemény elkészítésében közreműködtek, valamint a bizottság vezetője. Abban az esetben, ha *valamelyik megyei/főváros gyermekvédelmi szakértői bizottság* szakmai véleményének kiegészítése történt, akkor a záradékkal ellátott szakmai véleményben szereplő szakterületnek megfelelő OGYSZB tagok aláírása

szükséges. A többi szakterület képviselőire vonatkozó mezők törölendők. Amennyiben a bizottság 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredményt mellékel a záradékhoz és ezért tekintett el az ennek megfelelő vizsgálat elvégzésétől, a záradékon ekkor is szerepelnie kell az érintett szakterületet képviselő azon bizottsági tag aláírásának, aki a befogadott dokumentum alapján véleményt, javaslatot fogalmazott meg a gyermekekre vonatkozóan. Pótolja az eredeti aláírást a bizottsági tag nevének és az "sk" /saját kezével/ jelölésnek a záradékon történő rögzítése, amennyiben a bizottsági tag ehhez korábban hozzájárulását adta (pl. akadályoztatás esetén, ha az adott bizottsági tag helyettesítésére nincs lehetőség, vagy a megbízási szerződéssel foglalkoztatott bizottsági tagok esetében, stb.).

A gyermekvédelmi szakértői bizottságok tevékenységével kapcsolatos jogszabály változtatási javaslatok²⁹

1. A bizottság tagjaira és létszámára vonatkozó javaslatok

- Az Nmr. 1. számú melléklete, II. szakellátások pontban került meghatározásra a bizottsági létszámminimum (vezető: 1 fő, pszichológus: 1 fő/évi 100 új vizsgálatra kerülő gyermek, gyógypedagógus: 1 fő/évi 100 új vizsgálatra kerülő gyermek, pszichiáter: 1 fő/évi 100 új vizsgálatra kerülő gyermek, orvos: 1 fő/évi 100 új vizsgálatra kerülő gyermek, családgondozó: 1 fő/évi 100 új vizsgálatra kerülő gyermek). Javasoljuk, hogy az új vizsgálat helyett egyszerűen csak vizsgálat szerepeljen, mivel ha egy gyermeket a szakértői bizottság egy év alatt többször is vizsgál, mert több szakmai véleményt készít róla, akkor ez a tevékenység szempontjából nem jelent különbséget új vizsgálat és megismételt vizsgálat között.

- Javasolt bizottságonként 1 fő gyermekvédelmi ügyintéző (bizottsági asszisztens) alkalmazása.

- Javasolt annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy összeférhetetlenség, vagy akadályoztatás esetén vállalkozási/megbízási szerződéssel rendelkező bizottsági tagok álljanak rendelkezésre akkor is, ha a vizsgálati számok nem indokolják azt, hogy a bizottságban 1 fő/szakterület-nél több bizottsági tag legyen alkalmazva. Ezzel összefüggésben, a fenntartó számára javasolt előírni, hogy a megbízási szerződések tartalma (milyen feladatokra terjedjen ki a megbízás, mivel nem csupán vizsgálatok végzése a feladat!) és a megbízási díjak szakterületenkénti összege, országosan egységesen kerüljön megállapításra, legalább 2 évente indexálásra, valamint a szakértői bizottság „külső”, vállalkozási szerződéssel alkalmazott tagjai kerüljenek ki a kötelező közbeszerzési eljárás alól, mert nem csupán a vizsgálatok elvégzésére terjed ki a tevékenységük (a gyermekorvosnak, pszichiáternek, stb., a vizsgálatokon túl, a szakértői bizottsági tagsággal együtt járó egyéb feladatokat is el kell látnia).

²⁹ Amennyiben javaslatainkat az ágazati irányítás elfogadja, akkor azok egy részét nem feltétlenül a Gyvt-ben, Gyer-ben, vagy az Nmr-ben lehetséges megjeleníteni, hanem – amennyiben elkészül – beépíthetőek a szakértői bizottságok részletes szabályozására vonatkozó rendeletbe is. /Gyvt. 162. §. (2) j) pont/

- Az Nmr. 137. §. (3) bekezdésének pontosítása, vagyis az egységes jogértelmezés érdekében a „pedagógiai vizsgálat” terminust javasoljuk kivenni az említett szöveggörnyezetből. Ezzel a lépéssel kizárólagossá lehetne tenni, hogy csak speciális szükségletű gyermekek esetében egészülne ki (illetve az örökbefogadás előkészítése esetén készülő összefoglaló véleménynél „szükség szerint” egészülne ki) a bizottság gyógypedagógussal, hiszen a gyermekvédelmi szakértői bizottságokban a gyógypedagógus vizsgálatai nem a tanulási képességre, vagy egyéb érzékszervi, mozgásszervi fogyatékoság megállapítására kellene, hogy irányuljanak (ez a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság kompetenciakörébe tartozó feladat). Jelenleg ellentmondás van a Gyvt. 82. § (2) bekezdésével, mert ott a bizottság állandó tagjai között nem szerepel a pedagógus/gyógypedagógus. (A „pedagógiai vizsgálat” elvégzésére hivatkozással néhány megyében rendszeresen történik gyógypedagógusi vizsgálat, ami nem mindig indokolt, ugyanakkor pl. költségvonzata is van, stb.)

2. A szakértői bizottság felkérésére és a gyámhatóság iratküldési kötelezettségére vonatkozó javaslatok

- A szakértői bizottságok munkavégzését leginkább nehezítő tényező az, hogy a nevelésbe vételi eljárás esetén a gyermekjóléti központ/szolgálat nem küldi meg (vagy hiányosan küldi) az ideiglenes elhelyezésre, vagy nevelésbe vételi eljárásra tett javaslatával egy időben a gyámhatóság részére az előzetes gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó, a 235/1997. (XII.17.) Korm. rend. 11. §-ban megjelölt iratanyagot. Gyakori, hogy a gyámhatóság nem tesz lépéseket a gyermekjóléti központ/szolgálat felé, hogy ezeket beszerezze, így a szakszolgálathoz küldött megkereséséhez nem csatolja a szakmai vélemény elkészítéséhez *szükséges* iratanyagot, legfeljebb csak azt, ami a *rendelkezésére áll*. Amennyiben a szakértői bizottságok ezt követően kénytelenek beszerezni a vizsgálatokhoz szükséges iratokat, akkor ez nem teszi lehetővé, hogy a szakmai vélemény határidőn belül elkészülhessen. Amennyiben ennek hiányában mégis elkészítik a szakmai véleményt, akkor pedig nem tudnak maradéktalanul megfelelni azoknak a szakmai követelményeknek, amelyeknek a szakmai véleményekben meg kell jelenniük. A Gyer. 100.§ ba) és c) pontok tartalmazzák a gyámhatóságnak azon kötelezettségét, hogy keresse meg a gyermekjóléti központ/szolgálatot, hogy az küldje meg részére az előzményi iratokat, és a hatóság a *szükséges* iratok megküldésével kéri fel a gyermekvédelmi szakszolgálatot javaslattételre. Ugyanakkor a gondozási hely meghatározására irányuló eljárás során a Gyer. 103. §-a *már nem tartalmaz semmilyen iratbeszerzési és iratküldési kötelezettséget a gyámhatóság számára a szakértői bizottság szakmai*

véleményének elkészítéséhez. Az Nmr. 137. §. (3) bekezdés b) pontjában az szerepel, hogy a vizsgálatot a *rendelkezésre álló adatok, és dokumentáció alapján* kell elvégezni, továbbá 103. §. (9) bekezdése „a gyámhatóság által rendelkezésére bocsátott, az *esetleges* korábbi gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratokat” említi. Az *esetleges* kifejezés arra utal, mintha lehetséges volna az, hogy a gyermekjóléti központ/szolgálatnak nem minden esetben kellene elkészítenie a 235/1997. (XII.17.) Korm. rend. 11. §-ban megjelölt iratokat (gyakran nincsenek is készen...). A *rendelkezésre álló és esetleges* kifejezések a *szükséges* helyett gyakran arra az értelmezésre adnak okot, hogy a szakértői bizottsági szakmai vélemény elkészítését a *rendelkezésre álló*, a gyámhatóság által *esetlegesen* megküldött dokumentációhoz kötik, a szakmai vélemény elkészítéséhez *szükséges iratanyag* megléte helyett (pl.: ha a gyámhatóságnak nem áll rendelkezésére az iratanyag, olykor erre hivatkozva nem küld semmit...). Mindezek pontosítását feltétlenül indokoltnak tartjuk annak érdekében, hogy a szakértői bizottság szakmai véleményei határidőben, és ugyanakkor megfelelő szakmai tartalommal készülhessenek el.

- Az Nmr. 137. § (1) bekezdés: „A gyermek gondozási helyének meghatározása érdekében a szakszolgálat által működtetett megyei bizottság - a gyámhatóság megkeresésére - a gyermekre vonatkozóan szakmai véleményt ad, és javaslatot tesz az elhelyezés formájára. A szakszolgálat ennek alapján készíti el az *elhelyezési javaslatot*.” Javasoljuk kiegészíteni oly módon, hogy a szakszolgálat nemcsak az elhelyezési javaslatot készíti el a megye bizottság szakmai véleménye alapján, hanem az *egyéni elhelyezési tervet* is.

- A 2014. 01. 01-től hatályos jogszabályok *ellentmondásosak* a bizottság gyámhatóság általi megkeresésével kapcsolatosan. Ugyan az Nmr. ezzel összefüggő rendelkezése nem változott, tehát a jogszabály 137. § (1) bekezdése alapján a bizottság a gyámhatóság (a jogszabályban még „*gyámhivatal*” szerepel) megkeresésére készíti el a szakmai véleményt, addig a Gyer. 103. § (3) bekezdése szerint, a gyermekvédelmi szakszolgálat a gyámhatóság megkeresését követően (melyben, a gyámhatóság megkereste őt, hogy készítse elő az elhelyezési javaslatot és az egyéni elhelyezési tervet - Gyer. 103. § (2) bekezdés) *haladéktalanul* intézkedik a megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottságnál a szakmai vélemény elkészítése érdekében. *Tehát, míg az Nmr. alapján közvetlenül a bizottságot, addig a Gyer. említett passzusa szerint, a szakszolgálatot kell megkeresnie a gyámhatóságnak a szakmai vélemény elkészítése érdekében.* A szakszolgálat annál „*haladéktalanabbul*” nem tud intézkedni a szakmai vélemények gyors elkészítése érdekében, minthogy lehetővé teszi a közvetlenül a bizottságok nevére érkező posta (így a megkeresés és az iratanyagok) soron kívüli

iktatását. Több szakszolgálatnál is megoldották ezt, ahol nem, ott csak a „rendes” posta szignálását és iktatását követően kerül a bizottságokhoz az irat, ami nehezíti a határidők tartását. Azzal azonban, ha a gyámhatóság a megkeresését nem címezheti közvetlenül a bizottsághoz, ez a lehetőség is elveszik. Vagyis a Gyer. 103. §. (4) bekezdése (ami nevelésbe vételnél 20 napra rövidíti le a szakmai vélemények elkészítésének határidejét) rövidebb határidőt szab, ugyanakkor a (2) bekezdés szerint, azzal, hogy nem közvetlenül a bizottságot kéri fel a gyámhatóság, éppen, hogy bizottsági feladatellátás „haladéktalan” megkezdését akadályozza meg. *Javasoljuk az ellentmondások feloldását oly módon, hogy a gyámhatóság közvetlenül a bizottságot kérje fel a szakmai vélemény elkészítésére, egyidejűleg mellékelve a szakmai vélemény elkészítéséhez szükséges dokumentumokat. Ezeket a bizottságok részletes szabályozására készített javaslatban rögzítettük – lásd ott! - és a 235/1997. (XII.17.) Korm. rend. 11. §-ban megjelölt iratanyagnál részletesebben tartalmazza az iratok sorát. A vizsgálatokat csak ezek birtokában lehet „haladéktalanul” elvégezni, az elvárt színvonalon.*

- A nevelésbe vétel felülvizsgálatához kapcsolódó jogszabályokban nincs pontosan meghatározva, hogy milyen esetekben indokolt a szakértői bizottság szakmai véleményének kérése. Pl. Gyvt. 80/A. §. (5) bekezdése értelmében a gyámhatóság a nevelésbe vétel felülvizsgálata során dönt az egyéni elhelyezési terv fenntartásáról vagy módosításáról, illetve - *szükség szerint* a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság véleményének beszerzésével és mérlegelésével - a gyermek gondozási helyének megváltoztatásáról, valamint a Gyer. 109. §. (1) és (3) bekezdése szintén *szükség szerint*, illetve *szükség esetén* írja elő a bizottság szakmai véleményének kérését. Mivel ez jogértelmezési problémákhoz vezet, javasoljuk pontosítani, hogy mit jelent pontosan a „szükség szerint”: *pl.: a nevelésbe vétel felülvizsgálata során akkor indokolt a gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményét kérni, ha olyan kérdés merül fel, amelynek a vizsgálata a gyermekvédelmi szakértői bizottság kompetenciakörébe tartozik, és megválaszolása a gyermek komplex személyiségvizsgálatának elvégzését /a Gyvt. 82. §. (2) bekezdésben meghatározott bizottsági tagok közreműködését/ igényli.*

- **FONTOS!** Ezzel összefüggésben említjük meg, hogy a Gyer. 167. § (6)-(7) bekezdésében foglalt, a nem magyar állampolgárságú gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésének felülvizsgálatáról szóló szabályozást. E szerint a Főváros V. kerületi gyámhatóságának a gyermek származási országa válaszában hiányában *félévente* felül kell vizsgálnia a korábbi döntését. A (7) bekezdés a) pontja szerint, ehhez *minden esetben* szakmai véleményt kér a gyermek személyiségállapotáról, egészségi állapotáról, neveltségi szintjéről, stb. Tehát, itt még a fentebb említett „szükség szerint”, „amennyiben indokolt”, stb. engedmény sem szerepel, ami miatt a gyámhatóság

ragaszkodik is a félévenkénti szakmai véleményhez. Álláspontunk szerint, teljesen indokolatlan félévente újabb vizsgálati szituációnak kitenni a gyermeket azokban az esetekben, amikor az állapotában a félévvel korábbi szakmai vélemény készítése óta nem következett be olyan változás, amely a vizsgálatát szükségessé tenné, vagy a gondozási helyének megváltoztatása nem kerül felszínre, stb. Továbbá a gyermek jogi státusza (az, hogy ideiglenes hatályú elhelyezésből nevelésbe lehet-e őt venni) nem a szakértői bizottság vizsgálati eredményeitől és javaslatától függ, hanem a származási országának a vele kapcsolatos szándéknyilatkozatától. Itt is érvényesnek tartjuk a fentebbi megjegyzésünket, vagyis „akkor indokolt a gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményét kérni, ha olyan kérdés merül fel, amelynek a vizsgálata a gyermekvédelmi szakértői bizottság kompetenciakörébe tartozik, és megválaszolása a gyermek komplex személyiségvizsgálatának elvégzését a Gyvt. 82. §. (2) bekezdésben meghatározott bizottsági tagok közreműködését/ igényli”.

3. Az ideiglenes elhelyezés mellőzésével nevelésbe vételi eljárással érintett gyermek, vizsgálaton történő megjelenésének biztosítására vonatkozó javaslatok

- A vizsgálatok elvégezhetősége tekintetében fontosnak tartjuk, hogy amennyiben a gyermek vizsgálatát otthonából/családi környezetéből kéri a gyámhatóság (nem kerül sor ideiglenes hatályú elhelyezésre, de nevelésbe vételi eljárás indul az esetében), akkor jogszabályi lehetősége, illetve kötelezettsége legyen a gyámhatóságnak az, hogy arról is rendelkezzen, kinek a kötelessége a gyermek vizsgálaton történő megjelenésének a biztosítása (ahhoz hasonlóan, amikor a gondozási hely kijelölésével egy időben, a gyermek gondozási helyre szállításáról is rendelkeznie kell a gyámhatóságnak). Ezzel nagymértékben segítve volna az ilyen eljárással érintett gyermekek vizsgálaton történő megjelenése, és sok ideiglenes hatályú elhelyezés /amióta ezt a jogszabályok megengedik (2014. 01. 01.), már az *azonnali* nevelésbe vétel is!/
elkerülhető lenne. Ehhez hasonló rendelkezést tartalmaz a Gyvt. 132. § (2) bekezdése, de *nem* a gyermekvédelmi szakértői bizottság vonatkozásában: „Az (1) bekezdésben meghatározott esetben gyámhatóság arra kötelezi a szülőt, a törvényes képviselőt vagy az egyéb ügyfelet, hogy a gyermekkel keresse fel a szakértőként kirendelt szervet vagy személyt, és közreműködésével, szakértői vizsgálaton való részvételével járuljon hozzá a szakértői vizsgálat eredményességéhez.” Az eljárások lefolytatásához szükséges vizsgálatok elvégzését tovább segítené, ha a szülő a gyermeke vizsgálatra vitele költségeinek (utazás) megtérítését kérhetné. A szülő sokszor nem az ellenérdekeltség miatt, hanem *anyagi okok miatt nem tudja biztosítani a nevelésbe vételi eljárással érintett gyermek vizsgálaton történő részvételét.* A településtől ehhez támogatást nem kap, ha

szakértői bizottság értesíti a gyámhatóságot arról, hogy több vizsgálati időponton sem jelent meg a gyermek, akkor a gyámhatóság ideiglenes hatályú elhelyezéséről /amióta ezt a jogszabályok megengedik (2014. 01. 01.), néha még az *azonnali* nevelésbe vételről is!/ rendelkezik, ahelyett, hogy a település hozzásegítené a szülőt (utazási költség, esetleg hivatali, vagy támogató szolgálati gépkocsi biztosításával, stb.), hogy a gyermekét elvihesse a vizsgálatra. Utóbbi egészen biztosan költséghatékonyabb lenne, mint a gyermek szakellátásban (esetleg indokolatlanul történő) bizonytalan idejű ellátása, nem beszélve a gyermeknek ilyenkor okozott jog- és érdeksérelemről. (Van arra példa a jelenlegi jogszabályokban, ahol az ilyen jellegű probléma, rendezésre került, pl. a Gyer. 30/H. § (1) bb) pontja előírja a gyámhatóságnak, hogy hívja fel a szülő figyelmét arra, hogy a kapcsolattartás megvalósulásához önkormányzati segínyt kérhet a települési önkormányzattól, amit az Sztv. 45. § (4) bekezdése tesz lehetővé, továbbá a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet szabályozza, hogy a szakértői vizsgálaton való részvételre utazás költségeinek megtérítésére a szülő igényt tarthat, és a rendelet szabályozza ennek a menetét is.)

4. A speciális, különleges és kettős ellátási szükségletre vonatkozó javaslatok

- A Gyvt. 5. §. q) és qb) pontja és a Gyvt. 53. §. (2) bekezdés aa) pontja alapján jelenleg *fogyatékosnak* minősül az a sajátos nevelési igényű gyermek is, aki a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nktv.) 4. § 25. pontjában foglaltak szerint autizmus spektrum zavarral és/vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar) küzd, *vagyis nem szenved semmilyen fogyatékoságban.*

Mivel minden sajátos nevelési igényű gyermek egyben különleges ellátási szükségletűnek is minősül, és valamennyi típusú fogyatékoság is beletartozik a sajátos nevelési igény kategóriájába, ezért javasoljuk, hogy a Gyvt. 53. §. (2) bekezdés aa) pontjában a *fogyatékoság* megnevezés helyett a *sajátos nevelési igény* szerepeljen.

- Az Nmr. 137.§ (8a) bek. jelenleg csupán a speciális ellátásban részesülő gyermek esetében rendezi a speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatát, annak módját és időpontját. Pontosabb lenne, ha a jogszabály nem csak a speciális elhelyezés további fenntartására vonatkozó „javaslatot” kérne a szakértői bizottságtól, hanem magának a *speciális ellátási szükségletnek a kontroll vizsgálatát*, illetve az ez alapján készített *szakmai véleményt* is említené/kérné. A szakértői bizottság ebben az esetben csak a *gyermek kontroll vizsgálat*

alapján készített szakmai vélemény keretében tudja a javaslatait megfogalmazni, továbbá előfordulhat olyan eset, amikor a speciális ellátási szükséglet megszűnését nem állapítja meg bizottság, ugyanakkor annak fenntartása mellett, mégsem javasolja a további speciális elhelyezést, hanem a gyermek gondozási helyének megváltoztatására és integrált módon történő elhelyezésére tesz javaslatot.

A bizottság javaslatára integrált ellátásban részesülő gyermek speciális ellátási szükségletének kontrollvizsgálatáról, annak módjáról és időpontjáról azonban jelenleg nem rendelkezik semmilyen jogszabály, azt a szakértői bizottságok a saját kompetenciájuk alapján végzik el (vagy nem végzik el...).

Javaslat: Az Nmr. 137.§ (8a) bek. pontosítása, kiegészítése oly módon, hogy a szakértői bizottságtól szakmai véleményt kell kérni, és a speciális ellátásban részesülő gyermekhez hasonlóan, az integrált ellátásban részesülő speciális ellátási szükségletű gyermek, speciális ellátási szükségletének kontroll vizsgálatáról, annak módjáról és időpontjáról is rendelkezzen (pl. ebben az esetben az integrált módon történő ellátásban eltöltött 1 év lejártával, a szakszolgálat felkérésére készítsen szakmai véleményt a szakértői bizottság).

- A megyén belül (nem a központi speciális gyermekotthonban elhelyezett gyermekeket érintően) két évet meghaladó speciális ellátás vonatkozásában javasoljuk az ide vonatkozó rendelkezések pontosítását, mivel a jelenlegi, mind a megyéken belül, mind pedig az országos bizottság esetében eltérő jogértelmezéshez és helytelen jogalkalmazáshoz vezetett. Ezek egyrészt a Gyvt. 58. §. (3) és (4) bekezdését, valamint az Nmr. 129/A. (7) bekezdését érintik. Az országos bizottság közreműködését a megyén belüli speciális ellátásban részesülő gyermekek esetében sem a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok, sem pedig az országos bizottság nem tartják indokoltnak, utóbbi kapacitása nem is teszi lehetővé a feladat ellátását.

Időközben, a Gyvt. 58. §. (3) (4) bekezdésébe bekerült rendelkezések feleslegessé is tették az Nmr. 129/A. (7) bekezdésében foglaltakat, de azt még mindig alkalmazzák, mivel egyelőre még benne maradt a rendeletben.

-Az Nmr. 129/A. (4), (5), (6) bekezdéseiben foglalt, az országos bizottság a központi speciális gyermekotthonainak szabad férőhelyével és a gyermekek várólistájával, elhelyezhetőségével kapcsolatos nyilvántartási és a megyék számára nyújtott tájékoztatási kötelezettségével kapcsolatban szintén javasolt a szabályozás pontosítása, az OGYSZB vezetőjének és a központi speciális gyermekotthonok igazgatóinak bevonásával.

- Az Nmr. 137. §. (8) bekezdése alapján, „ha az országos bizottság szakmai véleménye szerint nem indokolt, vagy férőhely hiányában nem lehetséges a központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezés, a szakszolgálat *más, a gyermek állapotának megfelelő gondozási helyre* tesz javaslatot a gyámhatóság számára, melyről értesíti a gyermekvédelmi gyámot”. Amennyiben az országos bizottság központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezést javasol a gyermeknek, de *ez férőhely hiányában nem lehetséges*, akkor „*más, a gyermek számára megfelelő gondozási helyre*” nem tud javaslatot tenni a szakszolgálat, mert a gyermek állapotának megfelelő gondozási hely éppen a központi speciális gyermekotthon lenne. Ezért javasoljuk a bekezdés módosítását oly módon, hogy a szakszolgálat „*a gyermek központi speciális gyermekotthonba történő felvételéig más, az országos bizottság által javasolt ellátási formának megfelelő*” gondozási helyre tesz javaslatot.

5. A különleges ellátási szükségletre vonatkozó egyéb javaslatok (a megállapításának és igazolásának módja, az igazolások beszerzése és a bizottsághoz történő továbbítása, érvényességi ideje)

- Az Nmr. 137. §. (5) bekezdés szerint, fogyatékos gyermek esetében a megyei bizottságnak kell beszerezni az értelmi, testi, illetve érzékszervi fogyatékoságot megállapító, a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti szakvéleményt. Ez abban az esetben viszonylag egyszerűen kivitelezhető, ha a gyermek már nevelésben van (a gyámtól, illetve gondozási helytől beszerezhető). Akkor viszont, ha nevelésbe vételi eljárásról van szó, és a gyermeknek még a szülő a törvényes képviselője, továbbá, ha a bizottságot a gyámhatóság nem értesíti előzetesen arról, hogy a gyermek fogyatékos, és ez csak később derül ki, már több problémába is ütközik. A szakértői bizottság nem rendelkezik hatósági jogkörrel, hogy a szülőtől, vagy bármilyen szervtől bekérje ezt a szakmai véleményt, még akkor sem, ha esetleg tudomása van róla, hogy a nevelésbe vételi eljárással érintett gyermek fogyatékos. Másfelől a szakmai vélemény beszerzése további időt igényel, ami a szakmai vélemény határidőben történő elkészítését akadályozza. A különleges ellátási szükséglet megállapítása érdekében a sajátos nevelési igényt megállapító szakvélemény rendelkezésre állása és annak figyelembe vétele ugyanakkor nélkülözhetetlen a szakértői bizottságok számára.

A nevelésbe vételi eljárással érintett gyermek esetében a sajátos nevelési igény fennállásáról a gyámhatóságnak kell, hogy információja legyen, és a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti szakmai vélemény beszerzésére is neki van hatásköre, illetve jogalapja, így ennek beszerzését és a gyermekvédelmi szakértői bizottsághoz történő

eljuttatásának kötelezettségét a gyámhatóságok számára volna indokolt jogszabályban előírni.

- Az Nmr. tartalmazza a köznevelési törvény szerinti szakvélemény beszerzéséről szóló fenti rendelkezést, *ugyanakkor a nevelésbe vételi eljárással érintett, tartósan beteg gyermek esetében a tartós betegséget igazoló dokumentumok beszerzéséről nem tesz említést, pedig a gyermek különleges ellátási szükségletének megállapításához ezek ugyanúgy nélkülözhetetlenek, mint a sajátos nevelési igényt alátámasztó szakmai vélemény.*

- A Gyv.t 19. § (2) bekezdés ab) pontja és a Gyer. 65/B. § pontja értelmében a gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításánál a gyermek tartós betegségéről, illetve súlyos fogyatékoságáról tájékozódik, úgy, hogy az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 106. § (1) bekezdése szerinti egységes szociális nyilvántartás adatai alapján meggyőződik a gyermek tartós betegségének vagy súlyos fogyatékoságának tényéről. Ez utóbbi jogszabály 106. § (5) bekezdés c) pontja a gyámhatóság számára is biztosítja azt a lehetőséget, hogy a Gyvt.-ben részletezett pénzbeli ellátások feltételeinek meghatározása érdekében, valamint az iskoláztatási támogatás szüneteltetésével kapcsolatos feladatainak ellátásához szükséges adatokat *közvetlen lekérdezéssel díjmentesen elérheti az egységes szociális nyilvántartásból.*

-A Gyer. 100. § (2) bekezdés e) pontja alapján a gyámhatóságnak a gyermek nevelésbe vételére irányuló eljárása során meg kell vizsgálni, hogy a gyermek részesül-e a Gyvt. 19. §-a szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

Mivel a Gyvt. 19. §-a alapján a a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságának vizsgálatakor (a jövedelem vizsgálat során) figyelembe kell vennie azt, ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagyis erről (tehát, hogy a gyermek tartós betegségben szenved-e vagy sem), a gyámhatóság tudomással bír. Így akkor, amikor a *gyámhatóság* a gyermek nevelésbe vételére irányuló eljárása során azt vizsgálja, hogy a gyermek részesül-e (és ha igen, akkor mi miatt részesül) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akkor a gyermek tartós betegségéről (annak meglétéről, vagy hiányáról), *ha áttételesen is, de rendelkeznie kell információval, illetve jelenleg az igazolások is elérhetőek a kormányhivatalon belül, a családtámogatási osztályokon!*

- Fentiek okán javasoljuk az Nmr. 137. §. (5) bekezdését módosítani a következők szerint: *„Nevelésbe vételi eljárás során, sajátos nevelési igényű gyermek estén a gyámhatóság beszerzi és a megyei, főváros gyermekvédelmi szakértői bizottság részére megküldi, a nemzeti köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleményét, tartósan beteg gyermek esetén*

pedig a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő határozatát (végzését, hatósági bizonyítványát), valamint az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolást.”

- A már nevelésben lévő gyermekek vonatkozásában a tartós betegséget és sajátos nevelési igényt igazoló dokumentumok beszerzése jelenleg gyakorlatilag szintén a szakértői bizottságot terhelik, ugyanakkor a bizottság feladata valójában az, hogy megállapításokat tegyen, ami alapján többlet-finanszírozásra lesz jogosult a gondozási hely és annak fenntartója (különleges ellátási szükségletű gyermek után járó emelt normatíva, és a nevelőszülőknek járó emelt összegű nevelési díj). Vagyis az igény benyújtása, ezzel együtt a jogosultság igazolása a gondozási hely feladata és kötelessége (amit a gyermekvédelmi gyám, mint a gyermek törvényes képviselője ellenőriz, és segít), továbbá a bekövetkezett változásokat is be kell jelenteni a szakértői bizottságnak. Minden hasonló esetben az igénybe vevő az, aki az igényét bejelenti, az ezzel kapcsolatos igazolásokat beszerzi, és ezt a számára kiegészítő juttatást, vagy más előnyt megállapító, arra jogosult szervhez benyújtja, és a változásokat bejelenteni köteles, és nem pedig fordítva (vagyis, hogy a megállapításra jogosult szerzi be az igazolásokat azért, hogy megállapíthassa valakinek a jogosultságát...)!

Jelenleg a Gyvt. 87. § (1) bekezdés g) pontjában szerepel, hogy a gyermekvédelmi gyám „szükség esetén kérelmezi a gyermek tanulási képességét érintő vizsgálatát”. Fentiek miatt, ehhez kapcsolódóan elő lehetne írni számára, hogy szükség esetén a tartós betegség szakorvos általi vizsgálatát is kezdeményezi. Amennyiben a gyámoltja sajátos nevelési igénye és/vagy a tartós betegsége megállapításra kerül, akkor a gyermekvédelmi gyám ellenőrzi, és szükség esetén segítséget nyújt a gondozási helynek abban, hogy a gondozási hely kezdeményezze a különleges ellátási szükséglet fennállásának megállapítását azzal, hogy a szakértői bizottságnál jelentse be az igényét a gyermek különleges ellátási szükségletének megállapítására és igazolja az erre való jogosultságát a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő határozatával (végzésével, hatósági bizonyítványával), valamint az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolással, és/vagy a gyermek sajátos nevelési igényét megállapító, a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti szakvéleménnyel.

Továbbá a Gyvt. 87. § (1) bekezdésben szükséges lenne azt is előírni, hogy: „Amennyiben a gyermek különleges ellátási szükséglete már megállapításra került, a gyermekvédelmi gyám ellenőrzi és segíti a gondozási helyet abban, hogy a gondozási hely kezdeményezze különleges ellátási szükséglet változásának és megszűnésének megállapítását a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságnál azzal, hogy

írásban, 15 napon belül, az *arról szóló igazolás benyújtásával jelentse be* a gyermek tartós betegségének, vagy sajátos nevelési igényének a *megszűnését*, vagy a betegség fajtájának, a fogyatékoság mértékének, vagy az egyéb ok miatti sajátos nevelési igény típusának a *változását*. A bejelentés elmulasztása jogalap nélkül felvett ellátások igénybevételehez vezethet (pl. központi költségvetési támogatás, helytelen nevelési díj folyósítás).

- Igazolásképpen a következő dokumentumokat legyen kötelező csatolni: a különleges ellátási szükséglet *változása esetén* a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő *legutóbbi* határozata (végzése, hatósági bizonyítványa), és az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti *legfrissebb* szakorvosi igazolás, vagy a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti *felülvizsgálati* szakmai vélemény, a *különleges ellátási szükséglet megszűnése esetén* pedig az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti a tartós betegség megszűnéséről szóló szakorvosi igazolás, *ennek hiányában a gondozási hely nyilatkozata* arról, hogy a gyermek a továbbiakban tartós betegsége, vagy fogyatékosága okán nem jogosult magasabb összegű családi pótlékre.”

- Ugyancsak ezzel összefüggésben említjük meg, hogy a Gyer. 100. § (2) bekezdés d) pontja alapján a gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételére irányuló eljárása során szükség esetén házi orvosi igazolást szerez be a gyermek tartós vagy fertőző betegségéről. Álláspontunk szerint, a gyámhatóság a gyermek fertőző betegségéről kérhet igazolást a házi orvostól, *de a tartós betegségekre vonatkozó igazolás kiadása nem a házi orvos kompetenciája, vagyis jelenleg hiába kér „igazolást” a gyámhatóság tőle, a tartós betegség igazolásául ez a dokumentum nem fogadható el. Ehhez a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő határozata (végzése, hatósági bizonyítványa) és az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolás szükséges, vagyis ezt kellene belefoglalni a rendeletbe, hogy szerezze be a gyámhatóság, mert a másikkal semmire sem megy a bizottság akkor, amikor a szakmai véleményében a Gyvt. 53. §. (2) bekezdés a) pontja és a Gyvt. 5. §. p) és/vagy qb) pontjai szerinti különleges ellátási szükséglet fennállását kellene megállapítania.*

- Továbbá szükségesnek tartjuk jogszabályban rögzíteni a különleges ellátási szükséglet *fennállásának és megszűnését időpontját*. Erre vonatkozó javaslatunk:

- kezdő időpont: sajátos nevelési igény fennállása esetén az ezt megállapító köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleményének a dátuma, vagy, ha ez nem egyezik meg a sajátos nevelési igény megállapításának

időpontjával, akkor a *szakvéleményben ezzel kapcsolatban feltüntetett időpont*, tartós betegség esetén pedig a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékossága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő határozatában jóváhagyott, az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolás kiállításának dátuma. A szakellátásba újonnan szakellátásba kerülő gyermek esetén, ha a sajátos nevelési igény, illetve a tartós betegség megállapítása megelőzte a bekerülés időpontját, és az erről szóló fenti igazolások rendelkezésre állnak, akkor a különleges ellátási szükséglet kezdő időpontja *megegyezik a szakellátásba kerülés kezdő időpontjával* (a gyermek már tartós betegen, és/vagy sajátos nevelési igénnyel került be).

- megszűnési időpont: sajátos nevelési igény esetén az ennek megszűnését megállapító, a köznevelési törvény szerinti szakvélemény dátuma, vagy, ha ez nem egyezik meg a sajátos nevelési igény megszűnésének időpontjával, akkor a *szakvéleményben ezzel kapcsolatban feltüntetett időpont*, tartós betegség esetén pedig annak fennállásáról szóló, az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti *legutolsó* szakorvosi igazolás érvényességének időpontja.

- Jelenleg rendezetlen az OGYSZB és a különleges ellátási szükséglet megállapításának kérdése: *A különleges ellátási szükséglet dokumentumok alapján történő megállapítását nemcsak a megyei, fővárosi, hanem, a gyermek központi speciális gyermekotthonban tartózkodásának ideje alatt, az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság feladataként is indokolt előírni. Központi speciális gyermekotthonban tartózkodó gyermek esetén a különleges ellátási szükséglet fennállásának, változásának, megszűnésének megállapítása az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság feladata legyen, a központi speciális gyermekotthon bejelentése és az általa benyújtani köteles igazolások alapján.*

- *A gyermekvédelmi szakértői bizottság a gyermek különleges ellátási szükségletére vonatkozó szakmai véleménye - a gyermek életkora miatt fennálló különleges ellátási szükséglet kivételével - visszavonásig, illetve a különleges ellátási szükségletre vonatkozó újabb szakmai véleményig legyen érvényes (addig, amíg a bizottság bejelentést és igazolást nem kap a változásról, megszűnésről és annak alapján újabb szakmai véleményt készít).*

- A különleges ellátási szükségletű gyermek után központi költségvetési támogatás igénylése és a nevelőszülőknek járó emelt összegű nevelési díj jogszerűsége szempontjából, valamint a gyermekről szóló egyéni elhelyezési terv, és egyéni gondozási-nevelési terv a gyermek szükségletének megfelelő módon történő elkészítéséhez/módosításához kiemelten fontosnak tartjuk jogszabályban előírni a

gyámhatóság számára, hogy a különleges ellátási szükségletéről szóló határozatában legyen köteles rendelkezni a különleges ellátási szükséglet okáról, fennállásának kezdő időpontjáról, valamint külön határozatban annak esetleges változásairól, megszűnéséről, és a megszűnés időpontjáról is.

Jelenlegi helyzet: „A gondozási hely meghatározása és a járulékos kérdések eldöntése” iránti eljárás során, a Gyvt. 79. § (6) bekezdése és a Gyer. 105. § (1) bekezdés d) pontja nem írja elő a gyámhatóság számára a gyermek különleges ellátási szükséglete okának megnevezését, kivéve a 3 év alatti gyermekeket (de pl. a 3 éves kor alatti gyermek különleges ellátási szükségletének is lehet több oka is, nemcsak az életkora). A kezdő időpontról rendelkeznie kell a gyámhatóságnak, *de az nincs meghatározva, hogy milyen időpont tekinthető annak.* Ezért, a megyék között eltérések vannak, hogy milyen időpontot is vesznek alapul (pl. a több megyében is működő nevelőszülői hálózatok nagy bajban vannak ilyenkor...).

„A nevelésbe vétel felülvizsgálata esetén”, a Gyvt. 80/A. §-a, illetve a Gyer. 109. (3) bekezdés c) pontjai nem határozzák meg egyértelműen azt, hogy abban az esetben, ha a már korábban megállapított különleges ellátási szükséglet okában változás következne be, akkor erről a gyámhatóságnak rendelkeznie kell.

„Gondozási hely megváltoztatása” esetén a Gyer. 105/A. (7) bekezdés a) pontja szerint a gyámhatóságnak szintén csak a Gyer. 105. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltak vannak előírva (ellátási szükséglet és kezdő időpont – az ok nem szerepel)

Mindebből következik, hogy a gyámhatóságnak nincs *egyértelműen* előírva a különleges ellátási szükséglet *változásáról és megszűnéséről, annak időpontjáról való rendelkezés,* és sehol nem jelenik meg azon kötelezettsége sem, hogy ha a gyermekvédelmi szakértői bizottság a különleges ellátási szükséglet *fennállását, változását, vagy megszűnését állapítja meg,* de ez nem esik egybe a fenti eljárásokkal, *akkor is köteles külön határozatban rendelkezni ezekről, az okok, illetve a fennállás és megszűnés időpontjának megjelölésével.* **FONTOS!** *A különleges ellátási szükséglettel összefüggő szabályozásban lévő hiányosságok jelenleg súlyos problémákat okoznak, amelyek egy része pénzügyi jellegű, így bírságokat is maga után von/vonhat az ellátórendszer különböző szereplői esetében (pl. fenntartók, gondozási helyek).*

- Korábbi felmérési adatok alapján (TÁMPOP 5.4.1.), a bizottságoknak csak a fele (10 megye) tartotta indokoltnak a bizottság közreműködését a különleges ellátási szükséglet megállapításában, illetve szintén 10 megye tartotta szükségesnek a különleges ellátási szükséglet megállapításához kapcsolódó jelenlegi szabályozás pontosítását. A fentebb leírtakból is kitűnik, hogy a különleges ellátási szükséglet

megállapítása teljes egészében *adminisztratív feladat*. Az ellátási szükséglet megállapításához nem kell vizsgálnia a bizottságnak a gyermeket, a szükséglet fennállásának, vagy megszűnésének ténye igazolás (magasabb összegű családi pótlékot megállapító szerv/hatóság határozata, végzése, vagy hatósági bizonyítványa, az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolás, illetve a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleménye) alapján történik. Ezen dokumentumok beszerzése (és ezek alapján a közvetlen határozathozatal) hatósági úton gyorsabban történhetne (a gondozási hely, illetve gyám közvetlenül a gyámhatósághoz továbbíthatná a különleges ellátási szükségletre vonatkozó igazolásokat, nem pedig a szakértői bizottsághoz), ami még az ezzel kapcsolatos ügyintézési időt is megrövidítené. Ezért érdemesnek tartjuk átgondolni és *gyámhatósági hatáskörbe rendelni a különleges ellátási szükséglet megállapítását, kiiktatva ezzel a szakértői bizottság – pusztán adminisztrációs - közreműködését*. Ennek további indokoltságát támasztja alá az is, hogy jelenleg a gyámhatóságok szervezetileg a kormányhivatalokhoz tartoznak, *a hivatalon belül pedig minden, a tartós betegséggel és a sajátos nevelési igénnyel összefüggő információ és igazolás, rendelkezésre kell, hogy álljon*.

- A gyámhatóságok vonatkozásában itt hívjuk fel a figyelmet a Gyer. 104.§ (4) pontjára:

„A gyámhivatal a gyermekvédelmi szakszolgálat új elhelyezési javaslatának és egyéni elhelyezési tervének előterjesztését vagy az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményének kikérését követően az elhelyezési tervet módosítja és megküldi a gyermekvédelmi szakszolgálatnak.” A jogszabály régóta érvényben van, ugyanakkor senki nem látott még gyámhatságot TESZ-1 adatlapot írni.... Ezért javasolt inkább: *„... elrendeli az egyéni elhelyezési terv módosítását”* pontosítás.

- Az OGYSZB-re vonatkozó, Nmr. 129/A.§ (1) c) pontban foglalt hivatkozás nem jó, helyesen: *„Gyer. 104.§ (3)”*.

- Szintén az OGYSZB vonatkozásában, az Nmr. 129/A. § (7a)-ban foglaltak teljesítése több ponton is nehézségekbe ütközik: pl.: milyen dokumentumok alapján történjen meg nevelőszülői alkalmasság felülvizsgálata, ki küldje meg, illetve továbbítsa ezeket és hová, valamint a legnagyobb probléma a felülvizsgálatot végzők meghatározása, jelenleg a szakértői névjegyzékben mindössze 3 fő szerepel ilyen célra, a díjazásuk rendkívül magas, ezenkívül inkább igazságügyi pszichológus szakértőt kellene erre a célra felkérni a szakértői névjegyzékben szereplők helyett (amennyiben bíróságon megtámadják a szakvéleményt, akkor a bíróság csak igazságügyi pszichológus szakértői véleményt fogad el). Ezek okán, a feladatra vonatkozó jogi szabályozás átgondolása, pontosítása javasolt.

6. A bizottság felügyeletére, szakmai ellenőrzésére, beszámolási kötelezettségére, a szakmai vélemények továbbküldésének rendjére, valamint a bizottsági adatok nyilvántartására, az adatszolgáltatásra vonatkozó javaslatok

- A Gyvt. 82. §. (3) bekezdésének pontosítása javasolt. „A megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság a gyámhatóságnak, az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság a miniszternek évente beszámol a tevékenységéről.” Egyértelművé kellene tenni, hogy melyik gyámhatóságnak tartozik beszámolási kötelezettséggel a megyei bizottság (megyei kormányhivatal másodfokú gyámhatóság?), továbbá azt, hogy mit tartalmazzon a beszámoló.

- A jogszabályok jelenleg nem rendelkeznek a bizottság szakmai ellenőrzéséről, csak a kormányhivatal (másodfokú gyámhatóság) szakszolgálati tevékenységének ellenőrzésének keretében, a hatósági szempontú, a jogszabályi köteleknek való megfelelés ellenőrzéséről. Álláspontunk szerint, a bizottságok szakmai tevékenységének *szakmai szempontú* ellenőrzése csak *egységesen meghatározott kritériumok, indikátorok* alkalmazásával történhet. Javasoljuk a bizottságok szakmai ellenőrzését meghatározott indikátorok mentén szabályozni.

- Javasoljuk, hogy a Gyvt.-ben az Adatkezelés keretében (Gyvt. 134. § - 136/B. §) kerüljön szabályozásra (vagy a szakértői bizottságokra vonatkozó részletes szabályozásba beépíteni), hogy ki, milyen mértékben és milyen módon nyerhet betekintést a szakértői bizottság által készített szakmai véleményekbe, és legyen meghatározva a szakmai vélemények felhasználói köre, illetve a hozzáférés módja is. Javaslatunk a szakmai vélemény felhasználói körére:

- területi gyermekvédelmi szakszolgálat (a döntés előkészítési feladatok ellátásához – elhelyezési javaslat, egyéni elhelyezési terv elkészítése),
- gyámhatóság (a szakmai véleményt igénylő döntések meghozatalához),
- a gyermek gondozási helye (az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítéséhez és a szükséges gondozási, nevelési, esetkezelési, valamint a gyermek számára javasolt egyéb szolgáltatások biztosításához),
- gyermekvédelmi gyám (a gyermekről készült szakmai véleményben foglalt megállapítások átadásával segíti a gyermek kezelését, terápiáját, egyéb vizsgálatait végző szakemberek, intézmények munkáját),
- a gyermek esetében feladatot ellátó gyermekjóléti központ/szolgálat (a gyermekkel és a családjával folytatott esetmunka megtervezéséhez, végrehajtásához, a számukra szükséges szolgáltatások biztosításához – különös tekintettel a szakellátásból hazakerülő, vagy a nevelésbe vételi eljárással érintett azon gyermekekre, akinek nevelésbe vételére nem kerül sor).

A szakmai vélemények továbbküldésének rendjét ennek megfelelően javasoljuk szabályozni: a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság az általa elkészített szakmai véleményt a szakszolgálat részére adja át felhasználásra, amennyiben a konkrét ügyben a szakszolgálatnak döntés-előkészítő feladatai is vannak. A szakszolgálat az általa elkészített elhelyezési javaslattal és egyéni elhelyezési tervvel együtt a szakmai véleményt megküldi az illetékes gyámhatóságnak, majd a határozathozatalt követően a gyermek gyámjának, a gondozási helynek és a gyermekjóléti központ/szolgálatnak. Abban az esetekben, amikor a szakszolgálatnak nincs döntés-előkészítési feladata a bizottság közvetlenül is továbbíthatja a szakmai véleményeket a felhasználókhhoz (pl. nevelési felügyelet esetén, vagy integrált módon történő elhelyezésnél, a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatakor, amikor is a korábbihoz képest nincs semmilyen változás a gyermek szükségleteiben, és a vele kapcsolatos teendőkben).

Egyéb érintettek részére (pl. a szülők) a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényben (Ket.) foglalt (betekintési jog gyakorlása) alapján a gyámhatóság engedélyezheti a szakmai vélemények megismerését. A szakmai vélemény olyan szenzitív adatokat is tartalmaz (pl. vizsgált gyermek személyiségállapotának leírása), amely miatt különösen indokolt annak az előírásnak (alapelvnek) a kihangsúlyozása, hogy csak olyan mértékben engedélyezhető a szakmai véleménybe történő betekintés, ami a kérelmező számára, illetve az ő céljainak eléréséhez feltétlenül szükséges.³⁰

- A szakmai véleményekben rögzített, a gyermek személyiségállapotára és a bizottság ennek alapján tett javaslataira vonatkozóan nincs előírás azzal összefüggésben, hogy ezekből mit kell nyilvántartania a megyei, fővárosi bizottságnak, illetve az őt működtető szakszolgálatnak, és az országos bizottságnak. *Röviden, a szakmai véleményekben foglaltak nyilvántartási kötelezettsége nincs szabályozva*, és ennek a technikai háttérfeltételei sem adóttak egyelőre (nem áll rendelkezésre a szakmai véleményekben foglalt szakmai tartalmak nyilvántartására is alkalmas program, webfelület). A nyilvántartások vezetését a Gyvt. a 137. §-tól a 142. §-ig terjedően határozza meg, ide (vagy a szakértői bizottságokra vonatkozó részletes szabályozás keretében) javasolt beépíteni a szakmai vélemények adattartalmainak nyilvántartási és kimutatási (erre alkalmas központi nyilvántartási rendszer szükséges!) kötelezettségét is, amelyek az alábbiak:

³⁰ Az adatlapokhoz készített Kiegészítő útmutatókban, az „Az adatlap továbbítása” pontban ajánlást tettünk arra vonatkozóan, hogy az egyes adatlapokat kinek, mikor és hová kell megküldeni.

1. rész: a bizottság működésére vonatkozó adatok:

a) vizsgálatok adatai:

- a bizottság tagjainak vizsgálati esetszáma,
- az elvégzett vizsgálatok száma vizsgálati típusonként (esetfelmérő vizsgálat, pszichológiai-, gyermekorvosi-, gyermekpszichiátriai- és gyógypedagógiai vizsgálat, eseti szakértői közreműködések száma),
- az elvégzett vizsgálatok száma összesen

Megjegyzés: esetfelmérő vizsgálatnak számít: 1. a szakmai véleményekhez és szakmai vélemény kiegészítésekhez (záradékokhoz) készített esetfelmérő vizsgálat, 2. a bizottság szakmai vélemény, vagy záradék készítése nélkül tett véleményei, javaslatai kialakításához végzett esetfelmérő vizsgálat, 3. a különleges ellátási szükséglet okát igazoló dokumentumok alapján készített, a különleges ellátási szükséglet fennállását, változását, megszűnését megállapító szakmai vélemények készítése során végzett esetfeltárás.

b) a szakmai véleményekre vonatkozó adatok:

- az elkészített szakmai vélemények és szakmai vélemény kiegészítések (záradékok) száma összesen,
- az elkészített szakmai vélemények és szakmai vélemény kiegészítések (záradékok) száma ügytípusonként (ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatához, ideiglenes hatályú elhelyezés nélküli nevelésbe vételi eljáráshoz, gondozási hely meghatározásához, gondozási hely megváltoztatásához, speciális szükséglet megállapításához, speciális szükséglet kontroll vizsgálatához, nevelési felügyelet elrendeléséhez és felülvizsgálatához, örökbefogadás előkészítéséhez, egyéb gyámhatósági felülvizsgálati eljáráshoz)
- a különleges szükségletet igazoló dokumentumok alapján készített, szükséglet megállapító szakmai véleményekre száma összesen, ezekből:
 - a különleges szükséglet fennállását megállapító szakmai vélemények száma,
 - a különleges szükséglet változását megállapító szakmai vélemények száma,
 - a különleges szükséglet megszűnését megállapító szakmai vélemények száma

2. rész: a szakmai véleményekben foglalt javaslatokra vonatkozó adatok:

a) nevelésbe vételi eljáráshoz kapcsolódó javaslatok száma összesen, ebből

- nevelőszülőhöz, gyermekotthonba, lakásotthonba, különleges gyermekotthonba, speciális nevelőszülőhöz, különleges nevelőszülőhöz, speciális szükségletű gyermek integráltan történő elhelyezése, speciális gyermekotthonba, gyermekotthon speciális csoportjába, központi speciális gyermekotthonba; Szt. hatálya alá tartozó intézménybe, nevelésbe vételt nem támogató javaslatok száma

b) nevelésbe vett gyermek gondozásai helyének meghatározására tett javaslatok száma összesen, ebből

- nevelőszülőhöz, gyermekotthonba, lakásotthonba, különleges gyermekotthonba, speciális nevelőszülőhöz, különleges nevelőszülőhöz, speciális szükségletű gyermek integráltan történő elhelyezése, speciális gyermekotthonba, gyermekotthon speciális csoportjába, központi speciális gyermekotthonba; Szt. hatálya alá tartozó intézménybe, nevelésbe vétel megszüntetésére tett javaslatok száma

c) nevelésbe vett gyermek esetében a nevelésbe vétel megszüntetésére tett javaslatok száma,

d) nevelésbe vett gyermek esetében a gondozási hely fenntartására tett javaslatok száma,

e) nevelésbe vett gyermek esetében a gondozási hely megváltoztatására tett javaslatok száma összesen, ezen belül

- nevelőszülőhöz, gyermekotthonba, lakásotthonba, különleges gyermekotthonba, speciális nevelőszülőhöz, különleges nevelőszülőhöz, speciális szükségletű gyermek integráltan történő elhelyezése, speciális gyermekotthonba, gyermekotthon speciális csoportjába, központi speciális gyermekotthonba; Szt. hatálya alá tartozó intézménybe.

3. rész: A speciális szükségletre vonatkozó adatok:

a) speciális szükségletre irányuló vizsgálattal érintett gyermekek száma összesen, ebből

- fiúk száma,
- lányok száma

b) speciális szükséglet nem volt megállapítható, ebből

- fiúk száma,
- lányok száma

c) speciális szükséglet megszűnés volt megállapítható, ebből

- fiúk száma,
 - lányok száma
- d) speciális szükséglet került megállapításra összesen, ebből
- fiúk száma,
 - lányok száma
- e) súlyos pszichés tünet miatt speciális szükségletű gyermekek száma összesen, ebből
- fiúk száma,
 - lányok száma
- f) súlyos disszociális tünet miatt speciális szükségletű gyermekek száma összesen, ebből
- fiúk száma,
 - lányok száma
- g) alkohol, drog, illetve egyéb pszichoaktív szerhasználat miatt speciális szükségletű gyermekek száma összesen, ebből
- fiúk száma,
 - lányok száma

4. rész: A különleges szükségletre vonatkozó adatok:

a) különleges szükséglet megszűnése került megállapításra összesen,

b) különleges szükséglet került megállapításra összesen, ebből

- életkora miatt különleges szükségletű
- tartós betegsége miatt különleges szükségletű
- enyhe értelmi fogyatékoság miatt különleges szükségletű
- közép súlyos értelmi fogyatékoság miatt különleges szükségletű
- súlyos értelmi fogyatékoság miatt különleges szükségletű
- mozgásszervi fogyatékoság miatt különleges szükségletű
- érzékszervi fogyatékoság miatt különleges szükségletű
- beszéd fogyatékoság miatt különleges szükségletű
- halmozott fogyatékoság miatt különleges szükségletű
- autizmus spektrum zavar okán fennálló sajátos nevelési igény miatt különleges szükségletű
- egyéb pszichés fejlődési zavar okán fennálló sajátos nevelési igény miatt különleges szükségletű
- több ok miatt is különleges szükségletű, éspedig (az együttesen fennálló okok kimutatása)

5. rész: Kettős szükségletre vonatkozó adatok

Kettős szükséglet került megállapításra összesen, ebből

- a kettős szükséglet okainak kimutatása

A gyermekvédelmi szakértői bizottságok részletes szabályozására vonatkozó javaslatok

Az alábbiakban összefoglaljuk a gyermekvédelmi szakértői bizottságok működésének, a Gyvt. 162. §. (2) j) pontjában szereplő részletes szabályozására vonatkozó javaslatainkat.³¹

Javasoljuk, hogy a gyermekvédelmi szakértői bizottságok részletes szabályozását tartalmazó rendelet az alábbiakat tartalmazza:

a) értelmező rendelkezések

Részletesebben: Javasolt a szabályozás elején rögzíteni azt, hogy mit értünk az egyes szolgáltatások, illetve fogalmak, szakkifejezések alatt.

- A szabályozás alkalmazásában személyes gondoskodáson a Gyvt. 15. § (2) bekezdésében meghatározott gyermekjóléti alapellátást (a továbbiakban: alapellátás), valamint a Gyvt. 15. § (3) bekezdésében meghatározott gyermekvédelmi szakellátást (a továbbiakban: szakellátás) kell érteni.
- A szabályozás alkalmazásában ellátást nyújtnak a gyermek gondozását, nevelését, felügyeletét közvetlenül végző személy, illetve intézmény tekintendő.
- Ott ahol a szabályozás bizottságot említ, ott a bizottságon a megyei, fővárosi, és az országos gyermekvédelmi szakértői bizottságot kell érteni.
- A megyei gyermekvédelmi szakértői bizottság feladat ellátási kötelezettsége a szakértői bizottság székhelye szerinti megye teljes területére terjed ki. Ez alól kivételt képez a Gyer. 103. §. (4) bekezdése.³²

³¹ A részletes szabályozást tartalmazó rendelet megalkotása során javasoljuk alapul venni, a 15/2013. (II. 6.), a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló EMMI rendeletet, és annak 5. fejezetében („A szakértői bizottsági tevékenység”) foglaltakat.

³² Ha az illetékes megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottság nem tud húsz napon belül szakmai véleményt készíteni az elhelyezési javaslatához, akkor a gyámhatóság az illetékességi területén kívüli, más megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottságot kér fel a szakmai vélemény elkészítésére, ha annak a megkereséstől számított húsz napon belüli elkészítését az újonnan felkért megyei (fővárosi) szakértői bizottság vállalja.

- A fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság feladat ellátási kötelezettsége a Főváros teljes területére terjed ki. Ez alól kivételt képez a Gyer. 103. §. (4) bekezdése.³³
- Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság feladatait országos feladat ellátási kötelezettséggel végzi.
- Szakmai vélemény záradéka: A szakértői bizottság akkor készít záradékot, ha egy korábbi szakmai véleményének kiegészítésére van szükség, mert olyan új információ, vagy körülmény merült fel, amely alapján indokolt a korábbi szakmai véleményben foglalt javaslatokat újra áttekinteni, de újabb vizsgálatok elvégzése *csak részben, vagy egyáltalán nem* szükséges. Ekkor a bizottság a szakmai véleményt záradékkal egészíti ki, amely az eredeti szakmai véleményben foglalt javaslatokat megerősíti, módosítja, vagy kiegészíti.
- Esetfelmérő vizsgálat: A szociális munka eszközeivel történő esetfeltárás, melynek során a szociális munkás feldolgozza a gyermekről és családjáról rendelkezésre álló adatokat, előzményi iratokat, elemzi az ezekben rejlő információkat, feltárja az összefüggéseket és összegzi azokat. A szakértői bizottság munkájában az esetfelmérő vizsgálat alapján készített „Előzményi összefoglaló” (családi anamnézis) a szakmai vélemény részét képezi.
- A szakértői bizottság vezetője: A szakértői bizottság által ellátott szakmai feladatok végrehajtását irányító, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatnál más egyéb munkakörben nem foglalkoztatott vezető, aki felelős:
 - - a bizottság szakmai munkájáért,
 - - a hatályos jogi, szakma-etikai követelmények betartásáért,
 - - határidők kijelöléséért, betarttatásáért, ellenőrzéséért,
 - - bizottság levelezéseinek irányításáért, és önálló kiadmányozásáért,
 - - az elkészült szakmai vélemények jóváhagyásáért,
 - - a bizottsági adatszolgáltatás, statisztikák és beszámolók elkészítéséért.

(Egyéb javaslat: A bizottság vezető tevékenységének feladat- és felelősségvonzata indokolná, hogy a szakszolgálat igazgatóhelyettesével megegyező rangú beosztás és jövedelem pótlék illesse meg.)
- Eseti szakértő: A szakértői bizottság munkájába bevonható külső szakember, amennyiben olyan szakértelmet igényel a gyermek vizsgálata, amely nem áll

³³ Ha az illetékes megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottság nem tud húsz napon belül szakmai véleményt készíteni az elhelyezési javaslatához, akkor a gyámhatóság az illetékességi területén kívüli, más megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottságot kér fel a szakmai vélemény elkészítésére, ha annak a megkereséstől számított húsz napon belüli elkészítését az újonnan felkért megyei (fővárosi) szakértői bizottság vállalja.

rendelkezésre a bizottsági tagok között, illetve akkor, ha a bizottság tagja a szakmai vélemény elkészítésében összeférhetetlenség következtében nem működhet közre.

b) a rendelet hatálya

Részletesebben: Javasolt, hogy a szabályozás hatálya – fenntartótól függetlenül – az alábbi szervekre, személyekre terjedjen ki:

- a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságokra,
- az országos gyermekvédelmi szakértői bizottságra,
- a gyámhatóságokra,
- valamennyi személyes gondoskodást nyújtó ellátásra,
- az ellátásban részesülő gyermekekre,
- az ellátásban részesülő gyermek törvényes képviselőjére,
- az ellátást nyújtó személyre és intézményre,
- továbbá a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében felsorolt, a gyermekvédelmi ellátó rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó személyekre, intézményekre.

c) a megyei, fővárosi szakértői bizottság tevékenysége, a szakmai vélemény típusai

Részletesebben: Itt javasoljuk rögzíteni, hogy a megyei, fővárosi bizottság milyen típusú eljárásokhoz készít szakmai véleményt.

1. nevelésbe vételi eljáráshoz (ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatához, ideiglenes hatályú elhelyezés nélküli nevelésbe vételi eljáráshoz),
2. a Gyvt. 79. § szerinti gondozási hely meghatározásához,
3. a gondozási hely megváltoztatásához,
4. speciális ellátási szükséglet megállapításához,
5. speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához /Nmr. 137.§ (8a) bek./,
6. - speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálatához (pl. integrált módon történő elhelyezés esetén),
7. nevelési felügyelet elrendeléséhez,
8. nevelési felügyelet felülvizsgálatához,
9. örökbefogadás előkészítéséhez,
10. a gyámhatóság felülvizsgálati eljárásához (amennyiben ehhez a gyermek komplex személyiségvizsgálatának elvégzése is indokolt),
11. a szakmai vélemény kiegészítéséhez (záradék készítéséhez),
12. különleges ellátási szükséglet fennállásának megállapításához,
13. különleges ellátási szükséglet változásának megállapításához,
14. különleges ellátási szükséglet megszűnésének megállapításához.

d) az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság tevékenysége, a szakmai vélemény típusai

Részletesebben: Itt javasoljuk rögzíteni, hogy az országos bizottság milyen típusú eljárásokhoz készít szakmai véleményt.

1. központi speciális gyermekotthonba történő elhelyezéshez /Nmr. 137.§ (7)/,
2. központi speciális gyermekotthonban lévő gyermek kontroll vizsgálatához (speciális gondozási helyen történő további elhelyezés szükségességének vizsgálatához) /Nmr. 137.§ (8a) bek./,
3. a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményének felülvizsgálásához /Gyer. 104.§ (5)/,
4. gyámhatóság felkérésére új elhelyezési tervhez /Gyer. 104.§ (3)/
5. szakmai vélemény kiegészítéséhez (záradék készítéséhez) a saját korábbi szakmai véleményéhez, és a megyei/ fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményéhez,
6. központi speciális gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetén a különleges ellátási szükséglete fennállásának megállapításához,
7. központi speciális gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetén a különleges ellátási szükséglet okában bekövetkezett változás megállapításához,
8. központi speciális gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetén a különleges ellátási szükséglet megszűnésének megállapításához.

e) a szakértői bizottság igénybevétele, a szakmai vélemény kérésének módja

- megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság (megyei bizottság) vonatkozásában
- országos gyermekvédelmi szakértői bizottság (országos bizottság) vonatkozásában

Részletesebben: Annak érdekében, hogy a szakmai vélemény határidőn belül elkészüljön, és ezzel együtt a szakmai-tartalmi követelményeknek is megfeleljen, egyértelműen meg kell határozni, hogy a megyei, fővárosi és az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság kinek a megkeresésére, felkérésére és milyen esetekben készít szakmai véleményt, illetve záradékot. Továbbá azt is, hogy a szakmai véleményt kérő hatóság, vagy intézmény a megkereséséhez, felkéréséhez milyen, az ügytípusnak megfelelő, a korábbi gyermekvédelmi gondoskodásban keletkezett, a vizsgálatok elvégzéséhez szükséges adatlapokat, egyéb dokumentumokat köteles mellékelni, illetve azt, hogy a bizottság mit tehet az esetleges hiánypótlás érdekében.

- A megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság a szakmai véleményét

- a gyámhatóság megkeresésére,
 - örökbefogadás előkészítése esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésére,
 - *(jelenleg még!)* integrált módon történő elhelyezésnél a speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata saját hatáskörben, *az integrált ellátásban eltöltött egy év elteltével,* készíti el.
- Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság a szakmai véleményét
 - az első és másodfokon eljáró gyámhatóságok megkeresésére,
 - a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésére, készíti el.
- Nevelésbe vételi eljáráshoz (ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatához, ideiglenes hatályú elhelyezés nélküli nevelésbe vételi eljáráshoz), valamint a Gyvt. 79. § szerinti gondozási hely meghatározásához készülő szakmai vélemény esetén a gyámhatóság a megkereséséhez mellékeli az alábbi, a 235/1997. (XII.17.) Korm. rend. 11. §-ban megjelölt adatlapok másolatait. Ezek a következők: „Törzslap”-I. sz. adatlap –ha gondozták a családot vagy legalább jelzést kaptak, „GYSZ-1”-II. sz. adatlap, „GYSZ-2”- III. sz. adatlap, „GYSZ-3”-IV. sz. adatlap, „GYSZ-4”-VI. sz. adatlap – utóbbiakat minden esetben, akkor is, ha gyermekjóléti szolgáltatási előzmény nem volt, továbbá „GYSZ-3”-V. sz. adatlap - ha a családgondozás ideje meghaladta a félévet, valamint a „GYSZ-5”-VII. sz. adatlap- amennyiben védelembe vétel is volt, illetve a „GYSZ-6”-VIII. sz. adatlap – ha a védelembe vétel felülvizsgálata is megtörtént. Annak érdekében, hogy a fentieket a gyámhatóság a szakértői bizottsághoz küldött megkereséséhez csatolni tudja, *a gyermekjóléti központ/szolgálat, az Nmr. 19. §-ban foglalt javaslattételéhez elkészíti, beszerzi és a javaslattal együtt a gyámhatóság részére megküldi ezeket.* Az adatlapokon kívül a gyámhatóság a megkereséshez csatolja az esetleges korábbi hatósági intézkedésekkel kapcsolatos határozatokat, vagy jegyzőkönyveket, ha voltak, akkor bírósági döntések dokumentációit, amennyiben a gyermek pártfogói felügyelet alatt áll, akkor a pártfogó felügyelő véleményét, javaslatát az ügyvel kapcsolatban, valamint a rendelkezésére álló, a szülő és a gyermek egészségügyi, személyiségi állapotának jellemzőiről tájékoztató iratokat, illetve szakmai véleményeket (egészségügyi, orvosi, szakorvosi vélemények, kórházi zárójelentések, pedagógiai jellemzés, illetve vélemény, pszichológiai vélemény, pedagógiai szakszolgálatok véleménye, stb.).

valamint megküldi azon iratokat, és közli azokat az adatokat, információkat is, amelyek a vizsgálatok elvégzéséhez még fontosak lehetnek.

- A gondozási hely megváltoztatásához és speciális ellátási szükséglet megállapításához készülő szakmai vélemény esetén a gyámhatóság a megkereséséhez mellékeli az alábbi iratokat: az eljárás kezdeményezőjének indokait tartalmazó iratot, valamint az ehhez csatolt dokumentumokat. Annak érdekében, hogy ezeket a gyámhatóság a szakértői bizottsághoz küldött megkereséséhez csatolni tudja, az eljárást kezdeményező gyermekvédelmi gyám, vagy gondozási hely a *javaslattételhez elkészíti, vagy beszerzi és a gyámhatóság részére megküldi* az alábbiakat: nevelői, gondozói tapasztalatok, vélemények, tájékoztatás a gyermek kapcsolattartásának jellemzőiről, a gyermek legutóbbi szakértői bizottsági vizsgálatát követően keletkezett, a gyermek egészségügyi, személyiségi állapotának jellemzőiről tájékoztató iratok, illetve szakmai vélemények (egészségügyi, orvosi, szakorvosi vélemények, kórházi zárójelentések, pedagógiai jellemzés, illetve vélemény, pszichológiai vélemény, pedagógiai szakszolgálatok véleménye, stb.).
- Speciális ellátási szükséglet kontroll vizsgálata esetén a bizottság kérésére a gyermek speciális ellátását nyújtó elkészíti és a bizottság részére megküldi a következő iratokat: a pedagógus (gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus), a pszichológus, és a pszichiáter vizsgálati eredménye, tájékoztatása, javaslata, arról, hogy milyen eredménnyel sikerült megvalósítani a fenti szakterületeken a gyermekkel folytatott pedagógiai és terápiás jellegű, a bizottság korábbi szakmai véleményében/szakmai véleményeiben javasolt feladatokat, beavatkozásokat, kezeléseket, továbbá, hogy indokoltnak tartják-e a gyermek további speciális ellátását, vagy a gyermek visszahelyezhető korábbi gondozási helyére. Tájékoztatást a gyermek családi kapcsolatainak alakulásáról, a nevelésbe vétel esetleges megszüntetésének lehetőségéről. Amennyiben keletkezett egészségügyi irat, vagy más vizsgálati eredmény a gyermekről a legutóbbi bizottsági szakmai vélemény készítése óta, akkor azokat is. A gyermek gyámja a bizottság kérésére szintén megküldi tájékoztatását, javaslatát a fentiekkel kapcsolatban.
- Nevelési felügyelet esetén a speciális gyermekotthon vezetője a szakértői bizottsághoz küldött jelzéséhez csatolja a nevelési felügyelet kezdeményezését alátámasztó, a gyermek egészségügyi, személyiségi állapotának jellemzőiről tájékoztató iratokat.
- Örökbefogadás előkészítéséhez készülő szakmai vélemény esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálat a felkéréséhez mellékeli a gyermek örökbefogadhatónak nyilvánításáról szóló gyámhatósági határozatot. A bizottság

kérésére a gyermek otthon nyújtó ellátását biztosító, a bizottság részére elkészíti és megküldi a gyermek gondozási helyen töltött idejéről, a vele történetekről, életének fontosabb mozzanatairól szóló összefoglalót, valamint a gyermekről eddig készült valamennyi egészségügyi iratot (orvosi, szakorvosi vélemények, kórházi zárójelentések stb.), továbbá a pedagógiai, mentális és pszichés állapotára vonatkozó korábbi vizsgálatainak eredményeket (pedagógiai jellemzés, illetve vélemény, pszichológiai vélemény, nevelési tanácsadó/pedagógiai szakszolgálat véleménye, köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleménye, stb.).

- A gyámhatóság *a felülvizsgálati eljárásához abban az esetben kér szakmai véleményt*, ha a döntéshozatalhoz olyan kérdés megválaszolása szükséges, amely a bizottság kompetenciakörébe tartozik, és a *Gyvt. 82. §. (2) bekezdésben meghatározott bizottsági tagok közreműködését és a gyermek komplex személyiségvizsgálatának elvégzését igényli, és az adott típusú vizsgálat elvégzése nem más szerv, vagy személy kompetenciakörébe tartozik. A gyámhatóság a megkereséséhez csatolja az abban foglalt kérdéseivel összefüggő iratokat.*
- Amennyiben a szakmai vélemény kiegészítését (záradék készítését) a gyámhatóság kéri, akkor *megnevezi azokat a szempontokat*, ami alapján szükségesnek tartja a szakmai vélemény kiegészítését és *csatolja az ezzel összefüggő iratokat*. Amennyiben a bizottság indokoltnak tartja, akkor a korábbi szakmai véleményéhez felkérés nélkül is készíthet záradékot.
- A különleges ellátási szükséglet fennállásának, változásának és megszűnésének megállapításához³⁴ a bizottság akkor készít szakmai véleményt, ha
 - a gyermeknél testi, értelmi, érzékszervi fogyatékossgot, vagy egyéb ok miatti sajátos nevelési igényt állapít meg a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottság, illetve tartós betegsége, vagy fogyatékossga okán magasabb összegű családi pótlékra lesz jogosult (a gyermeknél előáll a különleges szükséglet megállapítását megalapozó ok, és állapot),
 - amennyiben a már megállapított különleges ellátási szükségletet megalapozó ok, és állapot megváltozik (változás az ellátási szükséglet okában),
 - amennyiben megszűnik a különleges ellátási szükséglet megalapozó ok.
- Nevelésbe vételi eljárás során a különleges ellátási szükséglet fennállásának megállapítását a gyámhatóság kezdeményezi, ennek érdekében beszerzi és a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság részére megküldi a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékossga miatti magasabb összegű családi

³⁴ A különleges ellátási igénnyel kapcsolatosan lásd még a 3.5. fejezetben foglaltakat.

pótlékra jogosultságával összefüggő határozatát (végzését, hatósági bizonyítványát), valamint az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolást, és/vagy a gyermek sajátos nevelési igényét megállapító, a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleményét.

- Nevelésbe vett gyermek esetében, a különleges ellátási szükséglet fennállásának, változásának és megszűnésének megállapításához a bizottság a *3. sz. adatlapon, az ehhez tartozó kitöltési útmutató alapján* készíti el szakmai véleményét.
- Nevelésbe vett gyermek esetében a különleges ellátási szükséglet fennállásának megállapítását a gondozási hely kezdeményezi (melyet a gyermekvédelmi gyám ellenőriz, és szükség esetén segítséget nyújt), azzal, hogy a szakértői bizottsághoz írásban bejelenti igényét a gyermek különleges ellátási szükségletének megállapítására és az erre való jogosultságát a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékossága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő határozatával (végzésével, hatósági bizonyítványával), valamint az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti szakorvosi igazolással, és/vagy a gyermek sajátos nevelési igényét megállapító, a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti szakértői bizottság szakvéleményével igazolja.
- A gyermekvédelmi szakértői bizottság a gyermek különleges ellátási szükségletére vonatkozó szakmai véleménye - a gyermek életkora miatt fennálló különleges ellátási szükséglet kivételével - visszavonásig, illetve a különleges ellátási szükségletre vonatkozó újabb szakmai véleményig érvényes.
- Nevelésbe vett gyermek esetén, a különleges ellátási szükséglet változásának és megszűnésének megállapítását a gondozási hely köteles kezdeményezni (melyet a gyermekvédelmi gyám ellenőriz, és szükség esetén segítséget nyújt) a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságnál azzal, hogy az erről szóló igazolás benyújtásával bejelenti a gyermek tartós betegségének, vagy sajátos nevelési igényének a megszűnését, vagy a betegség fajtájának, a fogyatékosság mértékének, vagy az egyéb ok miatti sajátos nevelési igény típusának változását. *Igazolásként a következő dokumentumokat kell csatolni:* a különleges ellátási szükséglet változása esetén a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékossága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő legutóbbi határozata (végzése, hatósági bizonyítványa), és az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti legfrissebb szakorvosi

igazolás, vagy a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti szakértői bizottság felülvizsgálati szakvéleménye, a *különleges ellátási szükséglet megszűnése esetén* pedig az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti a tartós betegség megszűnéséről szóló szakorvosi igazolás, ennek hiányában a gondozási hely nyilatkozata arról, hogy a gyermek a továbbiakban tartós betegsége, vagy fogyatékosága okán nem jogosult magasabb összegű családi pótlékra.

- Központi speciális gyermekotthonban tartózkodó gyermek esetén a különleges ellátási szükséglet fennállásának, változásának, megszűnésének megállapítása az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság feladata, a központi speciális gyermekotthon bejelentése és az általa benyújtott (fentebb részletezett) igazolások alapján.
- Továbbá szükségesnek tartjuk *meghatározni és rögzíteni* a különleges ellátási szükséglet *fennállásának és megszűnését időpontját*. Erre vonatkozó javaslatunk:
 - kezdő időpont: sajátos nevelési igény fennállása esetén az ezt megállapító köznevelésről szóló törvény szerinti szakértői bizottság *szakvéleményének dátuma*, vagy, ha ez nem egyezik meg a sajátos nevelési igény megállapításának időpontjával, akkor a *szakvéleményben ezzel kapcsolatban feltüntetett időpont*, tartós betegség esetén pedig a magasabb összegű családi pótlékot megállapító/folyósító szerv/hatóság, a gyermek tartós betegsége, vagy fogyatékosága miatti magasabb összegű családi pótlékra jogosultságával összefüggő határozatában jóváhagyott, az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti *szakorvosi igazolás kiállításának dátuma*. A szakellátásba újonnan szakellátásba kerülő gyermek esetén, ha a sajátos nevelési igény, illetve a tartós betegség megállapítása megelőzte a bekerülés időpontját, és az erről szóló fenti igazolások rendelkezésre állnak, akkor a különleges ellátási szükséglet kezdő időpontja *megegyezik a szakellátásba kerülés kezdő időpontjával* (a gyermek már tartós betegen, és/vagy sajátos nevelési igénnyel került be).
 - megszűnési időpont: sajátos nevelési igény esetén az ennek megszűnését megállapító, a köznevelési törvény szerinti szakértői bizottsági szakvélemény dátuma, vagy, ha ez nem egyezik meg a sajátos nevelési igény megszűnésének időpontjával, akkor a *szakvéleményben ezzel kapcsolatban feltüntetett időpont*, tartós betegség esetén pedig annak fennállásáról szóló, az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti *legutolsó* szakorvosi igazolás érvényességének időpontja.
- Az országos bizottságot központi speciális gyermekotthonba történő elhelyezéshez készülő szakmai vélemény készítésére, a területi

gyermekvédelmi szakszolgálat kéri fel. A felkéréshez csatolja a megyei, fővárosi bizottság szakmai véleményét, valamint megküldi azon iratokat, és közli azokat az adatokat, információkat is, amelyek a vizsgálatok elvégzéséhez még fontosak lehetnek.

- Központi speciális gyermekotthonban lévő gyermek kontroll vizsgálata esetén, a bizottság kérésére a gyermek speciális ellátását nyújtó elkészíti és a bizottság részére megküldi a következő iratokat: a pedagógus (gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus), a pszichológus, és a pszichiáter vizsgálati eredménye, tájékoztatása, javaslata, arról, hogy milyen eredménnyel sikerült megvalósítani a fenti szakterületeken a gyermekkel folytatott pedagógiai és terápiás jellegű, a bizottság korábbi szakmai véleményében/szakmai véleményeiben javasolt feladatokat, beavatkozásokat, kezeléseket, továbbá, hogy indokoltnak tartják-e a gyermek további központi speciális ellátását, vagy a gyermek visszahelyezhető korábbi gondozási helyére. Tájékoztatást a gyermek családi kapcsolatainak alakulásáról, a nevelésbe vétel esetleges megszüntetésének lehetőségéről. Amennyiben keletkezett egészségügyi irat, vagy más vizsgálati eredmény a gyermekről a legutóbbi bizottsági szakmai vélemény készítése óta, akkor azokat is. A gyermek gyámja a bizottság kérésére szintén megküldi tájékoztatását, javaslatát a fentiekkel kapcsolatban.
- A megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményének felülvizsgálásához szakmai vélemény készítésére a megyei kormányhivatal másodfokon eljáró gyámhatósága kéri fel az országos bizottságot. A felkérés mellé csatolja a megyei, fővárosi bizottság szakmai véleményét, valamint megküldi azon iratokat, és közli azokat az adatokat, információkat is, amelyek a vizsgálatok elvégzéséhez még fontosak lehetnek.
- Amennyiben a szakmai vélemény kiegészítését (záradék készítését) a gyámhatóság kéri, akkor megnevezi azokat a szempontokat, ami alapján szükségesnek tartja a szakmai vélemény kiegészítését és csatolja az ezzel összefüggő iratokat. Amennyiben az országos bizottság indokoltnak tartja, akkor a korábbi szakmai véleményéhez felkérés nélkül is készíthet záradékot.
- Amikor a megyei/fővárosi gyermekvédelmi bizottság szakmai véleményének a kiegészítése válik szükségessé – a Gyvt. 82.§ (6) bek. és a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 129/A.§ (1) bek. b.) pontjában foglalt felülvizsgálásra (a megyei kormányhivatal másodfokon eljáró gyámhatósága felkérésére), valamint a Gyer. 104.§ (3) bek. és a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 129/A.§ (1) bek. c.) pontjában foglalt új elhelyezési tervhez, szükség szerint készülő szakmai véleményre tekintettel (a gyámhatóság felkérésére) - ,de a gyermek vizsgálata

nem, vagy csak részben indokolt, akkor az országos bizottság nem a saját, hanem az adott megyei/fővárosi gyermekvédelmi bizottság szakmai véleményét egészíti ki záradékkal.

- Ebben az esetben az első és másodfokon eljáró gyámhatóság csatolja a megyei, fővárosi bizottság szakmai véleményét, valamint megküldi azon iratokat, és közli azokat az adatokat, információkat is, amelyek a vizsgálatok elvégzéséhez még fontosak lehetnek. Továbbá az új elhelyezési tervhez készülő záradéokra vonatkozó felkéréshez mellékeli a korábbi elhelyezési tervet is.
- Az elhelyezési terv módosításához, szükség esetén készülő szakmai vélemény a gyámhatóság felkérésére készül, amelyhez a gyámhatóság mellékeli a megyei, fővárosi bizottság szakmai véleményét, a korábbi elhelyezési tervet, valamint megküldi azon iratokat, és közli azokat az adatokat, információkat is, amelyek alapján az eredeti elhelyezési tervet nem fogadta el.

f) a szakmai vélemény szakmai és tartalmi követelményei

- A megyei, fővárosi és az országos bizottság a szakmai véleményeit az *1-5. számú adatlapokban és a hozzájuk tartozó kitöltési útmutatókban* foglaltak alapján, az ott rögzített szakmai-tartalmi követelményeknek megfelelően készíti el.

g) a szakértői bizottság kompetenciaköre

Javasolt rögzíteni, hogy a gyermekvédelmi szakértői bizottság kompetenciaköre – a különleges ellátási szükséglet fennállásához, változásához, megszűnéséhez kapcsolódó szükséglet-megállapító szakmai vélemény kivételével - gyermek vizsgálataira terjed ki, abban az esetben, amikor olyan kérdés merül fel, amelynek a megválaszolása a Gyvt. 82. §. (2) bekezdésben meghatározott bizottsági tagok közreműködését és a gyermek komplex személyiségvizsgálatának *elvégzését igényli, és az adott típusú vizsgálat elvégzése nem más szerv, vagy személy kompetenciakörébe tartozik.*

h) a szakértői bizottsági tevékenységgel összefüggő alapelvek, elvárások

Részletesebben: Javasolt a szakértői bizottsággal, valamint a bizottság működtetőjével szemben, a szakmai vélemények elkészítése során támasztott elvárásként rögzíteni az alábbi alapelvek betartását, illetve azok betarttatásának, valamint az alapelvek érvényesüléséhez szükséges körülmények, feltételek biztosításának követelményét.

- a szakmai függetlenség, független vélemény nyilvánítás elvének érvényesülése (a szakmai vélemény tartalmát csak a gyermek szükségletei határozhatják meg, sem fenntartói, sem intézményi, sem egyéb más érdekek nem befolyásolhatják azt, tekintettel arra, hogy csak így érvényesülhet a gyermek legjobb érdeke és a szükségletéhez képest történő javaslattétel, továbbá nem befolyásolhatja a szakmai vélemény kialakítását az, hogy a gyermekjóléti alap- és a gyermekvédelmi szakellátás

milyen szolgáltatásokat képes, illetve nem képes biztosítani, kizárólag az, hogy a gyermeknek mire van szüksége),

- objektív véleménynyilvánítás elve (befolyásolás -, előítélet, elfogultság és prekoncepció nélkül történő véleményalkotás),

- szakszerűség elve (a bizottságban megjelenő szakmák, szakterületek szakmai-etikai szabályainak, normáinak maradéktalanul megfelelő munkavégzés, és szakmai vélemény készítés),

- jogszerűség elve (a hatályos jogszabályoknak megfelelő javaslattétel és terminológia használata),

- kompetenciahatárok betartásnak elve,

- a gyermek személyiségállapotához igazodó bánásmód elve,

- együttműködés elve,

- összeférhetetlenség elkerülésének elve,

- titoktartás elve.

i) a szakértői bizottság szakmai véleményének elkészítésének eljárásrendje, a szakértői bizottsági tevékenység

Részletesebben: ebben a pontban javasoljuk szabályozni a bizottság tevékenységének folyamatát az alábbiak szerint.

ia) a vizsgálatok előkészítése

iaa) iratkezelés, megkeresések fogadása

- Az eljárással kapcsolatos gyámhatósági megkeresés beérkezése a szakszolgálathoz, vagy felkérés érkezése szakmai vélemény készítésére közvetlenül a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságnak címezve. Az iratokat iktatni kell, a szakmai vélemény elkészítésére irányuló, vagy az elkészítéséhez szükséges iratokat az intézményen belül soron kívül kell a szakértői bizottságok részére továbbítani, a bizottságra vonatkozó határidők betartása érdekében.

iab) munkaelosztás

- A szakértői bizottság minden megkeresés esetén eldönti, hogy a felkérés teljesítésében kompetens-e a bizottság. Amennyiben nem, akkor ezt közli a megkeresést küldő gyámhatósággal, megfelelő indoklással,

amelyet kiegészít a döntés meghozatalára alkalmas más módszerre vonatkozó javaslattal.

- Amennyiben a bizottság kompetenciája fennáll, akkor a bizottság vezetője kijelöli a vizsgálatot végző bizottsági tagokat (szociális munkás, gyermek szakorvos, gyermek szakpszichológus). Speciális ellátási szükséglet fennállásának vizsgálata esetén további két taggal bővül a bizottság: pszichiáter és gyógypedagógus. Nevelési felügyeletre irányuló vizsgálat esetén, a rendelkezésre álló információk és iratanyag alapján, a konkrét eset körülményeit mérlegelve, a bizottsági tagok közösen hoznak arról döntést, hogy milyen további kiegészítő vizsgálatra van szükség. Ezt követően a bizottság vezetője kijelöli azon bizottsági tagokat, akik megvizsgálják a gyermeket, és részt vesznek a nevelési felügyelettel kapcsolatos szakmai vélemény elkészítésében.
- Az egyes részvizsgálatok elvégzésétől csak akkor lehet eltekinteni, ha két hónapnál nem régebbi olyan vizsgálati eredmény áll a bizottság rendelkezésére, amelyet a szakterületnek megfelelő bizottsági tag elfogad, és a szakmai véleményét ennek alapján fogalmazza meg.
- A bizottsági vezetője a bizottsági tagok kijelölésénél figyelemmel van a bizottsági tagok esetleges szakmai összeférhetetlenségére: a szakmai vélemény elkészítésében nem vehet részt az a bizottsági tag, aki a szakszolgálatnál betöltött más munkakörben, vagy más munkahelyen ellátja, vizsgálja vagy kezeli az adott gyermeket. Ugyanakkor az adott szakember a gyermekkel kapcsolatos ismereteit, javaslatait, észrevételeit a bizottság figyelembe veszi, 2 hónapnál nem régebbi vizsgálati eredményét a szakmai vélemény mellékleteként elfogadhatja.
- A bizottság vezető szükség szerint gondoskodik eseti szakértő bevonásáról, felkéréséről.

iac) hiánypótlás kérése

- Amennyiben a gyámhatóság által, a vizsgálati felkéréshez mellékelt iratanyag hiányos, vagy a vizsgálatához további információra van szükség, akkor hiányzó iratokat, információkat a bizottság írásban kéri be, elsősorban a gyámhatóságtól, vagy a gyermekjóléti központ/szolgálattól. Ideiglenes hatályú elhelyezés, vagy ideiglenes gondozási hely kijelölése esetén, illetve, ha a gyermek már nevelésben van, akkor a gondozási helytől. A bizottság szükség esetén egyéb intézményt, szakembert (pl. iskola, pártfogó felügyelő) is megkereshet.

iad) vizsgálati időpontok meghatározásának módja

- A szükséges vizsgálatok ütemezését, megszervezését követően az érintetteket értesíteni kell a vizsgálati időpontokról. Amennyiben a vizsgálatok elvégzése akadályokba ütközik (pl. a gyermek beteg, kórházban tartózkodik, egyéb ok miatt nincs vizsgálható állapotban, vagy engedély nélkül eltávozott a gondozási helyéről) akkor a gyámhatóságot erről tájékoztatni kell.
 - A szakmai véleményt egyéb jogszabályban meghatározott időtartamon belül kell elkészíteni.
 - A vizsgálatok időpontját a bizottság a szakmai vélemény határidőben történő elkészítésének figyelembe vételével határozza meg, és erről az alábbi szerveket, személyeket értesíti
 - amennyiben a gyermek nem tartózkodik a szakellátásban, akkor a nevelésbe vételi eljárás során a szülőt/törvényes képviselőt, a feladatot ellátó gyermekjóléti központ/szolgálatot, illetve az illetékes gyámhatóságot,
 - a szakellátásban lévő gyermek esetében a gondozási helyet, gyermekvédelmi gyámat.
 - Amennyiben a gyermek valamilyen oknál fogva nem jelenik meg a megjelölt időpontban a vizsgálaton, úgy második vizsgálati időpontot határoz meg a bizottság, és újabb értesítést küld az említett feleknek. A vizsgálat elmaradásáról az illetékes gyámhatóságot is értesíteni kell.
 - Amennyiben a gyermek nem tartózkodik a szakellátásban, és a második vizsgálati időpontban sem jelenik meg, akkor a bizottság vezetője más hatósági intézkedés megtételét kezdeményezi az illetékes gyámhatóságnál.
 - Amennyiben a gyermek nincs vizsgálható állapotban (pl. fertőző megbetegedésben szenved), akkor erről a gyermek vizsgálatra kísérése tekintetében kötelezett személy (szülő, törvényes képviselő, nevelőszülő, gondozási hely munkatársa, stb.) értesíti a szakértői bizottságot, továbbá arról is, ha a gyermek újra vizsgálható lesz.
 - A gyermek vizsgálatainak megkezdéséhez a gyermeket jól ismerő, kísérő személy jelenléte szükséges, aki a vizsgálatot végző kérésére esetén tájékoztatással, információval tud szolgálni a gyerekekről.
- ib) a vizsgálatok elvégzésének menete, a vizsgálatot végzők kompetenciaköre, a vizsgálatok céljai és módszerei
- A vizsgálatokat, a bizottság vezető irányításával, szakember csoport – családgyógyász/szociális munkás, gyermekorvos, pszichológus, továbbá

speciális ellátási szükséglet esetén a pszichiáter, gyógypedagógus – végzi, az 1., 2., 4., 5. számú adatlapban foglalt szakmai követelmények figyelembevételével.

- A gyermek vizsgálataihoz történő felkészüléshez, a családgondozó/szociális munkás esetfelmérő vizsgálata és az arról szóló előzményi összefoglaló megelőzi a gyermekkel történő vizsgálatok elvégzését, és a szakvizsgálatokat végzők ennek figyelembevételével, önállóan tervezik meg a vizsgálatuk menetét, módszereit, eszközeit, és végzik el a gyermek vizsgálatait.
- A vizsgálatot végzők kompetenciaköre, a vizsgálatok céljai, módszerei.
 - A családgondozó/szociális munkás az esetfelmérő vizsgálat során feldolgozza a gyermekről rendelkezésre álló előzményeket, információkat, amelyek az alapellátás során keletkeztek; amennyiben a gyermek korábban volt szakellátásban, a szakszolgálatnál fellelhető iratanyagot is. Nevelésben lévő gyermek esetében a szociális munkás tájékozódik az eljárást kezdeményező indokairól. A gondozási helytől tájékozódik a gyermek sorsának alakulásáról a gondozási-nevelési folyamat során. Információkat kér a szakszolgálat munkatársaitól, a gyámtól, gyermekotthon vezetőjétől, a nevelőszülői tanácsadótól. A feldolgozás során a szociális munkás elemzi az információkat, feltárja a bennük rejlő összefüggéseket, majd összegzi azokat. Ennek alapján elkészíti a szakmai vélemény részét képező „Előzményi összefoglalót”, amelyben kitérhet az esettel kapcsolatos javaslatokra is.

Az esetfelmérő vizsgálat módszere: dokumentumelemezés, kikérdezés, célzott beszélgetés, szakmai konzultáció.
 - A gyermekorvos a rendelkezésre álló egészségügyi dokumentumok és anamnesztikus adatok, valamint a saját vizsgálata alapján, rögzíti a gyermek testi fejlettségét, esetleges akut vagy krónikus szervi, szerkezeti eltérését, leírja a gyermek általános és sajátos egészségügyi szükségletét, és meghatározza az ezzel kapcsolatos teendőket, kezdeményezi a szükséges szakorvosi és/vagy kontrollvizsgálatokat. A vizsgálat módszere: a rendelkezésre álló zárójelentések, orvosi vizsgálati eredmények és a „GYSZ-4”-VI. sz. adatlap (Egészségügyi lap) elemzése, általános orvosi vizsgálat lefolytatása.
 - A pszichológus a vizsgálata során a lehető legteljesebb mértékben feltárja a gyermek fejlődési és pszichés állapotát. Rögzíti a gyermek

nevelésében résztvevők számára fontos támpontokat jelentő pozitív személyiségjegyeket, esetleges zavarokat, a korrekciót igénylő lemaradásokat. Kijelöli a szükséges korrekció útját.

A vizsgálat módszere: az esetfelmérő vizsgálat és az előzetes vizsgálati dokumentációk összefoglaló elemzése, megfigyelés, kikérdezés, célzott interjú, intelligencia tesztek, egyéb teljesítmény tesztek, projektív tesztek, valid és standardizált kérdőívek, skálák, fejlődési skálák alkalmazása. Csecsemőkorban alkalmazható pszichodiagnosztikai eljárások: Brunet-Lezine, Denver, Bayley, Popper-Szondi tesztek, Bühler: Baby-Test, Bühler-Hetzer: a Baby-Test módosítása.

- A pszichiáter a vizsgálata során rögzíti a gyermek pszichés státuszát, diagnózist állapít meg, és erre vonatkozó terápiás javaslatokat tesz. A vizsgálat módszere: a rendelkezésre álló zárójelentések, orvosi vizsgálati eredmények és a „GYSZ-4”-VI. sz. adatlap (Egészségügyi lap) elemzése, pszichiáteri (gyermek- és ifjúságpszichiátriái) vizsgálat lefolytatása.
- A gyógypedagógus a vizsgálata során meghatározza a vizsgált gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő pedagógiai módszereket, és feltárja a gyermek szocializációs szintjét. A vizsgálat módszere: az esetfelmérő vizsgálat és az előzetes vizsgálati dokumentációk összefoglaló elemzése, megfigyelés, kikérdezés, célzott interjú, Vineland szociális érettségi skála, „problémaprofil” (tünetleltár), gyermekviselkedési kérdőív alkalmazása.

ic) a szakmai vélemény elkészítése

- A szakértői bizottság a lefolytatott vizsgálatok alapján készíti el a szakmai véleményét, az 1. és a 4. számú adatlapokon, az ezekhez tartozó kitöltési útmutató felhasználásával.
- A bizottság tagjai önállóan is megfogalmazzák véleményüket, majd ezt követően team-megbeszélés keretében közösen alakítják ki a szakértői bizottság összegző javaslatait. Amennyiben a bizottsági tagok véleménye különböző, a team-megbeszélés keretében, a bizottság vezető irányításával törekedni kell a konszenzuson alapuló, mindenki számára elfogadható összegző vélemény kialakítására. Ez adott esetben különbözhet a bizottság egyes tagjainak önálló véleményétől. Az egyes javaslatok kialakítása során, a bizottsági tagok közötti konszenzus hiányában, a bizottság összegző véleményének alapját a többségi

vélemény képezi. Amennyiben a különböző vélemények egyenlő arányban oszlanak meg a bizottsági tagok között, akkor a bizottság vezetője dönt.

- A szakmai véleményben, az egyes vizsgálati dokumentációkat az esetfelmérő vizsgálatot készítő szociális munkás szerkeszti egybe, az összegző javaslatot a bizottság vezető döntése alapján, ő, vagy a bizottság vezetője készíti el.

id) a szakmai vélemény kiegészítése (záradék készítése)

- Amennyiben olyan új információ, vagy körülmény merült fel, amely alapján a bizottság a korábbi szakmai véleményben foglalt javaslatokat újra áttekinti, de újabb vizsgálatok elvégzése *csak részben, vagy egyáltalán nem* szükséges, akkor a szakmai véleményt záradékkal kell kiegészíteni, amely az eredeti szakmai véleményben foglalt javaslatokat megerősíti, módosítja, vagy kiegészíti.
- A bizottság a 2. és a 4. számú adatlapokon, az ezekhez tartozó kitöltési útmutató felhasználásával készíti el a záradékokat.

ie) a szakmai vélemény és a záradék jóváhagyása, hitelesítése

- A szakmai véleményt vagy a záradékokat a bizottság vezetője a szakmai-etikai és jogszabályi megfelelőségek ellenőrzését követően aláírásával jóváhagyja, továbbá a szakmai vélemény vagy a záradék elkészítésében közreműködő bizottsági tagok aláírásukkal hitelesítik azt, az 1.-5. számú adatlapokhoz tartozó kitöltési útmutatóban, a szakmai vélemény és a záradék aláírására vonatkozó előírások szerint.

if) a szakmai vélemény és a záradék ismertetése, átadása, előterjesztése

- A szakmai vélemény vagy a záradék ismertetése, átadása, előterjesztése az 1.-5. számú adatlapokhoz tartozó kitöltési útmutatóban, a szakmai vélemény és a záradék továbbítására vonatkozó előírások szerint történik.

j) az iratkezelés szabályai, iratok tárolása

- A szakszolgálathoz, a bizottság nevére érkezett, vagy a szakszolgálatnál a bizottság részére készült iratokat, a bizottságra vonatkozó határidők betartása érdekében soron kívül kell iktatni és a bizottsághoz továbbítani.
- A bizottsághoz személyesen benyújtott iratok átvételét igazolni kell.
- Ha az ügy jellege megengedi, az ügyiratban foglaltak telefonon, elektronikus levélben, vagy a jelenlévő érdekelt személyes tájékoztatásával is elintézhető. Telefonon, vagy személyes tájékoztatás keretében történő ügyintézés esetén az iratra rá kell vezetni a tájékoztatás lényegét, idejét és az ügyintéző aláírását.
- Az iratokat úgy kell kézbesíteni, hogy annak megtörténte, továbbá az irat átvételének a napja megállapítható legyen.

- Külön kell gondoskodni a gyermek vizsgálatainak kapcsán keletkezett olyan dokumentumok tárolásáról (teszt-kiértékelések, teszt-rajzok, egyéb vizsgálati anyagok, stb.), amelyek szenzitív tartalmuk miatt más személy által nem hozzáférhetőek és ezért nem helyezhetőek a gyermek központi iratanyagába.

k) a szakértői bizottság működését meghatározó egyéb szabályok

Részletesebben: Itt kerülhetnek meghatározásra a bizottság szakmai programjára, a bizottsági tagok képzésére vonatkozó követelmények, egyebek stb.

Szükséges, hogy a szabályozásban helyet kapjon a bizottságokra vonatkozó szakmai program elkészítésének kötelezettsége. Pl. „A megyei, fővárosi és az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság a tevékenységét az általa készített és a fenntartó által jóváhagyott szakmai program alapján végzi.” A szakmai programban javasolt az alábbi tartalmakat rögzíteni:

- a bizottság működésének alapelveit,
- a célokat és az elérésükhöz szükséges feladatokat,
- a működés folyamatát, rendjét,
- az alkalmazott módszereket,
- a bizottság személyi feltételeit,
- a bizottság kapcsolatrendszerét,
- és mindazt, amelynek a szakmai programban történő megjelenítését egyéb jogszabály előírja.

Javasoljuk a szabályozásban a bizottsági tagokra vonatkozó képesítési előírást is rögzíteni. Munkacsoportunk javaslata:

- bizottság vezető: felsőfokú szociális alapvégzettség, gyermekvédelmi szakvizsga,
- pszichológus: klinikai gyermek szakpszichológus,
- gyógypedagógus: pszichopedagógia szakos gyógypedagógus (pszichopedagógus),
- pszichiáter: pszichiáter szakorvos,
- orvos: gyermekgyógyász szakorvos,
- családgondozó/szociális munkás: felsőfokú szociális képzés.

l) a kötelező minimális eszközök, felszerelések

la) helyiségek

Részletesebben: Javasolt meghatározni a helyiségek típusát és mennyiségét.

- vezetői iroda – 1 db.

- alkalmazotti iroda – 3 fő/1-1 db.

- vizsgáló szoba (játékok, gyurma, színes ceruza, papír, stb.): az egyidejűleg megszervezett vizsgálatokhoz szükséges számban, de legalább 2 db.
- tárgyalószoba – telephelyenként 1db.
- a 26/1997. (IX.3.) NM rendelet előírásainak megfelelően berendezett, az ANTSZ által engedélyezett orvosi szoba (vizsgáló) - telephelyenként 1 db.
- vizsgálati várószoba (játékokkal, könyvekkel, stb.) – telephelyenként 1db.
- WC, mosdó (személyzeti) – telephelyenként 1db.
- WC, mosdó (gyermek és felnőtt, a bizottsághoz érkezők részére) – telephelyenként 1 db.
- raktár (eszköztár, bizottsági irattár) – telephelyenként 1 db.

lb) berendezési tárgyak

Részletesebben: Javasolt a helyiségek bútorzatát, és egyéb felszerelési tárgyait és azok mennyiségét is meghatározni az alkalmazottak létszáma szerint, illetve helyiségenként, vagy telephelyenként.

- íróasztal – alkalmazottanként 1 db.
- szék – alkalmazottanként 1 db.
- számítógép internet kapcsolattal – alkalmazottanként 1 db.
- tárgyalóasztal – tárgyalószobánként 1db.
- iratszekrény - szobánként 1 db.
- könyvszekrény - szobánként 1 db.
- könyvespolc - szobánként 1 db.
- telefon – szobánként 1 db.
- fax, nyomtató, szkennel – telephelyenként 1 db.
- a bizottsági adatok nyilvántartására és kimutatására alkalmas számítógépes program

lc) vizsgáló, és terápiás eszközök

Részletesebben: Javasolt a bizottság kötelező (minimális) diagnosztikai eszközeinek és felszereléseinek meghatározása is. Javasolt, hogy minden tesztípusból korosztályonként és vizsgáló szobánként rendelkezésre álljon 1-1 teszt, valamint

amelyik teszt kiértékeléséhez tartozik számítógépes program, akkor az is a bizottság rendelkezésre álljon.

Vizsgálati eszközök:

- *Gyermekorvosi vizsgálat*hoz: fonendoszkóp, vérnyomás mérő, szemvizsgáló tábla, testmagasság-testsúly mérő, lázmérő, spatula.

- *Pszichológiai vizsgálat*hoz: pszichodiagnosztikai eszközök, tesztek az alábbi 5 csoportból.

- **Intelligencia tesztek:**
 - HAWIK-teszt vagy MAWGYI-R teszt
 - Woodcock Johnson intelligencia teszt vagy WISC
 - Színes Raven teszt
 - Binet-teszt
- **Egyéb teljesítmény tesztek:**
 - Bender A
 - Bender B
 - Goodenough-féle emberrajz
 - dyslexia prevenció teszt
 - Iskolaérettségi teszt
- **Projektív tesztek:**
 - CAT-teszt
 - TAT-teszt
 - PFT gyermek teszt, PFT teszt
 - Báb-teszt
 - Világjáték
 - Rorschach teszt
 - Szeno-teszt
 - Lüscher színteszt
 - Wartegg teszt
 - Duss mesék
 - Meseteszt
 - Kézteszt
 - Mondatkiegészítés
 - Metamorfózisok
- **Valid és standardizált kérdőívek, skálák:**
 - Klinikai gyermekpszichológiai kérdőívek, becslőskálák (gyermekkorai depresszió, szorongás, magatartászavar, stb. felmérésére).

▪ Fejlődési skálák:

- Denver
- Bayley
- Brunet-Lezine

- *Gyógypedagógusi vizsgálathoz: gyógypedagógusi vizsgálati eszközök.*

- Vineland szociális érettségi skála,
- „Problémaprofil” (tünetleltár),
- Gyermekviselkedési kérdőív.

ld) egészség, és munkavédelmi eszközök (a teljesség igénye nélkül)

- szájmazsk,
- kézfertőtlenítő,
- gumikesztyű,
- fertőtlenítő takarításra alkalmas tisztítószer, eszközök.

m) egyéb, a szakértői bizottságra vonatkozó szabályok

Ebben a pontban lehetne szabályozni azokat a javaslatokat, amelyeket „A gyermekvédelmi szakértői bizottságok tevékenységével kapcsolatos jogszabály változtatási javaslatok” c. dokumentumban tettünk, és az ágazati irányítás elfogadja, de nem a Gyvt., Gyer., illetve az Nmr. keretében kívánja azokat szabályozni (pl. a bizottsági adatok nyilvántartására és az adatszolgáltatásra vonatkozó javaslatok).

n) a gyámhatóságokra vonatkozó eljárási szabályok

- Az illetékes gyámhatóság a megyei, fővárosi és az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleménye alapján, határozatban köteles rendelkezni a különleges ellátási szükséglet fennállásáról, okáról, annak esetleges változásáról, fennállásának kezdő időpontjáról, valamint megszűnéséről, és a megszűnés időpontjáról. (Az időpontok ezen szabályozó anyagban kerültek meghatározásra /8. e)/- lásd ott!)
- Amennyiben a gyámhatóság döntését az országos bizottság szakmai véleménye alapján hozza meg, akkor az erről szóló határozatot az országos bizottság részére is megküldi.
- Abban az esetben, ha a gyermek vizsgálatát otthonából/családi környezetéből kéri a gyámhatóság (ideiglenes hatályú elhelyezés nélküli nevelésbe vételi eljárás esetén) a gyámhatóság rendelkezik arról is, hogy kinek a kötelessége a gyermek vizsgálaton történő megjelenésének a biztosítása, továbbá a vizsgálaton való részvétel utazási költségeinek megtérítésére vonatkozó szabályozást is itt lehetne megjeleníteni.